

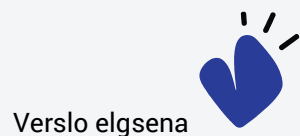
AB Akola group

Konsoliduota tvarumo ataskaita

Už 2024-2025 finansinius metus, pasibaigusius 2025 m. birželio 30 d.

Turiny

Turiny	92
Bendrieji atskleidimai	96
Parengimo pagrindas	96
Apie Grupe	118
Suinteresuotieji subjektai	124
Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės	128
Aplinka	146
Klimato kaita	146
Atitikties ES taksonomijai apžvalga	186
Tarša	206
Vandens ir jūrų ištekliai	216
Biologinė įvairovė	227
Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	237
Socialinė atsakomybė	249
	
Sava darbo jėga	249
Paveiktos bendruomenės	269
Vartotojai ir (arba) galutiniai naudotojai	277
Valdysena	287

Verslo elgsena

287

Kryžminiai standartai

299

Biosauga

299

Sektoriaus lyderystė

302

PRIEDAS I. Duomenų vienetų rodyklė

305

PRIEDAS II: ES taksonomijos susiejimas

308

PRIEDAS III: Gėlo vandens stygiaus rizikų vertinimo santrauka

309

PRIEDAS IV: Grupės veiklos vietų sąrašas

314

PRIEDAS V. Biologinė įvairovė: netoliese esančių „Natura 2000“ teritorijų sąrašas pagal tipą

319

PRIEDAS VI. Biologinė įvairovė: privalomas deklaravimas

320

PRIEDAS VII. Biologinė įvairovė: netoliese esančių Natura 2000 teritorijų sąrašas pagal pavadinimą ir atstumą

321

PRIEDAS VIII. Biologinė įvairovė: nykstančių rūšių sąrašas (IUCN)

323

PRIEDAS IX. Teisinė aplinka: paveiktos bendruomenės

325

PRIEDAS X. Teisinė aplinka: galutinio vartotojo apsauga

326

Įkvėpti žemės ir maisto, pasitelkdami savo patirtį, autentiškas žinias ir pažangiausias technologijas, kasdien augame ir kuriame tvaraus žemės ūkio ir visaverčio maisto erą.

Lentelių sąrašas

Lentelė 1. Klimato kaitos rizikos vertinimas	150
Lentelė 2. Grupės ŠESD emisijos pagal lygius, 2021-2022 – 2024-2025, tūkst. t., AB Akola group	167
Lentelė 3. Išmesto 1 lygio ŠESD kiekio kategorijų išskaidymas:	176
Lentelė 4. 1 lygio ŠESD kiekis pagal dujas (proc.), AB Akola group, 2024-2025 m.	177
Lentelė 5. Išmesto 2 lygio ŠESD kiekio, tCO ₂ e, AB Akola group, 2024-2025 m.	177
Lentelė 6. Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio dalis, apskaičiuota naudojant Grupės duomenis, AB Akola group, 2024-2025 m.	179
Lentelė 7. Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio dalis, apskaičiuota naudojant DEFRA ir AIB veiksnius, AB Akola group, 2024-2025 m.	179
Lentelė 8. Pajamos iš veiklos ir klientų, kuriems kyla reikšminga pertvarkos rizika	185
Lentelė 9. 2024-2025 finansinių metų pajamos pagal taksonomiją	191
Lentelė 10. 2024-2025 finansinių metų kapitalo išlaidos (CapEx) pagal taksonomiją	194
Lentelė 11. 2024-2025 metų veiklos sąnaudos (OpEx) pagal taksonomiją	199
Lentelė 12. Oro tarša paukštininkystėje, maiste ir pašarų gamyboje pagal teršalą, šalį ir objekto vietą, t, AB Akola group, 2024-2025	211
Lentelė 13. Vandens tarša paukštininkystėje ir perdirbime pagal šalį ir objekto vietą, t, AB Akola group, 2024-2025	212
Lentelė 14. Susirūpinimą keliančios medžiagos, t, Akola Group, 2024–2025	214
Lentelė 15. Vandens suvartojimas, m ³ tūkst., AB Akola group, 2024-2025 m.	225
Lentelė 16. Nuotekos pagal išleidimo tipą, m ³ tūkst., AB Akola group, 2022-2023 – 2024-2025	225
Lentelė 17. Susidariusios atliekos, t, AB Akola group, 2024-2025	246
Lentelė 18. Susidariusios atliekos pagal rūšį, t, AB Akola group, 2024-2025	246
Lentelė 19. (A) Darbuotojų skaičius (pagal lytį, įskaitant darbo sutartis nutraukusius darbuotojus, ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	261
Lentelė 20. (B) Darbuotojų skaičius (faktinis skaičius) pagal šalį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	261
Lentelė 21. (C) Darbuotojų skaičius (faktinis skaičius) pagal sutarties rūšį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	261
Lentelė 22. Darbo sutartis nutraukusių darbuotojų skaičius pagal lytį ir amžių, AB Akola group, 2024-2025	261
Lentelė 23. Darbuotojų kaita, AB Akola group, 2024-2025	261
Lentelė 24. Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, skaičius pagal lytį, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	262
Lentelė 25. Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, skaičius pagal įsitraukimo tipą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	262
Lentelė 26. Darbuotojų skaičius pagal pareigas ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025	263
Lentelė 27. Darbuotojų skaičius pagal lytį ir amžių, paskutinę atskaitinių metų dieną, AB Akola group, 2024-2025	263
Lentelė 28. Sava darbo jėga, dalyvavusi karjeros raidos peržiūrose pagal pareigybes, AB Akola group, 2024-2025 m.	266
Lentelė 29. Vidutinis mokymo valandų skaičius pagal lytį, AB Akola group, 2024-2025 m.	266
Lentelė 30. Vidutinis mokymo valandų skaičius pagal darbuotojų kategoriją, AB Akola group, 2024-2025 m.	266
Lentelė 31. Apskaičiuota paveikta gyventojų populiacija pagal veiklą ir šalį, tūkst. žmonių, AB Akola group, 2025	270
Lentelė 32. Fizinių klimato kaitos rizikų vertinimo santrauka, AB Akola group, 2024-2025	308
Lentelė 33. Vandens stygiaus rizikos patikra pagal veiklos vietas, WWF Water Risk Filter, AB Akola group, 2024-2025	309
Lentelė 34. Veiklos vietos pagal lokaciją, įmonę, adresą ir pagrindines veiklas	314
Lentelė 35. Galimi poveikiai „Natura 2000“ teritorijoms pagal veiklos rūšis, AB Akola group, 2024-2025	319
Lentelė 36. Matrica: galimi atitiktį užtikrinančios žemės ūkio ir maisto gamybos veiklos poveikiai gretimoms „Natura 2000“ teritorijoms ir rūšims	319
Lentelė 37. Privalomos sistemos, į kurias ūkininkai privalo prisijungti ir pateikti duomenis	320
Lentelė 38. Bendrųjų reikalavimų dėl trąšų tvarkymo ir prekybos ES santrauka	320
Lentelė 39. Natura 2000 teritorijos šalia Grupės veiklos vietų, AB Akola group, 2024-2025	321

Lentelė 40. Nykstančių rūšių sąrašas, AB Akola group, 2024-2025	323
Lentelė 41. Reglamentavimo susijusiusio su paveiktomis bendruomenėmis santrauka	325
Lentelė 42. Galutinio vartotojo apsaugos reglamentai, AB Akola group, 2024-2025	326

Bendrieji atskleidimai

2 ETAS

Parengimo pagrindas

BENDRASIS TVARUMO ATASKAITOS PARENGIMO PAGRINDAS

(2 ETAS | BP-1 3)

Tvarumo ataskaita parengta pagal Europos tvarumo atskaitomybės standartus (toliau – ETAS), priimtus pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2772. Ji pateikiama kaip konsoliduotosios vadovybės ataskaitos dalis už 2025 m. birželio 30 d. pasibaigusius finansinius metus ir apima su AB Akola group (toliau – Grupė) susijusius reikšmingus tvarumo klausimus. Ataskaitoje laikomasi dvejopo reikšmingumo, teisingo pateikimo ir nuoseklumo atskaitomybės aprėpčiai, taikomai konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose, principais. Joje atspindi Grupės strategija, valdymas, poveikis, rizikos ir galimybės, susijusios su aplinkosaugos, socialiniais ir valdymo klausimais.

TVARUMO ATASKAITOS PAGRINDAS IR KONSOLIDAVIMO APIMTIS

(2 ETAS | BP-1 5 a–b)

Ši tvarumo ataskaita parengta pagal Grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aprėptį, taikant visiškos veiklos kontrolės metodą. Asocijuotos įmonės neįtraukiamos į konsolidavimą ir apskaitomos naudojant nuosavybės metodą.

Tvarumo ataskaitos konsolidavimo apimtis yra identiška finansinei apimčiai: visos Grupės įmonės, kurioms Patronuojančioji įmonė daro lemiamą poveikį, yra įtrauktos, nebent aiškiai neįtraukiamos dėl nereikšmingumo. Nors dvi patronuojamosios įmonės - Nordic Agro Investment Limited (UK) ir OOO „KLM“ – yra įtrauktos į finansinio konsolidavimo apimtį, jos nebuvo įtrauktos į tvarumo atskaitomybę, nes negeneruoja ir nepatiria reikšmingo su tvarumu susijusio poveikio, rizikų ar galimybių. Šis sprendimas atitinka struktūrizuotą poveikį ir rizikos patikrą pagal 2 ETAS BP-1 ir Direktyvos 2013/34/ES 29b straipsnio 2 dalį.

Informacijos apie tvarumą atskleidimas grindžiamas vienoda atskaitomybės politika Grupės lygiu, remiasi vidaus apskaitos įrašais, valdymo sistemomis, veiklos duomenimis bei, kai būtina, modeliavimu ar pagrįstomis prielaidomis patvirtintais įverčiais. Jokios kitos dukterinės įmonės nebuvo atleistos nuo tvarumo duomenų pateikimo.

VERTĖS GRANDINĖS APRĖPTIS

(2 ETAS | BP-1 5 c | TR 1)

Tvarumo ataskaita **apima tiek pradinės, tiek galutinės vertės grandinės veiklą**, kai to reikalauja ETAS, ir atitinka Grupės **atliekamą dvejopo reikšmingumo vertinimą**. Pradinės grandies aprėptis apima įvedinių tiekėjus (pvz., sėklas, pašarus, trąšas, pakavimo medžiagas), paslaugų teikėjus (pvz., transportą, logistiką, technikos priežiūrą) ir energijos tiekėjus. Galutinės grandies aprėptis apima logistiką, apdorojimą, prekybą ir tiesiogiai su klientais susijusias veiklas, kai Grupė išlaiko atsakomybę už veiksmus ar didelę įtaką.

3 lygio išmetamųjų teršalų kiekis, pertvarkos rizikos ir su vertės grandine susijęs poveikis yra vertinami visose reikšmingose kategorijose, kuriose duomenų kokybė ir reikšmingumas atitinka informacijos atskleidimo ribas. Kai duomenys yra modeliuojami, taikomi metodiniai paaiškinimai ir prielaidos atskleidžiamos pagal teminius standartus (pvz., E1-6, E1-7). Grupė toliau plėtoja duomenų infrastruktūrą, kad padidintų atsekamumą ir vertės grandinės matomumą.

GALIMYBĖ NEPATEIKTI SU INTELEKTINE NUOSAVYBE SUSIJUSIOS INFORMACIJOS

(2 ETAS | BP-1 5 d)

Šioje tvarumo ataskaitoje informacija nebuvo praleista, siekiant apsaugoti intelektinę nuosavybę, **komercinės paslaptis, praktinę patirtį ar inovacijų rezultatus**. Pilnai atskleidžiama visa informacija tokia, kokia yra, pagal 2 ETAS 5d.

GALIMYBĖ PRALEISTI SU BŪSIMAIS VEIKLOS POKYČIAIS SUSIJUSIĄ INFORMACIJĄ

(2 ETAS | BP-1 5 e)

Grupė **nepasinaudojo galimybe** nepateikti informacijos apie **būsimus veiklos pokyčius** arba **su vykstančiomis derybomis susijusius klausimus**, kaip leidžiama pagal nacionalinę teisę. Visi aktuali informacija pilnai atskleista tiek, kiek to reikalauja 2 ETAS 5e, ir Direktyvos 2013/34/ES 19a straipsnio 1 dalies taikoma valstybės narės perkėlimo nuostata.

SU YPATINGOMIS APLINKYBĖMIS SUSIJUSIOS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

(2 ETAS | BP-2 6)

Šioje tvarumo ataskaitoje informacija neatskleista pagal ypatingoms aplinkybėms taikomas nuostatas, apibrėžtas 1 ETAS C priedėlyje. Pagal Direktyvos 2013/34/ES 29a straipsnį Grupei taikomi visi atskaitomybės reikalavimai ir netaikomos išimtys, susijusios su savanoriškomis, laikinomis ar supaprastintomis tvarumo ataskaitomis. Visa informacija parengta pagal bendruosius ir teminius ETAS.

LAIKOTARPIŲ APIBRĖŽTYS IR NUKRYPTIMO ATASKAITA

(2 ETAS | BP-2 9 a–b)

Grupė nenukrypo nuo 1 ETAS D priedėlyje nustatytų vidutinio arba ilgojo laikotarpių apibrėžčių. Visa perspektyvinė informacija, įskaitant rizikos vertinimus ir scenarijų analizes, yra suderinta su standartiniais trumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio ETAS apibrėžimais.

Grupė taiko šiuos laikotarpio apibrėžimus:

- Trumpasis: 1 metai
- Vidutinis: nuo 2 iki 5 metų
- Ilgasis: daugiau nei 5 metai

Atliekant su klimatu susijusios rizikos ir atsparumo analizę, ilgasis laikotarpis toliau apibrėžiamas taip:

- 2030 m. laikotarpis: nuo 2021 m. iki 2040 m.
- 2050 m. laikotarpis: nuo 2041 m. iki 2060 m.

Šie laikotarpiai atitinka CMIP6 scenarijaus laikotarpius ir yra nuosekliai taikomi modeliavime pagal bendras socioekonominės trajektorijas (angl. *Shared Socioeconomic Pathways* (SSP)). Bendros socioekonominės trajektorijos yra standartizuoti pasauliniai scenarijai, kuriuose derinamos socioekonominės prielaidos su šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) koncentracijos trajektorijomis, siekiant įvertinti klimato kaitos rizikas ir prisitaikymo strategijas. 1 ETAS D priedėlio apibrėžtys atitinka vidinius planavimo ciklus, klimato modeliavimą ir rizikos vertinimo sistemas, todėl nuokrypis nereikalaujamas.

VERTĖS GRANDINĖS DUOMENIS APIMANTYS RODIKLIAI, ĮVERTINTI NAUDOJANT NETIESIOGINIUS ŠALTINIUS

(2 ETAS | BP-2 10 a–d)

Kai kurie šioje tvarumo ataskaitoje atskleisti rodikliai apima vertės grandinės duomenis, įvertintus naudojant netiesioginius šaltinius, ypač tais atvejais, kai pirminių duomenų iš tiekėjų ar partnerių nėra. Tai daugiausia taikoma išmestam 3 lygio ŠESD kiekiui ir su dirvožemiu susijusiems rodikliams.

Iš netiesioginių šaltinių gautus vertės grandinės duomenis apimantys rodikliai:

- bendras išmestas 3 lygio ŠESD kiekis (E1-6): įsigytos prekės ir paslaugos, transportas, atliekos, pakuotės ir dirvožemio įvediniai (trąšos, augalų liekanos);
- su dirvožemiu susiję klimato rizikos rodikliai, paremti suderintais duomenų rinkiniais (pvz., „SoilGrids250m“, „ΔBIO16“, „R99“);
- su energija ir oro kondicionavimo sistemomis susiję išmetamieji teršalai, kai tiekėjų duomenys neišsamūs (pvz., pagal Aplinkos, maisto ir kaimo reikalų departamento (angl. DEFRA) kuro ir HFC nuotėkio įverčius).

Įvertintų rodiklių parengimo pagrindas:

- ŠESD protokolai ir DEFRA 2024-2025 perskaičiavimo koeficientai su IPCC AR6 PGE ($\text{CH}_4 = 27-30$; $\text{N}_2\text{O} = 273$);
- „Solagro“ anglies dioksido skaičiuoklė, suderinta su ES politika ir patvirtinta Jungtinio tyrimų centro (angl. JRC);
- „SoilGrids v2.0“ ir „CMIP6“ suderintos klimato projekcijos (SSP scenarijai 2030 m. ir 2050 m. laikotarpiams);
- tonkilometro ir „nuo žaliavos iki bako“ metodai 3 lygio transportui ir kurui.

Visi rodikliai naudoja vienodas sistemos ribas, scenarijų prielaidas ir erdvinį suderinimą, kaip dokumentuota Grupės ŠESD apskaitos metodikoje ir Grupės klimato rizikų metodikoje.

Įvertintų rodiklių tikslumo lygis:

- didelis patikimumas: 1 ir 2 lygio ŠESD, oro kondicionavimo sistemos, vietiniai dirvožemio duomenys;
- vidutinis patikimumas: pašarai, trąšos, su pakuotėmis susijusios 3 lygio ŠESD;
- nuo žemo iki vidutinio patikimumo: 3 lygio logistikos ir apdorojimo ŠESD, kai trūksta tiekėjų duomenų
- su dirvožemiu susiję, iš „SoilGrids v2.0“ ir „CMIP6“ gauti rodikliai įvertinti kaip vidutinio patikimumo.

Visais atvejais kai naudojamos pakaitinės reikšmės, taikome konservatyviausius įverčius.

Veiksmai tikslumui pagerinti:

- tiekėjų įtraukimas ir duomenų rinkimas apie pradinės grandies išmetamuosius teršalus (pašarai, trąšos, pakuotės);
- tolimesnis informacijos apie 3 lygio ŠESD išskaidymas pagal produktą, tiekėją ir geografinę vietovę naudojant DEFRA, „Carbon Cloud“, „Solagro“ ir ES gyvavimo ciklo analizės (angl. ES LCA) šaltinius;
- tvarumo rodiklių integravimas į pirkimų atsekamumo sistemas.

Šie veiksmai yra skirti sumažinti priklausomybę nuo pakaitalų ir padidinti pirminių duomenų dalį vertės grandinės apskaitoje.

KIEKYBINIAI RODIKLIAI IR PINIGINĖS SUMOS, KURIOMS BŪDINGA DIDELĖ MATAVIMO NEAPIBRĖŽTIS

(2 ETAS | BP-2 11 a–12)

Tam tikriems rodikliams taikomas didelė arba vidutinė matavimo neapibrėžtis dėl scenarijais grindžiamų klimato modelių, vertės grandinės pakaitinių kintamųjų ir biologinės sistemos prielaidų. Tai apima:

- išmetamą 3 lygio ŠESD kiekį, susidarantį dėl perkamų prekių, pradinės grandies transporto ir pakuočių;
- CH₄ ir N₂O išmetamus teršalus, susidarantčius fermentacijos žarnyne ir mėšlo tvarkymo metu, remiantis 2 lygio prielaidomis dėl šalinimo, laikymo, saugojimo ir garavimo;
- dirvožemio N₂O emisijas ir anglies sekvestraciją, modeliuotas pagal „Solagro“ gaires su regioniniais dirvožemio ir pasėlių duomenimis;
- rizikos balus („Tikėtinumas“, „Stiprumas“, „Pažeidžiamumas“) pagal SSP scenarijus (nuo SSP1 –2.6 iki SSP5–8.5), kai pavojų atsiradimas ir poveikis yra modeliuojami, o ne tiesiogiai stebimi;
- dvejojimo reikšmingumo rezultatus, ypač finansinio poveikio įverčius pagal ARE1-9, kurie priklauso nuo scenarijų ir prielaidų.

Šie rodikliai atitinka E1 ETAS 21b, tačiau išlieka neapsaugoti nuo parametrų pasirinkimų, duomenų šaltinių ir perspektyvinių prielaidų.

Matavimo neapibrėžties šaltiniai:

- plačiai pripažįstami, bet ne empiriniai duomenų rinkiniai:
 - BIOCLIMA19 (pagal IPCC CMIP6 sudaryti indeksai);
 - „SoilGrids250m“ (ISRIC) duomenys apie pH, molį, dumblą, tūrinį tankį, dirvožemio organinę medžiagą (angl. SOM);
 - ERA5 istorinių pradinių reikšmių pakartotinė analizė;

- „WWF Water Risk Filter“ (vandens stygius, potvyniai);
- WTE (World Terrestrial Ecosystems) duomenys apie ekosistemų pokyčius;
- prielaidomis grįstas rizikos vertinimas:
 - tikėtinumo reitingai pagal sumažinto mastelio klimato modelio duomenis;
 - jautrumas ir prisitaikymo pajėgumas pagal objektų lygmens vertinimo logiką, o ne nuolatinius matavimus;
 - sudėtiniai balai (nuo 1 iki 125), gauti iš „Tikėtinumas“ $\times$ „Stiprumas“ $\times$ „Pažeidžiamumas“; jie yra modeliuoti, o ne stebėti;
- trečiosios šalies ŠESD emisijų koeficientų („Solagro“, DEFRA, IPCC) naudojimas vietoj tiekėjų ar teritorijai būdingų duomenų;
- dvejojo reikšmingumo vertinimai (kapitalo sąnaudų slenksčiai, neišnaudojamo turto rizika), priklausantys nuo prielaidų dėl anglies kainų, pavojaus dažnio ar negrįžtamumo slenksčių.

Šie duomenys atitinka ES klimato rizikos vertinimo metodus ir tarptautinius atskaitomybės standartus, tačiau jiems būdingas įgimtas modelių ir parametrų neapibrėžtumas.

Prielaidos, aproksimacijos ir sprendimai

- Fermentacija žarnyne ir mėšlas:
 - CH_4 ir N_2O įverčiai pagal IPCC 2 lygį ir „Solagro“ metodiką;
 - veiksniai skiriasi pagal gyvulių tipą, svorį, pašarų suvartojimą, laikymo tipą, šalinimo normą;
 - naminių paukščių CH_4 modeliuojamas taikant fiksuotą $Y_m = 0,6 \%$ ir svoriui būdingą sausosios medžiagos suvartojimą (angl. „Dry Matter Intake“ (DMI));
 - Iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis ir sekvestracija:
 - įtraukia tiesiogines (trąšos, liekanos) ir netiesiogines (garavimas, išplovimas) N_2O trajektorijas;
 - veiksniai atitinka NUTS3 dirvožemio ir klimato duomenis, o matavimus žemės sklypo lygmeniu;
 - dirvožemio organinės anglies (angl. „Soil Organic Carbon“ (SOC)) sekvestracija vertinama pagal SOM klasę, žemės dirbimą, sėjomainą, liekanų tvarkymą;
 - Scenarijais pagrįstas klimato rizikos vertinimas:
 - „Tikėtinumas“ apibrėžiamas kiekvienam pavojui naudojant CMIP6 projekcijas (pvz., karščio bangų dažnis – SSP3–7.0);
 - „Stiprumas“ vertinamas pagal mastą, poveikį, negrįžtamumą (kiekvienas nuo 1 iki 5);
 - „Pažeidžiamumas“ = jautrumo ir atvirkštinio prisitaikymo pajėgumo vidurkis;
 - sudėtinis rizikos balas = „Tikėtinumas“ $\times$ „Stiprumas“ $\times$ „Pažeidžiamumas“ (nuo 1 iki 125);
 - reikšmingumo slenksčiai (pvz., 50 €/tCO₂e, balai ≥ 75) nustatomi viduje ir priklauso nuo scenarijų;
 - dvejopas reikšmingumas:
 - perspektyvinis kapitalo sąnaudų ir turto nuvertėjimas, remiantis scenarijų priežastiniais veiksniais;
 - anglies dioksido kreditų atsveriamųjų veiksmų netaikymas;
 - poveikis vertinamas objekto lygmeniu 2030 m. (nuo 2021 m. iki 2040 m.) ir 2050 m. (nuo 2041 m. iki 2060 m.) laikotarpiais.
- Visos prielaidos yra dokumentuotos, atsekamos ir pagrįstos konkrečiais šaltiniais. Apribojimai ir aproksimacijos yra atskleisti ARE1-6–E1-9.

TVARUMO INFORMACIJOS RENGIMO AR PATEIKIMO PAKEITIMAI IR JŲ PRIEŽASTYS

(2 ETAS | BP-2 13 a)

Nepaisant taikymo srities, duomenų sistemų ir veiklos apibrėžčių testinumo, perėjimas nuo Pasaulinės atsiskaitymo iniciatyvos (angl. GRI) prie ETAS pareikalavo esminių pokyčių struktūruojant ir pateikiant tvarumo informaciją. Svarbiausi pokyčiai susiję su tuo, **kaip informacija parengiama, interpretuojama ir kiekybiškai įvertinama pagal ETAS standartus**:

- **Suinteresuotųjų subjektų reikšmingumu grįstas reikšmingumo vertinimas pakeičiamas į dvejopą reikšmingumą**, todėl Grupė turi įvertinti tiek vidinį, tiek išorinį poveikį pagal vieningą sistemą. Tai pakeitė kai kurių temų klasifikaciją kaip reikšmingų ar nereikšmingų, net jei pagal GRI atskleistina informacija anksčiau būdavo ekstensyvi.
- **Atsparumas dabar vertinamas naudojant scenarijais grįstą modeliavimą**, o ne kokybinius argumentus. Tai įveda kiekybinį rizikų vertinimą (pvz., „Tikėtinumas“, „Stiprumas“, „Pažeidžiamumas“) objektų lygmeniu, naudojant suderintus klimato ir dirvožemio duomenų rinkinius. GRI ataskaitose atsparumas buvo aptariamas aprašomuoju būdu, nenaudojant klimato modeliais gautų pokyčių rodiklių.
- **Atskleidimo ribos išliko nepakitusios**, bet pateikimo reikalavimai tapo žymiai griežtesni. Pagal GRI informacija galėdavo būti organizuojama tematiškai. ETAS reikalauja standartizuotos struktūros su fiksuotais atskleidimo blokais ir teisinėmis nuorodomis, o tai lemia mažesnę lankstumą pristatant rezultatus.
- Dabar privaloma atskleisti **finansinį poveikį ir prielaidų jautrumą**. Anksčiau Grupė teikė informaciją apie išmetamą kurą, praktiką ir atitiktį. Tai išplėsta pagal ETAS, įtraukiant scenarijais grindžiamus poveikius kapitalo sąnaudoms, turto tinkamumą naudoti ir sisteminę riziką, net jei nuvertėjimas dar neįvyko.
- Dabar **rizikos ir poveikio vertinimui naudojamos metodikos atskleidžiamos pilnai**, įskaitant prielaidas, modelius ir apribojimus. Toks techninis skaidrumas pagal GRI nebuvo reikalaujamas. Todėl šiuo ataskaitiniu laikotarpiu pateikiami oficialūs vertinimo metodų, erdvių perdengimų ir neapibrėžties ribų dokumentai.

Šie pokyčiai įgyvendinti siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ETAS deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 ir kad būtų atspindėta Grupės branda rizikų atskleidimo bei tvarumo integravimo srityje.

ANKSTESNIO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO DUOMENŲ IR TAIKYTŲ SISTEMŲ PERŽIŪRA

(2 ETAS | BP-2 13 b–15)

Grupė neperžiūrėjo jokių ankstesniais laikotarpiais atskleistų lyginamųjų duomenų. Nenustatyta jokių skirtumų tarp ankstesnės ir dabartinės informacijos atskleidimo ir neidentifikuota jokių *ankstesnio ataskaitinio laikotarpio* reikšmingų klaidų. Dėl to šioje *tvarumo ataskaitoje* ankstesnio ataskaitinio laikotarpio duomenų pataisos nepateikiamos, o paaiškinimas dėl nepilnų duomenų pateikimo (jei toks būtų įvykęs dėl neprieinamumo ar neproporcingų pastangų, sąnaudų) - nereikalingas.

Ši tvarumo ataskaita parengta tik pagal ETAS, priimtus pagal Direktyvą 2013/34/ES. Kiti tvarumo atskaitomybės standartai ar sistemos netaikyti. Šiame dokumente nuorodos į standartus yra apibotos tik ETAS atskleidimo reikalavimais, nustatytais minėtame reglamente.

PRIVALOMI ATSKLEIDIMO REIKALAVIMAI

(2 ETAS | BP-2 16)

Šioje tvarumo ataskaitoje pateikiami visi pagal 2 ETAS nustatyti atskleidimo reikalavimai (angl. DRs) ir duomenų vienetai (angl. DPs), taip pat visi teminių standartų atskleidimo reikalavimai, kuriuos, atlikus dvejopo reikšmingumo vertinimą, Grupė pripažino reikšmingais.

Išsamus į ataskaitą įtrauktų privalomų atskleidimo reikalavimų ir duomenų vienetų sąrašas pateikiamas I priede. Jeigu teminis standartas Grupės lygmeniu pripažintas nereikšmingu, tai yra aiškiai atskleista pagal 2 ETAS BP-2 17.

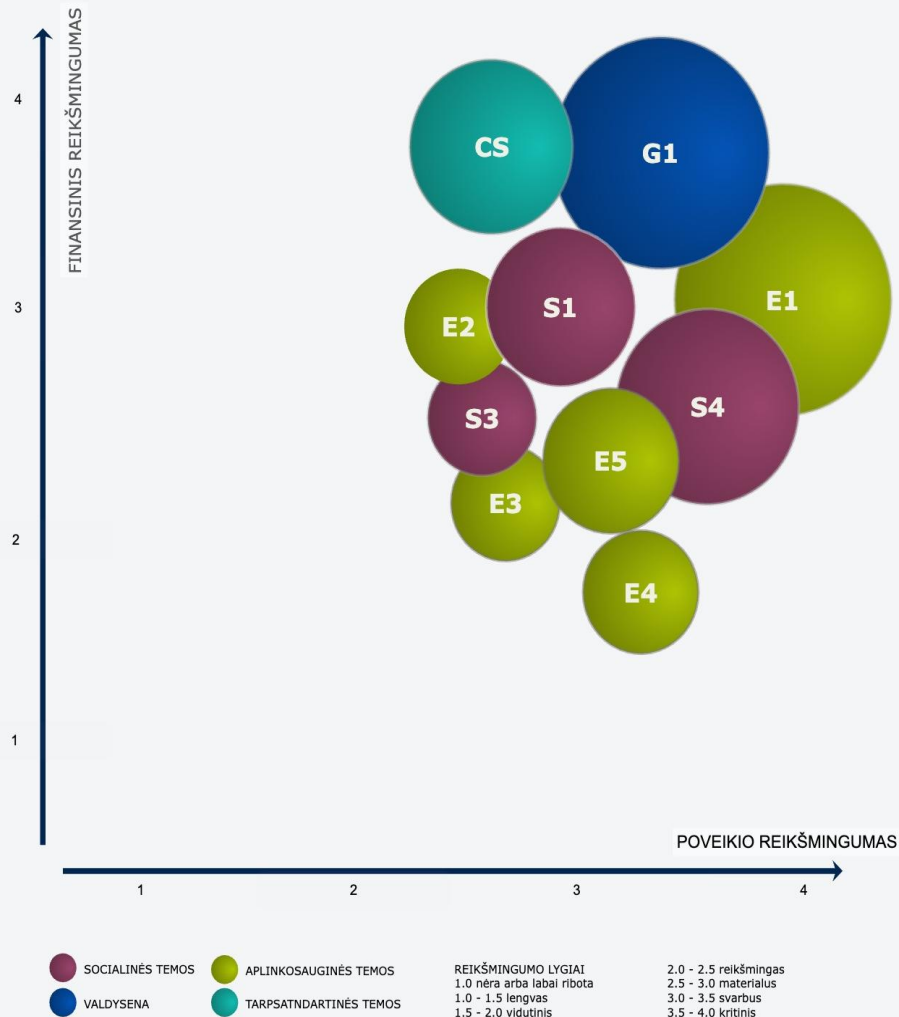
Visi privalomi atskleidimo reikalavimai pateikiami laikantis struktūros, apimties ir pateikimo formato, nustatytų Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/2772. Jokie nuokrypiai, praleidimai ar pakeitimai netaikyti; visi atskleidimai yra atsekami atitinkama teisine nuoroda ir duomenų šaltiniu.

REIKŠMINGAIS PRIPAŽINTŲ TVARUMO KLAUSIMŲ SĄRAŠAS

(2 ETAS | BP-2 17 a)

Temos E1 ETAS („Klimato kaita“), E2 ETAS („Tarša“), E3 ETAS („Vandens ir jūrų išteklių“), E4 ETAS („Biologinė įvairovė ir ekosistemos“), E5 ETAS („Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“), S1 ETAS („Sava darbo jėga“), S3 ETAS („Paveikiamos bendruomenės“), S4 ETAS („Vartotojai ir galutiniai naudotojai“) ir G1 ETAS („Verslo etika“) pripažintos reikšmingomis.

Be to, biologinė sauga dėl jos reikšmingumo visuomenės sveikatai, zoonozių rizikai ir ekosistemų vientisumui pagal E1 ETAS, E4 ir S3 pripažinta reikšmingu poveikiu. Sektoriaus lyderystė pripažinta reikšmingu tvarumo klausimu dėl Grupės struktūrinės įtakos ūkininkavimui, maistui ir įvedinių sistemoms, darančios poveikį pradinei ir galutinei grandims, tiekėjų atitikčiai, produktų projektavimui ir viešiesiems standartams. Šie poveikiai apima 2 ETAS (Strategiją ir valdymą), E1 ETAS, E4 ETAS, S3 ETAS ir G1 ETAS. Visi kiti teminiai standartai, **konkrečiai** S2 ETAS („Vertės grandinės darbuotojai“), buvo įvertinti ir pripažinti nereikšmingais.

DVIGUBO REIŠMINGUMO MATRICA

Tai yra konsoliduotoji Grupės lygmens dvejo reikšmingumo matrica. Horizontalioji ašis vaizduoja poveikio reikšmingumą, o vertikalioji – finansinį reikšmingumą. Abi ašys vertinamos skalėje nuo 1,0 iki 4,0.

Kiekvienas apskritimas matricoje atspindi vieną ETAS temą. Jo pozicija atspindi poveikio reikšmingumo ir finansinio reikšmingumo balus. Skersmuo rodo, kiek individualaus poveikio, rizikų ir galimybių yra įtraukta į temą ir kiek plačiai tema pasireiškia verslo segmentuose.

Dvejo reikšmingumo slenksčiai apibrėžiami taip:

- tema laikoma reikšminga, jeigu bent viena ašis įvertinta 2,5 ar daugiau;
- tema taip pat laikoma reikšminga, kai poveikio reikšmingumas yra didesnis nei 1,5, o finansinis reikšmingumas yra didesnis už 2,0, arba kai poveikio reikšmingumas didesnis nei 2,0, o finansinis reikšmingumas didesnis nei 1,5.

Šioje matricoje temų vertinimui ir klasifikavimui taikyta metodika, įskaitant poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo, įvertinimo ir konsolidavimo būdus, aprašyta **šios ataskaitos skyriuje 2 ETAS | IRO-1 53 a–g**. Nurodytame skyriuje nustatyti kriterijai, vertinimo rodikliai, duomenų šaltiniai, suinteresuotųjų subjektų įvedimas ir slenksčiai, pritaikyti galutinei temų pozicijai matricoje nustatyti.

Dvejo reikšmingumo matrica, AB Akola Group, 2024-2025.

KAIP VERSLO MODELIS IR STRATEGIJA ATSIŽVELGIA Į REIKŠMINGAIS PRIPAŽINTUS TVARUMO KLAUSIMUS (PALAIPSNIO TAIKYMO PRADŽIA)
(2 ETAS | BP-2 17 a)

Reikšmingi tvarumo klausimai atspindi kaip Grupė planuoja, vykdo veiklą, investuoja ir sąveikauja visose pagrindinėse verslo srityse, įskaitant žemės ūkį, įvedinių gamybą ir pardavimus, pašarus, maisto apdorojimą, pakavimą ir logistiką. Šie klausimai nevaldomi atskirai; jie įtraukti į veiklos planavimą, viešųjų pirkimų kriterijus, atitikties reikalavimus ir darbą su klientais.

E1 – „Klimato kaita“

1 apimties ŠESD kiekis yra kuro deginimo, gyvulių virškinimo, mėšlo tvarkymo metu ir iš dirvožemio išmetamo ŠESD kiekio rezultatas. Tai lemia su gyvulių laikymo sistemomis, sрутų ir mėšlo tvarkymu, pašarų projektavimu ir tiksliuoju ūkininkavimu susijusius sprendimus. Apribotas žemės dirbimas. Azoto trąšų išmesti teršalai valdomi kontroliuojant tręšimą ir maisto medžiagų laiką. 2 apimties ŠESD kiekis tvarkomas perkant sertifikuotą žaliąją elektros energiją. Vidaus saulės energijos gamyba auga, bet dar nėra reikšminga. Nors 3 apimties ŠESD kiekį atskleisti privaloma ir tai vis aktualiau eksporto ataskaitose, tai dar nepakeitė verslo modelio struktūros ar strategijos. Įvestas scenarijais grindžiamas klimato rizikos modeliavimas, tačiau dar ne visiškai integruotas į investicijų atranką ar veiklos tęstinumo planus. Strateginės rizikos apima sunkumus dėl infrastruktūros apkrovos, oro kondicionavimo sistemų reglamentavimą, reglamentavimo sąnaudas. Nustatytos galimybės susiję su mažesniu energijos suvartojimu vienetui, sertifikuotų mažataršių produktų paklausa ir konsultacinėmis paslaugomis įvedinių naudotojams.

E2 – „Tarša“

Taršos slenksčiai daro tiesioginę įtaką nuotekų ir katilinių sistemų projektavimui, investavimui į mėšlo džiovinimą, leidimų galiojimo užtikrinimui ir patalpų išdėstymo sprendimams. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimus turinčios veiklos vietos laikosi įformintų amoniako, maisto medžiagų ir nuotekų kontrolės sąlygų, kurios nustato sinchronizavimo, saugojimo ir išleidimo tvarką. Kontrolės pažeidimai kelia teisinę ir reputacijos riziką ir lemia veiklos vietų modernizavimo sekoskaitą.

E3 – „Vandens ir jūrų ištekliai“

Priklausomybė nuo vandens daro įtaką projektavimo sprendimams, rizikai ir sąnaudoms paukštininkystėje, pienininkystėje, maisto ir pašarų gamyboje. Grupė eksploatuoja daugiau kaip 50 vidinių gręžinių, kurie patenkina didžiąją dalį poreikio. Paklausą lemia valymas, vėsoma ir sanitarija. Vanduo pakartotinai naudojamas tik veiklose, kuriose nėra kontakto su produktais (pvz., autoklavuose, plaunant daržoves, pirminio plovimo sistemose). Investuojama į nuotėkių prevenciją, slėgio stebėseną, gręžinių atnaujinimą ir valymo įrangą. Nuotekų išleidimas į vietos vandens telkinius yra reglamentuojamas, stebimas ir į jį atsižvelgiama planuojant veiklos vietas.

E4 – „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“

Biologinės įvairovės apribojimai atsispindi lauko lygmens trąšų ir augalų apsaugos produktų (AAP) apribojimuose, su bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) susietame žemės valdyme ir veiklos vietos parinkime. Daugiau kaip 4000 sklypų yra kartografuota ir sužymėta pagal „Natura 2000“ gamybos veiklos vietų artumą. Atitinkamai, koreguojamas įvedinių taikymas, sprendimai dėl sėjomainos ir žemės naudojimo planavimas. Tiksliojo ūkininkavimo praktika ir konsultacinės paslaugos derinamos prie biologinės įvairovės geografinio artumo ir reikalavimų. Vidinės procedūros sieja pažeidžiamas biologinės įvairovės teritorijas su produktų tvarkymu ir įvedinių paskirstymu.

E5 – „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“

Veiklos segmentai suformuoti taip, kad būtų sudaryta galimybė žiediškam mėšlo, derliaus ir trąšų naudojimui, sudarant vidinį Grupės mitybos ciklą. Pakuočių forma parenkama pagal techninį tinkamumą, grąžinimo galimybes ir teisės aktų reikalavimus. Pašarams ir grūdams taikomi didmenos formatai. Pakuotės parenkamos atsižvelgiant į patvarumą transportuojant, sąlyčio su maistu atitiktį ir perdirbamumą, kai to reikalaujama. Duomenys apie atliekas stebimi gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje (GPAIS), o investicijas į atliekų atskyrimą ir pakartotinį naudojimą lemia leidimų ir auditų įpareigojimai. Žiediškumas daro įtaką veiklos organizavimui, viešiesiems pirkimams ir logistikos formatui.

S1 – „Sava darbo jėga“

Darbuotojų sauga, darbuotojų sveikata, darbo jėgos pasiūla ir struktūra lemia veiklos vietos operacijas ir pajėgumo paskirstymą. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje bendras Grupės samdomųjų darbuotojų skaičius buvo 5 374, tačiau dėl skirtingai apibrėžtos tvarumo atskaitomybės aprėpties (aprašyta 2 ETAS | BP-1 5 a–b), tolesniems atskleidimams bei skaičiavimams naudotas darbuotojų skaičius yra 5 314 (neįtraukiant įmonių Nordic Agro Investment Limited (UK) ir OOO „KLM“). Bendras registruotų incidentų skaičius (angl. TRIR), laikinos darbo jėgos įtraukimas ir atitiktis „Sedex“ narių etikos prekybos audito (angl. SMETA) standartams daro įtaką valdymui ir automatizavimo planavimui. Personalo išlaikymas, darbuotojo mokymo valandos ir lyčių atstovavimas įtraukiami į veiklos valdymą ir žmogiškųjų išteklių planavimą. Darbuotojų sauga ir įtrauktis turi daro įtaką veiklos organizavimui, darbo aplinkos kūrimui ir investicijų laikui.

S3 – „Paveikiamos bendruomenės“

Apribojimai, susiję su poveikis bendruomenei, atsispindi planuojant teritorijas, parenkant transporto maršrutus, laikantis zonavimo reikalavimų ir kuriant veiklos vietų plėtros strategijas. Kvapai, dulkės, transporto srautai ir vandens naudojimas lemia dialogą su suinteresuotaisiais subjektais bei taisomuosius veiksmus. Skundų teikimo kanalai daro įtaką veiklos pakeitimams ir visuomenės įtraukimui. Leidimų išdavimo ar infrastruktūros patvirtinimų vėlavimai vertinami kaip apčiuopiamos projekto rizikos.

S4 – „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“

Produktų sauga, atsekamumas ir ženklinimo reikalavimai tiesiogiai daro įtaką pašarų sudėčiai, gyvulių priežiūrai, skerdimo ciklams, tinkamumo vartoti laikui ir pakuočių medžiagoms. Visi pagrindiniai produktai atitinka FSSC 22000, GMP+ ir kitų standartų reikalavimus. Veikia atsekamumas „nuo ūkio iki stalo“. Gamyba be antibiotikų visiškai įgyvendinta Latvijoje ir beveik visiškai įgyvendinta Lietuvoje. Produktų atšaukimai, neigiami auditų rezultatai ir pirkėjų protokolų nesilaikymas laikomi kritinėmis veiklos rizikomis. Klientų reikalavimai daro įtaką gamybos įvediniams ir produktų struktūrizavimui.

G1 – „Verslo etika“

Viešieji pirkimai, tiekėjų prijungimas, atsekamumo poreikis ir prieiga prie segmento grindžiami profesine etika, audito protokolais ir pirkėjų lūkesčiais. Sutartyse nustatomos privalomos tvarumo sąlygos. Standartizuota pranešėjų apsauga. Sektoriaus įtaka pasireiškia per konsultacijas, atsekamumo užtikrinimą ir su tvarumu susietų įvedinių pardavimus.

Horizontalioji integracija

Visi klausimai integruojami į veiklos procedūras, kapitalo sąnaudų patikrą, audito pastebėjimų valdymo sistemas, konkretiems segmentams pritaikytą produktų projektavimą ir tiekėjų protokolus. Tvarumo klausimai yra neatsiejama verslo planavimo ir vykdymo dalis.

NUSTATYTI UŽDAVINIAI, SUSIJĘ SU REIKŠMINGAIS PRIPAŽINTAIS TVARUMO KLAUSIMAIS (PALAIPSNIO TAIKymo PRADŽIA) IR PAŽANGA, PADARYTA ĮGYVENDINANT TUOS UŽDAVINIUS

(2 ETAS | BP-2 17 b)

Per tam tikrą laiką nustatyti uždaviniai ir pažanga **atskleisti skyriuje 2 ETAS | SBM-3 41 b; BP-2 17 b** (Su tvarumu susiję tikslai ir per tam tikrą laiką nustatyti uždaviniai). Šiame skyriuje Grupės tvarumo tikslai nustatomi pagal produktų ir paslaugų kategorijas, klientų grupes, geografines vietas ir santykius su suinteresuotaisiais subjektais, kartu su išmatuojamais, per tam tikrą laiką nustatytais uždaviniais ir pažanga, padaryta įgyvendinant.

SU REIKŠMINGAIS PRIPAŽINTAIS TVARUMO KLAUSIMAIS SUSIJUSI POLITIKA (PALAIPSNIO TAIKymo PRADŽIA)

(2 ETAS | BP-2 17 c)

Reikšmingus tvarumo klausimus lemianti politika atskleidžiama pagal atitinkamus teminius standartus. Ji apima Grupės etikos kodeksą, tiekėjų elgesio kodeksą, vidinę aplinkos apsaugos, darbuotojų saugos, lygių galimybių, skundų teikimo procedūrų ir maisto saugos politiką, taip pat konkretiems segmentams taikomus techninius protokolus bei leidimais pagrįstas veiklos taisykles. Papildoma Grupės lygmens tvarumo politikos programa nėra taikoma.

VEIKSMAI, KURIŲ GRUPĖ ĖMĖSI, KAD NUSTATYTŲ, STEBĖTŲ SU REIKŠMINGAIS PRIPAŽINTAIS TVARUMO KLAUSIMAIS SUSIJUSĮ FAKTINĮ ARBA GALIMĄ NEIGIAMĄ POVEIKĮ, UŽKIRSTŲ JAM KELIĄ, JĮ SUŠVELNINTŲ, IŠTAISYTŲ ARBA PAŠALINTŲ (PALAIPSNIO TAIKymo PRADŽIA), IR TOKIŲ VEIKSMŲ REZULTATAI

(2 ETAS | BP-2 17 d)

Su faktiniu arba galimu neigiamu poveikiu susiję veiksmai yra smulkiai išdėstyti teminiuose standartuose. Jie apima sertifikuotas maisto saugos sistemas, TIPK leidimų laikymąsi, „Natura 2000“ patikrą, biologinės saugos protokolus, maisto medžiagų ciklinį naudojimą, darbuotojų saugos priemones, atsekamumo sistemas, pakuočių panaudojimo schemas ir skundų teikimo mechanizmus. Kai reikia, įgyvendinamos segmentams būdingos procedūros, stebėsena ir vidaus audito sistemos. Taisomieji veiksmai įgyvendinami oficialiais kanalais ir integruojami į infrastruktūros, tiekimo ir procesų tobulinimą. Veiksmų rezultatai atskleidžiami pagal E1–E5, S1, S3, S4 ir G1 ETAS.

RODIKLIAI

(2 ETAS | BP-2 17 e)

E1 - KLIMATO KAITA

Išmesti ŠESD kiekiai

- Visas išmestas 1 lygio ŠESD kiekis (tCO₂e);
- Išmestas 1 lygio ŠESD kiekis pagal šaltinį:
 - kuro deginimas: dyzelinas, gamtinės dujos, SND, biomasė;
 - fermentacija žarnyne (CH₄) – galvijai ir naminiai paukščiai;
 - mėšlo tvarkymas (CH₄ + N₂O) – galvijai ir naminiai paukščiai;
 - iš dirvožemio išmetamas ŠESD kiekis (N₂O) iš sintetinių trąšų, dirvožemio savybes gerinančių medžiagų, liekanų;
 - oro kondicionavimo sistemų nuotėkis (HFC) – pagal dujų rūšį, tCO₂e;
 - biogeniniai CO₂ teršalai (stebimi atskirai);
- Visas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (pagal vietą) (tCO₂e);
- Visas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (pagal rinką) (tCO₂e);
- Sertifikuotų atsinaujinančiųjų išteklių elektros dalis proc.;
- Bendras išmestas 3 lygio ŠESD kiekis pagal kategoriją (tCO₂e):
 - 1 kategorija – „Perkamos prekės ir paslaugos“;
 - 3 kategorija – „Su kuru ir energija susijusi | veikla“;
 - 4 kategorija – „Pradinės grandies transportavimas ir platinimas“;
 - 5 kategorija – „Vykdančios operacijos susidariusios atliekos“;
 - 6 kategorija – „Verslo kelionės“;
 - 7 kategorija – „Darbuotojų važinėjimas į darbą“;
 - 9 kategorija – „Galutinės grandies transportavimas“;
 - 10 kategorija – „Parduodamų produktų apdorojimas“;
 - 11 kategorija – „Parduodamų produktų naudojimas“;
 - 12 kategorija – „Parduotų produktų šalinimas pasibaigus gyvavimo ciklui“;
 - 15 kategorija – „Investicijos“;
- Visas išmestas ŠESD kiekis (1+2+3 lygių išmesti ŠESD kiekiai) (tCO₂e);
- Taršos ŠESD intensyvumas (tCO₂e/Eur EBITDA).

Energija

- Bendras energijos suvartojimas (GWh);
- Iškastinių išteklių energijos suvartojimas (GWh);
- Atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas (GWh);
- Atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalis visame elektros energijos suvartojime (%);
- Vietoje pagaminta elektros energija (kWh);
- Energijos suvartojimo intensyvumas (MWh/1 000 Eur pajamų);
- Kuro suvartojimas pagal rūšį (dyzelinas, SND, gamtinės dujos, biomasė)

Oro kondicionavimo sistemos

- Papildytas HFC kiekis (kg);
- Dėl oro kondicionavimo sistemos nuotėkio susidarę išmetamieji teršalai (tCO₂e).
- Įdiegtų amoniakinių sistemų skaičius.

Dirvožemis ir veikla

- Be ariminio žemės dirbimo plotas (ha ir %);
- Mėšlu tręšiami hektarai;

Scenarijaus ir rizikos analizė

- Įvertintų pagal klimato scenarijus veiklos vietų skaičius;
- Priimti scenarijai: SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5;
- Laikotarpiai: trumpasis (1 m.), vidutinis (2–5 m.), ilgas (>5 m.);
- Turto su aukštu klimato rizikos balu skaičius;
- Bendras įvertintų klimato rizikų skaičius;
- Aukščiausias sudėtinis rizikos balas (1–125).

Investicijos

- su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susietos kapitalo sąnaudos (% arba Eur , jei atskleidžiama);
- su energija susijusios kapitalo sąnaudos: vėdinimo, izoliacijos, oro kondicionavimo sistemų sąnaudos (jei įvertinta kiekybiškai).

E2 – TARŠA:

Išmetamų teršalų kiekiai pagal rūšis, atitiktis TIPK išmetamų teršalų slenksčiams, leidimų viršijimų skaičius, su pakuotėmis susijusios taršos mažinimo priemonės.

E3 – VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIAI:

Bendra vandens gavyba (m³) pagal šaltinį, dalis proc. iš vidinių gręžinių, išleidžiamų nuotekų kiekiai pagal tipus, veikiančių gręžinių skaičius, taikomi valymo etapai, investicijos į nuotėkių aptikimą ir slėgio stebėseną, pakartotinio vandens naudojimo kiekiai (tik bekontaktams procesams).

E4 – BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR EKOSISTEMOS:

Bendras plotas hektarais „Natura 2000“ buferinėse zonose, patikrintų sklypų skaičius; žemės, kuriai taikomos geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (angl. GAEC) buferinės taisyklės, dalis proc., hektarai, kuriuose taikomi žemės ūkio žaliavų naudojimo apribojimai pažeidžiamai biologinei įvairovei; trąšų ir AAP naudojimo atitiktis vietos taisyklėms.

E5 – IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS IR ŽIEDINĖ EKONOMIKA:

Bendras rinkai pateiktų pakuočių svoris (pagal rūšį); % perdirbamų pakuočių (pagal svorį); % pakuočių iš perdirbtų žaliavų; pašarų ir maisto šalutinių produktų panaudoti kiekiai; % atliekų, nukreiptų nuo sąvartyno; investicijos į perdirbimą ir žiedinės ekonomikos iniciatyvas.

S1 – SAVA DARBO JĖGA:

TRIR, darbo metu patirtų traumų skaičius, laikinųjų darbuotojų dalis proc. apmokyta saugos klausimais, audito statusas; darbuotojų kaita proc.; darbuotojų su negalia dalis proc., vidutinis mokymų valandų skaičius, lyčių santykis, darbuotojai, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys.

S3 – PAVEIKIAMOS BENDRUOMENĖS:

Gautų ir išspręstų oficialių skundų skaičius, veiklos vietų, kuriose taikomi skaičius, kur taikomas buferių zonavimas, veiklos vietos, kurioms taikomos visuomenės įtraukimo procedūros, aplinkosauginių vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal vietą.

S4 – VARTOTOJAI IR GALUTINIAI NAUDOTOJAI:

Produktų atšaukimų skaičius, paukštienos gamybos be antibiotikų dalis (%) (pagal šalį), išspręstų klientų skundų skaičius, sertifikavimo aprėptis (FSSC 22000, GMP+, BRCS), atsekamumo aprėptis pagal produktų liniją, maisto saugos tyrimų rezultatai (pvz., *Salmonella*, liekanos).

G1 – VERSLO ETIKA:

Atliktų SMETA auditų skaičius, tiekėjų, kuriems taikomas Partnerių etikos kodeksas, skaičius, etikos sąlygų aprėptis sutartyse (%); užregistruoti ir išspręsti pranešėjų atvejai, patvirtinti, su verslo etikos politika susiję neatitikties incidentai.

Rodikliai nuolat atnaujinami kaip vidaus atskaitomybės ir audito sistemų dalis. Kiekybiniai duomenys atskleidžiami pagal teminius standartus, kai taikoma.

GRUPĖS VALDYMO STRUKTŪRA

(2 ETAS | GOV-1 kontekstinis atskleidimas)

Grupė valdoma Visuotinio akcininkų susirinkimo, Stebėtojų tarybos ir Valdybos bei Audito komiteto. Įmonės vadovas renkamas Visuotiniame akcininkų susirinkime ir kartu eina Valdybos pirmininko pareigas.

VALDYMO ORGANAI

(2 ETAS | GOV-1 21 a–e)

2025 m. birželio 30 d. Grupės valdymo organai buvo Visuotinis akcininkų susirinkimas, Stebėtojų taryba, Įmonės vadovas. Įmonė turi Audito komitetą:

- Valdyba: 5 verslo vadovai;
- Stebėtojų taryba: 3 nevykdomieji nariai;
- Audito komitetas: 3 nevykdomieji nariai.

Visi Valdybos nariai eina vykdomąsias pareigas, o Stebėtojų tarybą bei Audito komitetą sudaro tik nevykdomieji nariai. Pareigų dubliavimosi nėra (vizualizuotą Įmonių valdymo modelio pristatymą rasite Konsoliduotos metinės vadovybės ataskaitos 18 skyriuje: Valdysena)

Samdomi ir kiti darbuotojai Grupės lygmens valdymo organuose oficialiai neatstovaujami. Nei Valdyboje, nei Stebėtojų taryboje darbuotojų atstovų nėra. Patronuojamųjų įmonių atstovavimo struktūros neįtraukiamos.

Valdybos ir Stebėtojų tarybos nariai bendrai pasižymi ilgamete patirtimi žemės ūkio gamybos, augalininkystės, maisto ir pašarų gamybos, Baltijos ir Vidurio Europos regioninių rinkų, tarptautinės prekybos ir eksporto reguliavimo, įmonių finansų, audito, teisės aktų laikymosi, integravimo į tiekimo grandinę bei logistikos srityse (išsamesnį Valdybos kompetencijų žemėlapią rasite Konsoliduotos metinės vadovybės ataskaitos 18.3 skyriuje: Valdysena / Valdyba).

2025 m. birželio 30 d. abiejuose valdymo organuose įvairovė pasiskirsto taip:

- narių moterų: 9 %;
- jaunesnių nei 40 metų narių: 18 %;

- ne Lietuvos pilietybę turinčių narių: 9 %.

Įvairovės kvotos ar tikslai nenustatyti. Lyčių pusiausvyros santykis yra toks:

- valdyboje: 0 % moterų, 100 % vyrų;
- stebėtojų taryboje: 0 % moterų, 100 % vyrų.
- Audito komitete: 33 % moterų, 67 % vyrų.

2025 m. birželio 30 d. 100 proc. Audito komiteto narių bei 67 proc. Stebėtojų tarybos narių buvo laikomi nepriklausomais. Nepriklausomų Valdybos narių nebuvo. Nepriklausomumas vertinamas tik pagal teisės aktų apibrėžtis ir audito reikalavimus.

TVARUMO VALDYMO ATSAKOMYBĖS

(2 ETAS | GOV-1 22 a–d)

Valdyba grupės lygmeniu atsakinga už su tvarumu susijusį poveikį, rizikas ir galimybes. Tvarumo priežiūrai nepriskirta Stebėtojų tarybos funkcija ar specialus komitetas.

Atsakomybės apibrėžtos Valdybos įgaliojimuose. Papildomos grupės lygmens politikos ar valdybos komitetų nėra.

Valdyba koordinuoja tvarumo valdymą. Patronuojamosiose įmonėse tvarumo vadovai sprendžia poveikio ir rizikų klausimus, o Finansų ir rizikos valdymo departamentui pavaldus Išdo ir tvarumo padalinys konsoliduoja duomenis ir rengia Grupės lygmens ataskaitas.

Tvarumo priežiūra nėra deleguota atskiriems komitetams ar padaliniams – už atskleidimus pilnai atsako Valdyba. Patronuojamųjų įmonių duomenys teikiami Grupės Išdo ir tvarumo padaliniui, kuris konsoliduotuosius rezultatus pateikia Valdybai.

Tvarumo procesai integruoti į esamas Išdo, finansų ir atskaitomybės darbo eigą. Tikslus nustato ir stebi patronuojamosios įmonės, o Grupės lygmens rezultatus peržiūri Valdyba. Stebėtojų tarybai nėra pavesta tiesioginė uždavinių stebėseną.

TVARUMO ĮGŪDŽIAI IR KOMPETENCIJA VALDYMO ORGANUOSE

(2 ETAS | GOV-1 23 a–b, TR 5)

Valdyba yra atsakinga už su tvarumu susijusios kompetencijos užtikrinimą Grupės lygmeniu. Tokiems įgūdžiams valdymo organuose vertinti skirtų oficialių procedūrų nėra. Pagrindinėse patronuojamosiose įmonėse kompetenciją formuoja Grupės išdo ir tvarumo padalinys ir tvarumo vadovai.

Tvarumo kompetencija įtvirtinta įmonės lygmeniu ir koordinuojama Grupės išdo ir tvarumo padalinio. Valdymo organai techninių žinių klimato modeliavimo, aplinkosauginės rizikos ar socialinės atitikties srityse neturi tiesiogiai; vietoj to, jie remiasi patirties ŠESD apskaitoje, dirvožemio ir klimato rizikos modeliavime, su reglamentavo atitiktimi ir maisto saugoje turinčiais vidaus specialistais ir trečiosios šalies konsultantais.

Ši kompetencija padeda vertinti reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes ūkininkavimo, pašarų, maisto ir žaliavų tiekimo grandinėse. Ji užtikrina aplinkosaugos leidimų, ES reguliavimo reikalavimų ir maisto saugos standartų atitiktį. Grupės lygmens atskleidimai grindžiami konsoliduotaisiais šių techninių funkcijų išvediniais.

VALDYBOS INFORMAVIMAS APIE TVARUMO KLAUSIMUS

(2 ETAS | GOV-2 26 a–c)

Valdybos nariai yra tiesiogiai atsakingi už verslo segmentus ir dalyvauja bendrovės lygmens sprendimų priėmimo. Apie reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes jie informuojami vietos tvarumo ir verslo vadovų.

Visa su tvarumu susijusi informacija centralizuotai stebima ir vertinama Finansų ir rizikos valdymo departamentui pavaldaus Išdo ir tvarumo padalinio. Konsoliduotosios ataskaitos apie pasireiškiančias rizikas ir pažangą, siekiant tvarumo tikslų, valdybai teikiamos reguliariai – nors kartą per metus ir prireikus pagal valdybos darbotvarkę.

Strateginėje priežiūroje su tvarumu susijęs poveikis, rizikos ir galimybės vertinami atsižvelgiant į:

- reglamentavimo atitikties rizikas, įskaitant su aplinkosaugos leidimais, išmetamųjų teršalų slenksčių ir produktų saugos taisyklėmis susijusių reikalavimų laikymąsi, darantį įtaką veiklos tęstinumui arba teisinei atitiktčiai;
- leidimą vykdyti veiklą, ypač segmentuose, kuriems taikoma viešoji kontrolė, suinteresuotųjų subjektų lūkesčiai arba „Natura 2000“ ir TIPK apribojimais;
- tiekimo grandinės patikimumą, įskaitant rizikas, susijusias su trąšų reguliavimu, pakuočių reikalavimais, žaliavų atsekamumu ir pradinės grandies aplinkosauginiu veiksmingumu;
- prieigą prie eksporto rinkų, kuriose tvarumo kriterijai (pvz., užauginimas be antibiotikų, išmetamųjų teršalų atskleidimas, maisto sauga) yra susieti su pirkėjų protokolais ir sertifikavimo reikalavimais;
- reputacijos ir vykdymo rizikas, galinčias vilkinti arba sustabdyti investicijas, leidimų išdavimą ar pardavimus dėl su tvarumu susijusių neatitikčių.

Į šiuos veiksnus atsižvelgta sprendimuose dėl produktų portfelio, investicijų laiko ir veiklos planavimo.

Visas reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės, nustatyti dvejopo reikšmingumo vertinime, yra peržiūrimi ir tvirtinami Valdybos. Kadangi Valdybos nariai taip pat tiesiogiai atsakingi už atskirus verslo segmentus, poveikis, rizikos ir galimybės (angl. IRO) sprendžiami planuojant veiklą, investuojant ir priimant sprendimus dėl atitikties. Tai apima:

- su leidimais susijusias reguliavimo rizikas, išmetamųjų teršalų slenksčius, trąšų naudojimą ir pakuotes;

- su klimato kaita susijusias fizines ir pertvarkos rizikas žemės ūkio, maisto ir logistikos operacijose;
- su pirkėjų reikalavimais susijusias rinkos rizikas, sertifikavimą ir eksporto galimybę;
- su energijos vartojimu susijusias veiklos rizikas, oro kondicionavimo sistemas ir maisto saugos atitiktį;
- su zonavimu, trikdžiais, skundų teikimu ir darbuotojų sąlygomis susijusias socialines ir bendruomenės rizikas.

PASKATŲ SISTEMOS IR DARBO UŽMOKESČIO POLITIKA

(2 ETAS | GOV-3 29 a–e, TR 7)

Valdybos narių paskatos yra grindžiamos veiklos rezultatais, vertinamos verslo rezultatais, veiklos uždaviniais ir strategine veikla. Specialiai tvarumui skirtos paskatų politikos nėra.

Tvarumo elementai gali daryti netiesioginę įtaką vertinimams pagal verslo ar rizikos rezultatus, tačiau specialūs su tvarumu susieti pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai (PVRR) netaikomi. Tvarumo rodikliai nėra atskiri lyginamieji indeksai ir jie neintegruoti į darbo užmokesčio politiką.

Nuo tvarumo uždavinių oficialiai priklauso 0 proc. kintamojo atlygio.

DERAMO PATIKRINIMO ATSKLEIDIMO APRAŠAS TVARUMO ATASKAITOJE

(2 ETAS | GOV-4 30; 32 | TR 8–10)

Grupės deramo patikrinimo procesas sprendžiamas šiame atskleidime:

- 2 ETAS | GOV-2 26 a–26 c – valdymo organų dalyvavimas nustatant ir sprendžiant reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes;
- 2 ETAS | IRO-1 46 ir IRO-2 48 – deramo patikrinimo procedūrų ir poveikių nustatymo metodų aprašymas;
- 2 ETAS | BP-2 17 d – veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią neigiamam poveikiui, jį sušvelninti arba ištaisyti;
- teminiai standartai (nuo E1 iki E5, nuo S1 iki S4, G1) – teminiai deramo patikrinimo rezultatai ir stebėsenos veiksmai.

Šis aprašas užtikrina, kad su deramu patikrinimu susijusi informacija būtų atsekama visoje tvarumo ataskaitoje pagal 2 ETAS GOV-4.

SU TVARUMO ATSKAITOMYBE SUSIJĘS RIZIKŲ VALDYMAS IR VIDAUS KONTROLĖ

(2 ETAS | GOV-5 36 a–e)

Grupė taiko integruotą rizikos ir vidaus kontrolės sistemą, apimančią veiklą, atitiktį ir atskaitomybę. Tvarumo rizikos yra įtrauktos į šią sistemą ir valdomos kartu su kitomis reikšmingomis rizikomis, nes jos tiesiogiai lemia Grupės gebėjimą pasiekti tvarumo tikslus, užtikrinti atitiktį reguliavimo reikalavimams ir patikimą atskaitomybę.

Tvarumo rizikos nustatomos dviem būdais: bendrovės lygmens veiklos vertinimais (grindžiamais teisinėmis prievolėmis, leidimų sąlygomis, auditais, rinkos pokyčiais ir suinteresuotųjų subjektų susirūpinimu) ir struktūruotais dvejojo reikšmingumo vertinimais, naudojant poveikio ir finansinio reikšmingumo vertinimo slenksčius. Segmentų rezultatai konsoliduojami ir patvirtinami vadovybės peržiūros metu, taip sudarant pagrindą ETAS atskaitomybei ir verslo planavimui.

Rizikos vertinimo rezultatai yra integruoti į infrastruktūros planavimą, investicijas, leidimų valdymą, atsekamumą, žmogiškųjų išteklių paskirstymą ir atskaitomybę. Dvejojo reikšmingumo rezultatai lemia atskleidimo valdymą, atskaitomybės apimtį, audito planavimą ir paveikia kokybės užtikrinimą ir eskalavimo protokolus.

Rizikų vertinimų ir kontrolės rezultatai perduodami reguliariais vadovybės ir atskaitomybės kanalais. Atnaujintą informaciją Valdybos nariai gauna iš veiklos ir atitikties ataskaitų. Ataskaitų tikslumą ir veiklos tęstinumą veikiančios reikšmingos rizikos yra eskaluojamos Valdybai. Atskira valdymo struktūra nesukuriama; tvarumo rizikos valdomos kaip bendros integruotos rizikos valdymo sistemos dalis. Išsamesnį rizikų valdymo ir vidaus kontrolės aprašymą rasite Konsoliduotos metinės vadovybės ataskaitos 11 skyriuje: Rizikų valdymo modelis ir reikšmingos rizikos.“

SVARBIŲ APTARNAUJAMŲ RINKŲ IR KLIENTŲ GRUPIŲ APRAŠYMAS

(2 ETAS | SBM-1 40 a i-ii)

Grupė veikia savo vidaus rinkose – Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje – ir eksportuoja į daugiau kaip 30 Europos šalių, Jungtinę Karalystę ir pasirinktas trečiąsias šalis.

– Maisto produktai realizuojami per mažmeninės ir didmeninės prekybos tinklus, HORECA kanalus ir Grupės parduotuves Latvijoje. Vartotojai įsigyja nuosavais ir privačiais prekių ženklais žymimus produktus nacionaliniuose ir tarptautiniuose prekybos tinkluose. Su didžiaisiais maisto gamintojais sudaromos sutartys dėl privačiais prekių ženklais žymimų produktų gamybos.

– Su ūkininkais Baltijos šalyse bendradarbiaujama vykdant tiesioginius pardavimus, per prekybos ir paskirstymo tinklą ir technines konsultacijas. Klientai yra vietos pasėlių ir gyvulių, mišrios gamybos ūkiai, perkantieji pašarus, sėklas, trąšas, augalų apsaugos produktus ir žemės ūkio techniką.

– Grūdų prekybos operacijos apima ilgalaikes ir neatidėliotino sandorio sutartis su vietos ūkininkais. Prekiaujami grūdų kiekiai parduodami vietos įmonėms ir tarptautinei biržos prekių rinkai pagal įprastas komercines sąlygas.

– Teikiant fumigacijos ir dezinfekavimo paslaugas, maisto gamybos ir sandėlio operatoriai aprūpinami kitais produktais ir paslaugomis. Klientai yra grūdų elevatorių operatoriai, perdirbimo įmonės ir logistikos paslaugų teikėjai žemės ūkio bei maisto tiekimo grandinėse. Gyvūnų ėdalas daugiausia platinamas mažmeninėje prekyboje.

Visos klientų grupės aptarnaujamos pagal oficialius komercinius ryšius. Galutiniai vartotojai ir naudotojai atskleidžiami pagal S4 ETAS.

BENDRAS SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ SKAIČIUS (DARBUOTOJŲ SKAIČIUS)

(2 ETAS | SBM-1 40 a iii)

2025 m. birželio 30 d. Grupėje dirbo 5 314 asmenų. Šis skaičius neapima nekonsoliduotų subjektų.

PAGAL ŠALIS SUSKIRSTYTAS SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ SKAIČIUS (DARBUOTOJŲ SKAIČIUS)

(2 ETAS | SBM-1 40 a iii)

- Lietuva: 4 063;
- Latvija: 1 189;
- Estija: 58;
- kitos šalys: 4.

Skaiciai atspindi galiojančias darbo sutartis paskutinei ataskaitinio laikotarpio dienai.

TAM TIKROSE RINKOSE UŽDRAUSTŲ PRODUKTŲ IR PASLAUGŲ APRAŠYMAS

(2 ETAS | SBM-1 40 a iv)

Ataskaitiniu laikotarpiu nė vienam Grupės produktui ar paslaugai nėra taikomi oficialūs draudimai nė viename jurisdikciją turinčiame subjekte, kuriame jie yra parduodami. Kai reikia, atliekami pakeitimai, kad būtų laikomasi sudėties, ženklinimo ar sertifikavimo reikalavimų pagal nacionalinės ar ES teisės nuostatas.

BENDROS PAJAMOS

(2 ETAS | SBM-1 40 b)

Bendros konsoliduotos pajamos 2024-2025 ataskaitiniu laikotarpiu: 1 595 509 tūkst. Eur (iš jų – 1 580 699 tūkst. Eur pajamos iš sutarčių su klientais, 8 365 tūkst. Eur – kitos pajamos, 6 445 tūkst. Eur – pajamos iš finansinės veiklos).

DALYVAVIMAS NEĮTRAUKTUOSE AR JAUTRIUOSE SEKTORIUOSE

(2 ETAS | SBM-1 40 d i–iv)

Grupė nevykdo anglies, naftos ar iškastinio kuro gavybos, perdirbimo, paskirstymo ar komercinio naudojimo. Pajamos iš su iškastiniu kuru susijusios veiklos yra 0 EUR, įskaitant:

- pajamas iš anglies: 0 EUR ;
- pajamas iš naftos: 0 EUR ;
- pajamas iš dujų: 0 EUR ;
- pajamas iš taksonomijos kriterijus atitinkančių iškastinio kuro veiklų: 0 Eur .

Grupė nevykdo pramoninių ar specializuotų cheminių medžiagų gamybos, kaip apibrėžta TFIAR ir ETAS gairėse. Nors Grupė prekiauja augalų apsaugos produktais ir trąšomis, ji jų negamina. Pajamos iš cheminių medžiagų gamybos – 0 Eur .

Grupė nedalyvauja priešaringai vertinamų ginklų susijusioje priešaringų ginklų kūrimo, gamyboje, pardavime ar platinime. Pajamos iš priešaringai vertinamų ginklų – 0 Eur .

Grupė nevykdo tabako auginimo, apdorojimo ar komercinės gamybos. Pajamos iš su tabaku susijusių veiklų – 0 Eur .

SU TVARUMU SUSIJĘ TIKSLAI PAGAL SVARBIAS PRODUKTŲ IR PASLAUGŲ GRUPES, KLIENTŲ KATEGORIJAS, GEOGRAFINES VIETOVES IR SANTYKIUS SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS

(2 ETAS | SBM-1 40 e)

Ankstesniais laikotarpiais Grupė buvo išsikėlus ambicingus aplinkosaugos tikslus, tačiau vėliau buvo priimtas strateginis sprendimas nuo kai kurių jų atsitraukti. Veiksmai, prisidedantys prie klimato kaitos švelninimo, toliau įgyvendinami operaciniu lygmeniu, tačiau jiems nebetaikomas struktūruotas Grupės masto tikslų nustatymo pagrindas. Vietoje to rezultatai stebimi segmentų lygmeniu, naudojant veikla pagrįstus rodiklius, tokius kaip žaliosios elektros dalis, neariminės žemdirbystės taikymo mastas ir šaldymo agentų pakeitimo rodiklis.

Dėl technologinių apribojimų, susijusių su veiklos ypatumais – ypač paukštininkystėje – visiškas perėjimas prie atsinaujinančios energijos nėra įmanomas. Tai riboja Grupės galimybes pasiekti reikšmingus 1 lygio emisijų sumažinimus, paliekant tik dalinį pakeitimą kaip realistišką kelią.

Išmetamas 1 ir 2 lygio ŠESD kiekis: strateginio tikslo aprašymas

Grupės strateginis tikslas – sumažinti išmetamą 1 ir 2 lygio ŠESD kiekį maždaug 25 000 – 30 000 tCO₂e – grindžiamas tik būsimu viduje pagaminto biometano naudojimu, siekiant pakeisti iškastinio kuro suvartojimą pagrindinėse operacijose (šios ataskaitos paskelbimo dieną Grupės paukštininkystės veikloje numatomi investiciniai projektai dar yra svarstymo stadijoje; jei jie būtų įgyvendinti – nuo šeštųjų veiklos metų biometanas būtų nukreipiamas vidiniam vartojimui). Šiuo metu Grupės veiklos sistemos ribose nėra kitų tinkamų ar masto atžvilgiu įgyvendinamų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo galimybių.

Iškastinio kuro deginimas išlieka pagrindiniu 1 lygio išmesto ŠESD kiekio šaltiniu, kylančiu dėl šildymo, džiovavimo, vėdinimo ir vidaus transporto naudojimo paukštininkystės, pašarų, grūdų ir pieno operacijose. Fermentacija žarnyne ir mėšlo tvarkymas žymiai prisideda prie išmetamųjų teršalų išskyrimo tiek paukštininkystės, tiek pienininkystės segmentuose, tačiau panaikinti teršalų išmetimo neįmanoma visiškai nepašalinus gyvūninės produkcijos. Šie biologiniai teršalai yra neatsiejama gyvulininkystės sistemų dalis ir yra laikomi techniškai nesumažinami esant dabartiniam Grupės verslo modeliui. Su dirvožemiu susijusių išmetamųjų teršalų kiekis jau yra sumažintas mažiau ariant ir tiksliai naudojant trąšas; taikant dabartinius agronominius metodus, tikimybės dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį nėra. Į išmetamą 2 lygio ŠESD kiekį buvo atsižvelgta beveik pilnai pereinant prie elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių šaltinių ir esamoje tiekimo struktūroje dar daugiau sumažinti negalima.

Dėl to biometanas yra vienintelė patikima priemonė žymiai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį. Grupė rengia planus dėl biodujų pajėgumo Grupės paukštynuose, tačiau pradiniam etape pagamintas dujas tikimasi parduoti nacionaliniam tinkui, siekiant užtikrinti finansinį gyvybingumą. Pagal ekonominį modeliavimą ir infrastruktūros terminus, šešaisiais elektrinės veikimo metais biometano vidaus naudojimas vis dar nebus toks ekonomiškai efektyvus kaip gamtinių dujų naudojimas. Tačiau Grupė įsipareigodama nutraukti biodujų pardavimus dar iki visiško investicijos atsipirkimo laikotarpio savanoriškai prisiima pereinamąjį

kompromisą tarp poveikio aplinkai mažinimo ir ekonominio pagrįstumo. Jei tai pavyktų įgyvendinti, iškastinio kuro naudojimo dalinis pakeitimas leistų sumažinti apskaičiuotą 1 lygio išmesto ŠESD kiekį – 25 000 – 30 000 tCO₂e kasmet.

Šis rezultatas nėra garantuotas ir priklauso nuo investicijų įgyvendinimo, energijos kainų ir sistemos integracijos. Dabartinė Grupės strategija nenumato gamybos apimčių, gyvulių skaičiaus mažinimo ar verslo modelio restruktūrizavimo. Todėl šis uždavinys atskleidžiamas kaip strateginis ir priklausantis nuo scenarijų, o jo įgyvendinimas priklauso nuo išorinių bei ilgalaikių veiksnių.

Socialiniai įsipareigojimai:

Grupės socialiniai įsipareigojimai skirti užtikrinti saugą darbo vietoje, skatinti darbuotojų išlaikymą ir atsakingą gamybos praktiką. Nustatytas uždavinys – sumažinti Grupės TRIR 20 proc., siekiant išlaikyti jį žemiau 0,6. Samdomųjų darbuotojų kaita stebima visose įmonėse, įsipareigojant išlaikyti, kad visą darbo dieną dirbančiųjų kaita neviršytų 35 proc. Taip pat antibiotikų naudojimas pienininkystėje mažinamas taikant bandos valdymą ir veterinarinę priežiūrą, o paukštininkystėje siekiama išlaikyti 100 proc. be antibiotikų užaugintos paukštienos Latvijoje ir toliau didinti jos dalį Lietuvoje. Šie įsipareigojimai atspindi vidaus valdymo prioritetus, reguliavimo atitikties lūkesčius ir pagrindinių klientų reikalavimus vidaus ir eksporto rinkose.

Sritis	Matavimas	Vienetai	Baziniai metai 2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	Tikslas iki 2029-2030
Aplinkosauginė	1+2* lygio ŠESD emisijos	tCO ₂ e	134 100	135 850	138 200	148 197	Tiksli tikslo įgyvendinimo data nėra aiški dėl investicijų pradžios ir biodujų jėgainių veiklos starto neapibrėžtumo. 6-aisiais veiklos metais emisijos galėtų būti sumažintos maždaug 25 000–30 000 tCO ₂ e
Socialinė	Darbo sauga ir sveikata	TRIR	0,78	0,85	0,77	0,85	< 0,6 (20% sumažinimas)
Socialinė	Darbuotojų kaita (dirbančiųjų pilnu etatu)	%	35	26	27	29	≤ 35%
Socialinė	Antibiotikų naudojimas pienininkystėje	mg/kg PCU	n/a	17,6	17,1	<i>Ataskaitos skelbimo dieną – rodiklis yra vis dar tikslinamas</i>	Sumažinti 25% nuo bazinių metų (taikomi 2022-2023, dėl nepakankamų duomenų už 2021-2022 metus).
Socialinė	Užaugintų be antibiotikų broilerių dalis (LV/LT)	%	100/65	100/75	100/80	98/85	Išlaikyti 100% LV, padidinti LT
Valdysena	Pažeidimų skaičius	Skaičius	0	1	17	8	0
* 2 lygmens rinkos požiūriu							

Be strateginių Grupės lygmens PVRR, su tvarumu susiję veiklos tikslai nustatomi atskirų bendrovių lygmeniu ir skiriasi verslo segmentuose. Nors šie uždaviniai nėra viešai atskleidžiami ir nesudaro oficialių Grupės įsipareigojimų, jie padeda priimti sprendimus ir atspindi dedamas pastangas kasdienę veiklą suderinti su

veiklos rezultatais, susijusiais su tvarumu, ir atitikties lūkesčiais. Nuo ataskaitinio laikotarpio datos uždavinio terminai nėra suderinti tarp įmonių, o jų aprėptis, įvykdymo terminas ir veiklos tikslų formatas skiriasi pagal segmentus ir funkcijas. Vis dėlto, jie visi kartu prisideda prie Grupės tvarumo integravimo ir veiklos rezultatų stebėsenos bendrovės lygmeniu.

Ūkininkavimas

Šio segmento veiklos uždaviniuose pirmenybė teikiama našumui ir daugiausia dėmesio skiriama pieno primilžio gerinimui ir lauko išvediniams kryptingai investuojant. Derliaus pelnas pasiekiamas modernizuojant gyvulininkystės infrastruktūrą, diegiant automatizuotas šėrimo ir melžimo sistemas ir gerinant pašarų kokybę ir mažinant jų sąnaudas. Su dirvožemiu susijuose uždaviniuose dėmesys telkiamas į sėjomainos planavimo, tiksliojo tręšimo ir laukų aprašo taikymą. Papildomi veiksmai telkiasi į mažinant įvedinių naudojimą, apimantį degalų ir vandens purškimo operacijas, ir gerinant tam tikroje vietovėje esančių pakuočių ir gamybos atliekų tvarkymą. Sandėliavimo ir produkcijos kokybė įgyvendinama atnaujinant infrastruktūrą. Vidaus uždaviniuose taip pat atsispindi darbuotojų kompetencijų kėlimas ir vietos bendruomenių įtraukimas.

Maisto gamyba

Šio segmento veiklos uždaviniuose dėmesys skiriamas pakuočių veiksmingumui, gamybos kokybei ir aplinkosaugos valdymui. Bendrovės stebi iš perdirbamų ar atsinaujinančiųjų žaliavų pagamintos pakuotės dalį ir nustato vidinius uždavinius pakuotės tūriui vienam pagamintam vienetui mažinti. Su kokybe susiję tikslai apima produktų atšaukimo prevenciją, klientų skundų skaičiaus sumažinimą ir atitiktį sertifikavimo standartams, tokiems kaip BRC, GS ir IFS. Bendrovės taip pat stebi į orą, vandenį išleidžiamus teršalus, skleidžiamą triukšmą ir susidariusius kvapus ir investuoja į proceso modernizavimą, nuotolinę stebėseną ir nuotėkio prevenciją. Veiklos tikslai nukreipti į atliekų susidarymo mažinimą ir pagerinti rūšiavimo rodiklius, įskaitant kiekybinį buitinių ir gamybos atliekų mažinimą. Papildomos priemonės apima kontroliuojamą pavojingųjų medžiagų naudojimą, vandens naudojimo intensyvumo ribas ir energijos vartojimo efektyvumo veiksmus pagal ISO 50001. Vartotojų patenkinimas vertinamas pagal pretenzijų skaičių, o kai kurios įmonės naudoja specifinius pakuotės lyginamuosius rodiklius kaip dalį veiklos rezultatų vertinimo.

Partnerystė su ūkininkais

Šio segmento veiklos uždaviniuose dėmesys skiriamas žaliavų kokybei, pakuočių tvarkymui, energijos naudojimui ir klientams teikiamų paslaugų užtikrinimui. Sėklų kokybė stebima nuolat atliekant laboratorinius tyrimus ir siekiama išlaikyti klientų pasitenkinimo lyginamuosius indeksus aukštesnius už sektoriaus vidurkį. Jau vykdomos nepriklausomos vartotojų pasitenkinimo apklausos, skirtos stebėti paslaugų kokybę ir imtis taisomųjų veiksmų. Vidaus uždaviniai taip pat apima platesnį klientų atsiliepimų rinkimo priemonių naudojimą ir įtraukimo procesus.

TVARUMO TIKSLAI, JŲ TAIKYMAS IR STRATEGINIAI ELEMENTAI

(2 ETAS | SBM-1 40 f–g)

Grupės tvarumo tikslai yra integruoti į reikšmingas produktų ir paslaugų kategorijas ir susieti su pagrindinėmis klientų grupių bei rinkų lūkesčiais. Paukštininkystėje ir pienininkystėje antibiotikų mažinimo įsipareigojimai atliepia antibiotikų naudojimą ribojančią mažmeninę prekybą ir eksporto rinkas, o žemės

ūkyje darbuotojų sauga ir išlaikymas taikomi visoms konsoliduotosioms bendrovėms. Nulinės tolerancijos pažeidimams įsipareigojimas (*zero-breach*) yra pagrindas santykiuose su mažmenininkais, privačių prekių ženklų klientais ir ūkininkais.

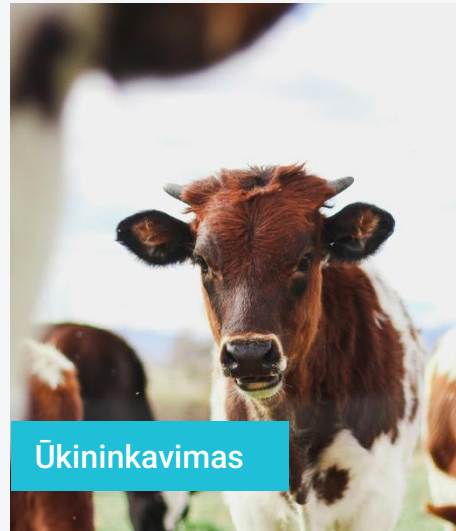
Strategija išlieka orientuota į augimą ir vertės kūrimą, kartu užtikrinant aplinkosaugos, darbo ir valdymo reikalavimų laikymąsi. Ši kryptis mažina atsparumą klimato kaitai, maisto saugai, darbo sąlygoms ir kitiems tvarumo klausimams. Grupės potencialas sumažinti išmetamą ŠESD kiekį yra ribojamas technologinių ir sisteminių veiksnių, todėl biometanas nurodytas kaip pagrindinė jo mažinimo trajektorija. Darbuotojų sveikata, sauga ir išlaikymas yra strateginiai, ilgalaikius verslo veiklos rezultatus ir atsparumą užtikrinantys prioritetai.

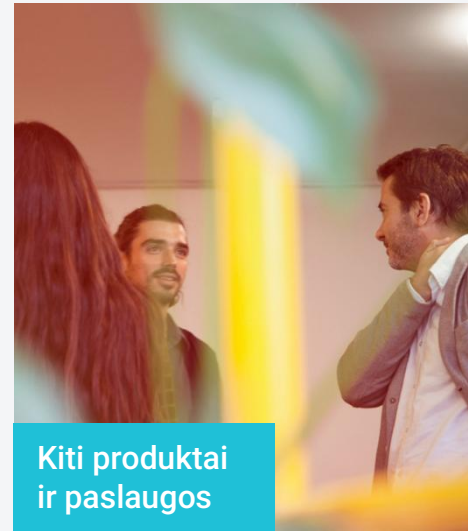
Maisto gamyba

Partnerystė su
ūkininkais

Ūkininkavimas

Kiti produktai
ir paslaugos

Apie Grupę

VERSLO MODELIS IR VERTĖS GRANDINĖ

(2 ETAS | SBM-1 42)

AB Akola group yra investicinė bendrovė, valdanti vertikaliai integruotą žemės ūkio ir maisto gamybos grupę Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir Ukrainoje. Grupė kontroliuoja visą vertės grandinę „nuo lauko iki šakutės“, strategiškai daugiausia dėmesio skirdama žemės ūkio ir maisto pramonės potencialo atskleidimui vertikalios integracijos būdu, ilgalaikiam infrastruktūros valdymui ir glaudžiam komerciniam bendradarbiavimui. Visą veiklą vykdoma Grupės kontroliuojamos bendrovės pagal vieningas veiklos, teisinę ir tvarumo atskaitomybės struktūras.

Grupės operacijos valdomos ir pateikiamos pagal keturis konsoliduotuosius segmentus: Partnerystė su ūkininkais, Ūkininkavimas, Maisto gamyba ir Kitos veiklos. Duomenys segmentų lygmeniu surenkami ir konsoliduojami, siekiant finansinės ir tvarumo atskaitomybės, aiškiai apibrėžiant veiklos apimtis, valdymo atskaitomybę ir atsekamus prekybos srautus. Kiekvienas segmentas prisideda prie Grupės vertės kūrimo per integruoto tiekimo, gamybos ir platinimo funkcijas, suderintas su rinkos paklausa, vietos tiekimo logika ir reguliavimo atitiktimi.

Partnerystė su ūkininkais

Partnerystės su ūkininkais segmentas apima žemės ūkio išteklių prekybą, prekybą prekėmis, grūdų laikymą ir elevatorius, sėklų auginimą ir pašarų gamybą, prekybą žemės ūkio technika ir jos aptarnavimą bei konsultacines paslaugas.

Tokie žemės ūkio ištekliai, kaip trąšos, augalų apsaugos produktai, pašarai ir sertifikuotos sėklos yra platinami tarptautiniu ir vietos mastu ir parduodami ūkininkams bei Grupės ūkininkavimo bendrovėms Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Ištekliai platinami naudojantis Grupės valdoma mažmenine infrastruktūra ir tam yra specialus agronomų, kurie teikia ūkininkams technines konsultacijas dėl produkto tinkamumo, naudojimo ir terminų, tinklas.

Grupei priklauso dvi sėklų gamyklos Lietuvoje ir Latvijoje, kuriose gaminami per Grupės žemės ūkio išteklių sistemą vietos ūkininkams platinami sertifikuoti grūdai ir ankštiniai augalai.

Grūdai superkami vietos rinkoje, iš ūkininkų ir Grupės bendrovių, ir parduodami tarptautinėse prekių rinkose. Grūdų laikymo ir elevatorių operacijas vykdo Grupės bendrovės Lietuvoje ir Latvijoje, tarnaujančios kaip pagrindiniai derliaus supirkimo punktai.

Kombinuotieji pašarai gaminami AB „Kauno Grūdai“, naudojant vietinės kilmės grūdus ir importuojamas sojų išspaudas. Pašarai parduodami išoriniams gyvulininkystės ūkiams ir tiekiami Grupės paukštininkystės operacijoms.

Maisto gamyba

Šis segmentas apima visą Lietuvoje ir Latvijoje vykdomą paukščių auginimo ciklą: tėvinių pulkų auginimą, perinimą, broilerių auginimą, skerdimą ir mėsos apdirbimą.

Lietuvoje pašarus tiekia AB „Kauno Grūdai“. Latvijoje paukštininkystės bendrovės naudojami savo pašarų gamybos įrenginiais ir tiesiogiai gauna žalius grūdus, sojų išspaudas ir kitas sudedamąsias dalis.

Galutiniai naminių paukščių produktai parduodami su patentuotais prekių ženklais, nuosavų prekių ženklų sutartimis ir pagal užsakovą gamybą su mažmeninės prekybos ir HORECA klientais. Latvijoje veikia mažos firminės mažmeninės prekybos parduotuvės, tačiau jų dalis bendros apimtys atžvilgiu yra nereikšminga.

Šis segmentas taip pat apima ekologinį ženklą turinčių sriubų, konservuotų daržovių ir kitų paruoštų vartoti maisto produktų, pagamintų iš sertifikuotų, vietinės kilmės sudedamųjų dalių ir platinamų su prekės ženklu „Activus“, gamybą.

AB „Kauno Grūdai“ gamina miltus ir miltų mišinius bei pridėtinės vertės produktus: greitai paruošiamus makaronus ir košes bei maisto produktų padengimo sistemas. Funkciniai maisto produktai, pavyzdžiui, baltyminiai batonėliai, gaminami Grupės prižiūrimų sertifikuotų vietinės gamybos partnerių. Grūdai yra vietinės kilmės. Augalinis aliejus, įskaitant alyvpalmių aliejų (jo palaipsniui atsisakoma), yra importuojamas. Pakuotes tiekia vietos gamintojai.

Žemės ūkio technikos verslas atstovauja pasaulinius gamintojus ir teikia naują ir modernią įrangą, sezoninę mašinų nuomos paslaugas ir atsargines dalis. Techninę pagalbą teikia vietos aptarnavimo komandos.

Ūkininkavimas

Šis segmentas apima septynias Grupės kontroliuojamas, Lietuvoje veikiančias, grūdų auginimu ir kombinuotu ūkininkavimu, apjungiančiu pieno produktų gamybą ir grūdų auginimą, užsiimančias bendroves.

Sėklos, pašarai, trąšos, augalų apsaugos produktai ir technika yra įsigijami iš Partnerystės su ūkininkais segmento arba kitų tiekėjų. Žemės ūkio paskirties žemė tiek priklauso Grupei, tiek yra nuomojama iš vietos bendruomenių.

Auginami javai, aliejingosios sėklos, ankštiniai ir pašariniai augalai. Derlius tiekiamas Grupės grūdų prekybos ir pašarų gamybos verslams. Žalias pienas ir jautiena parduodami vietos apdorojimo bendrovėms už Grupės ribų. Grupės valdomuose laukuose mėšlas naudojamas kaip organinė trąša. Ūkininkavimo veiklos palaiko maisto medžiagų ciklą ir užtikrina dalį pašarų poreikio segmentuose.

Vertės grandinės integracija

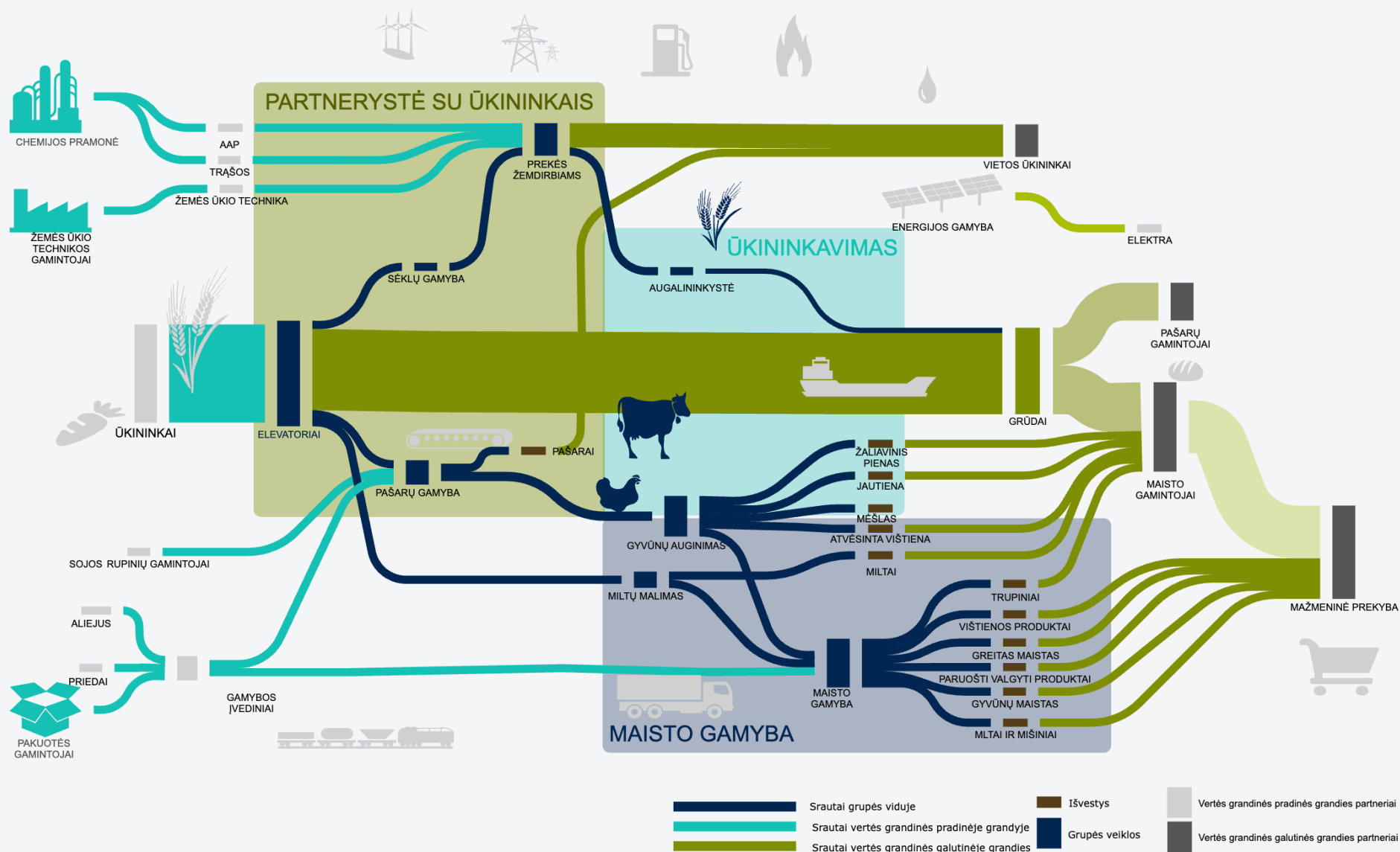
Grupės vertės grandinė yra vertikaliai integruota, integruota regioniniu pagrindu ir atsekama. Įvediniai įsigijami pasauliniu mastu ir daugiausiai parduodami vietos rinkose. Pasėlius ir grūdus užaugina Grupės bendrovės ir trečiosios šalies ūkininkai, jie pristatomi į Grupės valdomus elevatorius. Grūdai yra parduodami vietiniams maisto gamintojams, eksportuojami arba nukreipiami į vidinę pašarų gamybą. Pašarai tiekiami paukštininkystės ir pienininkystės operacijoms ir parduodami išorės rinkoje. Maisto produktai yra gaminami iš sertifikuotų žaliavų ir platinami per plačiąją mažmeninę prekybą, eksportą ir gamybos pagal sutartis partnerystes. Visos veiklos trauktos į Grupės konsoliduotąją finansinę ir tvarumo atskaitomybės aprėptį. Produktų gavyba, srautai ir klientų struktūra segmentų lygmeniu yra atskleidžiami SBM-1 40. Susijusios rizikos ir strateginiai uždaviniai atskleidžiami SBM-3.

Iš grūdų pagaminti maisto produktai parduodami su patentuotais prekių ženklais, įskaitant „Sun Yan“, „Activus“ ir „City Chef“ ir pagal privačių prekių ženklų ir pramoninės gamybos sutartis.

Kitos veiklos

Kitos veiklos segmentas apima gyvūnų augintinių ėdalo gamybą ir fumigacijos, dezinfekcijos bei higienos paslaugų teikimą grūdų laikymo ir maisto sektoriaus klientams.

Gyvūnų augintinių ėdalas gaminamas Lietuvoje ir apima tiek ekonomišką, tiek aukščiausios kokybės produktų linijas. Higienos ir kenkėjų kontrolės paslaugos teikiamos pagal licencijas ir padeda užtikrinti maisto saugą, nuostolių prevenciją bei higienos reikalavimų laikymąsi Grupės ir trečiosios šalies gamyklose. Papildomos veiklos apima veterinarijos ir higienos produktų prekybą.

Grupės verslo modelis, AB Akola group

ĮVEDINIŲ APRAŠYMAS IR POŽIŪRIS Į ĮVEDINIŲ ĮSIGIJIMĄ, PLĖTOJIMĄ IR IŠSAUGOJIMĄ

(2 ETAS | SBM-1 42 a)

Įvedinių gavyba Grupėje suskirstyta pagal reguliavimo klasę, panaudojimą gamyboje ir ryšius su tiekėjais. Įsigijimo struktūros pagrindą sudaro derliaus prieinamumas, Grupės infrastruktūra ir teisiškai pagal ES reglamentus apibrėžti standartai.

Partnerystės su ūkininkais segmente tokie **žemės ūkio išteklių kaip** trąšos ir augalų apsaugos produktai yra perkami tarptautiniu mastu iš sertifikuotų gamintojų. Trąšų produktai atitinka Trąšų produktų reglamentą (angl. FPR) ir yra paženklinėti CE ženklu, todėl galima vykdyti tarpvalstybinę prekybą visoje ES. Tiekėjai privalo laikytis teršalų ribų, agronominės veiklos standartų ir konkrečių produktų atitikties vertinimų. Augalų apsaugos produktai perkami iš patvirtintų platintojų ir gamintojų, veikiančių pagal ES teisę. Žemės ūkio technika tiekama pagal išimtinio paskirstymo susitarimus su pasauliniais gamintojais, tokiais kaip „Case IH“ ir „Kverneland“. Platinimo teisės užtikrinamos griežtai laikantis gamintojų standartų, įskaitant veiklos, rinkodaros ir paslaugų lygio atitikties.

Sertifikuotų sėklų auginimui reikalingos sudedamosios dalys gaunamos iš kelių patvirtintų partnerių, įskaitant ir vidinius Grupės tiekėjus. Grūdai ir aliejingosios sėklos superkami tiesiogiai iš ūkininkų ir kooperatyvų Lietuvoje bei Latvijoje, naudojant ilgalaikes sutartis, tiesiogiai sudaromas sutartis ir atsiskaitymų rinkos pirkimus. Tiekimo ciklus lemia derliaus sąlygos ir laikymo prieinamumas. Dalis grūdų tiekėjų kartu yra ir įvedinių prekybos klientai, taigi sezoniniais ciklais susidaro abipusiai komerciniai santykiai. Grūdai parduodami tarptautinėse prekių rinkose ir naudojami tiek AB „Kauno Grūdų“, tiek „Kekava Foods“ pašarų gamyboje. Grupė užtikrina nenutrūkstamą tiekimą palaikydama ilgalaikius santykius ir valdydama kelis grūdų elevatorius Lietuvoje ir Latvijoje.

Sojų išspaudos perkamos iš ES veikiančių tiekėjų ir yra svarbiausia kombinuotojo pašaro sudedamoji dalis. Naminių paukščių ir pieno ūkiams reikalingi pašarai yra Grupės gaminamų, ūkiuose užauginamų ir iš ilgalaikių išorinių tiekėjų perkamų kiekių pašarų derinys. Pašarų gamybai naudojami įvediniai stebimi pagal mitybos pusiausvyrą, kilmės sertifikavimą ir ilgalaikį prieinamumą.

Maisto gamybos segmente svarbiausios medžiagos yra grūdai augaliniams produktams, naminių paukščių pašarai ir įvairūs maisto priedai – aliejai, prieskoniai ir druska. Jie perkami iš skirtingų tiekėjų – gamintojų, importuotojų ir platintojų. Greitai paruošiamoms sriuboms ir konservuotų daržovių produktams naudojamos daržovės daugiausia gaunamos iš pagal ekologinės gamybos sertifikavimą sistemą „Ekoagros“ sertifikuotų vietos gamintojų. Šiam procesui būtinas kruopštus planavimas ir tiekėjų atranka, kad būtų užtikrintas nuoseklumas, atitiktis ir atsekamumas. Pakuotės gaunamos iš sertifikuotų vietos tiekėjų, atrinktų pagal atitiktį taisyklėms dėl sąlyčio su maistu ir kliento standartams. Pirkimo sutartys sudaromos taip, kad būtų užtikrintas techninis nepertraukiamumas, higienos laikymasis ir tiekimo patikimumas.

Ūkininkavimo segmente pašarai gaunami iš ūkiuose užauginamos produkcijos, AB „Kauno Grūdų“ ir išorinių vietos pašarų gamintojų. Tokie **žemės ūkio išteklių kaip** trąšos ir augalų apsaugos produktai yra perkami tiek iš Grupės bendrovių, tiek iš nepriklausomų rinkos dalyvių, kad būtų užtikrintas kainų konkurencingumas ir tiekimo lankstumas.

Kitos veiklos Segmente naudojami įvediniai – naminių gyvūnų ėdalo gamybai skirtos žaliavos, veterinarijos produktai ir higienos bei dezinfekcijos paslaugos – perkami savarankiškai. Kai kuriose veterinarijos produktų kategorijose Grupė turi oficialias pasirinktų prekės ženklų atstovavimo ir platinimo teises, o tai reikalauja produkto valdymo ir reguliavimo suderinimo.

Įvedinių tiekimas Grupėje užtikrinamas per struktūrizuotas sutartis, infrastruktūros prieigą ir daugiamečius komercinius santykius. Viešieji pirkimai derinami su gamybos ciklais ir koordinuojami taip, kad būtų valdoma sezoniškumo, logistikos rizika ir laikomasi reguliavimo įpareigojimų.

ĮŠVEDINIAI IR REZULTATAI, REMIANTIS DABARTINE IR BŪSIMA NAUDA KLIENTAMS, INVESTUOTOJAMS IR KITIEMS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

(2 ETAS| SBM-1 42 b)

Grupės išvediniai apima naminių paukščių produktus, žaliavinį pieną, jautieną, grūdus, kombinuotuosius pašarus, sertifikuotas sėklas, žemės ūkio išteklius, mėsą, dezinfekcijos paslaugas ir agronomines konsultacijas. Jie tiekiami per nuosavus prekės ženklus, pagal privačių prekių ženklų tiekimo sutartis, techninę partnerystę ir tiesioginį platinimą ūkininkams, apdorotojams, mažmenininkam ir eksporto pirkėjams.

Klientai gauna naudą iš maisto saugos, atsekamumo ir reguliacinės atitikties. Naminiai paukščiai yra prieinamas aukštos kokybės baltymų šaltinis, tinkamas įvairioms dietoms ir religiniams prioritetams. Greitai paruošiami produktai yra patogus ir prieinamas maisto sprendimas įvairiomis gyvenimo aplinkybėmis. Miltai ir jų pagrindu pagaminti produktai yra pagrindinė vietos mitybos dalis. Privačių prekių ženklų klientai gauna naudą iš aukštų produktų standartų ir patikimo tiekimo, nes tai leidžia jiems kurti patvarų produktų asortimentą, neinvestuojant į maisto gamybos linijas, pasitelkiant ES mastu veikiančią gamybą, sertifikavimą ir priežiūrą.

Ūkininkai gauna naudą iš sertifikuotų sėklų, pašarų, trąšų, augalų apsaugos produktų ir įvairiomis lanksčiomis bendradarbiavimo formomis teikiamų techninių konsultacijų. Konsultacinės paslaugos, įvedinių planavimas ir srities parama užtikrina patikimą, laiku suteiktą ir prieinamą aptarnavimą. Žemės ūkio technikos klientai gauna naudą iš naujos ir modernios įrangos bei profesionalaus aptarnavimo. Žemės ūkio veiklos dalyviai taip pat gauna naudą iš naminių paukščių mėsos pardavimo kaip organinės trąšos, nes tai tenkina maistinių medžiagų poreikį ir skatina žiedinį naudojimą.

Pieno perdirbėjai gauna naudą iš stabilių kiekių ir aukštos kokybės žalio pieno tiekimo, užtikrinančio nenutrūkstumą ir įvedinio nuoseklumą. Maisto laikymo ir gamybos bendrovės gauna naudą iš higienos ir kenkėjų kontrolės paslaugų, kurios mažina gedimo ir maisto praradimo rizikas. Dezinfekcija ir fumigacija užtikrina maisto saugą ir padeda išlaikyti leidimų atitiktį apdirbimo ir su logistika susijusiose vietose.

Investuotojai gauna naudą iš vertikalios integruotos struktūros, ilgalaikio infrastruktūros valdymo, reguliuojamo pateikimo rinkai ir su ES klimato, socialinėmis ir valdymo sistemomis suderintos konsoliduotosios tvarumo atskaitomybės.

Viešojo sektoriaus suinteresuotieji subjektai gauna naudą iš vietos užimtumo, leidimų ir sertifikavimo atitikties, aplinkos apsaugos priemonių ir veiklos skaidrumo. Išvediniai ir rezultatai vieningai remia maisto ir įvedinių tiekimo nenutrūkstumą, atsparumą reguliaciniams pokyčiams ir teisinių, etinių bei vartotojų apsaugos standartų laikymąsi visuose segmentuose ir rinkose.

VERTĖS GRANDINĖS PRADINĖS IR GALUTINĖS GRANDŽIŲ PAGRINDINĖS YPATYBĖS IR GRUPĖS PADĖTIS VERTĖS GRANDINĖJE

(2 ETAS | SBM-1 42 c | TR 15)

Vertės grandinės pradinė grandis apima tarptautiniu ir vietos mastu tiekiamus žemės ūkio išteklius (trąšas, AAP, sėklas, pašarų sudedamąsias dalis, pakavimo medžiagas ir žemės ūkio techniką), kurie perkami pagal ES reguliavimo tvarką ir platinami per Grupės valdomą infrastruktūrą. Pašarams, maistui arba prekybai naudojami grūdai ir aliejingosios sėklos yra gaunami iš vidinių ūkininkavimo operacijų ir vietos gamintojų.

Vertės grandinės galutinėje grandyje ūkininkavimo ir maisto segmentų išvediniai keliauja perdirbėjams, mažmenininkams, platintojams ir eksporto rinkoms. Kanalai apima prekių prekybą, užsakomąją gamybą, nuosavo prekės ženklo produktų tiekimą ir firmines mažmeninės prekybos parduotuves. Veiklos kontrolė užtikrinama per integruotas apdirbimo, pakavimo ir logistikos struktūras. Dezinfekcija ir higiena išplečia vertės grandinės galutinę grandį, nes pasiekia laikymo ir maisto sektoriaus klientus.

Grupė užima struktūriškai įtvirtintą padėtį Baltijos šalių žemės ūkio ir maisto vertės grandinėje, vykdydama įvedinių tiekimo, pirminės gamybos, apdirbimo ir paskirstymo funkcijas pagal konsoliduotąjį valdymą ir reguliavimo priežiūrą.

Suinteresuotieji subjektai

SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ ĮSITRAUKIMAS

(2 ETAS | SBM-2 45 a | TR 16)

Suinteresuotieji subjektai Grupės mastu

Grupės suinteresuotieji subjektai: samdomieji darbuotojai, akcininkai ir investuotojai, finansų įstaigos, akademinės ir mokslo institucijos, oficialios valdžios institucijos ir Lietuvos bankas.

Suinteresuotieji subjektai pagal segmentus:

- Maisto gamyba: mažmeninės prekybos grandinės ir privačių prekių ženklų pirkėjai, sertifikavimo ir audito institucijos, galutiniai vartotojai ir vartotojai, vietos bendruomenės šalia naminių paukščių ūkių;
- Partnerystė su ūkininkais: ūkininkai ir žemės ūkio klientai, žemės ūkio technikos klientai, sėklų, trąšų ir augalų apsaugos produktų tiekėjai;
- Ūkininkavimas: žemės savininkai, pieno ir grūdų pirkėjai, kaimo bendruomenės.

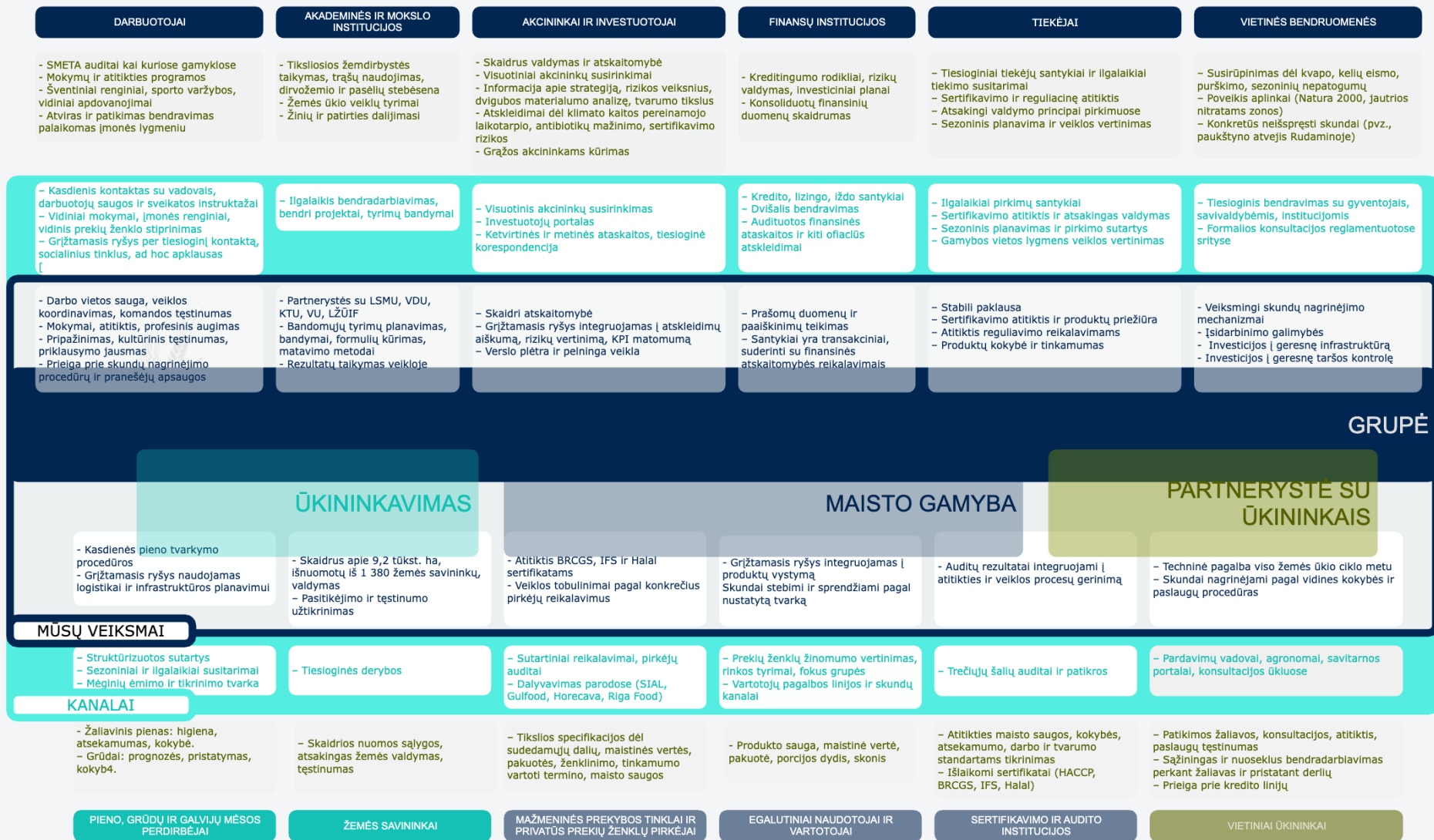
Suinteresuotųjų subjektų įtraukimo tikslas ir organizavimas

Įtraukimas yra skirtas suprasti, atliepti ir valdyti suinteresuotųjų subjektų lūkesčius, reikalavimus ir priklausomybę visoje Grupės vertės grandinėje ir reglamentavimo aplinkoje. Tai prisideda prie veiklos tęstinumo, atitikties, rizikų valdymo, įsigyjamo produkto pripažinimo, prieigos prie investicijų ir strateginio suderinimo.

Įtraukimas užtikrinamas įgyvendinant oficialias struktūras (visuotinius susirinkimus, sutartis, leidimus, auditus, inspektavimą, dvišalius ryšius) ir decentralizuotą sąveiką bendrovių ir veiklos vietų lygmeniu (kasdienį ryšių palaikymą, mokymus, bendruomenių dialogą).

Atsižvelgimas į rezultatus

Į suinteresuotųjų subjektų grįžtamąjį ryšį atsižvelgiama koreguojant operacijas, atitikties sistemas, produktų specifikacijas, investicijų planavimą ir komunikaciją. Jis paveikia sertifikavimą, audito protokolus, gavybos sprendimus, zonavimo pakeitimus ir politikos atnaujinimą ir, kai reikia, perduodamas segmento vadovybei.

Suinteresuotųjų subjektų įsitraukimo schema, AB Akola group

Suinteresuotųjų subjektų schemos aprašymas

- **Centre:** Grupė ir trys jos verslo segmentai – ūkininkavimas, Maisto gamyba ir Partnerystė su ūkininkais.
- **vidinėje srityje:**
 - **lūkesčiai** – ko suinteresuotieji subjektai tikisi iš Grupės;
 - **kanalai** – kaip vyksta informacijos mainai ir dialogas;
 - **veiksmai** – kaip Grupė atliepia suinteresuotųjų subjektų lūkesčius;
- **išoriniame sluoksnyje** – suinteresuotieji subjektai:
 - **viršuje** – Grupės suinteresuotieji subjektai (samdomieji darbuotojai, mokslo institucijos, investuotojai, finansų institucijos, tiekėjai, vietos bendruomenės);
 - **apačioje** – segmentams būdingi suinteresuotieji subjektai (tiesiogiai susiję su ūkininkavimu, Maisto gamyba ir Partneryste su ūkininkais).

Ši struktūra parodo, kaip Grupė jungia savo verslo segmentus su Grupės ir segmentams būdingais suinteresuotaisiais subjektais per lūkesčius, kanalus ir veiksmus.

SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ INTERESŲ IR NUOMONIŲ SUPRATIMAS

(2 ETAS | SBM-2 45 b | TR 16)

Grupės supratimas apie suinteresuotųjų subjektų interesus ir nuomones grindžiamas tiesioginiu įsitraukimu, sutartiniais reikalavimais, audito procesais, reguliavimo sąveikomis ir nuolatinio operatyviniu dialogu, kaip aprašyta pagal 2 ETAS | SBM-2 45 a. Šie interesai susiję su produktų sauga, atsekamumu, išmetamaisiais teršalais, gyvūnų gerove, finansiniais veiklos rezultatais, atitiktimi ir veiklos leidimais. Suinteresuotųjų subjektų lūkesčiai daro įtaką verslo planavimui, prioriteto suteikimui investicijoms ir strategijai segmentų lygiu, ypač Maisto gamybos ir Partnerystės su ūkininkais segmentuose.

STRATEGIJOS IR VERSLO MODELO PAKEITIMAI

(2 ETAS | SBM-2 45 c–d)

Grupės verslo modelis išlieka nepakitęs, tačiau toliau vystomas, atsižvelgiant į suinteresuotųjų subjektų lūkesčius, reguliavimą ir atsiliepimus dėl veiklos. Pakeitimai apima naujas gamybos vietas, elevatorių įsigijimus, investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir atskaitomybės gerinimą. Tai atspindi vykstančius pokyčius, o ne struktūrines permainas.

Būsimi veiksmai skirti energijos pajėgumų didinimui, atsekamumo ir atskaitomybės stiprinimui bei sertifikuotų produktų gamybos vystymui, suderintam su vidutinio ir ilgojo planavimo laikotarpiu iki 2030 m. Šios iniciatyvos turėtų sustiprinti santykius su suinteresuotaisiais subjektais, užtikrinant didesnę skaidrumą, atitiktį ir aplinkosauginius rezultatus, nepakeičiant sukurtų įsitraukimo kanalų.

KEITIMASIS INFORMACIJA SU ADMINISTRACINIAIS, VALDYMO IR PRIEŽIŪROS ORGANAIŠ

Valdybos nariai yra tiesiogiai atsakingi už verslo segmentus ir gauna suinteresuotųjų subjektų nuomones per veiklos ataskaitas, atnaujintą skundų teikimo informaciją, auditus ir reguliavimo sąveikas. Vadovai taip pat palaiko tiesioginius ryšius su suinteresuotaisiais subjektais ir dalyvauja derybose, investicijų planavime bei problemų sprendime. Tvarumo duomenys bendrovių lygmeniu teikiami per Grupės išdo ir tvarumo skyrių finansų ir rizikos valdymo departamente. Priėžiūros organai yra informuojami per oficialius atskleidimus, valdybos ataskaitas ir akcininkų apklausas, įtraukiant suinteresuotųjų subjektų nuomones į atitikties, rizikos vertinimo ir strateginės priežiūros procesus.

Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės

REIKŠMINGUMO VERTINIMO METU NUSTATYTAS REIKŠMINGAS POVEIKIS

(2 ETAS | SBM-3 48 a | TR 17–18)

Dėl integracijos lygio, geografinės aprėpties ir gamybos intensyvumo Grupė visose vietose ir visais ataskaitiniais laikotarpiais sukelia struktūrinį, pasikartojantį ir nuoseklų poveikį. Poveikis kyla ne iš pavienių įvykių, bet iš įprastai, dideliu mastu veikiančių verslo segmentų. Veiklos yra nepertraukiamos, sezoniskai integruotos ir sustiprintos vienodais tiekimo, infrastruktūros ir produktų srautais.

Iš to išplaukiantis poveikio mastas apima aplinkosaugos sistemas, vietos bendruomenes ir tarptautines tiekimo grandines. Jų stabilumas atspindi natūralių kompensacinių ciklų nebuvimą veiklos modelyje. Todėl Grupės įtaka fizinėms ir socialinėms sąlygoms nėra antraeilė, o esminė jos kaip didelio našumo žemės ūkio išteklių, žaliavų ir galutinių maisto produktų gamintojos vaidmeniui.

Tvarumo tema	Poveikis	Poveikio tipas	Poveikio aprašymas	Poveikio kilmė	Faktinis / galimas	Reikšmingumo lygis	Laikotarpis
E1 ETAS – Klimato kaita	Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	–	Šiltnamio efektą sukeliančios dujos išsiskiria dėl gyvulių virškinimo, mėšlo tvarkymo, trąšų naudojimo ir dyzelino, dujų bei SGD deginimo. Šie išmetamieji teršalai skatina klimato kaitą, spartina aplinkos būklės blogėjimą ir visuotinį atšilimą.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E1 ETAS – Klimato kaita	Vertės grandinėje išmetamas ŠESD kiekis	–	Įsigyti pašarai, trąšos, energija, pakuotės ir transportas generuoja išmetamą 2 ir 3 lygių ŠESD kieki. Šios veiklos prisideda prie klimato kaitos dėl ŠESD, susijusių su vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių operacijomis.	Vertės grandinės pradinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E1 ETAS – Klimato kaita	Energijos naudojimas	–	Šildymui, vėdinimui, džiovinimui, apdirbimui ir šaldymui reikalingi nuolatiniai energijos įvediniai, dažnai gaunami iš iškastinio kuro. Toks energijos suvartojimo intensyvumas skatina ŠESD išmetimą, alina gamtos išteklius ir prisideda prie aplinkos būklės blogėjimo.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį

E2 ETAS – Tarša	I orą išmetami teršalai	–	Įprastos veiklos metu susidarantis SO _x , NO _x , amoniakas ir kietosios dalelės blogina oro kokybę, daro poveikį visuomenės sveikatai ir prisideda prie oro taršos.	Vertės grandinės pradinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E2 ETAS – Tarša	I vandenį išleidžiami teršalai	–	Įprastos veiklos metu susidariusios organinės liekanos blogina vandens ekosistemas ir kokybę.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E2 ETAS – Tarša	Susirūpinimą keliančios medžiagos	–	Pavojingosios cheminės medžiagos pakuotėse, trąšose ir augalų apsaugos produktuose prisideda prie ilgalaikės taršos, bioakumuliacijos ir toksinio poveikio rizikų.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E3 ETAS – Vandens ir jūrų ištekliai	Vandens suvartojimas	–	Dideli gėlo vandens kiekiai naudojami naminių gyvulių priežiūrai, valymui, apdirbimui ir šaldymui.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E3 ETAS – Vandens ir jūrų ištekliai	Vandens sistemos	+	Drenavimo sistemų įrengimas keičia natūralų vandens judėjimą ir lemia dirvožemio struktūros bei drėgmės kiekio pokyčius, veikiančius vietos ekosistemas ir žemės funkciją.	Vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●○○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinės įvairovės nykimas pradinėje grandyje	–	Pašarinių augalų ir grūdų tiekimas iš didelės rizikos regionų skatina buveinių nykimą ir miškų naikinimą, prisidedamas prie pradinės grandies biologinės įvairovės nykimo už ES ribų.	Vertės grandinės pradinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinės įvairovės nykimas Pačios Grupės operacijose	–	Net pagal ES standartus atitinkančią praktiką, vietos buveinių vienodinimas, nuolatinis augalų apsaugos produktų ir trąšos naudojimas ir ekologinių buferinių zonų trūkumas neigiamai veikia biologinę įvairovę.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinės įvairovės nykimas galutinėje grandyje	–	Mėšlo naudojimas, trąšos ir AAP lemia maistinių medžiagų nuotėkį ir eutrofikaciją, o tai trikdo vandens gyvūnų rūšių ir dirvožemio mikrobus įvairovę.	Vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Pakuočių ir medžiagų naudojimas	–	Grupė naudoja didelius plastikinių, popierinių ir iš įvairių medžiagų pagamintų pakuočių kiekius, kurių perdirbamumas yra ribotas. Šios medžiagos prisideda prie pradinės grandies išteklių išekvojimo ir atliekų kaupimosi galutinėje grandyje.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Atliekų susidarymas	–	Gamybos, apdirbimo ir pakavimo veiklos generuoja atliekas, kurios yra dalinai šalinamos sąvartynuose arba deginamos. Tai veda prie turinės žalos, išmetamųjų teršalų ir nuolatinio kenkimo aplinkai.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Maisto švaistymas	–	Gedimai, atšaukimai ir perprodukcija lemia išteklių naudojimo efektyvumą mažinantį maisto švaistymą. Nors dalis apimčių susigrąžinama, dalis prarandama.	Pačios įmonės Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Maisto švaistymo prevencija	+	Vykstant užkrėtimų ir užtaršos prevencijai, kenkėjų kontrolės paslaugos padeda sumažinti maisto švaistymą tiekimo grandinėje, nes taip išsaugojami ištekliai ir pagerinamas maisto sistemos efektyvumas.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Išteklių išekvojimas	-	Dirvožemio maisto medžiagų praradimas ir rūgštėjimas kyla dėl intensyvaus trąšų ir nuolatinio žemės ūkio naudojimo. Ši praktika mažina ilgalaikę žemės derlingumą.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●	Ilgasis

E5 ETAS – Žiedinė ekonomika	Produktų patvarumas	+	Organizacijos parduodama ir remontuojama ilgaaamžė žemės ūkio technika mažina poreikį dažnai keisti įrangą; taip mažinamas išteklių naudojimas ir poveikis aplinkai galutinėje grandyje.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys	Faktinis	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S1 ETAS – Sava darbo jėga	Darbuotojų sveikata ir sauga	–	Darbuotojai, įskaitant ir pagal rangos sutartis su naminiais paukščiais dirbančius darbuotojus, gali susidurti su mašinų, biologiniais ir cheminiais pavojais. Darbas pagal rangos sutartis gali turėti mažiau apsaugos priemonių, todėl yra didesnė traumų ir lėtinio poveikio sveikatai tikimybė.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S3 ETAS – Paveikiamos bendruomenės	Vietos aplinkos trikdymas	–	Veiklos metu ypač arti ūkininkavimo ir apdirbimo vietų išsiskiria kvapas, kyla triukšmas, dulkės ir susidaro eismas. Tai neigiamai veikia netoliese gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę ir dažnai sukelia vietos gyventojų pasipriešinimą.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maisto sauga	–	Higienos, atsekamumo ar taršos kontrolės nesėkmės gali paversti produktus nesaugiais vartoti; vartotojai gali susidurti su rimtu pavojumi sveikatai ir gali būti ardomas pasitikėjimas.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys	Galimas	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maistinė vertė	-	Kai kurie (ypač greitai paruošiami) produktai, turi daug druskos ir mažai skaidulų. Perteklinis vartojimas gali prisidėti prie prastos mitybos kokybės ir su ja susijusių sveikatos rizikų.	Pačios Grupės operacijos	Galimas	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maisto prieinamumas	+	Grupė tiekia prieinamus baltyminius produktus ir pagrindinius maisto produktus, didindama maisto prieinamumą ypač mažas pajamas gaunantiems vartotojams. Didelio masto tiekimas padidina prieinamumą.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Socialinė įtrauktis	+	Prieinami ir lengvai pasiekiami maisto produktai prisideda prie socialinės nelygybės mažinimo, nes patenkinami įvairių socioekonominių grupių mitybos poreikiai.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės galutinė grandis	Faktinis	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
G1 ETAS – Verslo etika	Gyvūnų gerovė	–	Intensyvi naminių paukščių auginimo ir pienininkystės veikla riboja natūralų elgesį ir didina streso, traumų bei ligų rizikas, blogindama gyvūnų gerovę ir etikos laikymąsi.	Pačios Grupės operacijos	Faktinis	●●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
G1 ETAS – Verslo etika	Tiekėjų elgesys	-	Pirkimai iš trečiųjų šalių gali netiesiogiai remti miškų naikinimą, nesaugias darbo sąlygas ar taršą, jei tiekėjai nesilaiko aplinkosaugos ir socialinių standartų.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė dalis	Galimas	●●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
G1 ETAS – Verslo etika	Kokybės kontrolė	+	Veiksmingos kokybės sistemos užtikrina saugią ir reikalavimus atitinkančią gamybą, veikia kaip materialinės žalos, saugos problemų ir poveikio reputacijai prevencija.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys	Galimas	●●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
G1 ETAS – Verslo etika	Etiškas elgesys	+	Skaidrumas, integracija ir bendrų principų laikymasis daro įtaką suinteresuotųjų subjektų pasitikėjimui, mažina atitikties riziką ir užtikrina atsakingą verslo praktiką.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys	Faktinis	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį
Skirtingus standartus	Sektoriaus lyderystė	+	Keldama aukštus kokybės ir tvarumo lyginamuosius indeksus, Grupė daro įtaką veiklos rezultatams ir atitiktčiai vertės grandinėje bei platesniame sektoriuje.	Pačios Grupės operacijos / vertės	Faktinis	●●●●○	Trumpasis pereinantis į ilgąjį

apimantys: E1, E4, S3, S4, G1				grandinės pradinė ir galutinė grandys			
Skirtingus standartus apimantys: E2, S1, S3, S4	Biologinė sauga	+	Higiena, ligų kontrolė ir atsakingas antimikrobinų medžiagų naudojimas padeda užkirsti kelią zoonozų protrūkiams, palaiko visuomenės sveikatą ir ekologinį stabilumą.	Pačios Grupės operacijos / vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys	Galimas	●●●●	Trumpasis pereinantis į ilgąjį

REIKŠMINGUMO VERTINIMO METU NUSTATYTOS REIKŠMINGOS RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(2 ETAS | SBM-3 48 a | TR 17–18)

Dvejopo reikšmingumo vertinimo metu nustatytos reikšmingos rizikos ir galimybės visuose verslo segmentuose atspindi reguliavimo, veiklos, aplinkosauginius, socialinius ir valdymo rodiklius. Pertvarkos ir atitikties rizikos kyla dėl kintančių, su išmetamaisiais teršalais, teršalais, pakuotėmis, biologine įvairove, vandens gavyba, darbo praktika ir maisto sauga susijusių taisyklių. Veiklos rizikos susijusios su energijos, žemės naudojimu, infrastruktūros apkrova ir darbo jėgos stabilumu. Reputacijos ir įgyvendinimo rizikos susiję su pirkėjų protokolais, visuomenės lūkesčiais ir teisiniais įsipareigojimais.

Galimybės yra neatsiejama sertifikavimo, efektyvumo, atsinaujinančių išteklių, žiedinio medžiagų panaudojimo ir atsekamų, reikalavimus atitinkančių, mažesnį poveikį aplinkai darančių produktų ir paslaugų paklausos dalis. Šis poveikis yra struktūrinis ir kyla iš Grupės neatsiejamo vaidmens reguliuojamose, daug išteklių naudojančiose ir didelio našumo vertės grandinėse.

Tema	Potėmė	Rizika ar galimybė	Aprašymas	Grindžiama priklausomybė ar poveikiu	Reikšmingumo balas	Laikotarpis
E1 ETAS – Klimato kaita	Išmetamieji teršalai	Rizika	CO ₂ kainodara ir griežtesnis reguliavimas gali pareikalaus reikšmingų papildomų investicijų į išmetamųjų teršalų mažinimo technologijas, taip padidinant veiklos sąnaudas ir padarant poveikį pelningumui.	Priklausomybė	●●●○	Vidutinis
E1 ETAS – Klimato kaita	Išmetamieji teršalai	Galimybė	Išmetamųjų teršalų sumažinimas ir vengimas mažina klimato rizikas, didina efektyvumą ir padeda pozicionuoti įmonę kaip mažą anglies dioksido kiekį sunaudojančią tiekėją; taip stiprinamas konkurencingumas ir prieiga prie tvaraus finansavimo.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E1 ETAS – Klimato kaita	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Rizika	Dažnėjančios karščio bangos ir ekstremalios oro sąlygos gali sutrikdyti tiekimo grandines, pažeisti turtą ir padidinti poreikį investuoti į ŠVOK ir aušinimo sistemas, lemti gamybos stabdymą bei didesnes draudimo sąnaudas.	Priklausomybė	●●●●	Trumpasis
E1 ETAS – Klimato kaita	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Galimybė	Investicijos į atsparią infrastruktūrą, diversifikuotą tiekimą ir pagerintą logistiką užtikrina tiekimo stabilumą, mažina pažeidžiamumą tiekimo sutrikimams ir užtikrina verslo tęstinumą.	Priklausomybė	●●○○	Trumpasis
E1 ETAS – Klimato kaita	Energijos naudojimas	Rizika	Veiklos vietos, kurių energinis naudingumas yra mažas, gali susidurti su didesnėmis komunalinių paslaugų išlaidomis ir prastais ASV kriterijais, o tai galėtų padidinti finansavimo išlaidas, sumažinti investuotojų pasitikėjimą ir riboti prieigą prie aukščiausios vertės rinkų.	Priklausomybė	●●○○	Trumpasis

E1 ETAS – Klimato kaita	Energijos naudojimas	Galimybė	Taikant energijos apskaitą tikruoju laiku, automatizavimą ir modifikavimą didinamas energijos efektyvumas, mažinamos sąnaudos ir gerinami ASV kriterijai, o tai verslą daro patrauklesniu klientams bei investuotojams.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E2 ETAS – Tarša	Sisteminė tarša	Rizika	Dėl taršos incidentų kylantis vietos bendruomenių pasipriešinimas gali lemti reputacijos žalą, finansines baudas ir papildomus investavimo reikalavimus, siekiant atkurti atitiktį.	Priklausomybe	●●○○	Trumpasis
E2 ETAS – Tarša	Sisteminė tarša	Rizika	Aplinkosaugos leidimų pažeidimai gali sukelti teisės aktais numatytas sankcijas, ieškinius ir reputacinę žalą, o tai keltų grėsmę Grupės veiklos licencijai.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis
E2 ETAS – Tarša	Sisteminė tarša	Galimybė	Filtravimo ir išmetamųjų teršalų kontrolės sistemų atnaujinimas viršijant minimalius reikalavimus mažina užteršimo riziką, ilgalaikes atitikties sąnaudas ir stiprina suinteresuotųjų subjektų pasitikėjimą.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
E3 ETAS – Vandens ir jūrų ištekliai	Vandens suvartojimas	Rizika	Vandens trūkumas, kylančios jo gavybos sąnaudos ir griežtesni reguliavimo apribojimai gali padidinti gamybos kaštus, apriboti operacijas ir sutrikdyti tiekimo tęstinumą.	Priklausomybe	●●○○	Trumpasis
E3 ETAS – Vandens ir jūrų ištekliai	Vandens pusiausvyrą	Rizika	Sugedę drenavimo sistemos gali sukelti laukų įmirkimą ir derliaus nuostolius ūkininkams, o tai sumažintų grūdų prieinamumą Grupės pašarų ir maisto verslams ir sukeltų tiekimo grandinės nestabilumą.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
E3 ETAS – Vandens ir jūrų ištekliai	Vandens suvartojimas	Galimybė	Investavimas į vandens srauto optimizavimą, pakartotinio naudojimo sistemas ir sauso valymo technologijas mažina priklausomybę nuo gėlo vandens, veiklos sąnaudas ir didina atsparumą vandens trūkumui.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinė įvairovė pradinėje grandyje	Rizika	Pasitikėjimo praradimas dėl biologinės įvairovės nykimo, NVO kampanijų ir griežtesnis reguliavimas gali padidinti kaštus ir riboti prieigą prie eksporto rinkų.	Priklausomybe	●●●○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Išteklių išekvojimas	Rizika	Agresyvus arimas ir miškų naikinimas didina dirvožemio eroziją, mažina dirbamą žemę ir sukelia nuosėdų nuotėkį, o tai kelia pavojų ilgalaikiam žaliavų tiekimui ir didina atitikties kaštus.	Priklausomybe	●○○○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinė įvairovė pradinėje grandyje	Galimybė	Griežta ūkininkų sertifikavimas skatina tvarią praktiką, o tai užtikrina ilgalaikį žaliavų prieinamumą ir stiprina padėtį rinkoje su ekologiškai sąmoningais pirkėjais.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinė įvairovė galutinėje grandyje	Rizika	Neigiamas poveikis galutinės grandies ekosistemoms gali išprovokuoti NVO kampanijas, griežtesnį reguliavimą ir reputacijos žalą, o tai didintų sąnaudas ir mažintų pirkėjų pasitikėjimą.	Priklausomybe	●○○○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinė įvairovė galutinėje grandyje	Galimybė	Išlaikant 100 % be antibiotikų naminių paukščių auginimą ir išgaunant biometaną iš mėšlo, mažėja spaudimas ekosistemoms, išmetamųjų teršalų kiekis ir gerinama prekės ženklo reputacija.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
E4 ETAS – Biologinė įvairovė ir ekosistemos	Biologinė įvairovė pačios Grupės operacijose	Rizika	Nuolatinės žemės ūkio operacijos gali sumažinti vietos biologinę įvairovę, o tai privestų prie griežtesnio reguliavimo, žemėtvarkos įsipareigojimų ir reputacinės žalos.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Maisto švaistymas	Rizika	Didelis išvengiamo maisto švaistymo kiekiai gali lemti baudas iš mažmenininkų, reputacinę žalą ir padidintas atliekų šalinimo sąnaudas.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Maisto švaistymas	Galimybė	Pakuočių, dalijimo į porcijas, tinkamumo vartoti ir žemos temperatūros palaikymo optimizavimas mažina maisto švaistymą, pagerina išteklių naudojimą, mažina reputacines ir finansines rizikas.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis

E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Susidariusios atliekos	Rizika	Netinkamas atliekų tvarkymas gali padidinti sąnaudas, pritraukti griežtesnę reguliuotojų ir NVO priežiūrą ir sukelti su leidimais susijusią pažeidimų riziką.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Susidariusios atliekos	Galimybė	Neišvengiamai susidariusių atliekų pavertimas energija ar antriniais produktais sumažina sąvartynų išlaidas, padidina efektyvumą ir kuria naują pajamų šaltinį.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Įvediniai	Rizika	Neperdirbtų ar perteklinių pakuočių naudojimas gali lemti mažmenininkų sankcijas, neatitiktį reguliavimui, reputacinę žalą ir sutarčių praradimą.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis
E5 ETAS – Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika	Įvediniai	Galimybė	Iš vienos medžiagos pagamintų, perdirbamų pakuočių kūrimas ir medžiagų optimizavimas mažina sąnaudas, gerina atitiktį ir pozicionuoja Grupę kaip tvarumo lyderę.	Poveikiu	●●●○	Vidutinis
S1 ETAS – Sava darbo jėga	DSS	Rizika	Nelaimingi atsitikimai darbo vietoje gali lemti baudas, ieškinius, gamybos stabdymą ir reputacinę žalą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
S1 ETAS – Sava darbo jėga	DSS	Galimybė	Biologinio saugumo protokolų, vakcinacijos programų, saugos priemonių ir sveikatos stebėsenos įgyvendinimas mažina nelaimių riziką, didina produktyvumą ir saugo tęstinumą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
S1 ETAS – Sava darbo jėga	Darbuotojų kaita	Rizika	Dėl didelės darbuotojų kaitos padidėja įdarbinimo ir mokymo kaštai, sutrinkdama gamyba ir gali sumažėti kokybės ir saugos standartai.	Priklausomybe	●●●○	Trumpasis
S1 ETAS – Sava darbo jėga	Darbuotojų kaita	Galimybė	Pagerintas darbuotojų išlaikymas pasitelkiant mokymus, priedus ir darbo vietos sąlygų gerinimą mažina sąnaudas, stabilizuoja gamybą ir pagerina produktų kokybę bei saugą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
S1 ETAS – Sava darbo jėga	DSS	Rizika	Ribota pagal rangos sutartis dirbančių darbuotojų kontrolė gali lemti darbo teisės pažeidimus, nelaimingus atsitikimus ir reputacinę žalą, o dėl to Grupė galėtų patirti teisinių įsipareigojimų.	Priklausomybe	●●○○	Trumpasis
S3 ETAS – Paveikiamos bendruomenės	Vietos bendruomenės	Rizika	Bendruomenių skundai, aktyvizmas ar pasipriešinimas gali vilkinti leidimų išdavimą, skatinti patikrinimus ar pakenkti reputacijai bei veiklos licencijai.	Priklausomybe	●●○○	Trumpasis
S3 ETAS – Paveikiamos bendruomenės	Vietos bendruomenės	Galimybė	Skaidrus įsitraukimas, bendras investavimas į vietos infrastruktūrą ir prisidėjimas prie vietos įdarbinimo kuria pasitikėjimą, mažina pasipriešinimą ir užtikrina ilgalaikį leidimą veikti.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maisto sauga	Rizika	Higienos, temperatūros kontrolės, atsekamumo ar pakavimo nesklaidumai gali lemti užterštumą, produktų atšaukimus, sertifikatų praradimą ir klientų netekimą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Prastas klientų aptarnavimas	Rizika	Operacijų ar paslaugų teikimo trūkumai gali lemti klientų skundus, sutarčių sankcijas ar sertifikatų praradimą.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maisto sauga	Galimybė	Investicijos į prognozinę mikrobiologiją, išmanias pakuotes ir automatizuotas higienos sistemas stiprina maisto saugą, mažina atšaukimo rizikas ir didina vartotojų pasitikėjimą.	Poveikiu	●○○○	Trumpasis
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Maisto prieinamumas	Galimybė	Nacionalinių mitybos planų ir visuomenės sveikatos tikslų rėmimas didina produkto paklausą ir stiprina reputaciją valdžios institucijų ir pirkėjų akyse.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis
S4 ETAS – Vartotojai ir galutiniai naudotojai	Technologijų prieinamumas	Galimybė	Modernizuotų apdirbimo technologijų prieinamumas didina efektyvumą, stiprina atitiktį ir užtikrina ilgalaikį konkurencingumą.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Tiekimo grandinės valdymas	Rizika	Nepakankama patikra ar atsekamumas gali lemti teisinę neatitiktį, sertifikatų praradimą ar mažmenininkų atsisakymą bendradarbiauti dėl sąryšio su miškų naikinimu, darbo jėgos išnaudojimu ar sukčiavimu.	Poveikiu	●●●○	Trumpasis

G1 ETAS – Verslo etika	Tiekimo grandinės valdymas	Galimybė	Tiekimo kontrolės stiprinimas per atsekamumo sistemas, tiekėjų auditus ir įsipareigojimus nevykdyti miškų kirtimo gerina atitiktį, mažina teisinę riziką ir stiprina pirkėjų pasitikėjimą.	Priklausomybė	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Kokybės kontrolė	Rizika	Produkcijos kokybės kintamumas (pvz., svoris, tekstūra, laikymo trukmė) gali lemti produktų grąžinimus, skundus, sankcijas ar privačių prekių ženklų sutarčių praradimą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Kokybės kontrolė	Galimybė	Kokybės valdymo sistemų stiprinimas mažina kintamumą, užtikrina atitiktį ir didina vartotojų pasitikėjimą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Sertifikatai	Rizika	Privalomų maisto saugos ar tvarumo sertifikatų praradimas blokuoja prieigą prie mažmeninės prekybos ir eksporto rinkų, o tai lemia sutarčių ir pajamų praradimą.	Priklausomybė	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Sertifikatai	Galimybė	Aukščiausio lygio sertifikatų gavimas ir išlaikymas sukuria galimybę sudaryti aukštos vertės nuosavo prekės ženklo sutartis, didina pirkėjų pasitikėjimą ir stiprina ilgalaikį konkurencingumą.	Kitais būdais	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Gyvūnų gerovė	Rizika	Gyvūnų gerovės standartų nesilaikymas gali sukelti priešišką vartotojų reakciją, reguliacines sankcijas ir reputacinę žalą.	Kitais būdais	●●○○	Trumpasis
G1 ETAS – Verslo etika	Etika	Rizika	Sukčiavimo, kyšininkavimo ar darbo teisių pažeidimų atvejai viešuosiuose pirkimuose ar operacijose gali baigtis teisiniu persekiojimu, reputacinę žalą ir sutarties praradimu.	Kitais būdais	●●●○	Trumpasis
Kryžminis ETAS (E1, E4, S3, S4, G1)	Biologinė sauga	Rizika	Biologinės saugos protokolų pažeidimai gali sukelti naminių gyvulių ligų protrūkių, kurie lemtų priverstinį skerdimą, gamybos nuostolius ir reputacinę žalą.	Priklausomybė	●●●○	Trumpasis
Kryžminis ETAS (E1, E4, S3, S4, G1)	Sektoriaus lyderystė	Rizika	Atsilikimas inovacijose, tvarume ar kokybėje gali susilpninti konkurencinę padėtį, sumažinti klientų pasitikėjimą ir apriboti prieigą prie aukštos vertės rinkų.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
Kryžminis ETAS (E1, E4, S3, S4, G1)	Sektoriaus lyderystė	Galimybė	Naujų produktų formatų, tvarių pakuočių ir pažangios maisto saugos praktikos diegimas stiprina pirmavimą, plečia rinkas ir palaiko ilgalaikį augimą.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis
Kryžminis ETAS (E1, E4, S3, S4, G1)	Pašarų sauga	Rizika	Mikotoksinai, kryžminis užteršimas ar nenurodytos sudedamosios dalys gali lemti atšaukimus, reguliavimo sankcijas ir sertifikatų praradimą, o tai padarytų žalą pasitikėjimui ir pajamoms.	Poveikiu	●●○○	Trumpasis

ESAMAS IR NUMATYTAS REIKŠMINGAS POVEIKIS, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ POVEIKIS VERSLO MODELIIUI, VERTĖS GRANDINEI, STRATEGIJAI IR SPRENDIMŲ PRIĖMIMUI IR KAIP GRUPĖ REAGAVO ARBA PLANUOJA REAGUOTI Į TĄ POVEIKĮ
(2 ETAS | SBM-3 48 b | TR 18)

Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės daro įtaką Grupės veiklai, planams ir išteklių paskirstymui savo integruotuose segmentuose. Dabartinis poveikis atsispindi reguliacinės atitikties priemonėse, su leidimais susietuose veiklos apribojimuose, sertifikavimo reikalavimuose, maisto saugos protokoluose, darbo jėgos praktikoje ir klientų specifikacijose. Vertės grandinės struktūrą formuoja su atsekamumu, aplinkosaugos slenksčiais, visuomenės sveikatos apsaugos priemonėmis ir sutarčių vykdymu susiję įsipareigojimai. Strateginį susitelkimą lemia priklausomybė nuo reguliuojamų žemės ūkio įvedinių, infrastruktūros atsparumas ir atskiriems segmentams būdinga rizika.

Numatytas poveikis apima didesnę kapitalo paskirstymą energijos sistemoms, pakuočių veiksmingumui, prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėms ir konsultacinėms ar su sertifikavimu susietoms paslaugoms. Šie veiksniai integruoti į investicijų terminus, veiklos vietų plėtrą, produktų specifikacijas ir veiklos projektavimą. Korekcijos atliekamos segmentų lygmeniu, atsižvelgiant į pirkėjų reikalavimus, teisinės sistemas ir numatomus pokyčius aplinkosaugos bei socialinės veiklos standartuose.

REIKŠMINGO POVEIKIO APRAŠYMAS

(2 ETAS | SBM-3 48 c i–iv | TR 18)

Reikšmingas neigiamas ir teigiamas poveikis žmonėms ir aplinkai pateikiamas Reikšmingo poveikio lentelėje (2 ETAS | SBM-3 48 a | TR 17-18), kartu su nuorodomis į operacijas ir vertės grandinę.

REIKŠMINGŲ RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ ESAMAS FINANSINIS POVEIKIS FINANSINEI BŪKLEI, FINANSINIAMS VEIKLOS REZULTATAMS IR PINIGŲ SRAUTAMS, TAIP PAT REIKŠMINGOS RIZIKOS IR GALIMYBĖS, DĖL KURIŲ KYLA DIDELĖ RIZIKA, KAD KITU METINIŲ ATASKAITINIŲ LAIKOTARPIU SUSIJUSIOSE FINANSINĖSE ATASKAITOSE NURODYTĄ TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ BALANSINĖS VERTĖS TEKS REIKŠMINGAI PAKOREGUOTI

(2 ETAS | SBM-3 48 d | TR 18)

Reikšmingų rizikų ir galimybių finansinis poveikis yra įtrauktas į veiklos sąnaudas ir investicinius sprendimus visuose veiklos segmentuose. Ataskaitiniu laikotarpiu sąnaudos apėmė ventiliavimo ir kvapų mažinimo modernizavimą AB „Vilniaus Paukštyne“ (jau investuota 2,6 mln. Eur ir beveik 2 mln. Eur suplanuota investuoti), nuotekų valymo tobulinimą ir pakuočių linijų pritaikymą. Šios sąnaudos buvo pripažintos kaip įprastos kapitalo ir veiklos sąnaudos ir nėra pateikiamos kaip atskiros tvarumo straipsnių eilutės.

Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo fiksuoti jokie atskiri su tvarumu susiję nuvertėjimai, perkainojimai ar atidėjiniai. Per būsimą metinį atskaitomybės ciklą reikšmingų turto ar įsipareigojimų balansinės vertės korekcijų nesitikima.

NUMATOMO REIKŠMINGOS RIZIKOS IR GALIMYBIŲ FINANSINIO POVEIKIO FINANSINEI BŪKLEI, FINANSINIAMS VEIKLOS REZULTATAMS IR PINIGŲ SRAUTAMS TRUMPŲJU, VIDUTINIŲ AR ILGUŲJU LAIKOTARPIAIS ATSKLEIDIMAS

(2 ETAS | SBM-3 48 e | TR 18)

Remiantis Grupės dvejojo reikšmingumo vertinimu, bendras numatomas reikšmingų rizikų ir galimybių poveikis Grupės lygmeniu galėtų siekti finansinį efektą, atitinkantį 2,1 metines normalizuotas EBITDA (jei visi įvykiai materializuotųsi tuo pačiu metu ir jokios rizikos / galimybės nepersidengtų). Nors šis poveikis atspindi sumines sąnaudas (atitiktis, infrastruktūros pritaikymas, sąnaudų kainodara, pakuočių, sertifikavimo ir audito reikalavimai, tiekimo grandinės atsekamumas ir kt.), visų įvykių, kuriuos apima dvejojo reikšmingumo vertinimas, vienalaikis materializavimasis yra labai mažai tikėtinas; be to, Grupė formaliai įtraukia ir riziką, ir galimybes kaip atskirą finansinio poveikio komponentą, jų tarpusavyje nesudengiant, todėl atitinkamai gaunamas padidintas finansinis rezultatas. Aiškiai nurodant finansinio poveikio skaičiavimo apribojimus, Grupės vadovybė teigia, kad bet kokio pobūdžio sprendimų priėmimo procese šiuos įverčius reikėtų interpretuoti atsargiai.

- Trumpasis laikotarpis (1 metai): su energijos naudojimu, pakuočių atitiktimi ir sertifikavimu susijusios papildomos veiklos sąnaudos;
- vidutinis laikotarpis (nuo 2 iki 5 metų): kapitalo išlaidos infrastruktūros pritaikymui (ventiliavimas, izoliacija, drenavimas), reguliaciniai pokyčiai (trąšų atsekamumas, oro kondicionavimo sistemų pakeitimas) ir skaitmeninės atsekamumo sistemos.
- ilgasis laikotarpis (daugiau kaip 5 metai, nuo 2030 m. iki 2050 m.): klimato pavojų rizika, priklausomybė nuo išteklių ir bendros politikos sąnaudos.

Dydžiai yra nustatomi pagal segmentų normalizuotą EBITDA lygį, siekiant užtikrinti konservatyvų vertinimą ir vidinį prioritetų nustatymą. Kiekybinis įvertinimas yra susijęs su neapibrėžtumu dėl reguliavimo, rinkos reakcijos ir tvarumo veiksnių priskyrimo.

INFORMACIJA APIE STRATEGIJOS IR VERSLO MODELO ATSPARUMĄ SUSIJUSĮ SU GEBĖJIMU SPRĘSTI REIKŠMINGO POVEIKIO IR RIZIKŲ KLAUSIMUS IR PASINAUDOTI SAVO REIKŠMINGOMIS GALIMYBĖMIS

(2 ETAS | S SBM-3 48 f | TR 18 | E1.SBM-3 | TR 8b)

Grupės strategija ir verslo modelis sukurti taip, kad užtikrintų tęstinumą kintančiomis reguliacinėmis, aplinkosaugos ir socialinėmis sąlygomis. Pagrindinė veikla yra grindžiama ilgalaikė infrastruktūra, stabiliomis tiekimo grandinėmis, vertikaliai integruota gamyba ir atitiktimi grįsta prieiga prie rinkos. Nors lankstumas yra ribotas dėl pagrindinių segmentų masto ir reguliacinės rizikos, prisitaikymas yra integruotas į investicijų planavimą, viešuosius pirkimus ir gamybos procesus. Grupė demonstruoja atsparumą nuolat prisitaikydama prie įvedinių tipų, produktų standartų, pasėlių planavimo, infrastruktūros, sertifikavimo ir logistikos. Reikšmingos galimybės yra įgyvendinamos derinant maisto saugą, atsekamumą, išmetamųjų teršalų kiekio normų įtraukimą ir reguliacinę atitiktį lūkesčiams rinkose.

Kokybinė atsparumo analizė

Klimato kaita yra besiplečiantis procesas, o Grupė pripažįsta, kad atsparumas priklauso nuo nuolatinio prisitaikymo, o ne vienkartinį pokyčių. Veiklų jautrumas skiriasi skirtinguose segmentuose:

- Maisto gamyba (naminiai paukščiai): naminių paukščių operacijos yra itin jautrios klimato sąlygoms. Net trumpalaikiai ventiliavimo, vėsinimo ar pašarų tiekimo sutrikimai gali lemti staigias ir mirtinas pasekmes naminių paukščių pulkams. Tai atsparumą klimato kaitai paverčia kasdieniu veiklos išlikimo klausimu, o ne vien ilgalaikio planavimo dalimi. Dėl to nuolatinė stebėsena, sistemų dubliavimas ir skubaus reagavimo pajėgumai yra esminiai atsparumo elementai.
- Ūkininkavimas: žemės ūkio veiklos vykdomos kiek įmanoma arčiau gamtos, o jų rezultatai tiesiogiai priklauso nuo dirvožemio derlingumo, sėjomainos ir sezoninių sąlygų. Atsparumas čia grindžiamas agronomų ir kitų žemės ūkio specialistų kompetencija; jie nuolat stebi sąlygas ir planuoja strategiškai, o tai leidžia laiku pritaikyti auginimą, įvedinių naudojimą ir derliaus nuėmimą.
- Partnerystė su ūkininkais (prekyba ir įvediniai): grūdų prekyba ir įvedinių platinimas priklauso nuo ūkininkų gebėjimo valdyti rizikas ir užsitikrinti derlių. Grupė aktyviai remia galutinės grandies atsparumą, teikdama sertifikuotas sėklas, trąšas, agronominius patarimus ir technikos paslaugas. Didindama ūkininkų, kurie savo ruožtu tiekia Grupei derliaus metu, atsparumą ji stiprina tęstinumą visoje vertės grandinėje.

– Kitos veiklos: gyvūnų augintinių ėdalas ir higienos paslaugos yra mažiau veikiamos klimato kintamųjų, tačiau netiesiogiai – išlaikydama gyvūnų sveikatos būklę, laikymo saugumą ir maisto nuostolių prevenciją – palaiko atsparumą.

Atsparumas skirtingais scenarijais ir laikotarpiais:

– trumpasis laikotarpis (1 metai): verslo modelis yra atsparus pagal visus SSP scenarijus. Iki prisitaikymo joks Grupei priklausantis turtas nėra veikiamas reikšmingos fizinės rizikos. Tęstinumas užtikrinamas vertikaliąja integracija ir reguliavimo atitiktimi.

– vidutinis laikotarpis (nuo 2 iki 5 metų): atsparumas išlieka stiprus, palaikomas modernizuojant ventiliavimą ir izoliaciją, gerinant drenavimą, išgaunant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją ir pereinant prie amoniako šaldymo.

– ilgasis laikotarpis – 2030 m. (nuo 2021 m. iki 2040 m.):

- SSP1–2.6: atsparumas įmanomas, bet atitikties intensyvumas yra pagrindinis stresas (dėl tręšimo ribojimai, oro kondicionavimo sistemų taisyklės, išmesto 3 lygio ŠESD kiekio ataskaitos) keliantis veiksnys;

- SSP2–4.5: prisitaikymas vykdomas etapais ir derinamas su pakeitimo ciklais; atsparumas išlieka aukštas;

- SSP3–7.0: fiziniai veiksniai stiprėja, tačiau vėsavimo ar džiovavimo sistemų pritaikymas užtikrina įgyvendinamumą; pertvarkos rizikos išlieka ribotos dėl riboto įgyvendinimo;

- SSP5–8.5: technologijų rizika atsiranda dėl ŠVOK ir ventiliavimo; atsparumas priklauso nuo tikslinio modifikavimo;

– ilgasis laikotarpis – 2050 m. (nuo 2041 m. iki 2060 m.):

- SSP1–2.6: reguliaciniai įsipareigojimai (PADKM, trąšų atsekamumas, atskleidimo taisyklės) yra privalomojo pobūdžio; atsparumas priklauso nuo atitikties;

- SSP2–4.5: atsparumas išlieka tinkamas; pirkėjų standartai griežtėja, tačiau pritaikymas telpa į įprastus kapitalo sąnaudų ciklus;

- SSP3–7.0: atsparumas priklauso nuo ilgalaikės infrastruktūros, kurią veikia karštis ir drėgmė, pakeitimo; įgyvendinamumas išlieka pasiekiamas;

- SSP5–8.5: priklausomybė nuo centralizuoto energijos tiekimo tampa reikšminga; atsparumas priklauso nuo energijos tiekimo nepertraukiamumas ir atsarginių pajėgumų. Du nuomojami grūdų elevatoriai priskiriami prie tų, kuriems pagal didelės rizikos prognozes tenka reikšminga fizinė rizika.

Atsparumo apribojimai

Atsparumą riboja struktūriniai apribojimai: naminių paukščių operacijos visada bus itin jautrios kraštutinėms klimato sąlygoms; Ūkininkavimas išliks priklausomas nuo gamtos kintamumo; prekyba priklausys nuo derliaus rezultatų. Išmestą 1 lygio biologinių teršalų kiekio neįmanoma pašalinti, o iškastinio kuro pakeitimas priklauso nuo biometano diegimo. Ilgaamžės vėsavimo, džiovavimo ir ventiliavimo sistemos patiria apkrovą esant didelio išmetamųjų teršalų kiekio scenarijams, o mažo išmetamųjų teršalų kiekio scenarijų atvejais ribojantis veiksnys yra atitikties intensyvumas. Nepaisant šių apribojimų, 2030 m. AR 2050 m. laikotarpiais jokio Grupės turto neprognozuojama pripažinti neišnaudojamu, o bendras verslo modelis išlieka pelningas pagal visus SSP scenarijus, kai planuotas prisitaikymas yra įgyvendinamas.

REIKŠMINGO POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ POKYČIAI, PALYGINTI SU ANKSTESNIU ATASKAITINIŲ LAIKOTARPIU

(2 ETAS | SBM-3 48 g | TR 18)

Tai yra pirmasis atskaitomybės laikotarpis, kuriame taikytas dvejojo reikšmingumo vertinimas pagal ETAS. Ankstesniuose atskaitomybės cikluose reikšmingos temos būdavo nustatomos naudojant GRI standartus. Nors pateiktos informacijos apimtis ir išsamumas išliko nuoseklūs, formatas, klasifikacija ir detalumo lygis

buvo pakeisti, kad atitiktų ETAS reikalavimus. Atskleistas poveikis, rizikos ir galimybės dabar yra struktūruoti pagal ETAS teminius standartus ir nėra tiesiogiai pagal formatą palyginami su ankstesniais atskleidimais, tačiau atspindi esamo atskaitomybės turinio tęstinumą.

POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ, KURIEMS TAIKOMI ETAS ATSKLEIDIMO REIKALAVIMAI, NURODYMAS, ATSKIRIANT NUO POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ, KURIUOS ĮMONĖ NURODĖ TEIKDAMA PAPILDOMĄ JAI BŪDINGĄ INFORMACIJĄ

(2 ETAS | SBM-3 48 h | TR 18)

Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės, nustatyti dvejojo reikšmingumo vertinimo metu, yra nagrinėjami pagal atitinkamus ETAS teminius standartus. Papildomų reikšmingo poveikio, rizikų ar galimybių, kurie nepatektų į ETAS atskleidimo reikalavimų taikymo sritį, nenustatyta. Todėl šioje ataskaitoje netaikomi jokie subjektui būdingi atskleidimo reikalavimai, papildantys ETAS.

POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ BEI JŲ REIKŠMINGUMO VERTINIMO PROCESĖ TAIKYTOS METODIKOS IR PRIELAI DOS

(2 ETAS | IRO-1 53 a)

Grupė nustato poveikį, rizikas ir galimybes taikydama nusistovėjusį procesą, pagrįstą ankstesne patirtimi atliekant GRI reikšmingumo vertinimus, kurie daug kartų buvo įgyvendinti ir suteikia patikrintą pagrindą temų identifikavimui. Valdyba ir segmentų vadovybė gerai supranta verslo modelį, kuris yra pateiktas taip, kad atspindėtų tiekimo grandinę, veiklos priklausomybę ir vertės grandinės sąsajas. Vidiniai sertifikavimo dokumentai, audito rezultatai, atitikties įsipareigojimai ir rizikos valdymo procesai yra prižiūrimi ir naudojami kaip įvediniai. Verslo veikla tikrinama atliekant sistemišką kryžminį patikrinimą pagal ETAS teminius standartus ir JTTD reikalavimus, siekiant užtikrinti visų svarbių tvarumo klausimų įvertinimą. Ankstesni veiklos ir rinkos duomenys naudojami siekiant suprasti reikšmingais įvardytų klausimų mastą ir pastovumą bei susieti juos su konkrečia veikla ar vertės grandinės etapais.

Segmentų lygmens dvejojo reikšmingumo vertinimo sesijoms vadovauja patirties su ETAS ir JTTD įgyvendinimu turintis išorės konsultantas, kartu su paskirtais vidaus ekspertais, veiklos ir tvarumo vadovais. Šiose sesijose taikoma Grupės vertinimo metodika poveikiui ir finansiniam reikšmingumui nustatyti; skaičiavimui naudojami naujausi turimi 2023-2024 metų duomenys ir pripažinti išorės duomenų rinkiniai, kai pirminiai duomenys nėra prieinami. Visos prielaidos yra dokumentuojamos. Konsoliduotuosius rezultatus peržiūri Audito komitetas ir patvirtina Valdyba; kai reikia patvirtinti galutinius reikšmingus klausimus, pasitelkiamas ekspertų vertinimas.

PROCESO, NAUDOJAMO GALIMAM IR FAKTINIAM POVEIKIUI ŽMONĖMS IR APLINKAI NUSTATYTI, ĮVERTINTI, TEIKTI JAM PIRMENYBĘ IR JĮ STEBĖTI, APŽVALGA

(2 ETAS | IRO-1 53 b)

Poveikis nustatomas ir stebimas segmentų lygmeniu, nes kiekvienas verslo segmentas turi skirtingą veiklą, reguliacinius įsipareigojimus ir vertės grandinės ryšius. Stebėsena vykdoma nuolat ir apima kelis mechanizmus, įskaitant atitiktį taikomiems nacionaliniams ir ES teisės aktams privalomus atskaitingumo reikalavimus, išorės auditus, vidaus PVRR stebėsena ir standartinius verslo kontrolės procesus. Sisteminis poveikis stebimas pasitelkiant reguliavimo ataskaitas, leidimų reikalavimų laikymąsi, sertifikatų pratęsimą ir kitą teisiškai privalomą pateikti informaciją, papildomą audito žurnalais ir veiklos rezultatų peržiūromis.

Papildomas užtikrinimas ir pirmenybės nustatymas atliekami specialiose dvejopo reikšmingumo vertinimo sesijose, kuriose segmentui būdingą poveikį kolektyviai peržiūri vidiniai ekspertai ir veiklos vadovai. Šiose sesijos patikrinamas nustatytų temų išsamumas, patvirtinami matavimo duomenys ir taikomas Grupės reikšmingumo vertinimas prioritetams nustatyti. Procesas remiasi kolektyvinėmis veiklos grupių žiniomis ir yra matuojamas veiklos rezultatų duomenimis, vengiant spėjimų ar nepatikrinto poveikio. Atsižvelgiant į Grupės mastą ir praktiką sektoriuose, procesas apima visas svarbias su pramone susijusias temas. Įtraukiamas tik įrodymais patvirtintas ir rinkos požiūriu nuoseklus poveikis.

KAIP PROCESE DAUGIAUSIA DĖMESIO SKIRIAMA KONKREČIAI VEIKLAI, VERSLO SANTYKIAMS, GEOGRAFINĖMS VIETOVĖMS AR KITIEMS VEIKSNIAMS, DĖL KURIŲ IŠAUGA NEIGIAMO POVEIKIO RIZIKA

(2 ETAS | IRO-1 53 b i)

Procese daugiausia dėmesio skiriama veiklai, verslo santykiams ir geografinėms vietovėms, kuriose operacijų pobūdis ar vertės grandinės struktūra didina neigiamo poveikio riziką. Segmentų lygmeniu tai apima intensyvią žemės ūkio gamybą, didelio našumo maisto apdirbimą ir tarpvalstybinę prekybą prekėmis; kiekvienai sričiai taikomi sektoriui būdingi reglamentai ir veiklos reikalavimai. Verslo santykiai su žemės ūkio išteklių, pašarų sudedamųjų dalių, pakuočių ir sutarčių paslaugų tiekėjais yra atidžiai stebimi, kai galutinėje grandyje taikoma praktika yra susijusi su aplinkosaugos ar socialine rizika arba kai atitiktis konkrečių produktų standartams yra privaloma siekiant patekti į rinką.

Dėmesys geografinėms vietovėms taikomas operacijoms ir tiekimo regionams, kuriuose reguliavimo sistemos, aplinkos sąlygos ar tiekimo priklausomybė didina riziką, pavyzdžiui, gyvulininkystės ir augalininkystės vietovėse, kuriose galioja griežtesni aplinkosaugos reikalavimai, arba importo rinkose su didesne biologine įvairove arba su darbu susijusiomis rizikomis. Šios tikslinės sritys nustatomos pagal reguliacinius įsipareigojimus, sertifikavimo schemas ir ankstesnius veiklos duomenis.

Grupė veikia struktūrinėje ir tradicinėje pramonėje, kurioje tokios rizikos yra neatsiejamos nuo kasdienės veiklos. Todėl didesnės rizikos veikla ir santykiai yra nuolat stebimi ir tai yra įprasta verslo valdymo, kuriam būdingi reguliarius atitikties patikrinimai, tikslingi auditai ir PVRR stebėsena, dalis. Rezultatai iš naujo įvertinami dvigubo reikšmingumo sesijose, kad būtų užtikrinta, jog reikšmingumo vertinimas atspindi naujausias veiklos, reguliavimo ir rinkos sąlygas.

KAIP PROCESE ATSIŽVELGIAMA Į POVEIKĮ, SUSIJUSĮ SU GRUPE PER JOS PAČIOS OPERACIJAS ARBA DĖL JOS VERSLO SANTYKIŲ

(2 ETAS | IRO-1 53 b ii)

Į poveikį atsižvelgiama tiesiogiai, nes jį galima išmatuoti naudojant veiklos, atitikties ir veiklos rezultatų duomenis. Pačios Grupės operacijose tai apima visą segmentais susijusią veiklą, įskaitant augalininkystę ir gyvulininkystę, pašarų ir maisto apdirbimą, prekybą įvediniais, laikymą ir susijusias paslaugas. Šis poveikis stebimas pagal taikomus reglamentus, leidimų sąlygas, auditų žurnalus, vidinius PVRR rodiklius ir kitas įprastas verslo kontrolės priemones.

Verslo santykiams matuoti taikomas tas pats tiesioginio įvertinimo būdas. Poveikis nustatomas ir stebimas, kai tiekėjai, paslaugų teikėjai ar klientai yra susiję su Grupės vertės grandine PAGAL sutarčių, reguliavimo ar sertifikavimo reikalavimus. Tai apima žemės ūkio išteklių, žaliavų, pakuočių ir sutarties paslaugų tiekėjus, taip pat galutinės grandies pirkėjus, kurių veikla dėl produktų standartų ar atsekamumo prievolių sukelia susijusį poveikį. Stebėsena remiasi tiekėjų auditais, sertifikavimo dokumentais, atsekamumo sistemomis ir klientų atitikties patikrinimais.

Integracija į dvejopo reikšmingumo vertinimą: šių vertinimo procesų metu surinkta informacija perkeliama į dvejopo reikšmingumo vertinimą. Kiekvienas nustatytas poveikis yra peržiūrimas dvejopo vertinimo seminaruose, kuriuose veiklos vadovai ir vietos ekspertai vertina jį pagal aprėptį, mastą ir tikėtinumą. Verslo santykių (su, pvz., trąšų tiekėjais, perdirbėjais pagal sutartį, transporto paslaugų teikėjais) poveikis yra vertinamas kartu su pačios Grupės operacijų poveikiu, siekiant užtikrinti palyginamumą. Nustatytus slenksčius viršijantis poveikis yra perkeliamas į konsoliduotą reikšmingų klausimų sąrašą.

Tai nėra vien formali dvejopo reikšmingumo vertinimo procedūra: vertinimai remiasi tiek lauko lygmens žiniomis, tiek realia sukaupta veiklos patirtimi. Agronomai, veterinarai, veiklos vietos vadovai ir tiekimo grandinės specialistai pateikia tiesioginius įrodymus iš laukų, paukštidžių, grūdų elevatorių ir logistikos kanalų. Jų pastebėjimai apie pasėlių būklę, gyvūnų sveikatą, dirvožemio atsparumą ar tiekėjų praktiką yra sistemingai įtraukiami į dvejopo reikšmingumo vertinimo procesą, užtikrinant, kad rezultatai būtų pagrįsti faktinėmis veiklos realijomis, o ne spėjimais ar nepatvirtintomis prielaidomis.

KAIP PROCESE APRĖPIAMOS KONSULTACIJOS SU PAVEIKIAMAIS SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS, SIEKANT SUPRASTI, KOKS POVEIKIS JIEMS GALI BŪTI PADARYTAS, TAIP PAT SU IŠORĖS EKSPERTAIS

(2 ETAS | IRO-1 53 b iii)

Įmonės konsultacijos su paveikiamais suinteresuotaisiais subjektais nėra atsitiktinis veiksmas, o nuolatinė verslo operacijų dalis. Grupė yra glaudžiai integruota į kelias tiekimo grandines ir nuolat bendrauja įvairiais suinteresuotaisiais subjektais. Ši integracija leidžia aiškiai, tiesiogiai ir dažnai labai konkrečiai iškomunikuoti lūkesčius, apimančius produkto veiksmingumą, pakuočių formas ir medžiagas, darbo jėgos praktiką, veiklos vietos kultūrą ir kitus veiklos aspektus. Įsitraukimas vyksta tokiais formaliais priemonėmis, kaip susitarimai pagal sutartis, sertifikavimo auditai, pirkėjų protokolai, tiekėjų prijungimas ir reguliavimo tikslais atliekami patikrinimai, taip pat nuolat suderinant veiklos koordinavimą su klientais, tiekėjais, darbuotojais ir bendruomenių atstovais. Išorės ekspertų įtrauktis užtikrinama dalyvaujant patirties su ETAS ir JTTD įgyvendinimu turinčiam išorės konsultantui, kuris veda dvejopo reikšmingumo vertinimo sesijas, siekiant užtikrinti metodinį nuoseklumą ir atitiktį reguliavimo reikalavimams. Papildomus ekspertinius duomenis teikia sertifikavimo, reguliavimo institucijos ir pramonei skirti auditoriai, pateikiantys patikrintus įrodymus ir sektoriaus lyginamąją analizę. Šis struktūruotas ir integruotas įsitraukimo modelis užtikrina, kad suinteresuotųjų subjektų grįžtamasis ryšys ir nepriklausomų ekspertų vertinimai nuolat būtų atspindėti nustatant ir teikiant pirmenybę poveikiui, skiriant dėmesį patikrinamiems ir išmatuojamiems, su Grupės operacijomis ir vertės grandine susijusiems klausimams.

KAIP PROCESE TEIKIAMA PIRMENYBĖ NEIGIAMAM POVEIKIUI, ATSIŽVELGIANT Į JO SANTYKINĮ STIPRUMĄ IR TIKĖTINUMĄ, IR TEIGIAMAM POVEIKIUI, REMIANTIS JO SANTYKINIŲ MASTŲ, APRĖPTIMI IR TIKĖTINUMU, IR NUSTATOMA, KURIE TVARUMO KLAUSIMAI YRA REIKŠMINGI ATSKAITOMYBĖS TIKSLAIS

(2 ETAS | IRO-1 53 b iv)

Neigiamam poveikiui teikiama pirmenybė naudojant Grupės vertinimo metodiką, kuri įvertina aprėptį, mastą, neatitaisomumą ir tikėtinumą nuo 1 iki 4 balų skalėje. Kiekvienas komponentas vertinamas pagal išmatuojamus veiklos ir atitikties duomenis, aiškiai atskiriant faktinį ir galimą poveikį. Galutinis poveikio reikšmingumo balas yra keturių komponentų vidurkis, o didesni balai rodo didesnę santykinę stiprumą ir pasireiškimo tikimybę. Teigiamam poveikiui teikiama pirmenybė taikant tą patį struktūrizuotą metodą, ypatingą dėmesį skiriant jo mastui, aprėptčiai ir pasireiškimo tikėtinumui. Vertinimas atspindi paveiktų suinteresuotųjų subjektų ar aplinkos įvairovę, teigiamo rezultato dydį ir tikimybę, kad jis bus įgyvendintas esamomis veiklos ir rinkos sąlygomis. Konservatyvios priemonės taikomos tam, kad neigiamas poveikis nebūtų sumenkintas, o teigiamas poveikis – nepervertintas. Reikšmingumo slenksčiai yra nuosekliai taikomi visiems segmentams: 2,5 ar

didesnis balas bet kurioje reikšmingumo matricos ašyje pripažįsta klausimą reikšmingu, o papildomi deriniai pripažįstami pagal Grupės puslankio slenksčio taisyklę. Įtraukiamas tik tas patikrinamais įrodymais ir išmatuojamais veiklos duomenimis pagrįstas poveikis. Galutinis reikšmingų tvarumo klausimų atskaitomybės tikslais nustatymas apima šiuos vertinimo rezultatus ir peržiūrą valdymo lygmeniu dvejopo reikšmingumo vertinimo sesijose. Tai užtikrina, kad rezultatai atspindėtų ir kiekybinį prioritetų nustatymą, ir veiklos tikrovę ir kad jokie spėjimai ar nepatikrintos temos nebūtų įtraukti.

PROCESO, NAUDOJAMO FINANSINĮ POVEIKĮ TURINČIOMS ARBA GALINČIOMS TURĖTI RIZIKOMS IR GALIMYBĖMS NUSTATYTI, ĮVERTINTI, TEIKTI JOMS PIRMENYBĘ IR JAS STEBĖTI, APŽVALGA

(2 ETAS | IRO-1 53 c)

Grupė nustato, įvertina, teikia pirmenybę ir stebi rizikas bei galimybes, galinčias turėti finansinį poveikį, taikydama struktūruotą dvejopo reikšmingumo vertinimo procesą, integruojantį poveikio ir finansinę perspektyvas. Vertinimas atliekamas segmentų lygmeniu pagal standartizuotas vertinimo taisykles ir konsoliduojamas Grupės lygmeniu pagal Grupės reikšmingumo sistemoje nustatytą metodiką.

Finansinis reikšmingumas nustatomas vertinant galimas rizikas ir galimybes pagal du pagrindinius parametrus: pasireiškimo tikėtinumą ir galimo finansinio poveikio dydį normalizuotam EBITDA, pinigų srautams, galimybėms gauti finansavimą arba kapitalo kainai. Tikėtinumas vertinamas remiantis praeities tendencijų, sektoriaus lyginamųjų indeksų ir scenarijais grįstų prielaidų duomenimis. Dydžio slenksčiai nustatomi pagal absoliutų ir santykinį finansinį poveikį, naudojant Grupės apibrėžtus kiekvieno segmento EBITDA intervalus.

Rizikos ir galimybės pirmiausia nustatomos atliekant vidines veiklos peržiūras, leidimų ir atitikties stebėseną, rinkos analizę ir nuolat įtraukiant suinteresuotuosius subjektus. Tai papildoma sisteminiu reguliavimo, rinkos, technologinių ir su klimatu susijusių pokyčių, kurie gali reikšmingai pakeisti sąnaudų struktūrą, patekimą į rinką ar veiklos tęstinumą, tikrinimu. Nustatyti elementai susiejami su konkrečiais tvarumo klausimais ir vertinami atskirai pagal dydį ir tikėtinumą. Kai keli segmentai patiria poveikį dėl to paties klausimo, finansiniai padariniai konsoliduojami pagal Grupės metodiką, užtikrinant, kad nebūtų dirbtinai sumuojamos nesusijusios rizikos.

Prioritetai nustatomi aprašant įvertintus elementus finansinio reikšmingumo matricoje, užtikrinant, kad nustatytą reikšmingumo slenkstį ($\geq 2,5$ arba lygiavertį pagal Grupės taikomas taisykles) viršijantys klausimai, būtų perduoti valdymo organų peržiūrai. Šią peržiūrą atlieka Valdyba, remdamasi segmentų vadovų ir Grupės išdo ir tvarumo skyriaus (Grupės Finansų ir rizikų valdymo departamento dalis) įžvalgomis.

Reikšmingų finansinių rizikų ir galimybių stebėseną yra integruota į esamus verslo valdymo ir atskaitomybės ciklus. Segmentų vadovai stebi atitinkamus rodiklius, reguliavimo pokyčius ir rinkos signalus, pranešdami apie tikėtinumo, dydžio ar rizikos pokyčius. Konsolidavimas grupės lygmeniu atliekamas bent kartą per metus, o esant reikšmingiems veiklos ar rinkos pokyčiams – dažniau. Ši stebėseną užtikrina, kad reikšmingos finansinės rizikos ir galimybės išliktų aktualios ir kad naujai atsirandantys klausimai būtų įtraukti į planavimą, investavimo laiko nustatymą ir atskleidimo procesus.

KAIP ATSIŽVELGTA Į POVEIKIO IR PRIKLAUSOMYBĖS SĄSAJAS SU RIZIKOMIS IR GALIMYBĖMIS, KURIOS GALI ATSIIRASTI DĖL TO POVEIKIO IR PRIKLAUSOMYBĖS

(2 ETAS | IRO-1 53 c i)

Grupės vertinimo procesas aiškiai atskiria:

- poveikį, kuris sukuria rizikas ar galimybes per tiesiogines veiklos pasekmes, ir
- priklausomybę, kuri sukuria pažeidžiamumą be ankstesnio reikšmingo poveikio.

Sąsajos nustatomos atsekant veiklos trajektorijas, jungiančias poveikį ar priklausomybę su galimais pajamų, sąnaudų ar turto panaudojimo pokyčiais. Kiekvienam reikšmingu pripažintam tvarumo klausimui nustatoma, ar:

- pats poveikis yra veiksnys (pvz., atitikties sąnaudas sukeliantys išmetamieji teršalai);
- priklausomybė yra veiksnys (pvz., priklausomybė nuo reguliuojamų įvedinių), arba
- abu veiksniai kartu daro įtaką rizikos ar galimybės profiliui.

Šis sąsajų nustatymas atliekamas segmentų lygmeniu, remiantis tiekimo grandinės duomenimis, įvedinių prieinamumu ir reguliavimo sąlygomis. Konsolidavimui paliekamos tik įrodomą priežastinį ryšį su verslo sąlygų pokyčiais turinčios sąsajos. Patikimos sąsajos neturintys klausimai neįtraukiami į finansinio reikšmingumo vertinimą, net jeigu jie išlieka reikšmingi poveikio požiūriu.

KAIP VERTINAMAS NUSTATYTŲ RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ POVEIKIO TIKĖTINUMAS, DYDIS IR POBŪDIS

(2 ETAS | IRO-1 53 c ii)

Kiekvienai nustatyta rizikai ar galimybei Grupė taiko daugiamatį tikėtinumo, dydžio ir pobūdžio vertinimą. Tikėtinumas nustatomas remiantis ankstesniais veiklos duomenimis, sektoriaus incidentų dažnumu, reguliavimo pokyčių tendencijomis ir perspektyviniais scenarijų įvediniais. Tikimybės balai skiriami nustatytoje skalėje, atsižvelgiant tiek į pastebėtą pasikartojimą, tiek į tikėtinus būsimus veiksnus. Dydis matuojamas įvertinant galimą svyravimą pagal segmentui normalizuotą EBITDA, tiesioginius pinigų srautus arba kapitalo kainą, lyginant su Grupės finansinio reikšmingumo slenksčiais. Įverčiai atspindi visą galimą poveikį per atitinkamą laikotarpį, nedarant prielaidų dėl rizikos mažinimo priemonių rezultatų. Poveikio pobūdis parodo, ar pokytis būtų neigiamas, teigiamas ar mišrus, ir ar poveikis staigus (įvykio nulemtas), ar sukauptas laikui bėgant. Šis atskyrimas nurodo, ar klausimas sprendžiamas nenumatytų atvejų planuose, struktūrinių investicijų kontekste ar galimybių plėtros procesuose. Šis vertinimas atliekamas konkrečiausiu – veiklos vietos, turto ar segmento – lygiu prieš konsolidavimą Grupės lygmeniu. Balai ir klasifikacijos peržiūrimi kartu, kad būtų užtikrintas palyginamumas tarp skirtingų rizikų ir galimybių tipų, leidžiantis nuosekliai juos išdėstyti finansinio reikšmingumo matricoje.

KAIP SU TVARUMU SUSIJUSIOMS RIZIKOMS TEIKIAMA PIRMENYBĖ KITŲ RŪŠIŲ RIZIKŲ ATŽVILGIU

(2 ETAS | IRO-1 53 c iii)

Tvarumui susijusioms rizikoms teikiama pirmenybė Grupės rizikų visumoje, vertinant jų potencialą sutrikdyti veiklos tęstinumą, reguliacinę atitiktį ar prieigą prie rinkos, ir lyginant šiuos padarinius su kitų rūšių – finansinių, kredito ar strateginių – rizikų padariniais. Prioritetiškumo nustatymo procese taikoma vieninga vertinimo sistema, leidžianti tiesiogiai palyginti su tvarumu susijusias ir kitas rizikos kategorijas. Vertinimas grindžiamas tomis pačiomis – dydžio ir tikėtinumo – skalėmis, bet pritaikomas atsižvelgiant į ilgesnius laikotarpius ir sistemines savybes, dažnai būdingas tvarumo rizikoms. Tai užtikrina, kad lėtesnio pasireiškimo, tačiau didelio negrįžtamumo rizikos nebūtų nuvertintos, palyginti su ūmiomis, trumpalaikėmis kitų kategorijų rizikomis.

KAIP SU TVARUMU SUSIJUSIOMS RIZIKOMS TEIKIAMA PIRMENYBĖ KITŲ RŪŠIŲ RIZIKŲ ATŽVILGIU

(2 ETAS | IRO-1 53 c iii)

Tvarumui susijusioms rizikoms teikiama pirmenybė Grupės rizikų visumoje, vertinant jų potencialą sutrikdyti veiklos tęstinumą, reguliacinę atitiktį ar prieigą prie rinkos, ir lyginant šiuos padarinius su kitų rūšių – finansinių, kredito ar strateginių – rizikų padariniais. Prioritetiškumo nustatymo procese taikoma vieninga vertinimo sistema, leidžianti tiesiogiai palyginti su tvarumu susijusias ir kitas rizikos kategorijas. Vertinimas grindžiamas tomis pačiomis – dydžio ir tikėtumo – skalėmis, bet pritaikomas atsižvelgiant į ilgesnius laikotarpius ir sisteminės savybės, dažnai būdingas tvarumo rizikoms. Tai užtikrina, kad lėtesnio pasireiškimo, tačiau didelio negrįžtamumo rizikos nebūtų nuvertintos, palyginti su ūmiomis, trumpalaikėmis kitų kategorijų rizikomis.

Rizikoms suteikiama didesnė prioritetinė reikšmė, kai nustatoma, kad tvarumo veiksniai sustiprina kitų rizikų poveikį; pavyzdžiui, su klimatu susiję pavojai didina tiekimo grandinės pažeidžiamumą arba reguliavimo pokyčiai daro įtaką skolos įsipareigojimų laikymuisi. Gautas prioritetų sąrašas peržiūrimas kartu su Grupės integruotu rizikos registru, kad būtų užtikrinta, jog su tvarumu susijusioms rizikoms, kurių finansinis ar veiklos poveikis yra panašus, būtų skiriamas toks pat vadovybės dėmesys ir išteklių paskirstymas.

SPRENDIMŲ PRIĖMIMO PROCESO IR SUSIJUSIŲ VIDAUS KONTROLĖS PROCEDŪRŲ APRAŠYMAS

(2 ETAS | IRO-1 53 d)

Sprendimai dėl reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių priimami taikant struktūrizuotą procesą, kuriame derinamas indėlis segmentų lygmeniu ir valdymo priežiūra Grupės lygmeniu. Kiekvienas segmentas atlieka savo vertinimą pagal Grupės vertinimo metodiką ir pateikia rezultatus, pagrindžiančius įrodymus ir siūlomus veiksmus. Grupės išdo ir tvarumo skyriui (Grupės Finansų ir rizikų valdymo departamento dalis).

Grupės išdo ir tvarumo skyrius konsoliduoja ir patikrina pateiktą informaciją, užtikrindamas suderinamumą su nustatytais slenksčiais, scenarijų prielaidomis ir taikomais ETAS atskleidimo reikalavimais. Šis konsoliduotas rezultatas pateikiamas Valdybai, kuri turi įgaliojimus patvirtinti prioritetus, paskirstyti išteklius ir inicijuoti strateginius arba veiklos atsakus.

Vidaus kontrolės procedūros apima:

- veiklos vadovų atliekamą įvesties duomenų patikrą prieš pateikimą
- kryžminius patikrinimus pagal atitikties registrus, audito išvadas ir sertifikavimo reikalavimus;
- nuoseklumo patikrinimus, kad būtų užkirstas kelias neteisingam rizikų ar galimybių klasifikavimui ir
- dokumentuotą pasirašymą kiekviename peržiūros etape, užtikrinant sprendimų atsekamumą.

Visi sprendimai ir juos pagrindžiantys dokumentai saugomi Grupės centrinėje atskaitomybės sistemoje; taip sudaroma galimybė atlikti audito peržiūrą ir užtikrinti tęstinumą vėlesniuose ataskaitų teikimo cikluose.

POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ NUSTATYMO IR VERTINIMO PROCESŲ INTEGRACIJA

(2 ETAS | IRO-1 53 e–g; 2 ETAS | IRO-2 56)

Tvarumo poveikio ir rizikų nustatymas, vertinimas ir valdymas yra integruoti į Grupės bendrą rizikų valdymo sistemą. Tvarumo klausimai yra tvarkomi pagal tuos pačius procedūrinius etapus kaip ir kitos rizikų kategorijos, įskaitant nustatymą, balų skyrimą, valdymo peržiūrą ir reagavimo planavimą, ir yra vertinami naudojant vienodus tikėtino ir dydžio kriterijus.

Integracija vyksta dviem lygmenimis:

1. operaciniu: segmentų lygmens rizikų registruose tvarumo klausimai įtraukiami kartu su veiklos, finansinėmis ir strateginėmis rizikomis;
2. konsoliduotu: centrinis rizikos registras apima tvarumo rizikas bendrame rizikos profilyje, taip sudarydamas galimybes teikti apibendrintas ataskaitas. Valdybai ir priimti prioritetinius sprendimus, pasveriant tvarumo ir netvarumo rizikas pagal palyginamus kriterijus.

Ši integruota struktūra užtikrina, kad tvarumo rizikos turėtų įtakos Grupės bendram rizikos balui, kapitalo paskirstymui ir strateginiam planavimui. Dvejopo reikšmingumo vertinimo išvediniai yra oficialus įvedinys į periodinę rizikų peržiūros procedūrą.

Su tvarumu susijusios galimybės yra peržiūrimos tame pačiame strateginio planavimo ir investicinių sprendimų cikle kaip ir kitos verslo iniciatyvos. Jos įvertinamos pagal komercinį įgyvendinamumą ir strateginį atitikimą, o vėliau įtraukiamos į konsoliduotą projektų paketą kapitalo paskirstymui ir stebėsenai.

Procesas grindžiamas segmentų veiklos duomenimis, reguliaciniais reikalavimais, suinteresuotųjų subjektų grįžtamojo ryšiu, audituotais atitikties duomenimis ir pripažintais išoriniais duomenų rinkiniais apie aplinkos, socialines ir rinkos sąlygas. Finansinio poveikio įverčiai atliekami naudojant nustatytus EBITDA pagrįstus masto slenksčius, tikimybės skales ir klasifikavimą į laikotarpius, suderintus su Grupės reikšmingumo metodika.

Visi duomenų taškai, kurių reikalauja 2 ETAS B priedas ir kurie gaunami iš kitų ES teisės aktų, yra įtraukiami į tvarumo ataskaitą. Kiekvienam iš jų yra skirta speciali lentelė su nuoroda į atitinkamą ETAS teminį standartą ir punkto numerį. Neesminiai duomenų taškai aiškiai pažymimi kaip „neesminiai“ pagal 2 ETAS 56.

ETAS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO REIKALAVIMŲ, KURIŲ ATSIŽVELGUS Į REIKŠMINGUMO VERTINIMO REZULTATUS BUVO LAIKOMASI RENGIANČI TVARUMO ATASKAITA, SĄRAŠAS

(2 ETAS | IRO-2 56 | TR 19)

Tvarumo ataskaitoje pateikiami visi informacijos atskleidimo reikalavimai, kurie Grupės dvejopo reikšmingumo proceso metu buvo nustatyti kaip reikšmingi. Pilnas sąrašas, su nuorodomis į kiekvieną taikomą ETAS teminį standartą ir šios ataskaitos skyrių, pateikiamas priede I. Standartai, kurie buvo įvertinti kaip nereikšmingi, atskleidžiami kartu su trumpu paaiškinimu.

PAIŠKINIMAS DĖL NEIGIAMO REIKŠMINGUMO VERTINIMO PAGAL E1 ETAS– „KLIMATO KAITA“

(2 ETAS | IRO-2 57)

Klimato kaitą Grupė įvertinusi kaip reikšmingą, todėl ši nuostata netaikoma. Fizinės ir perėjimo rizikos, galimybės ir poveikis yra visiškai atskleisti pagal E1 ETAS. Prie neigiamo reikšmingumo įvertinimo nebuvo prieita.

PAIŠKINIMAS, KAIP NUSTATOMA ATSKLEISTINA REIKŠMINGA INFORMACIJA, SUSIJUSI SU POVEIKIU, RIZIKOMIS IR GALIMYBĖMIS

(2 ETAS | IRO-2 59)

Reikšminga informacija atrenkama iš dvejopo reikšmingumo vertinimo išvedinių, užtikrinant suderinamumą su ETAS teminiais standartais ir privalomais duomenų vienetais. Kiekvienu reikšmingu klausimu atskleidžiami su nustatytu poveikiu, rizikomis ar galimybėmis susiję duomenų vienetai, atsižvelgiant į scenarijaus rezultatus, veiklos aktualumą ir duomenų prieinamumą. Nereikšminga arba su vertintu klausimu nesusijusi Informacija neįtraukiama.

Klimato kaita

E1 ETAS

ATLYGINIMAS: SU KLIMATU SUSIJUSIŲ ASPEKTŲ SĄSAJA

(E1 ETAS | GOV-3 ETAS | E1-1 13 ETAS | TR 12)

Grupė patvirtina, kad ataskaitiniu laikotarpiu jokie su klimatu susiję aspektai nėra įtraukti į administracinių, valdymo ar priežiūros organų narių atlyginimus. Nė viena atlyginimo dalis nėra susieta su ŠESD mažinimo uždaviniais, pertvarkos plano įgyvendinimu ar su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusiais rodikliais. Atitinkamai, ataskaitiniais metais 0 proc. bendro pripažinto atlyginimo buvo susieta su klimatu susijusiais veiklos rezultatais. Atlyginimų struktūros yra periodiškai peržiūrimos ir ateityje atliekant peržiūrą gali būti papildytos su klimatu susijusiais PVRR, tačiau šiuo metu tokios sąsajos nėra.

PERTVARKOS PLANAS KLIMATO KAITAI ŠVELNINTI IR BŪKLĖ

(E1 ETAS-1 | 14, 16a–17 | AT 1–5)

Ataskaitiniu laikotarpiu Grupė nėra priėmusi oficialaus, per tam tikrą laiką įgyvendinamo pertvarkos plano klimato kaitai švelninti. Tačiau su klimatu susijusių veiksmų pakeitimai jau įgyvendinami pagrindinėje veikloje kaip įprasta verslo dalis. Tai apima vien tik žaliosios elektros energijos naudojimą pagrindiniuose gamybos objektuose, žemės dirbimo panaikinimą žemės ūkio operacijose ir perėjimą prie amoniaką (NH₃) naudojančių šaldymo sistemų šaldymo infrastruktūroje (jos sudaro 65 proc. visų naudojamų oro kondicionavimo sistemų). Kartu Grupė nuolat stebi energijos vartojimo efektyvumą ir gamybos procesų optimizavimą. Šie veiksmai prisideda prie ŠESD kiekio intensyvumo mažinimo, tačiau jų neapima oficiali dekarbonizacijos sistema. Siekiant aiškumo, pirmiau aprašyti veiksmai nesudaro oficialaus pertvarkos plano, kaip jis suprantamas pagal E1-1 ETAS.

Grupė patvirtina, kad oficialus pertvarkos planas nėra priimtas, dekarbonizacijos uždaviniai ar priemonės nenustatyti, kapitalo ar veiklos sąnaudos neskirtos ir valdymo organai pertvarkos plano nepatvirtinę. Grupė pripažįsta būtinybę derintis prie ES klimato uždavinių ir gali ateityje įforminti struktūruotą pertvarkos planą.

SU KLIMATU SUSIJUSIOS RIZIKOS TIPAS

(E1 ETAS | SBM-3 ETAS | E1 ETAS -18)

Grupė nustatė ir įvertino daugiau kaip 80 skirtingų su klimatu susijusių rizikų įvairiuose veiklos segmentuose, vertės grandinės funkcijose ir geografinėse vietovėse, taikydama struktūruotą, suderintą su E1 ETAS 21 straipsnio b punktu suderintą metodiką. Rizikos klasifikuojamos į tris kategorijas:

- **fizinės rizikos** apima tiek ūmius (pvz., itin didelis karštis, staigūs potvyniai, vėtros), tiek lėtinius (pvz., ilgalaikis temperatūros pakilimas, užsitęsios sausras, užšalimo – atšilimo ciklai, sezoniniai drėgmės pokyčiai) su klimatu susijusius pavojus. Šios rizikos daro poveikį infrastruktūrai, gyvulių laikymo patalpoms, apdorojimo sistemoms, grūdų laikymui, drėkinimui, džiovinimui, pakavimui, logistikai ir prieigai prie laukų. Jos vertinamos pagal keturis SSP scenarijus, naudojant veiklos vietai būdingą neapsisaugojimą ir objekto lygmens pavojingumo slenksčius.
- **Pertvarkos rizikos** apima reguliavimo, technologinius, rinkos ir reputacijos veiksnius, susijusius su perėjimu prie poveikio klimatui neutralios ekonomikos. Jos apima:
 - reguliavimo rizikas: JTDD nulemtas išmetamųjų teršalų atskleidimą, fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų draudimą ir BŽŪP klimato sąlygas;
 - technologines rizikas: nesuderinamas ŠVOK sistemas, vėdinimą ir energijos sistemas veiklos vietose, kuriose suvartojama daug energijos;
 - rinkos rizikas: atskirtį nuo mažai anglies dvideginio į aplinką išskiriančių tiekimo grandinių, 3 lygio ŠESD pirkimo politiką ir eksporto pirkėjų lūkesčius;
 - reputacijos rizikas, kylančias dėl visuomenės suvokimo apie gyvūninius baltymus, sintetinių įvedinių, dirbimo sistemų ar perdirbtų maisto produktų, laikomų darančiais didelį poveikį ar atgyvenusiais.
- **Sisteminės rizikos** vertinamos kaip tarpusavyje susiję ir daugiamazgiai sutrikimai, galintys plisti per operacijas, logistiką, tiekimą ar infrastruktūrą. Jos apima klimato sukeltus tinklo sutrikimus, darančius įtaką vėdinimui, tuo pačiu metu pasitaikančius aušinimo ir transporto trikdžius šaldymo grandinės sistemose arba kaupiamąjį įtampą tarpusavyje susijusiuose tvartuose, aruoduose ir energijos sistemose. Sisteminės rizikos yra aiškiai sumodeliuotos pagal SSP1-2.6, SSP2-4.5, SSP3-7.0 ir SSP5-8.5 scenarijus, taikant sudėtinių pavojų logiką pagal TR 16.

Kiekviena rizika yra priskirta geografiškai lokalizuotam objektui ir įvertintas pagal vienodą skalę nuo 1 iki 5 pagal tikėtino, stiprumo ir pažeidžiamumo kriterijus. Stiprumas apibrėžiamas kaip masto, aprėpties ir neatitaisomumo vidurkis. Pažeidžiamumas apskaičiuojamas pagal jautrumą ir gebėjimą prisitaikyti. Rizikos balai yra

priklausomi nuo scenarijaus, taikomi konkrečiam laikotarpiui ir atsekami pagal objektą, įvedinį ir pavojaus tipą. Klasifikacija ir vertinimas atliekami pagal vidinę klimato kaitos atsparumo metodiką ir atitinka E1-18 ETAS. Ši rizikos klasifikacija sudaro pagrindą su scenarijumi susijusiai analizei, pateikiamai kitose ataskaitos dalyse.

APRĖPTIES, KURIAI ATLIEKAMA ATSPARUMO ANALIZĖ, APRAŠYMAS

(E1 ETAS | SBM-3 ETAS | E1-19a ETAS | TR 6)

Grupės atsparumo analizės aprėptis apima visą veiklos ir strategiškai svarbų turtą bei vietas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kurios apima visą žemės ūkio, maisto, prekybos ir paslaugų vertės grandinę. Vertinimas apima:

- visus **grūdų elevatorius** (nuosavybės teise priklausančius ir eksploatuojamus);
- visas **gamybos veiklos vietas**, įskaitant pašarų gamyklas, sėklų perdirbimo ir maisto gamybos įmones (tiek augalinės kilmės, tiek naminių paukščių);
- visus **naminių paukščių** ir pieno **ūkius**;
- visas **žemės ūkio veiklos vietas**, įskaitant kiekvieną atskirą ariamosios žemės sklypą, vertinant kiekvieną sklypą atskirai;
- visus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje esančius **administracinius biurus**;
- visą susijusią infrastruktūrą šiose vietose, įskaitant šaldymo, šildymo, vėdinimo, nuotekų, energijos ir konstrukcines sistemas.

Kiekvienas objektas ir veiklos vieta yra geografiškai lokalizuoti. Rizikos analizė atliekama objekto lygmeniu, nesiremiant regioniniais vidurkiais. **Visi objektai vertinami individualiai, naudojant klimato scenarijų sluoksnius ir geoerdvinius** duomenis apie pavojus. Tai leidžia tikslumo lygmens detalumą, pranokstantį Europos Sąjungos teritorinių vienetų statistinę nomenklatūrą (NUTS) ar savivaldybių apibendrinimą.

Į analizės aprėptį neįeina:

- Lenkijoje, Ukrainoje ir Jungtinėje Karalystėje **nuomojami maži biurai**;
- reikšmingų atsargų ar infrastruktūros nelaikančios, miesto pastatuose su daug nuomininkų įsikūrusios **mažmeninės prekybos parduotuvės**.

Aprėptis apima tiek tiesiogiai, **tiek ilgalaikį, veikloje kontroliuojamą turtą**. Ji apima visą rizikų spektrą, numatytą pagal E1 ETAS, įskaitant fizines (ūmias ir lėtines), pertvarkos (reguliavimo, technologines, rinkos, reputacijos) ir sistemines (plintančias / tarpusavyje susijusias) rizikas. Scenarijais pagrįsti vertinimai buvo pritaikyti vienodai, naudojant SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0 ir SSP5–8.5 scenarijus dviem laikotarpiais: 2030 m. (nuo 2021 m. iki 2040 m.) ir 2050 m. (nuo 2041 m. iki 2060 m.). Analizė visiškai atitinka E1 ETAS 21 straipsnio b punktą, 19a straipsnį ir TR 6.

ATSKLEIDIMAS, KAIP ATLIKTA ATSPARUMO ANALIZĖ

(E1 ETAS | SBM-3 ETAS | E1-19b ETAS | TR 7a)

Grupė atliko struktūruotą, objekto lygmens klimato atsparumo analizę, naudodama didelės raiškos aplinkos duomenis ir perspektyvinį scenarijų modeliavimą. Vertinimas apima fizines, pertvarkos ir sistemines rizikas visuose ilgalaikiuose veiklos turto vienetuose ir kiekviename žemės sklype, kuriame atlikta georeferencija.

Šis vertinimas palaiko Grupės verslo modelio ir strategijos atsparumo reikšmingoms su klimatu susijusioms rizikoms ir galimybėms vertinimą, kaip reikalaujama pagal E1-SBM-3 ETAS.

Rizikos buvo sumodeliuotos pagal keturis klimato scenarijus (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5) ir įvertintos pagal du moksliai nustatytus ateities laikotarpius:

- 2030 m., naudojant modelio laikotarpį nuo 2021 m. iki 2040 m.;
- 2050 m., naudojant modelio laikotarpį nuo 2041 m. iki 2060 m.

Šie laikotarpiai grindžiami CMIP6 sistema ir naudojami visame pasaulyje rizikos modeliavimui, planavimui ir reguliaciniam scenarijų suderinimui. 2030 m. laikotarpis jau dalinai įgyvendintas; poveikis stebimas, patvirtinti pavojų pokyčiai daro įtaką veiklos sąlygoms. Todėl jis laikomas ne prognoze, o jau vykstančiu veiklos laikotarpiu, kuriam reikalingas neatidėliotinas planavimas, investicijų derinimas ir veiklos pritaikymas.

Visos klimato projekcijos yra įvertintos remiantis nustatytu istoriniu referenciniu laikotarpiu (nuo 2001 m. iki 2020 m.), siekiant apskaičiuoti viso spektro pokyčius pagal visus su klimato ir su dirvožemiu susijusius kintamuosius. Tai apima (bet neapsiriboja): ekstremalias temperatūras, kritulių intensyvumą, kritulių kaupimąsi, evapotranspiraciją, sausrų dažnumą ir trukmę, drėgmės apkrovą, ekstremalius vėjus, paviršinį nuotėkį, užšalimo – atšilimo ciklus ir dirvožemio drėgmės režimus. Kiekvienas rizikos rodiklis yra susietas su scenarijumi, konkrečiu kintamuoju ir tiesiogiai lyginamas su ankstesnės tendencijos pradiniu tašku.

Visos rizikos yra vertinamos atskirai pagal kiekvieną scenarijų ir laikotarpį. Analizėje nėra vertinama, kiek rizikų gali pasireikšti, ji neagreguoja ar nesumuoja scenarijų išvedinių. Kiekviena rizika vertinama kaip atskiras rizikos vektorius pagal tikėtinumą, intensyvumą, jautrumą ir sistemos reakciją. Tai sudaro skaidrų pagrindą pasekmių ir atsparumo vertinimui.

Bet koks turtas vertinamas nepriklausomai, naudojant pilnos raiškos erdvinis ir konkrečiam objektui taikomus duomenis. Analizė nesiremia NUTS lygmens poveikio zonomis, administraciniais vienetais ar statistiniais kintamaisiais. Grupės naudojama modeliavimo sistema yra žymiai aiškesnė, techniškai tikslesnė ir analitiškai pranašesnė už bet kokią regioninę klimato poveikio nustatymą. Georeferencijos atlikimas turto lygmeniu užtikrina tiesioginę pavojų ir poveikio koreliaciją ir leidžia priimti sprendimą dėl konkretaus objekto. Taikomų turto kategorijų sąrašas pateiktas ankstesniame skyriuje „aprepties, kuriai atliekama atsparumo analizė, aprašymas“.

Turto būklė ir funkcinės sistemos vertinamos fiziškai ir techniškai. Tai apima šiluminės apkrovos toleranciją, vėdinimą, izoliaciją, atsargines sistemas, nuolydžio ir drenavimo, pamatų riziką, priklausomybę nuo infrastruktūros, šaldymo sistemos atsparumą bei pažeidžiamumą dėl konstrukcijų nuovargio ar šiluminio irimo. Kur buvo įmanoma, įtraukti fizinio išdėstymo planai ir vizualinės veiklos vietų apžiūros.

Į vertinimą įtrauktos visos aktualios valdymo praktikos, įskaitant energijos šaltinį, žemės dirbimo metodą, oro kondicionavimo sistemas, atsarginę infrastruktūrą, dirvožemio dangą, infrastruktūros priežiūrą, drėkinimo ar drenavimo sistemas, ir atitinkamai įvertintas gebėjimo prisitaikyti rodiklis.

Šios atsparumo analizės rezultatai tiesiogiai naudojami Grupės prisitaikymo prie klimato kaitos planavimui, švelninimo priemonių prioritetų nustatymui, konkretaus scenarijaus kapitalo sąnaudų sprendimams ir veiklos tęstinumo rizikos valdymui.

Rizikos vertinimo struktūra:

Lentelė 1. Klimato kaitos rizikos vertinimas

Sudedamoji dalis	Apibrėžimas	Skalė
Tikėtinumai	Scenarijui būdinga pavojaus tikimybė	1–5
Stiprumas	Masto, aprėpties ir neatitaisomumo vidurkis	1–5
Pažeidžiamumas	Jautrumo ir (6 – gebėjimo prisitaikyti) vidurkis	1–5
Rizikos balas	Tikėtinumai × Stiprumas × Pažeidžiamumas	1–125

Klasifikacija:

- 1–25 – žema (tik stebėjimas);
- 26–50 – vidutinė (tik konkrečiam scenarijui);
- 51–74 – aukšta (patvirtintas veiklos aktualumas);
- 75–125 – labai aukšta (tikėtina, kad reikšminga; taikomas atskleidimas, kapitalo sąnaudos, švelninimas arba sprendimas pasitraukti).

Sistemiškai taikoma konservatyvi klasifikacija. Atsirandant vertinimo dviprasmiškumui (dėl su pavojaus dažnumu, infrastruktūros jautrumu ar valdymo sistemų patikimumu susijusio neaiškumo) priskiriama aukštesnė klasė. Jokios galimos rizikos nėra nuvertinamos ar pašalinamos be struktūruoto pagrindimo.

Atsparumo rezultatai vertinami pagal galimą finansinį reikšmingumą, laikantis Grupės dvejojo reikšmingumo proceso ir E1-SBM-1 ETAS.

Nors šiame atskleidime dėmesys skiriamas fizinių rizikų atsparumui, pertvarkos rizikos, įskaitant anglies kainodarą, reguliacinius apribojimus ir rinkos pokyčius, yra vertinamos pagal papildomą sistemą, atskleistą pagal E1-5 ETAS.

Duomenų aprėptys praplečiamos amžiaus pabaigos prognozėmis (nuo 2081 iki 2100 m.) pagal visus keturis SSP scenarijus. Nors jos yra prieinamos ir laikomos ateities analizei, šiame vertinime nėra naudojamos dėl jų spekuliacinio pobūdžio ir riboto suderinamumo su dabartiniais ES ataskaitų teikimo reikalavimais. Grupė sąmoningai riboja šią analizę tik politikai aktualiais ir pagal scenarijus tikėtiniais laikotarpiais.

Visi vertinimo rezultatai, nuorodas į objektus, duomenų įvestys, prielaidos ir modeliavimo sluoksniai yra saugomi pilna raiška ir yra atsekami turto lygmeniu.

ATSPARUMO ANALIZĖS DATA

(E1 ETAS | SBM-3 ETAS | 19b | TR 7a)

Atsparumo analizė buvo atlikta 2025 m. antrąjį ketvirtį, o vidaus vertinimas užbaigtas 2025 m. liepos mėn. Minėtą dieną buvo užfiksuoti visi įvediniai, duomenys apie scenarijus, turto vertinimas ir metodika. Analizės laikas atitinka 2024-2025 atskaitomybės ciklą; Grupė planuoja reguliariai atnaujinti vertinimą, kad užtikrintų suderinamumą su būsimais ataskaitiniais laikotarpiais ir kintančiais scenarijų duomenimis.

ATSPARUMO ANALIZEI TAIKYTI LAIKOTARPIAI

(E1 ETAS | SBM-3 ETAS | TR 7b)

Du moksliskai patvirtinti klimato laikotarpiai buvo pritaikyti visiškai suderinant juos su CMIP6 modeliavimo struktūra:

- **2030 m. laikotarpis:** modeliuotas naudojant visą 2021–2040 m. laikotarpį
- **2050 m. laikotarpis:** modeliuotas naudojant visą 2041–2060 m. laikotarpį

Šie laikotarpiai nuosekliai pritaikyti visiems keturiems scenarijams (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5) ir suderinti su objekto lygmens vertinimo išvediniais. Pokyčiai yra skaičiuojami lyginant su 2001–2020 m. atskaitos taška.

ATSPARUMO ANALIZĖS REZULTATAI

(E1 ETAS-SBM-3 | E1 ETAS 19c | TR 8a)

PERTVARKOS RIZIKOS

Scenarijaus rezultatai – SSP1–2.6

Didžiausios reguliavimo rizikos nustatytos SSP1–2.6 scenarijuje, nes šis scenarijus remiasi stiprių institucijų ir tvaraus kelio prielaida. Remiantis mūsų analize, su metanu ir nitratais susijęs reguliavimas yra reikšmingas žemės ūkiui ir prekybai trąšomis. Platus su padidėjusia atitiktimi susijusių rizikų spektras visuose verslo segmentuose įvertintas daugiau nei 50 balų su didele tendencija augti iki 2050 m. Tai apima įvesties atsekamumą, sintetinių trąšų ribojimus, išmetamųjų teršalų atskleidimo prievoles, oro kondicionavimo sistemų pakeitimą. Nors dauguma šių reikalavimų jau galioja pagal BŽŪP, CSRD ir fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų reglamentą, scenarijus numato griežtą ir neatidėliotiną vykdymą, pašalinant pereinamojo laikotarpio lankstumą.

Ūkininkavimo segmentas patiria reikšmingą rizikos poveikį dėl tiesiogiai veikiančių gamybos veiklą privalomų maisto medžiagų ribų, trąšų klasifikacijos, išmetamųjų teršalų apskaitos ir skaidrumo reikalavimų. Maisto gamybos segmentui daro poveikį atskleidimo taisyklės, energetikos sistema slenksčiai ir tiekimo grandinės duomenų reikalavimai. Partnerystės su ūkininkais segmentas patiria poveikį per atitikties prievoles, susijusias su įvediniais ir teikiamomis paslaugomis, ypač kai jos integruojamos į pirkėjų tvarumo sistemas. Visoms veikloms tam tikrą poveikį turi didėjantys atskaitomybės, atsekamumo ir audito reikalavimai vertės grandinėje.

Prognozuojama, kad su visuomenės požiūriu ir sustiprėjusia reputacijos svarba susijusios rizikos taps vis aktualesnės visuose segmentuose, ypač tuose, kurie susiję su gyvulininkyste, cheminėmis trąšomis ir daug energijos sunaudojančiomis operacijomis. Tikimasi, kad šios rizikos augs iki 2050 m., didėjant visuomenės kontrolei, klientų lūkesčiams ir finansavimo kriterijams, kurie palankiau vertins gamintojus su matomais klimato veiklos rezultatais.

Scenarijaus rezultatai – SSP2–4.5

Reguliavimo rizikos egzistuoja, bet yra mažesnės nei SSP1–2.6, nes šis scenarijus numato vidutinį politikos ambicingumą ir lėtesnį, nevienodesnį klimato priemonių įgyvendinimą. Nors pagrindinės priemonės (tokios kaip BŽŪP ir CSRD) išlieka, jų vykdymas yra palaipsnis, pritaikytas ar nenuosekliai taikomas valstybėse narėse ir sektoriuose. Remiantis mūsų analize, su trąšų naudojimu, išmetamųjų teršalų apskaita, oro kondicionavimo sistemų infrastruktūra ir atsekamumo reikalavimais susijusios rizikos išlieka svarbios visiems verslo segmentams, bet šiame scenarijuje rizikos vertinimas yra švelnesnis, ypač 2030 m. Iki 2050 m. dalis šių rizikų pasieks reikšmingumo slenksčius, ypač kai jų vykdymas sutaps su bręstančiomis viešųjų pirkimų ir duomenų atskleidimo praktikomis.

Artėjant 2050 m. Ūkininkavimo segmentas tampa vis labiau pažeidžiamas dėl vėluojančios, tačiau galiausiai privalomos trąšų klasifikacijos ir maisto medžiagų dokumentavimo. Maisto gamybos segmentas susiduria su augančiomis technologinėmis rizikomis, ypač kai senesnės šaldymo ir džiovavimo sistemos nebeatitinka energijos ar sandarumo reikalavimų. Technologijomis paremtos prisitaikymo prie klimato kaitos sąnaudos laikui bėgant auga, kai savanoriški pirkėjų standartai tampa viešųjų pirkimų kriterijais. Partnerystės su ūkininkais segmentui keliami reikalavimai dėl su konsultacinėmis paslaugomis, skaitmeninėmis atsekamumo platformomis ir įvesties atitikties patikrinimais susijusių išmetamųjų teršalų. Visoms veikloms daro įtaką didėjantis atitikties ir infrastruktūros atnaujinimo sudėtingumas, ypač kai pradeda persidengti teisiniai ir reputaciniai reikalavimai.

Su visuomenės požiūriu ir didėjančia reputacijos svarba susijusios rizikos scenarijuje nuosekliai auga. Artėjant 2050 m. didėjanti reputacijos svarba tampa pagrindiniu reikšmingo poveikio veiksnio, ypač naminių gyvulių operacijose, naudojant sintetinius įvedinius ir daug anglies dioksido naudojančią pakavimą. Net ir be griežto reguliavimo užtikrinimo, pirkėjai ir vartotojai taiko veiklos rezultatais paremtus atrankos kriterijus, kurie sukelia konkrečias komercines pasekmes.

Scenarijaus rezultatai – SSP3–7.0

Lyginant su kitais scenarijais, SSP3–7.0 pertvarkos rizikos vertinimas yra mažiausias su reguliavimu susijusiose ir visuomenės suvokimo kategorijose. Šis scenarijus remiasi silpno institucinio derinimo, riboto klimato politikos ambicingumo ir nepastovaus vykdymo regionuose bei sektoriuose prielaida. Nesusidaro suderinta reguliavimo sistema, o tokios teisinės prievolės, kaip išmetamųjų teršalų apskaita, trąšų kontrolė ir oro kondicionavimo sistemų pakeitimas, yra arba neegzistuojančios, arba taikomos nenuosekliai. Visuose segmentuose rizikos balai išlieka gerokai žemiau reikšmingumo slenksčių tiek 2030, tiek 2050 m.

Tačiau aiškiai matyti, kad iki 2050 m. su technologijomis susijusios rizikos nuolat didėja. Scenarijuje SSP3–7.0 fizinis klimato kaitos poveikis stiprėja, tačiau investavimas ar politika grindžiamas sistemų atnaujinimas nevyksta. Ilgalaiškės infrastruktūros (tokios kaip šaldymo, džiovavimo ir vėdinimo sistemos) išlieka, bet jų veikimas esant didesnės temperatūros ir padidėjusio veikimo apkrovoms iš esmės blogėja. Pagal E1 ETAS 21 straipsnio b punktą šios rizikos vertinamos nepriklausomai nuo dabartinių švelninimo ar prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių. Vertinimas atspindi prognozuojamą įvykio tikimybę (tikėtinumą), esminių operacijų sutrikdymo mastas (stiprumas) ir pažeidžiamumo lygį, apskaičiuotą kaip sistemos jautrumo ir gebėjimo prisitaikyti funkciją, atsižvelgiant į scenarijaus sąlygas.

Maisto gamybos ir Ūkininkavimo segmentuose rizikos balai didėja nuosekliausiai, nes jie priklauso nuo daug energijos sunaudojančių sistemų ir klimato poveikiui jautrios infrastruktūros. Nors nė viena rizika neperžengia reikšmingumo slenksčio, pastebimas klasifikacijos padidėjimas, o kai kurie atvejai 2050 m. siekia aukštą rizikos lygį. Tai atspindi nevaldomą pertvarkos riziką, nulemtą ne reguliavimo ar visuomenės nuomonės, bet mažėjančio sistemos tinkamumo stiprėjant klimato kaitos keliamam spaudimui.

Visuomenės nuomonė ir reputacinės rizikos pagal SSP3–7.0 išlieka nereikšmingos. Dėl institucijų koordinavimo ir privalomų tvarumo standartų nebuvimo klientų lūkesčiai, investuotojų reikalavimai ir viešųjų pirkimų **atrankos kriterijai** netampa reikšmingais rizikos veiksniais. Šiame scenarijuje pertvarkos rizika išlieka techniškai latentinė, bet operacijų atžvilgiu yra aktyvi; veiklos rizika, susijusi su infrastruktūros sistemomis, kurios nebėra pritaikytos esamoms sąlygoms, didėja.

Scenarijaus rezultatai – SSP5–8.5

Scenarijus SSP5–8.5 atspindi aplinką su dideliu išmetamųjų teršalų kiekiu, kurioje pertvarka yra vėluojanti ir nenuosekli. Abiem laikotarpiais reguliavimo rizikos išlieka mažos, o visuomenės lūkesčiai netampa spaudimo veiksniais. 2030 m. dauguma rizikų vertinamos kaip žemos ar vidutinės. Tačiau iki 2050 m. su technologijomis susijusios rizikos smarkiai išaugs, ypač ten, kur infrastruktūra nebepritaikyta prie ekstremalių temperatūros pokyčių, energijos nepastovumo ar nuolatinės apkrovos.

Ilgalaikės sistemos (tokios kaip vėdinimo, šaldymo, džiovinimo ir išmetamųjų teršalų infrastruktūra) yra labiau pažeidžiamos dėl padidėjusių veiklos sutrikimų, prastovų ar naštų praradimo. Šios rizikos klasifikuojamos pagal E1 ETAS 21 straipsnio b punktą, atsižvelgiant į tikėtinumą, funkcinį stiprumą ir pažeidžiamumą scenarijaus sąlygomis. Ūkininkavimo ir Maisto gamybos segmentai yra labiausiai paveikti; kelios rizikos siekia aukštą klasifikacijos lygį dėl temperatūros sukeltos apkrovos ir nepakankamo prisitaikymo prie klimato kaitos. Partnerystės su ūkininkais segmentas yra mažiau pažeidžiamas, bet gali būti netiesiogiai paveiktas dėl pasenusių sistemų, produktų kokybės prastėjimo ar didėjančios energetinės priklausomybės.

Scenarijuje SSP5–8.5 visuomenės nuomonė ir pirkėjų keliamos rizikos neveikia kaip rizikos veiksniai. Vietoj to, pertvarkos spaudimas kyla dėl blogėjančio techninio tinkamumo: sistemos išlieka teisiškai priimtinos, bet nebegali efektyviai veikti. Rizika persikelia nuo atitikties reikalavimų prie veiklos rezultatų, o jos švelninimas nėra nei privalomas, nei skatinamas. Verslo spaudimas kyla dėl fizinio poveikio ir infrastruktūros nusidėvėjimo, o ne dėl išorinių lūkesčių.

FIZINIŲ RIZIKŲ REZULTATAI: SU DIRVOŽEMIU SUSIJĘS POVEIKIS

Devynios fizinės rizikos, susijusios su dirvožemio struktūra, derlingumu ir funkciniu atsparumu, buvo įvertintos kiekvieno valdomo žemės sklypo lygiu (įskaitant tiek nuosavus, tiek nuomojamus plotus) pagal visus SSP scenarijus ir abu – 2030 ir 2050 m. – laikotarpius. Rizikos vertinimas buvo atliktas naudojant E1 ETAS 21 straipsnio b punkto metodiką, pagal scenarijui būdingą tikėtinumą, stiprumą ir pažeidžiamumą.

Analizėje naudoti dirvožemio parametrai: dumblo, molio kiekiai, dirvožemio organinė medžiaga (DOM), azoto koncentracija dirvožemyje, dirvožemio pH, stambios skeveldros, tūrinis tankis, smėlio kiekis ir katijonų mainų geba (angl. CEC). Šie duomenys gauti iš „SoilGrids250m v2.0“ duomenų rinkinio (ISRIC, 2020) ir erdviškai suderinti su sklypų ribomis 250 m raiška. Klimato kintamieji buvo nustatyti remiantis SSP suderintomis scenarijų prognozėmis ir apima sezoninius bei metinius kritulius, evapotranspiraciją, nuotėkio potencialą ir ekstremalias temperatūras, leidžiančius rizikos vertinimui atspindėti visą dinamiką tarp dirvožemio sulaikymo savybių ir prognozuojamų klimato veiksmų.

Devynios rizikos apima pagrindinius gedimo režimus: sumažėjusį infiltracijos pajėgumą, dirvožemio erozijos jautrumą, maisto medžiagų sulaikymo sumažėjimą, dirvožemio susmegimą ir pH ar azoto ciklo nestabilumą. Visiems žemės sklypams atliktų kiekvienos rizikos vertinimas buvo žemas arba vidutinis; pagal visus klimato scenarijus nebuvo nustatyta jokių reikšmingų rizikų. Rizika nr. 1, susijusi su vandens sulaikymo potencialo mažėjimu, turėjo didžiausią teritorinį poveikį;

pagal SSP5–8.5 scenarijų abiem laikotarpiais pasiekė vidutinę klasifikaciją, paveikdama iki 4 000 ha. Pagal SSP2–4.5 ir SSP3–7.0 scenarijus buvo paveikta apie 2 460 ha, o pagal SSP1–2.6, 4 500 ha 2030 m. turėtų pasiekti vidutinį lygį.

Vidutinės klasifikacijos balai sutelkti vietovėse, kuriose organinių medžiagų kiekis buvo šiek tiek mažesnis, mažiau dumblo arba didesnė dalis smėlio, ypač tam tikrose Kėdainių rajono vietovėse. Šie skirtumai yra statistiškai matomi, bet nėra reikšmingi. Prognozuojama, kad visi dirvožemiai išliks tinkami žemės ūkio veiklai, ir nė vienam sklypui negresia pavojus tapti nederlingais ar negrįžtamai prarasti derlingumą bet koku scenarijumi ar bet kuriuo laikotarpiu.

AIŠKINAMOJI PASTABA DĖL DIRVOŽEMIO STRUKTŪROS IR MAŽOS RIZIKOS POVEIKIO

Bendras fizinės rizikos balų pasiskirstymas visame Grupės portfelyje esančioje žemėje atspindi naudojamų dirvožemių struktūrines savybes. Remiantis suderinta visų valdomų sklypų (nuomojamų ir nuosavų) analize, šie dirvožemio kokybės rodikliai paaiškina visų devynių įvertintų rizikų atveju stebėtą žemą arba vidutinį poveikio lygį.

Dirvožemio organinės medžiagos (Soil Organic Matter - SOM) kiekis vidutiniškai siekia 19,8 proc., mediana – 17,5 proc. ir nė viename sklype ne mažiau kaip 3,2 proc.; tai užtikrina stiprią biologinę apsaugą, vandens sulaikymą ir struktūrinį atsparumą; smėlio kiekis vidutiniškai sudaro 42,1 proc., mažiausiai – 31,4 proc.; tai rodo, kad dauguma laukų išvengia itin nepalankių drenažo ar sausros sąlygų; molio ir dumblo kiekis atitinkamai vidutiniškai sudaro 23,8 proc. ir 34,1 proc.; tai palaiko subalansuotą dirvožemio tekstūrą ir vidutinį atsparumą įtrūkimams, erozijai ir tankinimui;

Katijonų mainų geba (Cation Exchange Capacity - CEC) vidutiniškai siekia 15,6, mažiausiai – 7,4; tai rodo, kad dauguma dirvožemių nuosekliai išlaiko maistinių medžiagų buferiškumą ir rūgštingumo neutralizavimo potencialą. Dirvožemio pH vertės išlieka beveik neutralios visame portfelyje (vidurkis 7,32, mažiausia reikšmė 5,8), todėl sisteminės rūgštėjimo rizikos nėra; Dirvožemio tūrinis tankis vidutiniškai siekia 1,63 g/cm³, mažiausia reikšmė – 1,48, ir išlieka žemiau įprastų suslėgimo rizikos ribų; Stambiųjų dalelių kiekis nedidelis – vidutiniškai 7,4 %, kas dar labiau pagerina infiltraciją ir sėklų guolio tolygumą.

Apibendrinant, šie rodikliai lemia žemos arba vidutinės rizikos balus visoms fizinėms rizikoms net ir esant didelių emisijų scenarijams. Dauguma dirvožemių pasižymi mažu jautrumu, dideliu prisitaikymo pajėgumu ir minimalia negrįžtamybe; nėra jokių funkcinių rodiklių, rodančių nuolatinės degradacijos, derliaus praradimo.

SISTEMINĖS RIZIKOS: NUMATOMI POKYČIAI SAUSUMOS EKOSISTEMOSE

Siekdama įvertinti sisteminės rizikas, kylančias dėl stambaus masto ekologinių pokyčių, Grupė pasitelkė Pasaulio sausumos ekosistemų (WTE) duomenų rinkinį, kuris klasifikuoja žemę į prognozuojamus ekosistemų tipus, atsižvelgiant į klimata, reljefą ir augaliją. Šis duomenų rinkinys buvo taikomas savarankiškai, siekiant nustatyti, kur iki 2050 m. pagal SSP1–2.6, SSP3–7.0 ir SSP5–8.5 scenarijus tikėtini sausumos ekosistemų pokyčiai. Tokie pokyčiai laikomi galimais biomų masto transformacijos rodikliais, įskaitant perėjimą prie sausesnių, degraduotų ar struktūriškai supaprastintų sistemų. Šis įrankis naudojamas siekiant nustatyti erdvinius ekologinių pokyčių dėsninumus, galinčius paveikti Grupės verslo modelį, ypač tose vietovėse, kur gali būti paveiktas žemės tinkamumas, aplinkos paslaugų stabilumas ar ilgalaikis sistemų funkcionavimas.

SU POVEIKIU KLIMATO KAITAI SUSIJĘS PROCESAS

(E1.IRO-1 ETAS | 20a, TR 9 | TR 19)

Grupė nustatė oficialų ŠESD apskaitos procesą, skirtą įvertinti savo operacijų poveikį klimato kaitai, pagal E1 ETAS §20(a) ir TR 9–10. Procesas apima tiesioginius (1 lygio), su energija susijusius netiesioginius (2 lygio) ir su vertės grandine susijusius netiesioginius (3 lygio) išmetamuosius teršalus ir yra taikomas visoms konsoliduotoms bendrovėms Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Jis grindžiamas ŠESD protokolu, IPCC inventoriaus gairėmis ir DEFRA išmetamųjų teršalų veiksniais, su sektoriui būdingomis korekcijomis žemės ūkiui, maisto gamybai, pakavimui, logistikai, šaldymui ir energijai.

Išmetamas 1 lygio ŠESD kiekis apima kuro deginimą, gyvulių virškinimą (CH_4), mėšlo tvarkymą (CH_4 , N_2O), trąšų ir liekanų išmetamus teršalus laukuose (N_2O) ir oro kondicionavimo sistemų medžiagų nuotėkį (HFC). Išmetamas 2 lygio ŠESD kiekis apskaičiuojamas taikant rinkos ir vietos metodus, pirmiausia remiantis Kilmės garantijas išduodančių įstaigų asociacijos (angl. AIB) likutinio mišinio veiksniais. 3 lygis apima išmetamuosius teršalus, susijusius su įsigytais prekėmis ir paslaugomis, pradinės ir galutinės grandžių logistika, atliekomis ir produkto naudojimu; prioriteti nustatomi pagal reikšmingumą ir duomenų kokybę. Konsolidavimo taisyklės užkerta kelią dvigubam skaičiavimui Grupės bendrovėse.

Išmetamųjų teršalų šaltiniai yra susiję su konkrečia verslo veikla (pvz., naminių paukščių ūkių šildymas, grūdų džiovinimas, amoniako šaldymas, sintetinių trąšų naudojimas), o visos prielaidos, veiklos duomenys, emisijų veiksniai ir perskaičiavimo koeficientai yra atsekami ir dokumentuoti. Išsami metodika pateikta Grupės ŠESD apskaitos sistemoje.

PROCESAS, SUSIJĘS SU KLIMATO SĄLYGŲ KELIAMOMIS FIZINĖMIS RIZIKOMIS PAČIOS GRUPĖS VEIKLOJE IR VERTĖS GRANDINĖJE

(E1.IRO-1 ETAS | 20b | TR 13–TR 14)

Grupė įdiegė struktūruotą, scenarijais pagrįstą procesą su klimatu susijusioms fizinėms rizikoms jos operacijose ir vertės grandinėje nustatyti, laikantis E1 ETAS 20(b) ir TR 13–14. Tai apima tiek ūmius (pvz., karščio bangas, stiprias liūtis, potvynius, audras), tiek lėtinius (pvz., vidutinės temperatūros kilimą, drėgmės pokyčius, užšalimo – atšilimo ciklus, sausrą) pavojus, turinčius įtakos žemės ūkiui, pramonės ir infrastruktūros turtui.

Kiekvienas turtas yra individualiai georeferuojamas ir vertinamas naudojant su CMIP6 suderintas prognozes pagal scenarijus SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0 ir SSP5–8.5 2030 ir 2050 m. laikotarpiams. Pavojai kiekybiškai įvertinami pagal modeliuotus ekstremalios temperatūros (BIO5, BIO10), intensyvių liūčių (R99), sezoninio vandens balanso (BIO16) ir kitų pagrindinių rodiklių pokyčius. Rizikos vertinimas atliekamas objekto lygiu, naudojant suderintą sistemą, kuri apima tikėtinumą, stiprumą (mastą, aprėptį, neatitaisomumą) ir pažeidžiamumą (jautrumą ir gebėjimą prisitaikyti). Metodika taikoma nuosekliai visoms funkcijoms ir turto klasėms.

Išsami informacija apie turto lygmens vertinimą, pavojų atranką, rodiklių slenksčius ir scenarijų prielaidas pateikta skyriuje „Atskleidimas, kaip atlikta atsparumo analizė“ (TR 7a), laikantis E1 ETAS 21(b).

SU KLIMATU SUSIJĘ PAVOJAI NUSTATYTI TRUMPUOJU, VIDUTINIU IR ILGUOJU LAIKOTARPIAIS

(E1.IRO-1 ETAS | TR 11a | TR 13–TR 14)

Grupė nustatė reikšmingus su klimatu susijusius pavojus, turinčius įtakos jos veiklai, infrastruktūrai ir vertės grandinei, remdamasi scenarijams pritaikytomis prognozėmis pagal keturias klimato trajektorijas (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5). Pavojai buvo apibrėžti dviem ateities laikotarpiais: 2030 m. (2021–2040 m.) ir 2050 m. (2041–2060 m.). Tai atitinka mokslines konvencijas, taikomas CMIP6 ir IPCC suderintame fizinių rizikų modeliavime. Ūmūs ir lėtiniai pavojai apima itin didelį karštį (BIO5), sezoninį kintamumą (BIO10), gausias liūtis (R99), potvynių riziką, užšalimo – atšilimo ciklus (BIO6, BIO7), dirvožemio bei klimato sąveiką, susijusią su žemės ūkio veikla. Pavojų atranka atitinka konkrečių sektorių rizikos profilius ir Grupės turto erdvinį pasiskirstymą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Pavojų nustatymas buvo pagrįstas išsamia klasifikacija, apimančia su temperatūra, vėju, vandeniu ir kietąja mase susijusius pavojus. Kiekvienas pavojus buvo patikrintas dėl jo taikymo; išimtys ir tik sisteminiai atvejai dokumentuoti kartu su audito lygio pagrindimu. atmetimai ir tik sisteminiai atvejai dokumentuoti, pateikiant audito lygio pagrindimą. Pilnas aprašas pateiktas II priede.

GRUPĖ IŠANALIZAVO, AR TURTAS IR VERSLO VEIKLA GALI BŪTI VEIKIAMA SU KLIMATU SUSIJUSIŲ PAVOJŲ

(E1.IRO-1 ETAS | TR 11a | TR 13–TR 14)

Visai veiklai, žemės ūkiui ir strategiškai svarbiam turtui buvo atlikta georeferencija ir individualus įvertinimas dėl poveikio ūmiems ir lėtiniais su klimatu susijusiems pavojams. Tikrinami naminių paukščių ūkiai, grūdų elevatoriai, maisto gamybos vietos, pašarų gamyklos, logistikos centrai, serviso sandėliai, ariamosios žemės sklypai ir pagrindinės infrastruktūros sistemos (pvz., šaldymo, vėdinimo, džiovavimo, drenavimo). Turtas nėra vertinamas regiono ar savivaldybės lygmeniu; jis vertinamas tiesiogiai, naudojant didelės raiškos klimato duomenis ir pavojų sluoksnius. Poveikis nustatomas pagal veiklos vietos pavojų pokyčius (pvz., Δ BIO5, Δ R99) ir infrastruktūros savybes. Patikros rezultatai naudojami tolesniam rizikos vertinimui ir yra visiškai integruoti į Grupės fizinės rizikos vertinimo procesą.

APIBRĖŽTAS TRUMPASIS, VIDUTINIS IR ILGASIS LAIKOTARPIAI

(E1.IRO-1 ETAS | TR 11b | TR 13–TR 14)

Grupė taiko šiuos laikotarpius su klimatu susijusioms rizikoms ir poveikiui vertinti:

- trumpasis – 1 metai;
- vidutinis – nuo 2 iki 5 metų;
- ilgis – daugiau nei 5 metai; suderintas su klimato modeliavimo laikotarpiais (2030 ir 2050 m.).

Trumpasis ir vidutinis laikotarpiai naudojami veiklos rizikai, strateginiam planavimui ir dvejojo reikšmingumo vertinimui. Ilgieji laikotarpiai naudojami fizinių rizikų modeliavimui pagal klimato scenarijus, remiantis CMIP6 laikotarpiais – nuo 2021 iki 2040 m. ir nuo 2041 iki 2060 m. Visos laikotarpių apibrėžtys yra nuosekliai atskleidžiamos visuose su klimato rizika ir atsparumu susijusiuose atskleidimuose pagal E1 ETAS.

KOKIU MASTU TURTAS IR VERSLO VEIKLA GALI BŪTI PAŽEIDŽIAMAI IR JAUTRŪS NUSTATYTIEMS SU KLIMATU SUSIJUSIEMS PAVOJAMS

(E1.IRO-1 ETAS | TR 11c | TR 13–TR 14)

Naudodama suderintus rizikos kriterijus Grupė įvertino kiekvieno turto ir veiklos pažeidžiamumo ir jautrumo mastą su klimatu susijusiems fiziniams pavojams. Poveikis apibrėžiamas pagal geografinį artumą didelės rizikos pokyčiams (pvz., temperatūra, krituliai, drėgmė), o jautrumas atspindi turto funkciją, konstrukcines ypatybes ir veiklos priklausomybę nuo aplinkos stabilumo. Pavyzdžiui, naminių paukščių ūkiai yra labai jautrūs kaitrai ir drėgmei, elevatoriai – drenavimo gedimams ir izoliacijos nusidėvėjimui, dirbama žemė – evapotranspiracijos poveikiui ir dirvožemio degradacijai. Kiekvienam turtui priskiriamas kiekybinis jautrumo balas kaip scenarijui būdingo vertinimo dalis.

SU KLIMATU SUSIJUSIŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS IR DIDELIO IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO KLIMATO SCENARIJAMS GRINDŽIAMO POVEIKIO BEI JAUTRUMO VERTINIMAS

(E1.IRO-1 ETAS | TR 11d | TR 13–TR 14)

Visi fizinės rizikos vertinimai grindžiami SSP suderintais klimato scenarijais, kuriuose didžiausias dėmesys skiriamas su dideliais išmetamųjų teršalų kiekiais susijusioms trajektorijoms (SSP3–7.0 ir SSP5–8.5). Šie scenarijai atspindi blogiausias, bet tikėtinas trajektorijas, susijusias su infrastruktūra ir ilgai naudojamu turtu. Pavojų pokyčiai skaičiuojami atsižvelgiant į ankstesnį atskaitos laikotarpį (2001–2020 m.) ir taikomi kiekvienam turtui nuosekliomis modeliavimo sąlygomis. Didelio išmetamųjų teršalų kiekio scenarijų taikymas užtikrina konservatyvų poveikio, jautrumo ir pažeidžiamumo vertinimą, suderintą su ES lygmens rizikos vertinimo gaires pagal CSRD ir E1 ETAS 21(b).

SU KLIMATO PERTVARKOS RIZIKOMIS IR GALIMYBĖMIS PAČIOS GRUPĖS VEIKLOJE IR VERTĖS GRANDINĖJE SUSIJĘS PROCESAS

(E1.IRO-1 ETAS | 20c | TR 13–TR 14)

Grupė įgyvendino struktūruotą procesą klimato pertvarkos rizikoms ir galimybėms nustatyti ir vertinti pagal E1 ETAS 20(c) ir TR 13–14. Šis procesas apima visus verslo segmentus ir taikomas visai vertės grandinei, įskaitant žemės ūkio operacijas, gamybos vietas, logistiką, žaliavų tiekimą, prekybą ir galutinę paskirtį.

Pertvarkos rizikos vertinamos pagal kategorijas: reguliavimo (pvz., išmetamųjų teršalų kiekio atskleidimas, atsisakymas naudoti trąšas, energijos ženklavimas), technologinės (pvz., ŠVOK suderinamumas, oro kondicionavimo sistemų infrastruktūra), rinkos (pvz., viešieji pirkimai pagal ESG aspektus, paklausos pokyčiai) ir reputacinė (pvz., kritiškas visuomenės požiūris į gyvulininkystę, žemės dirbimą ar iškastinio kuro naudojimą). Taip pat vertinamos tokios pertvarkos galimybės, kaip ŠESD mažinimas, geresnis atsekamumas ar sudėtyje mažai anglies turinčio produkto pozicijos nustatymas.

Tikrinimas atliekamas segmento lygmeniu ir patikslinamas pagal funkciją ir geografinę padėtį, remiantis galiojančiais ES reglamentais (pvz., IITD, BŽŪP, fluorintų dujų reglamentas), numatoma įgyvendinimo būdais, pirkėjų lūkesčiais ir tvarumo tendencijomis. Segmento lygmens poveikis priskiriamas reikšmingiems, kai viršija tikėtino ir poveikio slenksčius trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu. Išmetamųjų teršalų kainodara, maisto medžiagų valdymas, atsekamumo reikalavimai ir šaldymo infrastruktūra yra vieni iš dažniausiai nurodomų pertvarkos rizikos veiksmų. Grupė taiko šiuos rezultatus strateginių investicijų atrankai, produktų kūrimui, tiekėjų įtraukimui ir ŠESD kiekio valdymui.

PAAIŠKINIMAS, KAIP SU KLIMATU SUSIJUSIŲ SCENARIJŲ ANALIZĖ NAUDOTA FIZINĖMS RIZIKOMS NUSTATYTI IR VERTINTI TRUMPUOJU, VIDUTINIŲ IR ILGUOJU LAIKOTARPIAIS

(E1.IRO-1 ETAS | 21 | TR 13–TR 14)

Visa metodika ir scenarijų suderinimas aprašyti skyriuje „Atskleidimas, kaip atlikta atsparumo analizė“ (TR 7a). Rezultatai naudojami fizinių rizikų reikšmingumui klasifikuoti, prisitaikymo prie klimato kaitos planavimui ir kapitalo investicijų prioritetų nustatymui pagal E1 ETAS 21(b).

TRUMPUOJU, VIDUTINIŲ IR ILGUOJU LAIKOTARPIU NUSTATYTI PERTVARKOS ĮVYKIAI

(E1.IRO-1 ETAS | TR 12a | TR 13–TR 14)

Grupė nustatė pertvarkos įvykius visuose verslo segmentuose, remdamasi numatoma reguliavimo, technologiniais, rinkos ir reputaciniais pokyčiais, susijusiais su klimatui neutralia ekonomika. Šie įvykiai buvo suskirstyti į tris vidinius laikotarpius, atitinkančius Grupės lygmens planavimą ir scenarijų analizę: trumpąjį (1 metai), vidutinį (2–5 metai) ir ilgąjį (daugiau nei 5 metai).

- Trumpojo laikotarpio (1 m.) įvykiai:
 - privalomas metano ir amoniako išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas pagal NITKMĮ nustatytas ribas ir ES metano strategiją;
 - atitiktis JITTD ir ETAS reikalavimams dėl 1–3 lygio išmesto ŠESD kiekio;
 - poveikis anglies kainodarai dėl elektros ir pašarų įvedinių pagal ES ATLPS IV etapą;
 - trąšų ir AAP ribojimai, darantys poveikį Partnerystės su ūkininkais įvedinių prekybai;
- vidutinio laikotarpio (2–5 m.) įvykiai:
 - perėjimas prie mažą anglies dioksido kiekį sukeliančių šaldymo sistemų Maisto gamybos segmente;
 - energijos vartojimo efektyvumo didinimas šildymo ir apdorojimo sistemose;
 - pašarų sudėties keitimas ir tiekimo korekcijos, siekiant atitikti ES miškų nenaikinimo reglamentą;
 - pakuočių dizaino pakeitimas, pagal ES perdirbamumo ir pakartotinio naudojimo uždavinius;
 - tiksliosios žemdirbystės ir skaitmeninių konsultavimo paslaugų įsisavinimas;
- ilgojo laikotarpio (>5 m.) įvykiai:
 - struktūriniai pokyčiai vartotojų paklausoje maisto produktų, kuriuos naudojant išmetama nedaug anglies dioksido, atžvilgiu;
 - grūdų rinkos kintamumas ir sisteminis poveikis dėl klimato nulemtų derlingumo pokyčių;
 - padidėjusios finansavimo sąnaudos ir skolinimo sąlygos, susietos su tvarumo PVRR;
 - NVO, mažmenininkai ir investuotojai atidžiau tikrina žemės ūkio įvedinius ir išmetamųjų teršalų kiekius.

Šie pertvarkos įvykiai aprašyti remiantis Grupės rizikų žurnalu (identifikuotos 46 rizikos) ir atitinkamais scenarijais pagrįstais balais, užtikrinant visų verslo segmentų – Partnerystės su ūkininkais, Ūkininkavimo, Maisto gamybos ir Kitų veiklų – aprėptį.

GRUPĖ IŠANALIZAVO, AR TURTAS IR VERSLO VEIKLA GALI BŪTI NEAPSAUGOTI NUO PERTVARKOS ĮVYKIŲ

(E1.IRO-1 ETAS | TR 12a | TR 13–TR 14)

Pertvarkos poveikio analizė buvo atlikta pagal segmentus ir veiklas. Turtas buvo tikrinamas dėl suderinamumo su kintančiais politikos reikalavimais (pvz., išmetamųjų teršalų kiekio atskleidimas, BŽŪP sąlygos), pirkėjų reikalavimais (pvz., atsekamumas, AVS reitingai) ir sistemų suderinamumu (pvz., **amoniakinės šaldymo sistemos**, ŠVOK standartai). Rezultatai apibendrinti pertvarkos rizikos vertinimo procese (žr. 20c).

IŠANALIZUOTA, KOKIU MASTU TURTAS IR VERSLO VEIKLA GALI BŪTI NEAPSAUGOTI NUO PERTVARKOS ĮVYKIŲ (E1.IRO-1 ETAS | TR 12b | TR 13–TR 14)

Kiekvienas segmentas buvo įvertintas pagal jautrumą pertvarkos dinamikai, įskaitant išmetamųjų teršalų reguliavimą, šaldymo infrastruktūros standartus ir įvedinių (pvz., trąšų, pakuočių) klasifikaciją. Maisto gamyba ir ūkininkavimas yra labai jautrūs reguliavimo griežtinimui ir pirkėjų kriterijams. Partnerystė su ūkininkais yra jautrus netiesioginei rizikai, perduodamai per klientų sistemas ir pirkimo atrankos kriterijus. Vertinimo rezultatai įtraukiami į scenarijų būdingą pažeidžiamumo vertinimą.

PERTVARKOS ĮVYKIŲ NUSTATYMAS IR GALIMO NEAPSISAUGOJIMO NUO JŲ VERTINIMAS PAGRĮSTI SU KLIMATU SUSIJUSIŲ SCENARIJŲ ANALIZĖ (E1.IRO-1 ETAS | TR 12c | TR 13–TR 14)

Pertvarkos rizikos buvo įvertintos pagal keturias su SSP suderintas klimato trajektorijas (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5), atspindinčias skirtingas prielaidas dėl politikos ambicingumo, technologinio pasirengimo ir institucinio vykdymo. Scenarijų būdingos prielaidos lemia tikėtino ir rizikos intensyvumo balus. Su pertvarka susijusių scenarijų rezultatai pateikiami skyriuje „Atsparumo analizės rezultatai“ (žr. TR 8a).

NUSTATYTA, KURIS JOS TURTAS IR VERSLO VEIKLA YRA NESUDERINAMI ARBA REIKIA DIDELIŲ PASTANGŲ, KAD JIE TAPTŲ SUDERINAMI SU PERĖJIMU PRIE NEUTRALAUS POVEIKIO KLIMATUI EKONOMIKOS (E1.IRO-1 ETAS | TR 12d | TR 13–TR 14)

Grupė nustatė turtą ir veiklą, kuriems reikia reikšmingų pertvarkos pastangų, įskaitant naminių gyvulių ir paukščių auginimą (metanas, mėšlas), daug energijos naudojančią apdorojimo infrastruktūrą, iškastinį kurą naudojančios grūdų džiovavimo sistemas ir nuo šaldymo medžiagų, kurių visuotinio atšilimo potencialas (VAP) yra aukštas, priklausomas šaldymo sistemas. Nors daugelis iš jų yra iš dalies sušvelninti veiklos pokyčiais (pvz., amoniakinės šaldymo sistemos, neariminis žemės dirbimas), visiškai suderinamumui su 1,5 °C atitinkančiomis trajektorijomis reikėtų kapitalo investicijų, procesų pertvarkos ar produktų pritaikymo.

KAIP SU KLIMATU SUSIJUSIŲ SCENARIJŲ ANALIZĖ PANAUDOTA PERTVARKOS RIZIKOMS IR GALIMYBĖMS NUSTATYTI IR VERTINTI TRUMPUOJU, VIDUTINIU IR ILGUOJU LAIKOTARPIAIS (E1.IRO-1 ETAS | 21 | TR 13–TR 14)

Grupė taikė su klimatu susijusių scenarijų analizę pertvarkos rizikoms ir galimybėms nustatyti ir vertinti trumpuoju (1 m.), vidutiniu (2–5 m.) ir ilguoju (2030 ir 2050 m.) laikotarpiu. Analizė atlikta pagal scenarijus SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0 ir SSP5–8.5, kurie atspindi skirtingas klimato politikos ambicingumo, technologijų plėtros ir institucinio suderinamumo trajektorijas.

Kiekvienas scenarijus buvo naudojamas siekiant įvertinti segmentų lygmens pažeidžiamumą dėl griežtesnių reguliavimo reikalavimų, technologijų senėjimo, rinkos prieigos apribojimų ir reputacijos svarbos stiprinimo. SSP1–2.6 numato spartų ES klimato reguliavimo vykdymą ir aukštus informacijos atskleidimo lūkesčius, dėl kurių kyla didelės reguliavimo ir reputacinės rizikos. SSP2–4.5 atspindi laipsnišką įgyvendinimą, o SSP3–7.0 ir SSP5–8.5 – ribotą institucijų suderinamumą, kai pertvarkos riziką daugiausia lemia veiklos rezultatų pablogėjimas arba infrastruktūros neatitikimas.

Scenarijaus rezultatai informuoja apie tikimybės ir reikšmingumo vertinimą visuose pertvarkos rizikos tipuose. Vertintos rizikos apima išmetamųjų teršalų kainodarą, sintetinių įvedinių ribojimus, oro kondicionavimo sistemų reguliavimą, 3 lygio išmetamųjų teršalų atskaitingumo reikalavimus ir spaudimą laikytis ASV grindžiamų viešųjų pirkimų. Pertvarkos galimybės (pvz., patekimas į mažą išmetamųjų teršalų kiekį išmetančias rinkas ir produktų perskirstymas) taip pat vertinamos pagal scenarijus. Išsamūs pertvarkos rizikos rezultatai pagal scenarijus pateikiami skyriuje „Atsparumo analizės rezultatai“ (TR 8a).

KAIP NAUDOJAMI KLIMATO SCENARIJAI FINANSINĖSE ATASKAITOSE SUDERINAMI SU KRITINĖMIS PRIELAIMOMIS APIE KLIMATĄ (E1.IRO-1 ETAS | TR 15 | TR 13–TR 14)

Grupė patvirtina, kad finansinėse ataskaitose nebuvo daroma jokių kritinių su klimatu susijusių prielaidų. Atitinkamai, nėra jokių reikšmingų skirtumų ar neatitikimų tarp rizikos analizei naudojamų klimato scenarijų ir finansiniame planavime ar turto vertinime taikomų prielaidų.

POLITIKA, TAIKOMA VALDYTI REIKŠMINGĄ POVEIKĮ, RIZIKAS IR GALIMYBES, SUSIJUSIAS SU KLIMATO KAITOS ŠVELNINIMU IR PRISITAIKYMU PRIE JOS (E1-2 ETAS | TR 24 | MDR-P)

Ataskaitiniu laikotarpiu Grupė nėra priėmusi atskiros politikos dokumento, oficialiai pavadinto klimato kaitos švelninimo ar prisitaikymo prie jo politika. Nepaisant to, klimato poveikis, rizika ir galimybės aktyviai valdomi taikant įdiegtas veiklos procedūras ir segmentų lygmens valdymo struktūras.

Su švelninimu susijusios priemonės apima arimo eliminavimą beveik visuose dirbamos žemės plotuose, tik sertifikuotos atsinaujinančios elektros naudojimą pagrindinėse maisto gamybos įmonėse ir laipsnišką HFC pagrindu veikiančių šaldymo medžiagų pakeitimą amoniaku. Prisitaikymo priemonės apima vėdinimo modernizavimą, izoliacijos didinimą, drenavimo gerinimą ir konkreitiems pavojams skirtas investicijas, nustatytas remiantis klimato scenarijų modeliavimu. Nors šios veiklos nėra valdomos pagal vieningą politikos sistemą, jos bendrai veikia kaip visapusiškas požiūris į atsparumą klimato kaitai. Politikos įforminimas tebėra vertinamas pagal MDR-P.

KLIMATO KAITOS POLITIKA SPRENDŽIAMI TVARUMO KLAUSIMAI (E1-2 ETAS | TR 25 | TR 16–TR 18)

Nors oficiali klimato politika nėra nustatyta, su klimato kaita susiję tvarumo klausimai sprendžiami taikant apibrėžtas veiklos praktikas ir atitikties protokolus, įskaitant:

- arimo eliminavimą visose dirbamos žemės ūkio veiklose;
- 100 proc. žaliosios elektros energijos pirkimą ir naudojimą pagrindinėse gamybos įmonėse;

- perėjimą prie amoniakinių šaldymo sistemų;
- efektyvaus energijos vartojimo technologijų taikymą vėdinime, šaldyme ir apšvietime;
- pilno masto ŠESD apskaitos ir švelninimo priemonių segmentų lygmeniu stebėseną.

Šios praktikos atspindi TR 16–TR 18 išvardytus klausimus ir yra įgyvendinamos kaip standartinių operacijų dalis visuose segmentuose. Jų tikslas yra sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, bei su klimatu susijusių rizikų poveikį, taip pat išlaikyti atsparumą pagal kintančius ES tvarumo kriterijus.

ATSKLEIDŽIAMOS INFORMACIJOS PATEIKIMAS, KAI GRUPĖ NĖRA PRIĖMUSI POLITIKOS (2 ETAS | TR 62)

Ataskaitiniu laikotarpiu Grupė nepriėmė specialios klimato politikos. Kai tokios politikos nėra, su klimatu susijusios rizikos ir galimybės yra valdomos taikant į segmentų lygmens operacijas integruotas ir ES reguliavimo sistemas atitinkančias praktikas. Jos apima išmesto ŠESD kiekio apskaitą, šaldymo medžiagų pokyčius, infrastruktūros pritaikymą, dirvožemio ir energijos valdymo praktikas. Grupė šiuo metu svarsto, ar šių praktikų oficialus apjungimas į vieną bendrą politikos dokumentą yra tinkamas, atsižvelgiant į būsimą JITTD derinimą.

SU KLIMATO KAITOS ŠVELNINIMU IR PRISITAIKYMU PRIE JOS SUSIJĘ VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI (E1ETAS -3 | 28 | MDR-A)

Grupė nėra priėmusi oficialaus dekarbonizacijos plano, tačiau yra įgyvendinama daug praktinių veiksmų, prisidedančių prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Šie veiksmai yra integruoti į segmentų lygmens verslo praktikas ir taikomi ūkininkavimo, gamybos ir prekybos veiklose.

Su švelninimu susiję veiksmai apima:

- arimo eliminavimą visuose dirbamos žemės plotuose;
- sertifikuotos žaliosios elektros naudojimą pagrindinėse maisto gamybos įmonėse;
- laipsnišką perėjimą nuo šaldymo medžiagų, kurių VAP yra aukštas, prie amoniakinių sistemų;
- apskaitos, automatizavimo ir vėdinimo atnaujinimų diegimą naminių paukščių ir malimo segmentuose;
- įvedinių pakeitimą, įskaitant mažesnę priklausomybę nuo trąšų ir dirvožemio struktūros išsaugojimą.

Su prisitaikymu prie klimato kaitos susiję veiksmai apima:

- visos infrastruktūros ir žemės sklypų klimato rizikos vertinimas objekto lygmeniu;
- ŠVOK ir drenavimo atnaujinimų diegimas pagal scenarijų poveikį;
- remiantis klimato tendencijų analize pritaikyti sodinimo ir derliaus nuėmimo laikai;
- į segmentus suskirstytas rizikos investicijų paskirstymas, suderintas su pavojiaus intensyvumu (BIO5, R99, ΔBIO16).

Šie veiksmai įgyvendinami nepriklausomai nuo centralizuotos, su klimatu susijusios pertvarkos sistemos, tačiau jie yra reikšmingi veiklos požiūriu. Jie yra peržiūrimi kaip atsparumo analizės proceso dalis ir padeda susiderinti su MDR-A ir TR 28.

Partnerystė su iNsoil

AB Akola group bendradarbiavo su iNsoil per AB Linas Agro, kad išplėstų ūkininkų prieigą prie tarptautinių dirvožemio anglies programų. Inicatyva apima agronomines konsultavimo paslaugas, skaitmeninę stebėseną (Geoface platforma) ir regeneracines praktikas (neariminį žemės dirbimą, **antsėlių naudojimą**, pasėlių įvairinimą). Įtraukti tiek išoriniai ūkininkai, tiek Grupės žemės ūkio bendrovės.

Grupė išbandė šią programą **2 147 ha** apimančiame savo žemės plote ir įtraukė **septynias žemės ūkio bendroves, iš viso dirbančias 17 625 ha**. Tebevykdomas nepriklausomas dirvožemio anglies bazinių lygių ir praktikos taikymo patikrinimas.

Šiame etape:

- rezultatai **dar nepaskelbti**;
- lyginamieji indeksai ir sertifikuoti rezultatai bus prieinami tik po trečiosios šalies patvirtinimo;
- ŠESD apskaitoje pašalinamas anglies dioksidas ar kreditai nėra fiksuojami.

Šis veiksmas atskleidžiamas **kaip nauja švelninimo priemonė**, kuri padeda užtikrinti vertės grandinės atsparumą ir ateities pajamų galimybes ūkininkams, tačiau šiuo metu neturi jokio poveikio Grupės bendrai išmestam ŠESD kiekiui įtakos neturi.

DEKARBONIZACIJOS SVERTŲ TIPAS

(E1-3 ETAS | 29a)

Grupė nėra priėmusi oficialaus dekarbonizacijos plano, tačiau išmetamųjų teršalų kiekis mažinamas taikant veiklos svertus, įgyvendinamus visose verslo segmentuose. Tai apima:

- veiklos pertvarką (arimo eliminavimas, derliaus nuėmimo laiko pakeitimas);
- energijos šaltinio pakeitimą (žaliosios elektros pirkimas, degalų vartojimo efektyvumas);
- technologijų pakeitimą (amoniakinės šaldymo, automatizuotos vėdinimo sistemos);
- procesų optimizavimą (automatizavimas, apskaita, vėdinimo valdymas);
- įvedinių lygmens pakeitimą (sintetinių trąšų naudojimo mažinimas, patobulintas mėšlo tvarkymas).

Šie svertai įgyvendinami segmentų lygiu ir atspindi pokyčius tiek procesų projektavime, tiek infrastruktūros investicijose.

PASIEKTI IŠMETAMO ŠESD KIEKIO SUMAŽINIMAI

(E1-3 ETAS | 29b)

Ataskaitiniu laikotarpiu pasiekti išmetamo ŠESD kiekio sumažinimai yra daugiausia susiję su:

- visišku perėjimu prie sertifikuotos žaliosios elektros naudojimo pagrindinėse gamybos įmonėse;
- mažesniu iškastinio kuro kiekiu naudojimu dirbant žemę ir atliekant lauko darbus;
- pagerintu naminių gyvulių vėdinimu ir temperatūros reguliavimu;
- oro kondicionavimo sistemų nuotėkių pašalinimu pritaikius amoniakinių sistemų atnaujinimus.

Šie sumažinimai veikiau atspindi ilgalaikį, daugiau nei penkerius metus trunkantį dekarbonizacijos procesą, nei metinius pokyčius. Pavyzdžiui, bendras rinkos pagrindu apskaičiuotas vartojant elektros energiją išmestas 2 lygio ŠESD kiekis sudaro **1 241 tCO₂e**, o vartojant tokį patį kiekį elektros energijos iš neatsinaujinančios šaltinių būtų išmetama daugiau nei **52 000 tCO₂e**. Be to, amoniakinių šaldymo sistemų naudojimas Lietuvos paukštinkystės veikloje leidžia išvengti **8 000–15 000 tCO₂e** potencialių išmetamųjų teršalų, priklausomai nuo svarstomų alternatyvių šaldymo medžiagų.

NUMATOMI IŠMETAMO ŠESD KIEKIO MAŽINIMAI

(E1-3 ETAS | 29b)

Ateityje numatomi išmetamo ŠESD kiekio mažinimai bus vykdomi:

- tęsiant HFC sistemų pakeitimą amoniakinėmis alternatyvomis;
- optimizuojant pašarų, trąšų ir mėšlo tvarkymo praktikas;
- nuosekliai gerinant energijos vartojimo ir ŠVOK sistemų efektyvumą;
- modernizuojant turto lygmeniu pagal fizinės rizikos poveikį ir vėdinimo poreikius.

Kiekybinės prognozės priklauso nuo scenarijų ir yra stebimos Grupės ŠESD apskaitos sistemoje, suskirstant pagal segmentą, šaltinį ir išmetamųjų teršalų mastą. Nors Grupė yra nustačiusi galimas tobulinimo sritis ir jas viduje komunikuoja, tiksliai numatomo emisijų sumažėjimo patikimai įvertinti negalima.

PAAIŠKINIMAS, KOKIU MASTU VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO GALIMYBĖ PRIKLAUSO NUO IŠTEKLIŲ PRIEINAMUMO IR PASKIRSTYMO

(E1-3 ETAS | TR 21)

Švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų įgyvendinimas pirmiausia finansuojamas iš pasikartojančiųjų veiklos išlaidų; šiuo metu nėra išskirta atskiros klimato kapitalo sąnaudų eilutės. Išteklių prieinamumas laikomas stabiliu daugumai suplanuotų ir vykdomų veiksmų, įskaitant amoniakinių sistemų atnaujinimus, arimo eliminavimą ir vėdinimo gerinimą.

Ten, kur investicijų intensyvumas yra didesnis, pavyzdžiui, atliekant didelio masto izoliacijos modernizavimą ar šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemų keitimą, paskirstymas vertinamas kaip įprasto kapitalo planavimo turto lygmeniu dalis. Scenarijais grįsti fizinės rizikos vertinimai daro įtaką investicijų prioritetų nustatymui. Dėl finansinių išteklių apribojimų jokie veiksmai nebuvo atidėti ir neatšaukti. Tačiau platesnės finansavimo sąlygos (pvz., BŽŪP parama, energijos rinkos nepastovumas) gali lemti būsimų prisitaikymo prie klimato kaitos investicijų laiką ir mastą.

PAAIŠKINIMAS, KAIP REIKŠMINGOS KAPITALO IR VEIKLOS SĄNAUDOS, REIKALINGOS VEIKSMŲ, KURIŲ IMTASI ARBA PLANUOJAMA IMTIS, ĮGYVENDINIMUI, SUSIETOS SU FINANSINĖJE ATASKAITOJE NURODYTOMIS EILUTĖMIS AR PASTABOMIS (E1-3 ETAS | 29ci | TR 20)

Ataskaitiniu laikotarpiu Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose nėra atskirų eilučių ar pastabų, konkrečiai nurodančių su klimatu susijusias kapitalo ir veiklos sąnaudas. Švelninimui ar prisitaikymui prie klimato kaitos (pvz., energijos infrastruktūros atnaujinimams, ŠVOK sistemoms, amoniakiniams įrenginiams) skirtos investicijos yra registruojamos bendrose kategorijose, pavyzdžiui „pastatai“, „įranga ir mašinos“ ar „priežiūra ir operacijos“.

Nors buvo įgyvendinta keletas reikšmingų veiksmų, jie nėra atskirai išskirti atskleistoje informacijoje apie finansus. Tai susiję su tuo, kad iki šiol dauguma su klimatu susijusių veiksmų būdavo įtraukti į esamus kapitalo atnaujinimo ar priežiūros ciklus. Grupė svarsto, ar ateityje atskleidžiama informacija galėtų būti papildyta papildomais žymėjimais ar klimato suderinimu.

PAAIŠKINIMAS, KAIP REIKŠMINGOS KAPITALO IR VEIKLOS SĄNAUDOS, REIKALINGOS VEIKSMŲ, KURIŲ IMTASI ARBA PLANUOJAMA IMTIS, ĮGYVENDINIMUI, SUSIETOS SU PAGRINDINIAIS VEIKLOS RODIKLIAIS, REIKALINGAIS PAGAL KOMISIJOS DELEGUOTĄJĮ REGLAMENTĄ (ES) 2021/2178

(E1-3 ETAS | 29cii,16c | TR 20)

Šiuo metu Grupė neteikia jokių taksonomijos kriterijus atitinkančių kapitalo ir veiklos sąnaudų ataskaitų pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2178. Tačiau dauguma iki šiol su klimatu susijusių įgyvendintų veiksmų, įskaitant šaldymo medžiagų pakeitimą, vėdinimo modernizavimą, neariminės technologijos integravimą, yra susiję su veikla, kuri pagal ES taksonomiją yra klasifikuojama kaip potencialiai tinkama tvarioms veiklos rūšims.

Kadangi šie veiksmai nebuvo pateikti ar finansuojami kaip konkrečiai klimato investicijų plano dalis, jie dar nėra susieti su Deleguotajame reglamente apibrėžtais pagrindiniais veiklos rodikliais. Planuojama atlikti tolesnį vertinimą, siekiant nustatyti, ar būsimi veiksmai atitiks suderinimo ir PVRR įtraukimo slenksčius.

PAAIŠKINIMAS, KAIP REIKŠMINGOS KAPITALO IR VEIKLOS SĄNAUDOS, REIKALINGOS VEIKSMŲ, KURIŲ IMTASI ARBA PLANUOJAMA IMTIS, ĮGYVENDINIMUI, SUSIETOS SU NUMATYTU KAPITALO IŠLAIDŲ PLANU PAGAL KOMISIJOS DELEGUOTĄJĮ REGLAMENTĄ (ES) 2021/2178

(E1-3 ETAS | 29ciii,16c | TR 20)

Grupė nėra priėmusi oficialaus kapitalo sąnaudų plano pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2178. Iki šiol įgyvendinti su klimatu susiję veiksmai yra įtraukti į veiklos arba bendrosios paskirties investicijų biudžetus ir jiems netaikomas taksonomijos principu grindžiamas paskirstymas ar stebėjimas.

Nors kai kurios būsimų investicijų (įskaitant ŠVOK sistemų persvarstymui ar dirvožemio atsparumo infrastruktūroms) kategorijos gali būti svarstomos įtraukti į kapitalo sąnaudų planą; pagal ES taksonomiją suderintą kapitalo sąnaudų planą šiuo metu nėra pranešama apie jokiais su klimatu susijusias išlaidas. Grupė gali persvarstyti šią poziciją po reguliavimo institucijų paaiškinimų ar finansų įstaigų ir ataskaitų teikimo platformų rekomendacijų.

PAAIŠKINIMAS DĖL GALIMŲ SKIRTUMŲ TARP REIŠKINGŲ VEIKLOS IR KAPITALO SĄNAUDŲ ATSKLEIDIMO PAGAL E1 ETAS IR PVRR PAGAL KOMISIJOS DELEGUOTĄJĮ REGLAMENTĄ (ES) 2021/2178 (E1-3 ETAS | TR 22)

Šiuo metu Grupė atskirai neatskleidžia reikšmingų su klimatu susijusių kapitalo ar veiklos sąnaudų pagal E1 ETAS; taip pat jos nesiejamoms su konkrečiais **PVRR** pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2178. Visi aktualūs veiksmai, įskaitant arimo eliminavimą, šaldymo medžiagų pokytį ir vėdinimo atnaujinimus, finansuojami iš bendrų infrastruktūros ir veiklos biudžetų ir nereikalauja suskirstymo pagal taksonomijai **PVRR**.

Todėl nėra reikšmingų skirtumų tarp pagal E1 ETAS atskleidžiamų su klimatu susijusių ir pagal deleguotąjį taksonomijos reglamentą atskleidžiamų išlaidų, nes šiuo metu abi kategorijos pateikiamos bendrai. Grupė persvarstys šią atskleidimo struktūrą, jei ateityje investicijų suderinimo ar taksonomijos tinkamumo vertinimai parodys, kad reikia atskiro stebėjimo ar suderinimo.

ATSKLEIDŽIAMOS INFORMACIJOS PATEIKIMAS, KAI GRUPĖ NĖRA ĮTRAUKUSI VEIKSMŲ (2 ETAS | TR 62)

Grupė patvirtina, kad su klimatu susiję veiksmai yra nustatyti ir aktyviai įgyvendinami. Atitinkamai, šis atsarginis atskleidimas pagal 2 ETAS TR 62 netaikomas.

POLITIKOS IR VEIKSMŲ VEIKSMINGUMO STEBĖJIMAS PER UŽDAVINIUS (E1-4 ETAS | TR 32 | MDR-T)

Šiuo metu Grupė nevykdo oficialaus pertvarkos plano ir nėra priėmusi kiekybinių, su klimatu susijusių uždavinių, kurie viršytų reguliavimo slenksčius. Klimato veiksmų veiksmingumas stebimas pagal veiklos įgyvendinimo rodiklius, pavyzdžiui:

- bendro neariminės žemdirbystės ploto hektarų skaičių;
- žaliosios elektros dalį bendrame energijos suvartojime;
- įrengtų amoniakinių šaldymo sistemų skaičių;
- turto lygmens prisitaikymo balus pagal scenarijus grįstą fizinės rizikos vertinimą.

Nors šie rodikliai nėra lyginami su ilgalaikiais švelninimo uždaviniais, jie yra stebimi viduje ir naudojami nustatant investicijų prioritetus ir priimant sprendimus dėl rizikos valdymo. Grupė vertina galimybę nustatyti su ES klimato tikslais ir E1-4 ETAS suderintus perspektyvinius uždavinius.

Grupės dabartinė išmetamo šESD kiekio mažinimo strategija apsiriboja suplanuotu iškastinio kuro pakeitimu biometanu. **Jokie Grupės lygmens uždaviniai nesiremia dirvožemio anglies programomis ar išoriniais anglies dioksido kreditais.**

Partnerystė su iNsoil į **dabartinius uždavinius neįtraukta**, nes rezultatai yra vis dar vertinami ir tikrinami. Jos integracija į Grupės uždavinius ateityje bus svarstoma tik tuomet, kai sertifikuoti lyginamieji indeksai bus prieinami ir pripažinti ES atskaitomybės sistemose.

ATSKLEIDŽIAMA INFORMACIJA, KAIP NUSTATYTI IŠMETAMO ŠESD KIEKIO MAŽINIMO IR (ARNA) KITI UŽDAVINIAI REIKŠMINGAM SU KLIMATU SUSIJUSIAM POVEIKIUI, RIZIKOMS IR GALIMYBĖMS VALDYTI

(E1-4 ETAS | 33)

Grupė nėra priėmusi oficialių išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinių ar kitų kiekybinių pertvarkos uždavinių Grupės lygmeniu. Su švelninimu susiję veiksmai įgyvendinami per veiklą, tačiau jie nėra valdomi pagal struktūruotą uždavinių nustatymo sistemą. Segmentų lygmens veiklos rezultatai yra stebimi naudojant veikla grindžiamus rodiklius, tokius kaip žaliosios elektros energijos dalis, arimo eliminavimo apimtis ir šaldymo sistemų pakeitimo skaičius.

Nėra patvirtintų ar pateiktų pagal Mokslu pagrįstų tikslų iniciatyvą (angl. **SBTi**) nustatytų tikslų ar su trajektorijomis suderintų anglies biudžetų. Vis dėlto, vadovybė stebi veiklos rezultatus ir reguliavimo pokyčius, dėl kurių ateityje gali tekti nustatyti išmetamųjų teršalų ar prisitaikymo prie klimato kaitos uždavinius.

Grupė pripažįsta uždavinių nustatymo svarbą stebint veiksmingumą ir būsimuose ataskaitiniuose cikluose vertins oficialių uždavinių aktualumą, ypač atsižvelgiant į CSRD, ES taksonomijos reglamentą ir konkrečiam sektoriui taikomus pertvarkos planavimo reikalavimus.

LENTELĖS: KELI MATMENYS (BAZINIAI METAI IR UŽDAVINIAI; ŠESD TIPAI, 3 LYGIO KATEGORIJOS, DEKARBONIZACIJOS SVERTAI, ĮMONEI BŪDINGI INTENSIVUMO VERTĖS VARDIKLIAI)

(E1-4 ETAS | 34a + 34b | TR 23–TR 24)

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama išmesto ŠESD kiekio dinamika pagal 1, 2 (pagal vietą ir rinką) ir 3 lygius ir bendrą išmetamųjų teršalų kiekį už ataskaitinius metus ir du lyginamuosius laikotarpius. Išmestas teršalų kiekis pateikiamas tūkst. tonų CO₂ ekvivalento. Vertės išreiškiamos absoliučiu dydžiu, procentiniu pokyčiu, lyginant su baziniais metais ir intensyvumu ekonominio rezultato vienetui (tCO₂e/EUR EBITDA). Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis atskleidžiamas pagal vietos ir rinkos metodus. Išmestas 3 lygio ŠESD kiekis yra susijęs su įsigytais prekėmis ir paslaugomis, pradinės grandies transportavimu, pašarais, trąšomis ir pakuotėmis. Intensyvumo vertės yra grindžiamos viduje nuoseklia EBITDA metodika.

Lentelė 2. Grupės ŠESD emisijos pagal lygius, 2021-2022 – 2024-2025, tūkst. t., AB Akola group

Kategorija	Vienetas	2024-2025 (einamieji metai)	2023-2024 (praėję metai)	2022-2023	2012-2022 (baziniai metai)	2024-2025 ir 2023-2024 (abs.)
Išmestas 1 lygio ŠESD kiekis	tūkst. tCO ₂ e	146,7	137,7	135,1	133,8	6,6%
Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (pagal vietą)	tūkst. tCO ₂ e	11,7	13,3	15,5	21	-12,3%
Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (pagal rinką)	tūkst. tCO ₂ e	1,5	0,5	0,7	0,3	194,4%
Išmestas 3 lygio ŠESD kiekis	tūkst. tCO ₂ e	2.139,9*	542,1	551,0	552,5	294,7%
Bendras išmestas ŠESD kiekis (pagal rinką)	tūkst. tCO ₂ e	2.288,1*	680,3	686,8	686,6	236,3%

* ankstesniais laikotarpiais būdavo į 1 kategoriją buvo įtrauktos tik gamybos medžiagos, o ataskaitiniu laikotarpiu 3 lygis apima visas kategorijas, išskyrus 2-ąją.

KAIP UŽTIKRINTAS IŠMETAMO ŠESD KIEKIO MAŽINIMO UŽDAVINIŲ SUDERINIMAS SU ŠESD INVENTORIAUS APIMTIMI (E1-4 ETAS | 34b)

Grupės strateginis tikslas sumažinti išmetamą 1 ir 2 lygio ŠESD kiekį maždaug 25 000–30 000 tCO₂e grindžiamas vien būsimu viduje pagaminto biometano vietoje iškastinio kuro naudojimu pagrindinėse operacijose. Šiuo metu Grupės veiklos ribose kitų perspektyvių ar lanksčių taršos mažinimo galimybių nėra.

KAIP UŽTIKRINTA, KAD PRADINĖ REIKŠMĖ ATSPINDĖTŲ KONKREČIĄ APTARIAMĄ VEIKLĄ IR IŠORĖS VEIKSNIŲ POVEIKĮ (E1-4 ETAS | TR 25 a)

Dabartinių išmetamo ŠESD kiekio uždavinių baziniai metai yra 2021 - 2022, pasirinkti dėl pilno suderinimo su Grupės atskleidžiama veiklos, finansine ir aplinkos informacija. Ataskaitiniu laikotarpiu Grupė įsigijo:

- 97,27 % SIA **Elagro Trade** akcijų (bendrovė, veikianti grūdų, sėklų, augalų apsaugos ir mineralinių trąšų produktų versle), siekdama užtikrinti sinergiją su esamomis AB Akola group įmonėmis plėtojant Partnerystės su ūkininkais segmentą (2024 m. gruodis),
- 89,62 % SIA **LABIBAS SARGS** akcijų (bendrovė, veikianti fumigacijos ir dezinfekcijos srityje), siekdama užtikrinti sinergiją su esamomis AB Akola group įmonėmis plėtojant Kiti produktai ir paslaugos segmentą (2024 m. gruodis).

Kiti reikšmingi įvykiai, svarbūs, kad visi veiksniai būtų įtraukti palyginamumui užtikrinti, yra investicinių projektų užbaigimas, plečiant veiklą:

- Greitai paruošiamų makaronų gamybos pajėgumai padidinti nuo 265 iki 505 mln. vienetų per metus (2024 - 2025 m. antra pusė),
- Trupinių ir paniruoštos gamybos pajėgumų didinimas nuo 10 iki 22 tūkst. tonų per metus (2024/2025 m. antra pusė).

Visų aukščiau išvardytų įvykių poveikis 2024 - 2025 finansiniams metams buvo ribotas, nes investicijos buvo užbaigtos antroje ataskaitinių metų pusėje arba dėl įsigytų verslų sezoninio pobūdžio. Didesnio poveikio tikimasi 2025 - 2026 finansiniais metais.

KOKĮ POVEIKĮ NAUJOJI PRADINĖ REIKŠMĖ DARO NAUJAM UŽDAVINIUI, JO ĮGYVENDINIMUI IR PAŽANGOS PATEIKIMUI LAIKUI BĖGANT

(E1-4 ETAS | TR 25 b)

Jei ateityje prireiktų keisti bazinius metus, toks pakeitimas bus paskelbtas kartu su jo priežastimi ir kiekybiniu poveikiu uždavinių pasiekimui. Dabartiniame ataskaitiniame cikle pradinė reikšmė nebuvo keičiama. Perskaičiuoti uždaviniai bus nuosekliai pakartotinai pateikiami visais atitinkamais ataskaitiniais metais, kad būtų galima skaidriai stebėti veiklos rezultatus ir pažangą laikui bėgant.

IŠMETAMO ŠESD KIEKIO MAŽINIMO UŽDAVINYS YRA MOKSLU PAGRĮSTAS IR SUDERINAMAS SU VISUOTINIO ATŠILIMO APRIBOJIMU IKI 1,5 °C

(E1-4 ETAS | 34e,16a | TR 26)

Grupė nepriėmė mokslu pagrįsto išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, su pasaulinio atšilimo apribojimu iki 1,5 °C suderinamo uždavinio. Dėl žemės ūkio ir maisto gamybos išmetamųjų teršalų struktūrinio pobūdžio visiškai pašalinti išmetamo 1 ir 3 lygio ŠESD šaltinius nėra techniškai ar ekonomiškai įmanoma. Dirvožemio procesų, gyvulininkystės ir mėsos tvarkymo metu susidarantys išmetamieji teršalai yra biologiškai neišvengiami ir negali būti visiškai neutralizuoti naudojant dabartines technologijas. Panašiai yra ir su temperatūros reguliavimu paukštininkystėje, džiovinant grūdų džiovinime ir elevatorių operacijose – šie procesai tebėra labai priklausomi nuo iškastinio kuro, o perspektyvių, didelio masto alternatyvų dar nėra arba jų atsipirkimas yra nepagrįstai ilgas.

Nors pagal SSP1–2.6 scenarijų jokia išmatuojama dekarbonizacijos trajektorija sumodeliuota nebuvo, Grupė toliau vertina ir įgyvendina veiklos svertus, kad, kur įmanoma, sumažintų išmetamųjų teršalų kiekį. Galimas mokslu pagrįstų arba su politika suderintų uždavinių nustatymas tebėra svarstomas.

NUMATOMI DEKARBONIZACIJOS SVERTAI IR JŲ BENDRAS KIEKYBINIS INDĖLIS ĮGYVENDINANT IŠMETAMO ŠESD KIEKIO MAŽINIMO UŽDAVINIUS

(E1-4 ETAS | 34f,16b | TR 30)

Grupė jau įgyvendino svarbiausius dekarbonizacijos svertus, prieinamus jos veiklos modelyje. Jie apima arimo eliminavimą visuose dirbamos žemės plotuose, visišką perėjimą prie amoniakinių šaldymo sistemų, sertifikuotos žaliosios elektros naudojimą didžiosiose gamybos įmonėse ir pakeitimai ūkininkavimo bei pašarų segmentuose įvedinių lygmeniu.

Kadangi šie veiksmas jau yra integruoti į operacijas ir kapitalo planavimą, jų tolesnės plėtros potencialas yra struktūriškai ribotas. Reikšmingas sumažinimas priklauso nuo biometano gamybos projektų įgyvendinimo sėkmės. Remiantis mokslu pagrįstu scenarijumi, papildomas kiekybinis indėlis neprognozuojamas. Atsižvelgiant į dabartines technologines, ekonomines ir politikos sąlygas, iki šiol pasiekti išmetamųjų teršalų mažinimai laikomi praktine riba.

SIEKIAMAS IŠSIAIŠKINTI ATITINKAMUS APLINKOS, VISUOMENĖS, TECHNOLOGIJŲ, RINKOS IR POLITIKOS POKYČIUS IR NUSTATYTI DEKARBONIZACIJOS SVERTUS, APSVARSTYTI ĮVAIRŪS KLIMATO SCENARIJAI

(E1-4 ETAS | TR 30c)

Klimato scenarijų analizė apima didelio ir mažo išmetamųjų teršalų kiekio trajektorijas (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0, SSP5–8.5), modeliuotas remiantis su CMIP6 suderintomis prognozėmis ir konkrečių sektorių poveikį žemės ūkiui ir maistui. Scenarijų duomenys padėjo nustatyti svarbiausius rizikos veiksniai ir švelninimo galimybes, įskaitant ekstremalių oro sąlygų poveikį, pertvarkos politikos nestabilumą, jautrumą dėl energijos rūšių derinimo ir ES atitikties sąnaudas. Šie scenarijai buvo naudojami siekiant nustatyti prioritetus veiksmingiausiems dekarbonizacijos svertams visose operacijose.

SU PAČIOS GRUPĖS OPERACIJOMIS SUSIJĘS BENDRAS ENERGIJOS SUVARTOJIMAS

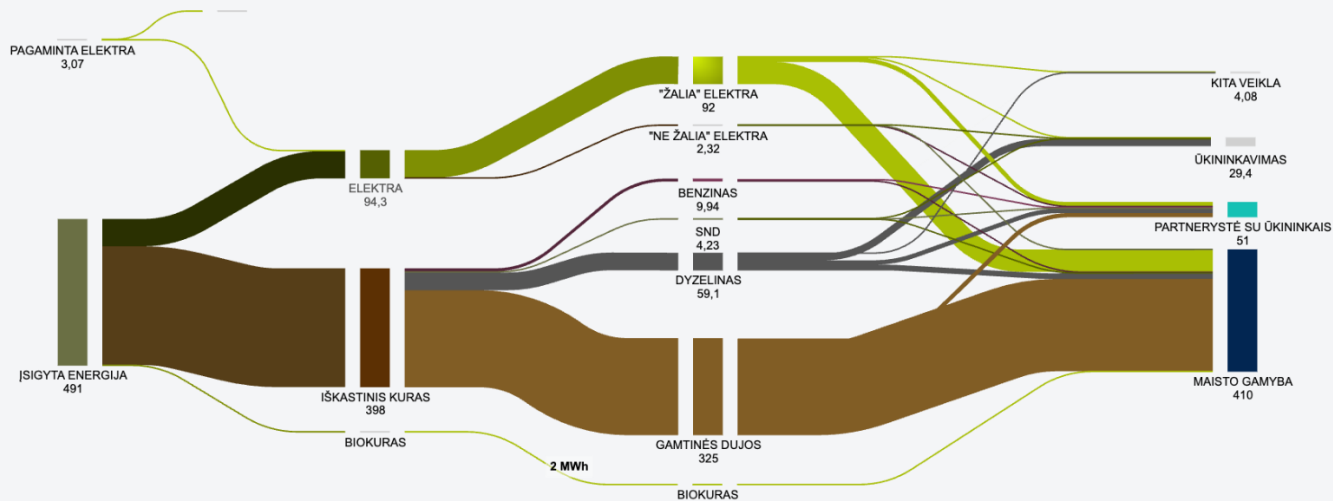
(E1 ETAS-5 | 37 | TR 35)

Bendras energijos suvartojimas visose Grupės operacijose ataskaitiniais metais sudarė **493 791 MWh**. Šis skaičius apima elektrą, šiluminę energiją ir kūrą, sunaudotą paukštininkystėje, maisto, pašarų gamyboje, augalininkystėje, logistikoje ir administraciniuose pastatuose. Energijos suvartojimas apskaičiuotas pagal faktines komunalinių paslaugų sąskaitas, patikrintą apskaitą ir kuro pirkimo duomenis. Nuomojamos, neeksploatuojamos patalpos ir išorės kontroliuojami sandėliai neįtraukti.

BENDRAS IŠKASTINIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS SUVARTOJIMAS

(E1 ETAS-5 | 37a | TR 33)

Iškastinis kuras sudaro **81,2 proc.** bendro energijos suvartojimo arba **397 623 MWh iš tiesiogiai sunaudoto kuro ir 3 474 MWh iš nupirkto šilumos ir elektros**. Pagrindiniai iškastiniai įvediniai yra gamtinės dujos (naudojamos paukštidžių šildymui ir grūdų džiovinimui), dyzelinas (naudojamas transportui, žemės ūkio technikai ir atsarginėms sistemoms) ir SND. Iškastinio kuro dalis didžiausia yra paukštininkystėje ir elevatoriuose, kur temperatūros reguliavimas, džiovinimo ciklai ir degimo pagrindu veikiančios sistemos struktūriškai priklauso nuo didelio energijos tankio kuro. Šių procesų elektrifikacija šiuo metu dideliu mastu yra neįgyvendinama.

Energijos suvartojimas pagal šaltinį, tipą ir verslo segmentą, GWh, AB Akola group, 2024-2025 m.

BRANDUOLINIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS DALIS VISAME ENERGIJOS SUVARTOJIME

(E1 ETAS-5 | TR 34) (E1 ETAS-5 | 37b)

2024 - 2025 m. bendras Grupės elektros energijos suvartojimas sudarė **94 313 MWh**, iš jų **89 116 MWh** buvo įsigyta su kilmės garantijomis, **2 875 MWh** yra Pačios Grupės pasigamintos saulės energijos ir **2 322 MWh** – per nesertifikuotus pirkimus.

Nesertifikuotos apimtys: branduolinės energijos dalies vertės apskaičiuotos pagal AIB *Residual Mix 2024* šalyje, kurioje vartojama elektra: LT 12,29 proc., LV 15,52 proc., EE 12,76 proc. PL – 1,63 proc. Tai atitinka **328 MWh** iš branduolinio kuro gaminamos elektros energijos. Palyginti su bendru suvartojimu, iš branduolinio kuro gaminama elektros energija sudarė **0,35 proc.**

ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS SUVARTOJIMAS

(E1 ETAS-5 | 37c–37cii; TR 34)

Ataskaitiniais metais Grupė suvartojo **92 694 MWh** atsinaujinančiųjų išteklių energijos, o tai sudaro **18,8 proc. bendro energijos suvartojimo** (493 791 MWh).

- **Atsinaujinančiųjų išteklių kuras:** 703 MWh; daugiausia iš šiluminės energijos sistemose naudojamos vietoje gautos biomasės (šiaudų ir biometano)
- **Pirkta atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija ir šiluma:** 89 116 MWh sertifikuotos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, patvirtintos kilmės garantijomis arba lygiavertėmis tiekėjo deklaracijomis.

- **Pačios Grupės pasigaminta** atsinaujinančiųjų išteklių energija: 2 875 MWh iš vietoje įrengtų saulės energijos įrenginių. Bendras pasigamintas saulės energijos kiekis siekė 3 070 MWh, iš jų 195 MWh perduota į tinklą **Pačios Grupės**.

Likusi **81,2 proc.** suvartojimo dalis gauta iš iškastinio kuro ir pagal įprastines sutartis be atsinaujinančios energijos kilmės garantijų.

IŠKASTINIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS IR KURO SUVARTOJIMAS

(E1 ETAS-5| 38a–e | TR 33)

- **Anglis ir anglies produktai:** Grupė nenaudoja anglies ar iš anglies gaminamo kuro jokiuose veiklos procesuose. Suvartojimas yra **0 MWh**.
- **Žalia nafta ir naftos produktai:** dyzelinas, benzinas ir SND buvo naudojami daugiausia šildymui, transportui ir lauko darbams. Bendras suvartojimas sudarė **72 884 MWh**, o tai yra **14,8 %** viso suvartoto energijos kiekio (*iš kurių: dyzelinas – 59 113 MWh; benzinas – 9 546 MWh; SND – 4 225 MWh*).
- **Gamtinės dujos:** naudojamos paukštidėse, elevatoriuose ir grūdų džiovinimo sistemose. Bendras suvartojimas – **324 738 MWh** arba **65,8 proc.** Grupės suvartotos energijos.
- **Kiti iškastiniai šaltiniai:** nebuvo naudojamas joks kitas iškastinis kuras (pvz., durpės, koksas, sintetiniai degalai). Suvartojimas yra **0 MWh**.
- **Nupirktą iškastinę elektros energiją ir šilumą:** elektros energija ir šiluma, įsigyta pagal iškastiniais ištekliais pagrįstas sutartis, be atsinaujinančios energijos sertifikatų sudarė **3 474 MWh**; daugiausia naudota administracinėms arba atsarginėms patalpomis, kuriose nebuvo sudarytos arba nebuvo pilnai įgyvendinamos iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos sutartys.

IŠKASTINIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS DALIS VISAME ENERGIJOS SUVARTOJIME

(E1 ETAS-5| TR 34)

Iškastinių išteklių energija sudarė **81,2 %** viso energijos suvartojimo. Tai apima gamtines dujas, dyzeliną, benziną, SND ir nedidelę nepatvirtintos kilmės iškastinės elektros energijos dalį. Anglies ar kitų iškastinių degalų nenaudota.

NEATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBA

(E1 ETAS-5| 39)

Grupė neturi jokių patalpų vietoje, skirtų **neatsinaujinančiųjų išteklių energijos** gamybai. Visa naudojama iškastinė energija yra perkama iš išorės tiekėjų pagal kuro sutartis, komunalinių paslaugų sąskaitas arba kuro tiekimą.

ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBA

(E1 ETAS-5| 39)

Per ataskaitinius metus vietoje pagamintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis siekė **3 070 MWh**; jis buvo gauta iš vietoje esančių fotovoltinių įrenginių, įrengtų žemės ūkio, pašarų ir administracinėse patalpose. Iš jų **2 875 MWh** buvo suvartota viduje, **195 MWh** perduota į tinklą. Pagal elektros pirkimo sutartis elektros energija nebuvo parduodama.

ENERGIJOS SUVARTOJIMO INTENSYVUMAS VEIKLOS, VYKDOMOS DIDELĮ POVEIKĮ KLIMATUI DARANČIUOSE SEKTORIUOSE (BENDRĄ SUVARTOTOS ENERGIJOS KIEKĮ, PADALYTAS IŠ GRYNŲJŲ PAJAMŲ)

(E1 ETAS-5| 40 | TR 36)

Energijos suvartojimo intensyvumas veiklose, priskirtose didelio poveikio klimatui sektoriams, buvo **308.6 MWh / 1 mln. Eur** grynųjų pajamų. Rodiklis apima Grupės įmonių, vykdančių žemės ūkį, gyvulininkystę, maisto gamybą ir grūdų sandėliavimą, bendrą suvartotos energijos kiekį pagal Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos ir NACE 2 red. klasifikacijos.

DIDELĮ POVEIKĮ KLIMATUI DARANČIUOSE SEKTORIUOSE VYKDOMOS VEIKLOS BENDRAS ENERGIJOS SUVARTOJIMAS

(E1 ETAS-5| 41–42)

Iš bendro energijos suvartojimo (**493 791 MWh**), **492 314 MWh (99,7 %)** priskiriama didelį poveikį klimatui darančiuose sektoriuose vykdomos veiklos. Tai apima energiją, naudojamą paukštidėse, pieno ūkiuose, pašarų gamyklose, augalininkystėje, grūdų elevatoriuose, maisto ir gyvūnų maisto apdorojimo linijose. Likę **1 477 MWh (0,3 proc.)** susiję su logistika, administracija, prekyba ir paslaugomis.

Šioje ataskaitoje į energijos intensyvumo skaičiavimo mastą įtraukti šie sektoriai:

- augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusi veikla (NACE A.01);
- maisto produktų gamyba (NACE C.10);
- laikymas ir sandėliavimas (NACE H.52), susijęs su žemės ūkio ir maisto produktais;
- sėklininkystė (NACE A1.6.4);
- paruoštų pašarų gyvuliams gamyba (NACE C10.9)
- gėlių, sodinukų, sėklų, trąšų, naminių gyvūnėlių ir jų ėdalo mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (NACE G47.7.6);
- maisto, gėrimų ir tabako mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (G47.2.9);
- mašinų ir įrangos remontas ir įrengimas (NACE C33);
- mašinų, pramonės įrangos, laivų ir lėktuvų pardavimo agentų veikla (NACE G46.1.4);
- grūdų, neperdirbto tabako, sėklų ir pašarų gyvuliams didmeninė prekyba (NACE G46.2.1);
- nespecializuota didmeninė prekyba (NACE G46.9)

Remiantis ETAS sektorių klasifikacija, yra laikoma, kad šie sektoriai daro didelį poveikį klimatui ir atspindi pagrindinių Grupės verslo padalinių veiklos kryptis.

VEIKLOS, VYKDOMOS DIDELĮ POVEIKĮ KLIMATUI DARANČIUOSE SEKTORIUOSE, GRYNŲJŲ PAJAMŲ SUMOS

(E1 ETAS-5 | 43 | TR 38)

Grynosios pajamos, naudojamos energijos intensyvumui apskaičiuoti, atitinka konsoliduotąsias segmentų lygmens pajamas, atskleistas Grupės metinėje finansinėje ataskaitoje (4 pastaba: Segmentų ataskaitos). Ūkininkavimo, Maisto gamybos ir Partnerystės su ūkininkais segmentų grynosios pajamos yra naudojamos siekiant parodyti sektorius, darančius didelį poveikį klimatui. Šie segmentai apima veiklą, klasifikuojamą kaip žemės ūkis, gyvulininkystė, pašarų gamyba, grūdų perdirbimas ir maisto gamyba. Tvarumo rodiklių ir finansinės atskaitomybės suderinimas atitinka vidaus sąnaudų centro aprašymą ir audituotus pajamų atskleidimus.

METODIKA, PAGRINDINĖS PRIELAIIDOS IR IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ VEIKSNIAI, NAUDOTI IŠMETAMAM ŠESD KIEKIUI APSKAIČIUOTI AR IŠMATUOTI

(E1 ETAS-6 | TR 39b)

Visas išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas naudojant ŠESD protokolo įmonių standartą (2004), IPCC nacionalinių inventorių gaires (2006, patikslinta 2019), DEFRA 2025 emisijų veiksniai ir ISO 14064-1:2018. Visoms konsoliduotosios įmonės Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje taikoma veiklos kontrolės riba. Išmetamieji teršalai nustatomi naudojant objekto lygmens veiklos duomenis, išorėje patvirtintus išmetamųjų teršalų veiksniai, kaip aprašyta Grupės vidinėje išmetamo ŠESD kiekio apskaitos metodikoje.

Išmestas 1 lygio ŠESD kiekis: iškastinio kuro deginimas, gyvulių virškinimas ir mėšlo tvarkymas, tvarkomi dirvožemiai, šaldymo medžiagų nuotėkis. Deginimo (CO_2) emisijos skaičiuojamos pagal faktinį kuro naudojimą ir DEFRA 2024 veiksniai (grynoji kaloringumo vertė). Kuro naudojimas suskirstytas pagal procesą ir kuro tipą.

Paukštininkystės metodika (2 lygmuo, Solagro 2013): pritaikytas 2 lygmens modelis, kuriame: (i) nedidelis fermentacijos žarnyne CH_4 ($Y_m = 0,6 \%$, pagal Solagro) ir (ii) mėšlo CH_4 ir N_2O skaičiuojami pagal paukščių skaičių, vidutinį gyvą svorį, azoto šalinimą, kraiko sistemą, laikymo sąlygas ir ciklo trukmę. Ataskaitiniais metais modelis apima 53,5 mln. paukščių (broilerių ir veislinių bandų); kai įmanoma, detalizuojama pagal gamybos sistemą. Visas išmestas 1 lygio ŠESD kiekis konvertuojamas pagal IPCC AR6 GWP100. Pastaba: pagal IPCC 2006 m., naminių paukščių žarnyne esančio CH_4 kiekis paprastai yra nereikšmingas; svarbiausias jo kiekis atsiranda dėl mėšlo naudojimo ir didelio paukščių skaičiaus.

Pieno galvijai: fermentacijos žarnyne CH_4 skaičiuojamas pagal DMI, pašarų virškinamumą, bendrą energijos suvartojimą ir metano konversijos koeficientą (Y_m) pagal IPCC 2 lygmenį; taip pat įtraukiamas laktacijos energijos poreikis, vidutinis kūno svoris ir primilžis; intensyvumas – t ECM. Mėšlo CH_4 ir N_2O – pagal išskirtą azotą, laikymo trukmę ir mėšlo tvarkymo sistemą.

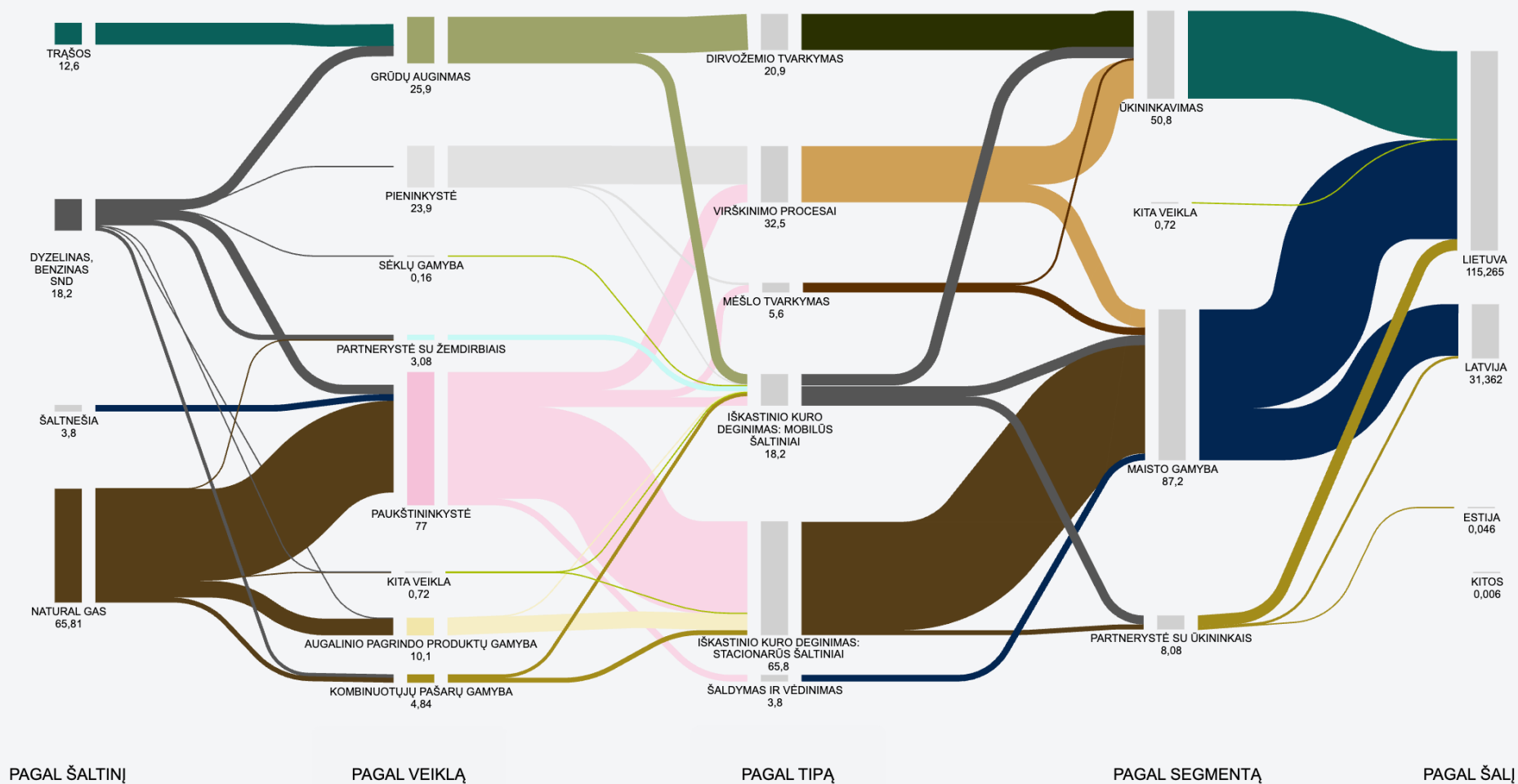
Dirvožemis: išmetamieji teršalai iš sintetinių trąšų, organinių priedų, augalinių liekanų ir azoto fiksacijos; tiesioginis N_2O – pagal azoto tipą, taikymą, kultūrą ir dirvos sąlygas; netiesioginis – pagal NH_3/NO_x garavimą ir NO_3^- išplovimą; azoto įvedinys iš ankštinių augalų įtrauktas į mineralizacijos komponentą, kai taikoma.

Šaldymo medžiagos (HFC): pagal metinius papildymus paukštienos perdirbimo objektuose; kiekvienoms dujoms taikomas atitinkamas GWP (DEFRA 2024); į amoniaką (NH₃) konvertuotoms sistemoms taikomas 0 GWP; nuotėkis laikomas 100 % papildymo tūrio, jei nenurodyta kitaip.

Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis: skaičiuojamas pagal vietos metodą (AIB *Residual Mix 2024* pagal šalį) ir rinkos metodą naudojant kilmės garantijas. Centralizuoto šildymo išmetamieji teršalai – pagal tiekėjo deklaruotus veiksnius, kai prieinama. Visi su Išmesto 2 lygio ŠESD kiekiu susiję duomenys sutikrinami su energijos pirkimų įrašais ir segmentų lygmens apskaita.

Išmestas 3 lygio ŠESD kiekis: įsigytos prekės ir paslaugos (trąšos, pašarai, AAP, pakuotės), tiekimas iki ir po vartojimo, atliekos. Emisijos skaičiuojamos pagal veiklos duomenis ir DEFRA 2024, „Solagro“ ir „Carbon Cloud“ veiksnius. Pradinės ir galutinės grandžių transportas – pagal tonažą, atstumą ir transporto rūšį. Atliekos – pagal srautą ir tvarkymo būdą (kompostavimas, deginimas, sąvartynas). Kapitalo prekės, produkto naudojimas ir galiojimo pabaiga – neįtraukti dėl nereikšmingumo ar duomenų kokybės, kaip dokumentuota **Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio** srities kategorijų vertinime.

CH₄ ir N₂O veiksniai įdiegti kiekviename 2 lygmens modulyje ir paremti IPCC AR6. Dirvožemio organinės anglies kaupimas modeliuojamas pagal „Solagro“ ir atskleidžiamas atskirai. Nėra įtrauktos jokios kompensacijos ar nepatvirtinti pašalinimai.

1 Ilygmens ŠESD emisijos pagal šaltinį, veiklą, tipą, segmentą ir šalis, t, CO2e AB Akola group, 2024-2025

BENDRAS IŠMESTAS 1 LYGIO ŠESD KIEKIS

(E1 ETAS-6 | 48a | TR 43)

Bendras išmestas 1 lygio ŠESD kiekis ataskaitiniu laikotarpiu sudarė **146,7 tūkst. tonų CO₂e**. Išmetamieji teršalai apskaičiuoti pagal vidinę metodiką ir apima visus tiesioginius išmetamo ŠESD kiekio šaltinius, esančius veiklos kontrolėje.

Lentelė 3. Išmesto 1 lygio ŠESD kiekio kategorijų išskaidymas:

Šaltinio kategorija	Apimamos išmetamos ŠESD	Aprašymas
Deginimas (kuro naudojimas)	CO ₂	Gamtinės dujos, dyzelinas, benzinas, SND naudojami paukštynų šildymui, grūdų džiovinimui, žemės ūkio technikai, transportui, katilams.
Gyvuliai – fermentacija žarnyne	CH ₄	Metanas, išskirtas galvijų virškinimo metu; išmetamieji teršalai, modeliuoti pagal IPCC 2 lygmens metodą.
Mėšlo tvarkymas	CH ₄ , N ₂ O	Išmetamieji teršalai, susidarę mėšlo laikymo, tvarkymo ir tręšimo mėšlu (galvijų ir paukščių) metu.
Dirvožemio tvarkymas	N ₂ O	Tiesioginiai ir netiesioginiai N ₂ O išmetamieji teršalai iš naudojamų augalininkystėje mineralinių trąšų, organinių liekanų ir mėšlo.
Šaldymo medžiagų nuotėkis	HFC	Nuotėkis, susidarantis naudojant pramoninį šaldymą ir šaldymo sistemas (daugiausia paukštininkystėje).

Visuotinio atšilimo potencialas (GWP100). Grupė taiko IPCC AR6 vertes:

- CO₂ = 1;
- CH₄ (biogeninis) = 27,2;
- CH₄ (iškastinis) = 29,8;
- N₂O = 273;
- Specifinis dujoms: HFC/HFO GWP pagal IPCC AR6 / DEFRA lenteles.

Papildoma informacija:

- išmetamieji teršalai iš atrajotojų (iš fermentacijos žarnyne + mėšlo) sudaro **15,9 %** viso išmesto 1 lygio ŠESD kiekio;
- su paukštininkyste susiję išmetamieji teršalai (iš fermentacijos žarnyne + mėšlo) sudaro **10 %**;
- organinės anglies sankaupos dirvožemyje sekvestracija modeliuota atskirai ir iš išmesto 1 lygio ŠESD kiekio neatimta, bet potencialūs pašalinimai gali siekti apie 21 tūkst. tCO₂e.

Lentelė 4. 1 lygio ŠESD kiekis pagal dujas (proc.), AB Akola group, 2024-2025 m

Pagrindinių ŠESD tipas	CO ₂	N ₂ O	CH ₄	CO ₂	CH ₄	N ₂ O / CH ₄	HFCs
Pagrindinių ŠESD tipas							
Pagrindinių ŠESD tipas	Gamtinės dujos ir SND	Dirvožemio tvarkymas	Galvijų fermentacijos žarnyne ŠESD	Kuras	Paukščių fermentacijos žarnyne ŠESD	Mėšlo tvarkymas	Šaldymo medžiagos
Pagrindinių ŠESD tipas	45,5 %	14,2 %	15,1 %	11,8 %	7,1 %	3,8 %	2,6 %

IŠMESTO 1 LYGIO ŠESD KIEKIO, KURIAM TAIKOMOS REGULIUOJAMOS APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOS, PROCENTINĖ DALIS
(E1 ETAS-6 | 48b | TR 44)

Grupė nedalyvauja ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ES ATLPS) ar nacionalinėse prekybos sistemose Lietuvoje, Latvijoje ar Estijoje. Todėl **Išmesto 1 lygio ŠESD kiekio** dalis, kuriai taikomos reguliuojamos prekybos sistemos, yra **0 proc.**

VIETA GRINDŽIAMU METODU APSKAIČIUOTAS BENDRAS IŠMESTAS 2 LYGIO ŠESD KIEKIS
(E1 ETAS-6 | 49a–b | 52a–b | TR 45 | TR 47)

Lentelė 5. Išmesto 2 lygio ŠESD kiekio, tCO₂e, AB Akola group, 2024-2025 m.

	Rinkos metodas	Vietos metodas
Nupirka elektra	1 241	11 436
Nupirka šiluma	230	230
Iš viso	1 472	11 666

Tai atspindi kiekvienos šalies tinklo vidurkius, įskaitant iškastinės ir atominės energijos likučių kiekį pagal skelbiamą kaip nurodyta nacionalinės energetikos agentūrų ir AIB statistikoje.

SVARBIŲ ĮVYKIŲ IR APLINKYBIŲ POKYČIŲ ATSKLEIDIMAS
(E1 ETAS-6| TR 42c)

Nuo Grupės vertės grandinės įmonių ataskaitų pateikimo datos iki konsoliduotų bendrojo pobūdžio finansinių ataskaitų pateikimo datos nebuvo nustatyta jokių reikšmingų įvykių ar aplinkybių pasikeitimų, turinčių įtakos ŠESD išmetimui.

BIOGENINIO CO₂, IŠMESTO DEGINANT BIOMASĘ AR JAI BIOLOGIŠKAI SKAIDANTIS, KIEKIS ATSKLEISTAS ATSKIRAI NUO IŠMESTO 1 LYGIO ŠESD KIEKIO

(E1 ETAS-6 | TR 43c)

Biogeninis CO₂ pateikiamas atskirai biogeninių išmetimų eilutėje ir nepriskiriamas prie išmesto 1 lygio iškastinio CO₂ kiekio. Išmetamieji teršalai apskaičiuoti pagal vietos duomenis apie kuro sunaudojimą, vadovaujantis IPCC ir DEFRA metodikomis.

Ataskaitiniu laikotarpiu biogeniniai išmetamieji teršalai sudarė **42,8 tCO₂e**: jie buvo daugiausia iš **biometano**, pradėto naudoti AB „Kauno Grūdai“, o likusi dalis – deginant šiaudus šilumai gaminti paukštininkystės ūkiuose. Biogeninių pašalinimų ar kompensacijų nefiksuota.

IŠMESTAS 2 LYGIO ŠESD KIEKIS – SUTARTINĖS PRIEMONĖS

(E1-6 ETAS | TR 45d)

- **Padengta procentinė dalis: 97,5 %** visos nupirkto elektros aprūpinta tiekėjo paketinėmis sutartimis su įtrauktomis kilmės garantijomis. Nupirktai šilumai atsinaujinančiųjų energijos išteklių priemonės netaikomos.
- **Priemonių tipai:** naudojamos tik pakutinės elektros sutartys su įtrauktomis kilmės garantijomis; Grupė nenaudoja nuo tiekimo sutarčių atskirtų energijos savybių reikalavimų ar nepriklausomai prekiaujamų sertifikatų.
- **Šiluma: 0 %** nupirkto šilumos aprūpinta atsinaujinančiomis sutartinėmis priemonėmis.

BIOGENINIS CO₂, IŠMESTAS DEGINANT BIOMASĘ AR JAI BIOLOGIŠKAI SKAIDANTIS SUSIJUSIOS SU 2 SRITIES ENERGIJA, NEĮTRAUKTAS Į IŠMETAMĄ 2 LYGIO ŠESD KIEKĮ

(E1 ETAS-6 | TR 45e)

Su išmetamu 2 lygio ŠESD kiekiu nesusiję jokie išmesto biogeninio CO₂ kiekiai. Elektros energijai **taikomi AIB rinkos metodų veiksniai**, kurie neapima biomasės deginimo ar skaidymo. Iš nupirkto šilumos susidarę išmetamieji teršalai apskaitomi pagal turimus veiksnius; nors dalis energijos gali būti iš biokuro, patikimos informacijos apie biogeninę dalį nėra ir atskirai nėra nustatomi potencialūs biogeniniai išmetamieji teršalai, susiję su išmetamu 2 lygio ŠESD kiekiu, dėl jų nereikšmingumo, palyginti su bendru išmetamųjų teršalų kiekiu.

Pažymėtina, kad ataskaitiniu laikotarpiu nacionalinėje elektros gamybos struktūroje atsinaujinantys šaltiniai sudarė: **12,60 % Lietuvoje, 7,44 Latvijoje %, 22,37 % Estijoje ir 4,46% Lenkijoje** (šios vertės atskleidžiamos tik skaidrumo tikslais, o apskaitos tikslais nėra naudojamos).

IŠMESTO 3 LYGIO ŠESD KIEKIO DALIS, APSKAIČIUOTA NAUDOJANT PIRMINIUS DUOMENIS

(E1 ETAS-6 | TR 46g)

58 proc. išmesto 3 lygio ŠESD kiekio apskaičiuota naudojant Grupės pakaitinius kintamuosius, o -10 proc. – naudojant DEFRA ir AIB veiksnius. Ūkininkavimo, grūdų perdirbimo ir pašarų gamybos išmesto 1 ir 2 lygio ŠESD kiekio duomenys taikomi kaip pakaitiniai kintamieji, nes jie atspindi sektoriaus veiklas.

Lentelė 6. Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio dalis, apskaičiuota naudojant Grupės duomenis, AB Akola group, 2024-2025 m

Kategorija	Išmetamieji teršalai % naudojant Grupės duomenis	tCO ₂ e
1 kategorija: įsigytos prekės ir paslaugos	48 %	649 142,2
10 kategorija: parduotų produktų apdirbimas	100 %	40 766,8
11 kategorija: parduotų produktų naudojimas	100 %	540 870,4
Bendras išmesto 3 lygio ŠESD kiekis	58 %	1 230 779,4

Lentelė 7. Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio dalis, apskaičiuota naudojant DEFRA ir AIB veiksnius, AB Akola group, 2024-2025 m.

Kategorija	Išmetamieji teršalai % naudojant Grupės duomenis	tCO ₂ e
1 kategorija: įsigytos prekės ir paslaugos	2 %	26 628,0
3 kategorija: su kuru ir energija susijusi veikla (neįtraukta į išmestą 1 ir 2 lygio ŠESD kiekį)	100 %	5 257,9
4 kategorija: transportavimas ir paskirstymas pradinėje grandyje	100 %	121 850,2
5 kategorija: veiklos metu susidariusios atliekos	100 %	1 193,1
6 kategorija: verslo kelionės	100 %	3 641,5
7 kategorija: darbuotojų kelionės į darbą / iš darbo	100 %	2 008,6
9 kategorija: transportavimas ir paskirstymas galutinėje grandyje	100 %	52 947,1
12 kategorija: parduotų produktų galiojimo pabaigos tvarkymas	100 %	2 562,5
15 kategorija: investicijos	100 %	311

Neįtrauktos kategorijos: 2 kategorija – neapskaičiuota dėl duomenų trūkumo; 8 kategorija – įtraukta į išmestą 1 ir 2 lygio ŠESD kiekį; 13 kategorija – nereikšminga; 14 kategorija – netaikoma.

ATASKAITŲ TEIKIMO RIBOS IR SKAIČIAVIMO METODAI IŠMESTAM 3 LYGIO ŠESD KIEKIUI ĮVERTINTI (E1 ETAS-6 | TR 46 h)

Išmesto 3 lygio ŠESD kiekis skaičiuojamas visoms konsoliduotosioms bendrovėms Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Skaičiuojant naudojami veiklos duomenys iš ERP pirkimų, transporto tonažo ir atliekų apskaitos žurnalų, derinant su DEFRA, „Solagro“ ir „Carbon Cloud“ išmetamųjų teršalų veiksniais. Išmesto 1 ir 2 lygio ŠESD kiekio duomenys iš ūkininkavimo, grūdų perdirbimo ir pašarų gamybos taikomi kaip pakaitiniai kintamieji, kai jie reprezentuojantys. 2, 8, 13 ir 14 kategorijos neįtrauktos, nes nereikšmingos arba netaikomos.

Išmesto 3 lygio ŠESD kiekio konsolidavimas taikytas nuosekliai atsižvelgiant į Grupės veiklos kontrolės ribą. 1 kategorijoje (įsigytos prekės ir paslaugos) įtraukiami tik išorėje įsigyti derliaus ir žemės ūkio produktai. Grupės viduje nupirkta derliaus neįtraukiamas, nes susiję išmetamieji teršalai jau apskaitomi Ūkininkavimo segmento išmesto 1 ir 2 lygio ŠESD kiekio apskaitoje. Analogiškai Grupės viduje įsigyti pašarai neįtraukiami į išmesto 3 lygio ŠESD kiekį, kadangi jų išmetamieji teršalai fiksuojami vidinėje išmesto 1 ir 2 lygio ŠESD kiekio apskaitoje.

Segmento Partnerystė su ūkininkais atveju vidaus rinkoje parduodami žemės ūkio įvediniai (trąšos, AAP ir kt.) nėra įtrauktos į išmesto 3 lygio ŠESD kiekį pardavimo metu. Su tokių įvedinių naudojimu susiję išmetamieji teršalai pateikiami segmento Ūkininkavimas išmesto 1 lygio ŠESD kiekio apskaitoje ir todėl neįtraukiami į išmesto 3 lygio ŠESD kiekio 11 kategoriją (parduoto produkto naudojimas).

Toks požiūris neleidžia dvigubai skaičiuoti išmetamųjų teršalų konsoliduotame Grupės ŠESD inventoriuje ir kartu užtikrina visos išorinės vertės grandinės poveikio aprėptį.

IŠMETAMO ŠESD KIEKIO INTENSYVUMAS

(E1 ETAS-6 | 53 | TR 53)

Pagal vietos metodą: 1 440,5 tCO₂e vienam 1 mln. EUR grynujų pajamų. Įtraukta išmestas 1 ir 2 lygio ŠESD kiekis (pagal vietos metodą) ir aktualus išmestas 3 lygio ŠESD kiekis.

Pagal rinkos metodą: 1 434,1 tCO₂e vienam 1 mln. EUR grynujų pajamų. Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis skaičiuojamas naudojant tiekėjų kilmės garantijas, kai taikoma.

GRYNOSIOS PAJAMOS IR SUDERINIMAS SU FINANSINĖMIS ATASKAITOMIS

(E1 ETAS-6 | 55 | TR 55)

Grynosios pajamos, naudotos išmetamo ŠESD kiekio intensyvumui skaičiuoti, atitinka konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Jos sutampa su eilute „**Pajamos**“ konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje. Koregavimų, atmetimų ar sutikrinimo įrašų nereikia.

- **Grynosios pajamos: 1 595,6 mln. EUR.**
- **Grynosios pajamos, naudotos išmetamo ŠESD kiekio intensyvumui skaičiuoti: 1 595,6 mln. EUR.**
- **Grynosios pajamos, nenaudotos išmetamo ŠESD kiekio intensyvumui skaičiuoti: 0 EUR.**

IŠMETAMO ŠESD KIEKIO ABSORBAVIMAS, LAIKYMAS IR ANGLIES DIOKSIDO KREDITAI

(E1 ETAS-7 | 56a–58 | TR 56–TR 57)

Atskaitiniais metais Grupė neįgyvendino ŠESD absorbuojimo ar saugojimo projektų nei savo veikloje, nei su vertės grandine susijusiuose subjektuose. Grupė pripažįsta, kad valdomos žemės užtikrina natūralią anglies dioksido sekvestraciją dirvožemio ir biomasės procesuose. Visapusiškas faktinės sekvestracijos

potencialo vertinimas yra vykdomas. Bendri, NUTS3 lygmens analize pagrįsti įverčiai rodo apie **20 000–23 000 tCO₂e** per metus. Šios reikšmės nenaudojamos audituojamai atskaitomybei ir pateikiamos tik informaciniais tikslais. Dalyvavimas „iNsoil“ ir „HeavyFinance“ programose tęsiamas, tačiau rezultatus dar tikrina nepriklausomi vertintojai. Indikatyvus apie **2 tCO₂e/ha** per metus kaupimo potencialas į ŠESD inventorių, kompensacijas ar uždavinius neįtrauktas.

Grupė nefinansuoja ir neketina finansuoti su klimato kaitos švelninimu susijusių projektų už vertės grandinės ribų, perkant anglies dioksido kreditus. Grupė neperka, neparduoda ir nenaikina anglies dioksido kreditų.

ANGLIES KAINODARA

(E1 ETAS-8 | 63a–63d, TR 65)

Grupė netaiko vidaus anglies kainodaros schemos. Atitinkamai, visi atskleidimai pagal E1-8 ETAS | 63a–63d yra netaikomi.

Dvejopo reikšmingumo ir IRO analizėms naudojama **50 EUR/tCO₂e** scenarijais grįsta, tariama anglies kaina; ji nenaudojama vidaus sprendimuose, finansavime ar biudžete ir neturi poveikio finansinių ataskaitų atskleidimams.

TURTAS, KURIAM KYLA REIKŠMINGA FIZINĖ RIZIKA PRIEŠ VERTINANT PRISITAIKYMO VEIKSMUS

(E1 ETAS-9 | 66 a | TR 70)

Grupės nuosavybės teise valdomo turto, atitinkančio reikšmingumo slenkstį prieš prisitaikymo priemones, **nenustatyta**.

GRYNOSIOS PAJAMOS IŠ VEIKLŲ, KURIOMS KYLA REIKŠMINGA FIZINĖ AR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO RIZIKA

(E1 ETAS-9 | 66 d | TR 71)

Klimato scenarijų analizė nustatė veiklas, kuriose galimas finansinis poveikis pasiekia reikšmingumo ribą.

Reikšminga fizinė rizika nustatyta dviem **nuomojamiems** grūdų elevatoriams Lietuvoje ir Latvijoje. Nors šios priemonės nėra Grupės nuosavybė, jų sutrikdymas gali riboti grūdų priėmimo ir išsiuntimo pajėgumus, vėlinti ar mažinti sutartinių pardavimų vykdymą grūdų prekyboje (segmentas **Partnerystė su ūkininkais**). Dėl to pajamos sumažėtų dėl mažesnio grūdų prekybos operacijų našumo veiklos sutrikimo laikotarpiu. Rizika vertinama ilguoju laikotarpiu (2041–2060 m.) pagal didelės grėsmės SSP prognozes. Ataskaitiniu laikotarpiu grynosios pajamos iš veiklų, kurioms kyla reikšminga fizinė rizika, yra **iki 2%** konsoliduotų grynųjų pajamų (TFAS 15).

Reikšmingos pereinamojo laikotarpio rizikos (≥ 75) nustatytos dviejuose scenarijuose:

CBAM poveikis – SSP1-2.6 (ilgasis laikotarpis)

- **Segmentas:** Partnerystė su ūkininkais – trąšų prekyba;
- **Rizikos veiksnys:** mažas išmetamųjų teršalų kiekis, stipri institucinė trajektorija, CBAM taikoma anglies kainodara ir tikrinimo reikalavimai trąšų importui į ES.
- **Galimos pajamų netektys:** atitikties sąnaudos ir įskaiciuoti anglies mokesčiai didina kainas, mažindami konkurencingumą jautriose rinkose; pirkėjai gali pereiti pas pigesnius tiekėjus ar mažinti apimtis.
- **Rizikoje esančios grynosios pajamos:** 157.8 m Eur, tai 10 % konsoliduotų grynujų pajamų (TFAS 15).

Priklausomybė nuo centralizuotos energijos infrastruktūros – SSP5-8.5 (ilgasis laikotarpis)

- **Segmentai:** Maisto gamyba (paukštininkystė, perdirbimas, gamyba), Ūkininkavimas (pienininkystė), ir Partnerystė su ūkininkais (pašarų gamyba).
- **Rizikos veiksnys:** didelė priklausomybė nuo centralizuotos elektros ir šilumos tiekimo esant dideliame teršalų išmetimui ir dažnesniems klimato sukeltai elektros energijos gamybos ir paskirstymo sutrikimais.
- **Galimos pajamų netektys:** energijos tiekimo pertrūkiai stabdytų daug energijos vartojančią veiklą, dėl to būtų praleisti pristatymai, sumažėtų gamybos apimtys ir galbūt būtų pažeistos tiekimo sutartys. Dėl neįvykdytų užsakymų ir sutartinių baudų būtų prarastos pajamos, o poveikis būtų dar didesnis dėl paveiktų operacijų masto.
- **Rizikoje esančios grynosios pajamos:** galėtų siekti ir 50 % konsoliduotų grynujų pajamų (TFAS 15).

Rizikos profilis pagal scenarijus – SSP1-2.6: dominuoja atitikties, prisitaikymo ir reputacinės rizikos; CBAM reikšmingas trąšų prekybai, o energijos infrastruktūros pažeidžiamumas vertinamas kaip didelis. **SSP2-4.5** yra panašus, bet su mažesniu atitikties intensyvumu, mažesniu reputaciniu spaudimu ir be privalomo technologijų diegimo; energijos infrastruktūros poveikis išlieka didelis / vidutinis, bet nereikšmingas. **SSP3-7.0** pereina prie technologijų diegimo, gyvūnų gerovės ir prisitaikymo nesėkmės rizikų; priklausomybė nuo centralizuotos energijos išlieka didelė / vidutinė. **SSP5-8.5** scenarijuje dominuoja technologinės rizikos; energijos priklausomybė tampa reikšminga keliems segmentams, o atitikties ir reputacinės rizikos mažėja.

NUMATOMŲ FINANSINIŲ PASEKMIŲ VERTINIMAS TURTUI IR VEIKLOMS, KURIOMS KYLA REIKŠMINGA FIZINĖ RIZIKA

(E1 ETAS-9 | TR 69a–69b)

Turto lygmens fizinių rizikų ir veiklų lygmens sisteminių bei pereinamojo laikotarpio rizikų identifikavimo ir vertinimo procesas aprašytas skyriuje „**Atsparumo vertinimas**“ (žr. 2 ETAS | SBM-3, 17 p., ir TR 7–TR 9). Toliau vertinamos tik tos rizikos, kurių sudėtinis balas yra ≥ 75 , ir jos pateikiamos finansinio poveikio įvertinimui pagal TR 69(a).

Kiekvienai reikšmingai fizinei rizikai numatomos finansinės pasekmės apskaičiuojamos:

- susiejant pajamas generuojančią veiklą su rizikoje esančiu turtu;
- nustatant paveikto pralaidumo ar pajėgumo dalį;
- taikant vidutines bendrąsias pajamas vienetui ir
- koreguojant pagal nukreipimo galimybes ir numatomą veiklos atstatymo laiką, remiantis ankstesnių sutrikimų duomenimis apie panašų turtus.

Skaičiavimas atliekamas 2030 m. (2021–2040 m.) ir 2050 m. (2041–2060 m.) laikotarpiams, taikant tas pačias scenarijų ribas ir prielaidas kaip atsparumo analizėje. Gautos piniginės sumos ir konsoliduotų gryųjų pajamų dalys atskleidžiamos pagal E1-9 ETAS TR 71.

Vertinimas visiškai integruotas į Grupės procesą reikšmingoms fizinėms rizikoms ir klimato scenarijams nustatyti (žr. 2 ETAS | SBM-3, 17 p., TR 7–TR 9).

- **Reikšmingumo nustatymas:** turto lygmens pavojų balai, pažeidžiamumas (tikėtumas, aprėptis, mastas, neatitaisomumas, jautrumas, gebėjimas prisitaikyti) ir sudėtinis balas apskaičiuojami remiantis CMIP6 suderintomis prognozėmis; apima 2030 ir 2050 m. laikotarpius pagal SSP1-2.6, SSP2-4.5, SSP3-7.0 ir SSP5-8.5. Tik balas ≥ 75 klasifikuojamas kaip reikšmingas.
- **Suderinimas su scenarijų analize:** pavojų ir pažeidžiamumo vertinimai atliekami naudojant tas pačias klimato scenarijų ribas, kintamuosius ir modeliavimo prielaidas, kurios taikomos grupės atsparumo analizei.
- **Ryšys su finansiniu modeliavimu:** reikšmingas turtas ir veiklos perkeliama į TR 69(a) etapą, užtikrinant metodinį nuoseklumą.

TURTAS, KURIAM KYLA REIKŠMINGA FIZINĖ RIZIKA PRIEŠ TAIKANT KLIMATO KAITOS PRISITAIKYMO VEIKSMUS

(E1 ETAS-9 | 66–66 c | TR 70)

Pagal atsparumo vertinimą (2 ETAS | SBM-3, 17 p., TR 7–TR 9) Grupės nuosavybės teisėmis valdomo turto, atitinkančio ≥ 75 slenkstį, nenustatyta.

NUMATOMŲ FINANSINIŲ PASEKMIŲ VERTINIMAS VEIKLOMS, KURIOMS KYLA REIKŠMINGA PERTVARKOS RIZIKA

(E1 ETAS-9 | TR 72a–72b, TR 73a)

Pertvarkos rizikų identifikavimo ir vertinimo procesas veiklų lygmeniu aprašytas „**Atsparumo vertinime**“ (2 ETAS | SBM-3, 17 p., TR 7–TR 9). Toliau vertinamos tik rizikos, kurių sudėtinis balas yra ≥ 75 .

Šiame ataskaitiniame laikotarpyje reikšmingos pertvarkos rizikos nustatytos:

- **Partnerystė su ūkininkais – trąšų prekyba:** CBAM poveikis pagal SSP1-2.6.
- **Maisto gamyba** (paukštininkystė / perdirbimas, gamyba), **Ūkininkavimas** (pienininkystė) ir **Partnerystė su ūkininkais** (pašarų gamyba): priklausomybė nuo centralizuotos energijos infrastruktūros pagal SSP5-8.5.

Galimas poveikis būsimam finansiniam rezultatui ir būklei vertintas susiejus pajamas generuojančias veiklas su konkrečiais rizikos veiksniais, modeliuojant reguliavimo sąnaudų didėjimo, technologijų diegimo ar veiklos sutrikimų poveikį EBITDA ir pinigų srautams ir atliekant atsparumo bandymus 2030 m. (2021–2040 m.) ir 2050 m. (2041–2060 m.) laikotarpiuose. Vertinimas yra integruota Grupės pertvarkos rizikų reikšmingumo nustatymo dalis ir jam atlikti yra naudojami tie patys scenarijai bei prielaidos kaip ir atsparumo analizėje.

POTENCIALAUS NEIŠNAUDOJAMO TURTO SUMA IR DALIS

(E1 ETAS-9 | TR 73a–b)

Grupės nuosavybės teise valdomo turto, atitinkančio ≥ 75 slenkstį dėl pertvarkos rizikos, nėra. **Atitinkamai, potencialaus neišnaudojamo turto suma – 0 EUR, dalis 0 %.**

Nekilnojamojo turto, kurio energijos suvartojimas grindžiamas vidiniais įverčiais, balansinė vertė – **0 EUR** (visi duomenys remiasi tiekėjų sąskaitomis ir skaitiklių rodmenimis).

Nekilnojamojo turto, kurio energijos suvartojimas apskaičiuojamas remiantis vidiniais įvertinimais, bendra balansinė vertė yra **0 EUR**. Grupė nenaudoja vidinių nekilnojamojo turto energijos suvartojimo įvertinimų; visi skaičiai pagrįsti faktinėmis tiekėjų sąskaitomis ir skaitiklių rodmenimis.

Atsakomybė dėl reikšmingų pertvarkos rizikų, kurią gali tekti pripažinti finansinėse ataskaitose, sudaro **0 EUR**. Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo pripažinta jokių atidėjinių ar įsipareigojimų dėl reikšmingų pertvarkos rizikų, nes metų pabaigoje nebuvo jokių įsipareigojimų pagal IAS 37 nustatytas prievolės.

GRYNOSIOS PAJAMOS IŠ VEIKLOS IR KLIENTŲ, KURIEMS KYLA REIKŠMINGA PERTVARKOS RIZIKA

(E1 ETAS-9 | 67 e)

Lentelė 8. Pajamos iš veiklos ir klientų, kuriems kyla reikšminga pertvarkos rizika

Kategorija	Suma (mln. EUR)	% konsoliduotų grynujų pajamų
Grynosios pajamos iš veiklos, kurioms kyla reikšminga pertvarkos rizika	579,25	36%
Pajamos iš klientų, vykdančių su anglimi susijusią veiklą	0,00	0%
Pajamos iš klientų, vykdančių su nafta susijusią veiklą	0,00	0%
Pajamos iš klientų, vykdančių su dujomis susijusią veiklą	0,00	0%

Pastaba: Grupė negamina, neprekiauja ir neteikia paslaugų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su anglimi, nafta ar dujomis.

SUDERINIMAS SU FINANSINĖMIS ATASKAITOMIS: REIKŠMINGOS TURTO, ĮSIPAREIGOJIMŲ IR GRYNŲJŲ PAJAMŲ SUMOS, KURIOMS KYLA REIKŠMINGA FIZINĖ AR PERTVARKOS RIZIKA

(E1 ETAS-9| 68a–68b)

Visos turto ir grynujų pajamų sumos, kurioms kyla reikšminga fizinė rizika, paimtos tiesiogiai iš konsoliduotų finansinių ataskaitų. Sutikrinimai atliekami IAS 16 (ilgalaikis turtas), IAS 2 (atsargos) ir TFAS 8 (segmentų pajamos) lygiu. Papildomų vidaus įverčių ar koregavimų, be atskleistų finansinėse ataskaitose, netaikoma.

Grupės nuosavo turto, įsipareigojimų ar pajamų srautų, atitinkančių ≥ 75 slenkstį dėl pertvarkos rizikos, nėra. Atitinkamai sutikrintos sumos konsoliduotose finansinėse ataskaitose: **0 EUR** turtui, **0 EUR** įsipareigojimams ir **0 %** konsoliduotų grynujų pajamų.

Atitikties ES taksonomijai apžvalga

Europos Sąjungos (ES) taksonomija (Taksonomijos reglamentas (ES) 2020/852, ir susiję deleguotieji aktai; toliau – taksonomija) yra ekonominių veiklų klasifikavimo sistema, kuria siekiama skatinti privačias investicijas į veiklą, prisidedančią prie Europos Žaliojo kurso. Taksonomija apibrėžia šiuos aplinkosaugos tikslus:

- KKŠ – klimato kaitos švelninimas.
- PKK – prisitaikymas prie klimato kaitos.
- VND – tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga.
- ŽE – perėjimas prie žiedinės ekonomikos.
- TPK – taršos prevencija ir kontrolė.
- BIO – biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.

Taksonominė ekonominė veikla yra apibrėžiama kaip veikla, aprašyta susijusiuose taksonomijos reglamento deleguotuosiuose aktuose, t. y. yra įtraukta į taksonomiją bei priskirta prie bent vieno iš šešių aplinkosaugos tikslų. Nustačius, kad įmonės ekonominės veiklos yra taksonominės, atliekamas veiklos vertinimas pagal taksonomijoje apibrėžtus, moksliniais įrodymais pagrįstus techninės analizės kriterijus. Visus kriterijus atitinkanti taksonominė veikla yra laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria.

Šioje apžvalgoje pateikiama AB Akola group kartu su dukterinėmis įmonėmis (toliau – Grupė) konsoliduota informacija apie Grupės vykdomas taksonomines veiklas ir jų atitiktį taksonomijos kriterijams pagal pagrindinius veiklos rodiklius. Informacija pateikiama už 2024–2025 finansinius metus, kurie prasideda kalendorinių metų liepos 1 d. ir baigiasi kitų kalendorinių metų birželio 30 d. Ši apžvalga turi būti skaitoma kartu su Grupės metinėmis finansinėmis ataskaitomis.

Pažymime, kad kai kurios taksonomijos ir pagal ją priimtų deleguotųjų aktų formuluotės ir terminai vis dar yra interpretuojami skirtingai ir nėra oficialiai išaiškinti. Šioje apžvalgoje pateikiame apskaičiuotus taksonomijos rodiklius ir paaiškiname, kaip buvo interpretuojami taksonomijos reikalavimai. Ateityje, atsižvelgiant į galimus naujus oficialius taksonomijos išaiškinimus, atskleidžiama informacija ir rodiklių apskaičiavimo metodologija gali pasikeisti.

TAKSONOMINIŲ VEIKLŲ NUSTATYMAS IR RODIKLIŲ APSKAIČIAVIMAS

Pagrindiniai taksonomijos rodikliai – pajamos (angl. *turnover*), kapitalo išlaidos (CapEx) ir veiklos sąnaudos (OpEx) – atskleidžiami šabloninėse lentelėse (žr. 9-11 lenteles). Visi pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai susiję su taksonomija yra įvertinti ir apskaičiuoti taip, kad būtų išvengta dvigubo skaičiavimo (t. y. veikla, prisidedanti prie kelių aplinkosaugos tikslų, į rodiklio apskaičiavimą įtraukta tik vieną kartą). Į taksonomijos vertinimą neįtrauktos dėl Grupės įmonių tarpusavyje įvykusių sandorių gautos pajamos, patirtos sąnaudos, įgytas turtas, išskyrus įmonės įsigijimo atveju įgytą turtą.

Kadangi Grupės taksonominė veikla iš esmės yra susijusi tik su išlaidomis (CapEx ar OpEx, o pajamų rodiklis yra pakankamai nereikšmingas), jos taksonominių veiklų sąrašas, palyginus su ankstesniais laikotarpiais, gali kisti priklausomai nuo ataskaitinių laikotarpių metu atliktų investicijų, patirtų išlaidų bei galimybės jas aiškiai identifikuoti ir priskirti konkrečiai taksonominei veiklai.

Palyginus su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, apskaičiuojant CapEx vardiklį papildomai įtraukti biologinio turto pirkimai, o į pajamų vardiklį įtrauktos ir finansinės veiklos pajamos (pvz., paskolų palūkanų pajamos ir kt.). Šie pakeitimai atlikti siekiant užtikrinti didesnį tikslumą ir atitikimą Taksonomijos reikalavimams. Pažymėtina, kad 2023–2024 m. rodikliai nebuvo perskaičiuoti, todėl, lyginant rodiklius su ankstesniu laikotarpiu, duomenis rekomenduojama vertinti atsargiai, nes skaičiai gali būti tiesiogiai nepalyginami.

Pajamos

Pagrindiniai Grupės veiklos segmentai (Partnerystė su ūkininkais, Ūkininkavimas, Maisto gamyba, Kiti produktai ir paslaugos), iš kurių Grupės įmonės gauna pajamų, šiai dienai nėra įtraukti į taksonomiją, – taksonominei veiklai pagal pajamas priskiriama nežymi Grupės veiklos dalis. Tai, kad pagrindinė Grupės veikla nėra įtraukta į taksonomiją, nereiškia, kad ji negali būti vykdoma tvariai aplinkos atžvilgiu. Taksonomijos veiklų ir kriterijų sąrašas yra nuolat pildomas, todėl ateityje Grupei taikomas taksonominių veiklų sąrašas gali būti išplėstas.

Grupės veiklos dalis pagal gautas pajamas 2024–2025 finansiniais metais yra priskirta šiai *taksonominei veiklai*:

- Nuosavų ir naudojimo teise valdomų pastatų nuoma trečiosioms šalims – KKŠ 7.7 *Pastatų įsigijimas ir nuosavybė*.
- Nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas, siekiant paruošti jas pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui (pvz., žemės ūkio veikloje susidarančios biologiškai skaidžios atliekos parduodamos energijos gamybai; gyvūninės kilmės atliekos parduodamos naudoti trąšų ir pašarų gamyboje) – KKŠ 5.5 *Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas*.
- Geležinkelių transporto priemonių (vagonų) nuomos pajamos – KKŠ 6.2 *Krovininis geležinkelių transportas*.
- Transportavimas M1, N1, L kategorijų (lengvosiomis) transporto priemonėmis, kai jos atitinka EURO 5 arba EURO 6 – KKŠ 6.5 *Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis*.
- Transportavimas N1, N2, N3 kategorijų (krovininėmis) transporto priemonėmis, kai jos atitinka EURO 6 E etapą – KKŠ 6.6 *Krovininio kelių transporto paslaugos*.
- Vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos gyvenamiesiems namams – KKŠ 5.1 *Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas*.

Taksonominės veiklos pajamų dalis apskaičiuota pajamas iš produktų ir paslaugų, susijusių su taksonomine veikla, padalijus iš visų grupės pajamų (žr. 9 lentelę).

Finansinių ataskaitų eilutės, geriausiai atitinkančios pajamų rodiklį pagal Taksonomiją yra: *Pajamos iš sutarčių su klientais, Kitos pajamos, Finansinės veiklos pajamos*.

CapEx

Dalis grupės kapitalo išlaidų 2024–2025 finansiniais metais buvo susijusios su taksonomine veikla bei atskiromis į taksonomiją įtrauktomis priemonėmis, sudarančiomis sąlygas tikslinę veiklą vykdyti išmetant mažai anglies dioksido arba ją vykdant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos apskaičiuotos investicijas, susijusias su taksonomijoje apibrėžta veikla, padalijus iš visų kapitalo išlaidų pagal taksonomiją (žr. 10 lentelę).

Grupės veiklos (investicijos) buvo priskirtos taksonominėms veikloms vadovaujantis taksonomijoje pateiktais veiklų apibrėžimais. Priskiriant pastatus *Naujų pastatų statyba* ir *Pastatų įsigijimas ir nuosavybė* veikloms buvo vadovaujamasi LR statybos įstatyme pateiktu pastato apibrėžimu (neįtraukiant įvairių inžinerinių statinių, kurie neatitinka toliau pateikto apibrėžimo): *Pastatas – apdengtas stogu statinys, kurio didžiausią dalį sudaro patalpos*.

Dalis Grupės kapitalo išlaidų 2024–2025 finansiniais metais yra priskirta šiai *taksonominei veiklai*:

- Naujai statomi pastatai (įsigijimai) – KKŠ 7.1 *Naujų pastatų statyba*.
- Nuosavų ir naudojimo teise valdomų pastatų įsigijimas ar pagerinimas – KKŠ 7.7 *Pastatų įsigijimas ir nuosavybė*.
- Nuosavų ir naudojimo teise valdomų pastatų kapitalinė renovacija – KKŠ 7.2 *Esamų pastatų renovacija*.
- Atskirų (pavienių) efektyvaus energijos vartojimo priemonių įsigijimai – KKŠ 7.3 *Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas*.
- Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įsigijimai – KKŠ 7.5 *Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas*.
- Saulės jėgainių įsigijimai – KKŠ 4.1 *Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją*.
- Biodujų perdavimo ir (ar) skirstymo tinklų statyba ar išplėtimas – KKŠ 4.14 *Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai*.
- Biodujų gamybos įrenginių įsigijimas ar pagerinimas – KKŠ 4.24 *Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos*.
- Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų (pvz., vandens gręžinių) įsigijimai – KKŠ 5.1 *Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas; atnaujinimas* – KKŠ 5.2 *Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas*.
- Nepavojingų atliekų rinkimui ir vežimui reikalingos įrangos įsigijimai – KKŠ 5.5 *Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas*.
- Biodujų gamybos įrenginių įrengimas – ŽE 2.5 *Biologinių atliekų panaudojimas anaerobinio skaidymo arba kompostavimo būdu*.
- Geležinkelio remontas – KKŠ 6.14 *Geležinkelių transporto infrastruktūra*.
- M1, N1, L kategorijų (lengvųjų) transporto priemonių, kai jos atitinka EURO 5 arba EURO 6, pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma – KKŠ 6.5 *Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis*.
- N1, N2, N3 kategorijų (krovininės) transporto priemonės, kai jos atitinka EURO 6 E etapą - pirkimas, išperkamoji nuoma – KKŠ 6.6 *Krovininio kelių transporto paslaugos*.

Finansinių ataskaitų eilutės, geriausiai atitinkančios CapEx rodiklį pagal Taksonomiją yra: *Nematerialusis turtas: Įsigijimai ir Dukterinių įmonių įsigijimai; Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai: Įsigijimai ir Dukterinių įmonių įsigijimai; Naudojimosi teise valdomas turtas: Įsigijimai ir Dukterinių įmonių įsigijimai; Biologinis turtas: Įsigijimas*.

OpEx

Taksonomijoje pateiktas veiklos sąnaudų (OpEx) apibrėžimas skiriasi nuo įprastai finansų apskaitoje taikomo apibrėžimo ir apima kur kas mažesnę dalį sąnaudų. Taikant šį apibrėžimą, į Grupės taksonomijos OpEx apskaičiavimą įtrauktos tik techninės priežiūros ir remonto, bei trumpalaikės nuomos išlaidos.

Svarbu paminėti, kad šiuo metu Grupės taikoma apskaitos sistema nėra pritaikyta lengvai išskirti su taksonominiu turtu, įranga ir įrengimais susijusias veiklos sąnaudas, todėl ateityje apskaičiuoti rodikliai gali būti tikslinami.

Dalis Grupės veiklos sąnaudų 2024–2025 finansiniais metais yra priskirta šiai *taksonominei veiklai*:

- Nuosavų ir naudojimo teise valdomų pastatų techninė priežiūra ir remontas, valymo išlaidos, nuoma – KKŠ 7.7 *Pastatų įsigijimas ir nuosavybė*.
- Atskirų (pavienių) efektyvaus energijos vartojimo priemonių techninė priežiūra ir remontas – KKŠ 7.3 *Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas*.
- Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų techninė priežiūra ir remontas – KKŠ 7.5 *Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas*.
- M1, N1, L kategorijų (lengvųjų) transporto priemonių, kai jos atitinka EURO 5 arba EURO 6, techninė priežiūra, valymas ir remontas – KKŠ 6.5 *Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis*.
- N1, N2, N3 kategorijų (krovininės) transporto priemonės, kai jos atitinka EURO 6 E etapą - techninė priežiūra, valymas ir remontas – KKŠ 6.6 *Krovininio kelių transporto paslaugos*.
- Geležinkelio techninė priežiūra ir remontas – KKŠ 6.14 *Geležinkelių transporto infrastruktūra*.
- Geležinkelių transporto priemonių (vagonų) nuoma (savikainoje), techninė priežiūra ir remontas – KKŠ 6.2 *Krovininis geležinkelių transportas*.
- Nepavojingų atliekų rinkimui ir vežimui reikalingos įrangos, įrengimų techninė priežiūra ir remontas – KKŠ 5.5 *Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas*.

Veiklos išlaidų rodiklis apskaičiuotas veiklos išlaidas, susijusias su taksonomijoje apibrėžta veikla, padalijus iš visų veiklos išlaidų pagal taksonomiją (žr. 11 lentelę).

ATITIKTIES VERTINIMAS PAGAL TECHNINĖS ANALIZĖS KRITERIJUS

Atlikus veiklų peržiūrą pagal taksonomiją, nustatyta, kad Grupė vykdo taksonominę veiklą ir (arba) investuoja į taksonomines priemones, galinčias prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir perėjimo prie žiedinės ekonomikos tikslų. Veiklų, galinčių prisidėti prie kitų taksonomijos tikslų, Grupė nevykdo. 2024–2025 m. nebuvo atlikta prisitaikymo prie fizinių klimato kaitos rizikų investicijų, todėl Grupei nėra taikomų prisitaikymo prie klimato kaitos (PKK) veiklų.

2024–2025 m. buvo atliktas išsamus klimato rizikų vertinimas siekiant nustatyti, ar grupės veikla nedaro reikšmingos žalos (DNSH) prisitaikymui prie klimato kaitos. Vertinimo metu nustatytos reikšmingos fizinės rizikos ir įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę

riziką, todėl veikla vertinama kaip atitinkanti DNSH kriterijų dėl prisitaikymo prie klimato kaitos. Išsamus klimato rizikų vertinimo ir valdymo aprašymas pateiktas E1 ETAS -19 atskleidimuose.

Ateityje bus siekiama pateikti dar tikslesnę informaciją ir atsižvelgti į taksonomijos kriterijus planuojant investicijas, kad kuo didesnė jų dalis būtų priskiriama aplinkos atžvilgiu tvariai veiklai.

Grupė įsivertino, kad jos veikla atitinka būtiniausių apsaugos priemonių socialiniams ir valdysenos tvarumo klausimams sąlygą: yra įdiegusi ir nuolat tobulina jos veiklai aktualias ir reikšmingas socialiai atsakingo ir etiško verslo priemones, nustatytas Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gairėse daugiašalėms įmonėms, laikosi Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų.

TAKSONOMIJOS KRITERIJUS ATITINKANTI VEIKLA (TAXONOMY-ALIGNED)

Lentelėje (žr. žemiau) pateikiamas apibendrintas veiklų sąrašas, kurios nustatytos kaip atitinkančios taksonomijos kriterijus.

Taksonomijos kodas	Veiklos pavadinimas	Veiklos vertinimas dėl atitikties svaraus prisidėjimo kriterijams	Veiklos vertinimas dėl atitikties DNSH kriterijams
KKŠ 4.1	Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	Dalis Grupės įmonių investavo į elektros energijos gamybos įrenginius, gaminančius elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, todėl atitinka KKŠ 4.1 svaraus prisidėjimo kriterijų.	Veikla, atitinkanti svaraus prisidėjimo kriterijų, taip pat buvo patikrinta pagal jai taikomus DNSH kriterijus ir šiuos kriterijus atitinka.
KKŠ 5.5	Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas	Dalis Grupės įmonių veiklos pagal KKŠ 5.5 atitinka šį kriterijų: visos atskirai surinktos ir gabenamos nepavojingos atliekos, atskirtos jų susidarymo vietoje, siunčiamos ruošti pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui.	
KKŠ 7.5	Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	Dalis Grupės įmonių investavo į pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisus ir įrenginius, atitinkančius KKŠ 7.5 svaraus prisidėjimo kriterijus.	

Kita taksonominė veikla (kriterijų neatitinkanti)

Šiuo metu kitos Grupės įmonių nustatytos taksonominės veiklos priskiriamos prie kriterijų neatitinkančių veiklų, nes jos neatitinka vieno ar daugiau techninės analizės kriterijų arba pilnam įvertinimui trūksta reikiamos informacijos ar įrodymų. Su šiomis veiklomis susiję rodikliai pateikiami toliau, taksonomijos lentelių šablonuose.

Lentelė 9. 2024-2025 finansinių metų pajamos pagal taksonomiją

2024-2025	2024-2025			Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai									
Ekonominė veikla	Kodas	Absoliučios pajamos	Pajamų procentinė dalis, 2024-2025 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos (A.1.) arba taksonominės veiklos (A.2.) apyvartos procentinė dalis, 2023-2024 m.	Kategorija (sąlygas sudaranti)	Kategorija (perėjimo)
Tekstas		Tūkst. EUR	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas	KKŠ 5.5	902	0.06%	T	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA	-	T	-	-	T	-	T	0.00%	-	-
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) pajamos (A.1)		902	0.06%	0.06%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	T	-	-	T	-	T	0.00%		

Iš jos: sąlygas sudaranti veikla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00%	S	
Iš jos: perėjimo veikla	-	-	-							-	-	-	-	-	-	-	0.00%		P
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			
				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas	KKŠ 5.5	47	0.00%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.20%		
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	KKŠ 7.7	89	0.01%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.00%		
Krovininis geležinkelių transportas	KKŠ 6.2	1708	0.11%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.17%		
Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	KKŠ 6.5	93	0.01%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.02%		
Krovininio kelių transporto paslaugos	KKŠ 6.6	121	0.01%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.05%		
Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba,	KKŠ 5.1	61	0.00%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								-		

išplėtimas ir eksploatavimas																			
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios taksonominės veiklos) pajamos (A.2)		2120	0.13%	0.13%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%								0.44%		
Taksonominės veiklos pajamos (A.1+A.2)		3022	0.19%	0.19%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%								0.44%		
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																			
Netaksonominės veiklos apyvarta		1592487	99.81%																
IŠ VISO: A + B		1595509	100.00%																
Trumpinių paaiškinimas:																			
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																			
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																			
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.																			
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla																			
Pastaba: Retrospektyvus 2023–2024 m. laikotarpio rodiklių perskaičiavimas nebuvo atliktas, todėl lyginant šios ataskaitos duomenis su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu būtina atsižvelgti į metodologinius skirtumus ir į tai, kad duomenys gali būti tiesiogiai nepalyginami.																			

	Pajamų procentinė dalis / Bendros pajamos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	0.06%	0.19%
PKK	0.00%	0.00%

VND	0.00%	0.00%
ŽE	0.00%	0.00%
TPK	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

Lentelė 10. 2024-2025 finansinių metų kapitalo išlaidos (CapEx) pagal taksonomiją

2024-2025	2024-2025			Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai									
Ekonominė veikla	Kodas	Absoliučios kapitalo išlaidos	Kapitalo išlaidų procentinė dalis, 2024-2025 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtinųjų apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkanti taksonominė veiklos (A.1.) arba taksonominė veiklos (A.2.) kapitalo išlaidų procentinė dalis, 2023-2024 metai	Kategorija (sąlygos sudaranti)	Kategorija (perėjimo)
Tekstas		Tūkst. EUR	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas	KKŠ 5.5	810	0.80%	T	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA	-	T	-	-	T	-	T	0.00%	-	-

Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	KKŠ 7.5	6	0.01%	T	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA	-	T	-	-	-	-	T	0.00%	S	-
Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	KKŠ 4.1	24	0.02%	T	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA	-	T	-	-	T	T	T	0.00%	-	-
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos (A.1)		840	0.83%	0.83%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	T	-	-	T	T	T	0.00%		
Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		6	0.01%	0.01%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	T	-	-	-	-	T	0.00%	S	
Iš jos: perėjimo veikla		-	-	-						-	-	-	-	-	-	-	0.00%		P
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			
				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę	KKŠ 4.1	45	0.04%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								-		

saulės energijos technologiją																			
Biologinių atliekų panaudojimas anaerobinio skaidymo arba kompostavimo būdu	ŽE 2.5	5230	5.15%	NTA	NTA	NTA	NTA	TA	NTA								1.64%		
Esamų pastatų renovacija	KKŠ 7.2 / ŽE 3.2	1846	1.82%	TA	NTA	NTA	NTA	TA	NTA								1.25%		
Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	KKŠ 7.3	1985	1.96%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								1.01%		
Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	KKŠ 4.14	106	0.10%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								-		
Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos	KKŠ 4.24	85	0.08%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								-		
Naujų pastatų statyba	KKŠ 7.1 / ŽE 3.1	14165	13.96%	TA	NTA	NTA	NTA	TA	NTA								13.42%		

Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	KKŠ 7.7	10446	10.29%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									3.17%		
Geležinkelių transporto infrastruktūra	KKŠ 6.14	498	0.49%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									0.01%		
Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	KKŠ 6.5	2959	2.92%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									3.74%		
Krovininio kelių transporto paslaugos	KKŠ 6.6	1268	1.25%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									3.09%		
Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas	KKŠ 5.1	169	0.17%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									0.09%		
Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas	KKŠ 5.2	495	0.49%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									0.08%		
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios)		39297	38.72%	33.56 %	0.00%	0.00%	0.00%	20.93 %	0.00%									30.15%		

taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos (A.2)																	
Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos (A.1+A.2)	40137	39.54%	34.39 %	0.00%	0.00%	0.00%	20.93 %	0.00%								30.15%	
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																	
Netaksonominės veiklos kapitalo išlaidos	61364	60.46%															
IŠ VISO: A + B	101501	100.00%															
Trumpinių paaiškinimas:																	
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																	
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																	
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.																	
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla																	
Pastaba: Retrospektyvus 2023–2024 m. laikotarpio rodiklių perskaičiavimas nebuvo atliktas, todėl lyginant šios ataskaitos duomenis su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu būtina atsižvelgti į metodologinius skirtumus ir į tai, kad duomenys gali būti tiesiogiai nepalyginami.																	

	Kapitalo išlaidų procentinė dalis / Bendros kapitalo išlaidos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	0.83%	34.39%
PKK	0.00%	0.00%
VND	0.00%	0.00%
ŽE	0.00%	20.93%
TPK	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

Lentelė 11, 2024-2025 metų veiklos sąnaudos (OpEx) pagal taksonomiją

2024-2025	2024-2025			Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai									
Ekonominė veikla	Kodas	Absoliučios veiklos išlaidos	Veiklos išlaidų procentinė dalis, 2024-2025 m.	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Būtiniausios apsaugos priemonės	Kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos (A.1.) arba taksonominės veiklos (A.2.) veiklos išlaidų procentinė dalis, 2023-2024 m.	Kategorija (sąlygos sudaranti)	Kategorija (perėjimo)
Tekstas		Tūkst. EUR	%	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T; N; NTA	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
A.1. Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla)																			
Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas	KKŠ 5.5	3	0.02%	T	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA	-	T	-	-	T	-	T	0.00%	-	-
Aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos (kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) veiklos išlaidos (A.1)		3	0.02%	0.02%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	T	-	-	T	-	T	0.00%		
Iš jos: sąlygas sudaranti veikla		0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	-	-	-	-	-	-	0.00%	S	
Iš jos: perėjimo veikla		0	0.00%	0.00%						-	-	-	-	-	-	-	0.00%		P
A.2. Taksonominė, bet aplinkos atžvilgiu netvari veikla (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla)																			

				TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA	TA; NTA										
Efektyvus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	KKŠ 7.3	286	1.63%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.24%		
Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	KKŠ 7.5	65	0.37%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								-		
Pastatų įsigijimas ir nuosavybė	KKŠ 7.7	1204	6.86%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.69%		
Geležinkelių transporto infrastruktūra	KKŠ 6.14	4	0.02%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								0.00%		
Krovininis geležinkelių transportas	KKŠ 6.2	1263	7.19%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA								1.30%		

Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	KKŠ 6.5	1394	7.94%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									1.20%		
Krovininio kelių transporto paslaugos	KKŠ 6.6	306	1.74%	TA	NTA	NTA	NTA	NTA	NTA									1.00%		
Taksonominės, bet aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (kriterijų neatitinkančios taksonominės veiklos) veiklos išlaidos (A.2)		4522	25.75%	25.75 %	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%									4.47%		
Taksonominės veiklos išlaidos (A.1+A.2)		4525	25.76%	25.76 %	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%									4.47%		
B. NETAKSONOMINĖ VEIKLA																				
Netaksonominės veiklos išlaidos		13040	74.24%																	
IŠ VISO: A + B		17565	100.00%																	
Trumpinių paaiškinimas:																				
T – Taip (kriterijus atitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																				
N – Ne (kriterijų neatitinkanti taksonominė veikla, kuria siekiama atitinkamo aplinkos tikslo).																				
NTA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla.																				
TA – Atitinkamo tikslo atžvilgiu taksonominė veikla																				
Pastaba: Retrospektyvus 2023–2024 m. laikotarpio rodiklių perskaičiavimas nebuvo atliktas, todėl lyginant šios ataskaitos duomenis su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu būtina atsižvelgti į metodologinius skirtumus ir į tai, kad duomenys gali būti tiesiogiai nepalyginami.																				

	Veiklos išlaidų procentinė dalis / Bendros veiklos išlaidos	
	Atitinka taksonomijos kriterijus (pagal kiekvieną tikslą)	Taksonominė (pagal kiekvieną tikslą)
KKŠ	0.02%	25.76%
PKK	0.00%	0.00%
VND	0.00%	0.00%
ŽE	0.00%	0.00%
TPK	0.00%	0.00%
BIO	0.00%	0.00%

SU BRANDUOLINE ENERGETIKA IR IŠKASTINĖMIS DUJOMIS SUSIJUSI VEIKLA

Grupė nevykdo su branduoline energetika ir iškastinėmis dujomis susijusios taksonominės veiklos, tačiau vykdo netaksonominę veiklą, susijusią su iškastinėmis dujomis. Toliau atskleidžiama informacija pagal XII priedo 1 ir 5 (CapEx, OpEx) šablonus. Šablonai 2–4 netaikomi.

1 šablonas. Su branduoline energetika ir iškastinėmis dujomis susijusi veikla		
Eilutė	Su branduoline energetika susijusi veikla	
1	Įmonė vykdo inovatyvių elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose energija gaminama taikant branduolinius procesus, kuriems vykstant per branduolinio kuro ciklą susidaro kuo mažesnis atliekų kiekis, mokslinius tyrimus, plėtrą, demonstravimą ir įrengimą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
2	Įmonė stato ir saugiai eksploatuoja naujus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, tam naudodama geriausias turimas technologijas, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE

3	Įmonė saugiai eksploatuoja esamus branduolinius įrenginius, kuriuose elektros energija arba technologinė šiluma gaminama, be kita ko, centralizuoto šilumos tiekimo ar pramoninių procesų, pvz., vandenilio gamybos iš branduolinės energijos, reikmėms, taip pat didina jų saugą, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
Su iškastinėmis dujomis susijusi veikla		
4	Įmonė stato arba eksploatuoja elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose elektros energija gaminama iš iškastinio dujinio kuro, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
5	Įmonė stato, atnauja ir eksploatuoja bendros šilumos ir (arba) vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginius, kuriuose naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	NE
6	Įmonė stato, atnauja ir eksploatuoja šilumos gamybos įrenginius, kuriuose šilumai ir (arba) vėsumai gaminti naudojamas iškastinis dujinis kuras, finansuoja tokią veiklą arba turi su ja susijusių pozicijų.	TAIP

5 šablonas. Netaksonominė ekonominė veikla

CapEx			
Eilutė	Ekonominė veikla	Suma Tūkst. Eur	Procentinė dalis
1	1 šablono 1 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
2	1 šablono 2 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma

3	1 šablono 3 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
4	1 šablono 4 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
5	1 šablono 5 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
6	1 šablono 6 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	119	0.21%
7	Kitos 1–6 eilutėse nenurodytos netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	55622	99.79%
8	Bendra netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	55741	100.00%

OpEx			
Eilutė	Ekonominė veikla	Suma Tūkst. Eur	Procentinė dalis
1	1 šablono 1 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.26 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma

2	1 šablono 2 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.27 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
3	1 šablono 3 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.28 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
4	1 šablono 4 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.29 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
5	1 šablono 5 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.30 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	Netaikoma	Netaikoma
6	1 šablono 6 eilutėje nurodytos ekonominės veiklos, kuri pagal Deleguotojo reglamento 2021/2139 I ir II priedų 4.31 skirsnį yra netaksonominė veikla, mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	151	0.27%
7	Kitos 1–6 eilutėse nenurodytos netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	12882	23.11%
8	Bendra netaksonominės ekonominės veiklos mastą atitinkanti suma ir procentinė dalis taikytino PVRR vardiklyje	13033	100.00%

Tarša

E2 ETAS

PROCESAS, KURIUO NUSTATOMI FAKTINIAI IR POTENCIALŪS SU TARŠA SUSIJĘ POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(E2.IRO-1 ETAS | 11 a | TR 1–TR 8)

Grupė faktinius ir potencialius su tarša susijusius poveikius, rizikas ir galimybes nustato taikydama struktūruotą segmentų lygmens vertinimo procesą, integruotą į dvejopo reikšmingumo analizę. Šis procesas taikomas visiems veiklos segmentams – Maisto gamybos, Ūkininkavimo, Partnerystės su ūkininkais ir Kitos veiklos – ir nuosekliai visoje Grupėje.

Identifikavimas grindžiamas:

- nuolatine veiklų ir aplinkosauginių leidimų, įskaitant integruotos taršos prevencijos ir kontrolės (IPPC) leidimus, peržiūra, siekiant nustatyti taršos šaltinius, teises prievoles ir atitikties reikalavimus;
- sistemingu teršalų stebėjimu, apimančiu SO_x, NO_x, KD, amoniaką, kvapus, organines medžiagas (BDS) ir susirūpinimą keliančias medžiagas, remiantis leidimų ribomis ir monitoringo rezultatais;
- jau įvykusių incidentų, suinteresuotųjų šalių ir bendruomenių grįžtamojo ryšio analize, įskaitant bendruomenių nepritarimo leidžiamoms veikloms atvejus;
- reguliavimo pokyčių, sektoriui būdingų taršos rizikos veiksnių ir mokslinių įrodymų dėl taršos poveikio vertinimu, įskaitant teršalus, kuriems nėra pilno taršos šalinimo technologijų;
- segmentų lygmens rizikos ir galimybių vertinimu, taikant tikėtumo, aprėpties, masto, sunkumo ir neatitaisomumo kriterijus.

Kiekybiniai aplinkos stebėjimo, leidimų vykdymo ir veiklos rezultatų duomenys derinami su kokybiniais vadovybės ir aplinkosaugos specialistų vertinimais. Rizikos ir poveikiai vertinami pagal jų potencialą sukelti veiklos sutrikimus, finansinius nuostolius, reputacinę žalą ar neatitiktį reguliavimui. Galimybės identifikuojamos, kai technologiniai atnaujinimai ar procesų pakeitimai gali sumažinti taršą daugiau, nei reikalauja teisės aktai. Visi nustatyti klausimai konsoliduojami Grupės lygmeniu; kritiniai ir reikšmingi klausimai atskleidžiami tvarumo ataskaitoje, laikantis E2 ETAS reikalavimų.

SU KONSULTACIJOMIS SUSIJĘS PROCESAS

(E2.IRO-1 ETAS | 11 b)

Konsultacijos taršos klausimais vykdomos kaip nuolatinių reguliacinių ir operacinių reikalavimų dalis. Jos apima oficialias sąveikas su aplinkos apsaugos institucijomis IPPC leidimų išdavimo ir atnaujinimo metu ir tikslinį įsitraukimą į vietos bendruomenės veiklos vietose. Konsultacijos dokumentuojamos, o jų rezultatai įtraukiami į veiklos planavimą ir atitikties valdymą. Vietose, kuriose bendruomenių jautrumas didesnis, pvz., „Vilniaus paukštyno“ objekte Rudaminoje, konsultacijos vykdomos remiantis realiu laiku atliekamu kvapų sklaidos stebėjimu. Įrengta mobili kvapų matavimo stotis, kuri leidžia stebėti oro kokybę realiu laiku ir užtikrina atvirą informacijos apsikeitimą dėl rezultatų bei korekcinų priemonių (investicija apie 30 tūkst. EUR; unikalus tokio tipo įrenginys Lietuvoje).

pav. Mobili kvapų matavimo stotelė

DVEJOPO REIKŠMINGUMO VERTINIMO ANALIZĖS REZULTATAI (TARŠA)

(E2.IRO-1 ETAS | TR 9)

Dvejopo reikšmingumo vertinimo analizė parodė, kad Grupės lygmeniu su tarša susijęs poveikis orui, vandeniui ir labai didelį susirūpinimą keliančioms medžiagoms gavo kritinius įvertinimus. Tarp su tarša susijusių rizikų aukščiausio balai buvo skirti bendruomenės pasipriešinimui Maisto gamybos segmente ir galimiems leidimų pažeidimams keliuose segmentuose. Kitos rizikos vertintos žemesniais balais, priklausomai nuo segmentų poveikio ir reguliacinio konteksto. Galimybių, pasiekusių reikšmingumo slenkstį, nenustatyta.

POLITIKOS, KURIOMIS VALDOMI REIKŠMINGI SU TARŠA SUSIJĘ POVEIKIAI, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(E2 ETAS-1 ETAS | 14 | TR 19)

Grupės aplinkos apsaugos politika įpareigoja laikytis teisės aktų, užkirsti kelią taršai ir ją mažinti, efektyviai naudoti išteklius ir saugiai tvarkyti atliekas. Įmonėse, kur tarša yra sisteminga ir veiklos mastas didelis, politika nustato griežtus reikalavimus dėl išmetamų teršalų į atmosferą, į vandenį, kvapų, pavojingų medžiagų ir atliekų kontrolės. Kai veiklos apima IPPC leidimus, leidimų sąlygose nurodomos ribos, stebėsenos ir ataskaitų teikimo prievolės. Šie reikalavimai įtraukiami į veiklos planavimą, priežiūros sistemas, aplinkosaugos stebėseną ir darbuotojų mokymus.

Objekto lygmeniu politika yra įgyvendinama taikant konkrečias atitikties ir stebėsenos programas.

KAIP POLITIKA APIMA TARŠOS PREVENCIJĄ, PAVOJINGŲ MEDŽIAGŲ PAKEITIMĄ IR REAGAVIMĄ Į EKSTREMAlias SITUACIJAS

(E2 ETAS-1 ETAS | 15 a–c | TR 11)

Oro, vandens ir dirvožemio taršos mažinimas: Aplinkosaugos leidimai nustato išmetimų ir nuotekų ribas bei su jomis susijusias kontrolės priemones. Vadovaudamasi Aplinkos apsaugos politika,

- **Oro, vandens ir dirvožemio taršos mažinimas:** nustatytos ribos ir kontrolės priemonės; Grupė siekia mažina išmetamą CO₂ kiekį, riboja taršą atsirandančią dėl transporto, valdo vandens ir kuro suvartojimą, diegia ekologiškas technologijas; atliekos rūšiuojamos, perdirbamos ir tvarkomos autorizuotai.
- **Pavojingų medžiagų pakeitimas:** Grupės politika reikalauja, kiek įmanoma, vengti pavojingų medžiagų naudojimo. Rizikingų medžiagų kiekis yra mažinamas, o prioritetas teikiamas jų pakeitimui mažiau kenksmingomis alternatyvomis. Atitiktis REACH reglamentui (EB) Nr. 1907/2006 ir CLP reglamentui (EB) Nr. 1272/2008 užtikrina, kad itin didelį susirūpinimą keliančios medžiagos (SVHC) būtų vengtos arba palaipsniui atsisakomos, laikantis teisės aktų reikalavimų. Į rinką tiekiamos trąšos ir augalų apsaugos produktai atitinka Reglamentų (ES) 2019/1009 ir (EB) 1107/2009 reikalavimus, o juos lydi saugos duomenų lapai (SDS) ir ženklavimas nacionalinėmis kalbomis.
- **Incidentų prevencija ir reagavimas:** Aplinkos apsaugos politika nustato prevencines priemones netipinėms situacijoms, galinčioms sukelti reikšmingą žalą aplinkai. Bendrovės privalo nedelsiant informuoti klientus, partnerius ir institucijas apie incidentus bei imtis visų įmanomų veiksmų siekiant sumažinti ar užkirsti kelią poveikiui, o jei to padaryti neįmanoma – pašalinti pasekmes. Teisiniai įsipareigojimai pagal aplinkosaugos leidimus apima incidentų prevencijos sistemas, pranešimo apie ekstremalias situacijas ir taisomųjų veiksmų procedūras.

Vadovaudamasi šiomis politikomis ir leidimais, Grupė užtikrina, kad taršos prevencija, pavojingų medžiagų valdymas ir pasirengimas ekstremalioms situacijoms būtų privalomi veiklos reikalavimai visose veiklose ir visoje vertės grandinėje.

SU TARŠA SUSIJĘ VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(E2 ETAS-2 | 18 | MDR-A)

Grupė skiria išteklius atitikties stebėsenai, aplinkosaugos veiklos rezultatų sekimui ir darbuotojų mokymams. Veiksmai apima objekto lygmens kontrolę ir leidimuose bei politikoje nustatytų prevencinių priemonių įgyvendinimą. „Vilniaus paukštyne“ įgyvendinamos kvapų mažinimo ir oro valymo priemonės. Per pastaruosius pusantrų metų investuota daugiau kaip 2,6 mln. EUR, o iki metų pabaigos planuojama investuoti dar beveik 2 mln. EUR. Tai apima kvapų šalinimo ir oro valymo technologijų diegimą bei modernizavimą, realaus laiko kvapų stebėsenos stoties eksploatavimą dialogui su bendruomene ir veiklos valdymui.

VEIKSMAI, SUSIJĘ SU TARŠA, APIMA VERTĖS GRANDINĖS PRADINĘ IR GALUTINĘ GRANDIS

(E2 ETAS-2 | TR 13)

Pradinė grandis (tiekėjų atranka ir įeinančios kontrolės)

- Teisinė autorizacija (augalų apsaugos produktai ir beicais apdorotos sėklos): perkami tik AAP ir beicais, autorizuoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009. Tikrinami lygiagretūs ir tarpusavio pripažinimo leidimai.

- Trąšų atitiktis: CE ženklų pažymėtoms trąšoms taikomas Reglamento (ES) 2019/1009 laikymasis (atitikties vertinimas, ES atitikties deklaracija, CE ženklinimas, teršalų ribos, įskaitant kadmį). Nacionalinėms (ne CE) trąšoms taikomos nacionalinės taisyklės.
- REACH/CLP laikymasis: tikrinama REACH (EB 1907/2006) registracija / leidimai (XIV/XVII priedai), CLP (EB 1272/2008) klasifikacija, ženklinimas ir pakavimas. Saugos duomenų lapai ir poveikio scenarijai pateikiami vietos kalba.
- Sandėliavimas ir transportas: tiekėjai laikosi ADR reikalavimų; o Grupės sandėliai privalo laikytis CLP pakavimo / atskyrimo ir nacionalinių priešgaisrinių bei aplinkosaugos taisyklių.
- Ribojamų / POP medžiagų patikra: neįtraukiamos medžiagos, draudžiamos ar ribojamos pagal Reglamentą (ES) 2019/1021 ir nacionalinius draudimus.
- Audito seka: saugomos tiekėjų atitikties deklaracijos, leidimai, SDS, partijų analizės sertifikatai pagal nustatytus terminus.

Galutinė grandis (pardavimai, vartotojų kontrolė ir grąžinimas):

- AAP pardavimas tik sertifikuotiems profesionaliems naudotojams: tikrinami pirkėjo pažymėjimai ir platintojo autorizacija pagal Direktyvą 2009/128/EB ir nacionalinę teisę; registruojamas pirkėjo ID, produktas, partija, kiekis; privaloma konsultacija pardavimo vietoje.
- Privaloma informacija klientams: SDS turi būti pateikiami pagal REACH, CLP etiketės privalo būti pateiktos vietos kalba. Trąšoms pateikiami CE ženklinimo elementai pagal Reglamentą (ES) 2019/1009, įskaitant klasifikaciją, maistinių medžiagų kiekį ir naudojimo instrukcijas.
- Pakuotės ir atliekos: veikiama arba dalyvaujama autorizuotose tuščių AAP talpų ir trąšų pakuočių surinkimo schemose. Atliekos perduodamos tik licencijuotiems tvarkytojams pagal Atliekų pagrindų direktyvą 2008/98/EB ir nacionalinius gamintojo atsakomybės reikalavimus. Sąskaitose ir SDS pateikiamos šalinimo instrukcijos.
- Logistikos kontrolė: transportas atitinka ADR; taikomi temperatūros, atskyrimo, išsiliejimo prevencijos reikalavimai; incidentai fiksuojami pagal nacionalinius įstatymus.
- Atsekamumas ir atšaukimai: užtikrinamas pilnas partijos atsekamumas nuo tiekėjo iki pirkėjo. Pardavimų žurnalai saugomi ≥5 metus.
- Rinkodaros ribos: reklama ne pagal etiketę draudžiama; įgyvendinami naudojimo sąlygų, apsauginių juostų ir dreifo mažinimo reikalavimai. Beicuotų sėklų etiketėse nurodomos veikliosios medžiagos ir saugaus naudojimo apribojimai.

Valdymas ir užtikrinimas:

- Sutartys numato privalomą REACH/CLP, Reglamento (EB) Nr. 1107/2009, Reglamento (ES) 2019/1009, nacionalinių AAP ir trąšų įstatymų, ADR ir Atliekų pagrindų direktyvos laikymąsi. Nesilaikymas lemia tiekimo sustabdymą.
- Vidaus auditai tikrina SDS, etiketes, pirkėjų pažymėjimus ir atliekų perdavimo dokumentus.

POLITIKŲ IR VEIKSMŲ VEIKSMINGUMO STEBĖSENA PER UŽDAVINIUS

(E2 ETAS-3 | 22 | TR 19)

Uždaviniai nustatomi pagal leidimų ribas ir sąlygas. Atitiktis šiems reikalavimams naudojama politikų ir veiksmų veiksmingumui vertinti. Objektuose, kur vykdoma kvapų stebėseną realiu laiku, nuolatiniai duomenys naudojami kvapų mažinimo priemonių veiksmingumui stebėti ir korekcinėms priemonėms taikyti.

KAIP UŽDAVINIAI YRA SUSIJĘ SU TARŠOS PREVENCIJA IR KONTROLE

(E2 ETAS-3 | 23 a–d)

Taršos prevencijos ir kontrolės uždaviniai nustatomi aplinkosauginiuose leidimuose:

- Oro apsaugai leidimai nustato kietųjų dalelių, kvapų ir kitų reglamentuojamų teršalų išmetimo ribas iš leidimuose nurodytų veiklų. AB „Vilniaus paukštynas“ kvapų mažinimo programa ir su ja susijęs monitoringas tiesiogiai palaiko šių reikalavimų įgyvendinimą, užtikrindamas atitiktį leidimuose nustatytiems tikslams.
- Vandens vartojimui leidimai nustato nuotekų parametrus ir specifines taršos apkrovos ribas, taikomas leidimuose numatytoms veikloms. Ūkininkavimo segmente vandens taršos rizika, kylanti dėl trąšų ir augalų apsaugos produktų, valdoma griežtai laikantis reglamentuotų normų, taikymo laikų ir metodų, įskaitant mėšlo naudojimą.
- Dirvožemio apsaugos tikslai leidimuose apibrėžiami per reikalavimus, susijusius su medžiagų saugojimu, tvarkymu ir šalinimu, siekiant išvengti užteršimo. Ūkininkavimo veiklose rizika, susijusi su trąšomis, augalų apsaugos produktais ir mėšlu, mažinama visiškai laikantis taikomų saugojimo ir naudojimo reikalavimų.
- Dėl rizikingų medžiagų tikslai nustatomi leidimų sąlygose ir produktų reglamentuose, apimančiuose naudojimo, laikymo ir tvarkymo reikalavimus. Itin didelį susirūpinimą keliančių medžiagų (SVHC) įsigytuose produktuose nenustatyta, kas patvirtina tiekėjų atitiktį REACH reglamento nuostatoms.

TARŠOS UŽDAVINIAI YRA PRIVALOMI

(E2 ETAS-3 | 25)

Visi Grupės taikomi taršos uždaviniai yra privalomi, nes jie įtvirtinti teisės aktuose ir įgyvendinami per TIPK leidimus. Šie leidimai yra teisinė veiklos licencija, o jų sąlygų laikymasis yra būtina sąlyga veiklos tęstinumui.

Atsižvelgiant į sisteminį ir būdingą pramonės ir žemės ūkio - maisto produktų veiklos taršos profilį, šios teisiškai privalomos leidimų ribos yra laikomos veiklos tikslais. Jos apibrėžia didžiausius leistinus emisijų ir išmetamųjų teršalų kiekius, todėl siejamos ne tik su potencialiomis rizikomis, bet yra neatsiejama taršos valdymo dalis kasdienėje veikloje.

ORO, VANDENS IR DIRVOŽEMIO TARŠA

(E2-4 ETAS | 28 a | TR 21–22)

Lentelė 12. Oro tarša paukštininkystėje, maiste ir pašarų gamyboje pagal teršalą, šalį ir objekto vietą, t, AB Akola group, 2024-2025

Vieta	CO	NOx	SOx	NH ₃	KD (Kietosios Dalelės)	LOJ (Lakieji Organiniai Junginiai)	Formaldehidas	Metanolis	Acetonas	Metallų oksidai	Sieros rūgštis	Kiti
Lietuva												
Vievis, Elektrėnų r.	23,594	7,425	0	4,55	8,26	3,455	0	0	0	0,000045	0	0
Alovė, Alytaus r.	0,221	0,565	0	16,091	12,958	0,176	0	0	0	0,000011	0	
Velžys, Panevėžio r.	6,299	1,763	0	30,625	18,587	0	0	0	0	0	0	
Kaišiadorys r.	3,0923	9,716	0	21,463	66,615	15,109	0	0	0	0,00125	0	
Jačiūnai, Kaišiadorys r.	0,0714	0,182	0,0016	15,344	6,8309	9,469	0	0	0	0	0	
Pajautišiai, Kaišiadorys r.	1,137	0,364	0	3,184	2,431	0	0	0	0	0	0	
Leitgiriai, Šilutės r.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rudamina, Vilniaus r.	66,756	24,495	0,068	313,131	91,25	142,717	0,001	0	0,001	0,001	0,036	0,024
Palomenė, Kaišiadorys r.	9,3353	0,4463	0,471	17,1341	4,2205	0,4262	0	0	0	0	0	
Darsūniškis, Kaišiadorys r.	2,884	0,46	0,056	0	0,546	0	0	0	0	0	0	
Butrimonys, Alytaus r.	14,236	3,986	0	73,208	22,525	60,819	0	0	0	0	0	
Alytus, Alytaus m. sav.	2,35344	3,98231	0	0	15,6136					0,000103		
Kėdainiai, Kėdainių r. sav.	1,06	1,416	0	0	0,0002							
Kaunas, Kauno m. sav.	0,2087	2,78344	0	0	7,5182					0,0005		
Širvintos, Širvintų m. sav.	0,121	0,189			0							
Linksmakalnis, Kauno r. sav.	0,5063	1,2917			0,7376	12,8756					0,000103	
Latvija												
Ķekava	9,578	21,965	0,008	130,519	82,189	0,294	1,262	1,867	0,041		0,0005	
Bauska	3,168	7,331	0	41,414	36,856	0,003	3,153	1,147	0			
Ryga	0,569	0,627										
Iš viso	145,19	88,988	0,605	666,468	377,138	245,344	4,416	3,014	0,042	0,0029	0,036	0,024

Lentelė 13. Vandens tarša paukštininkystėje ir perdirbime pagal šalį ir objekto vietą, t, AB Akola group, 2024-2025

Vieta	Šaltinis	Amoniakas	Amonio azotas	BDS	Bendras N	Bendras P	ChDS	Fosfatai	Nitratai	Riebalai	Suspenduotos kietosios dalelės	Alyva	Formaldehidas
Lietuva													
Kaišiadorys r.	Ūkininkavimas			4,637	2,076	0,264	12,626				3,494		
Kaišiadorys r.	Buitinės nuotekos			0,453							0,895	0,002	
Jačiūnai, Kaišiadorys r.	Buitinės nuotekos		0,011	0,036	0,02	0,002	0,104				0,029		
Vievis, Elektrėnų r.	Buitinės nuotekos	0,0007		0,006	0,005	0,002	0,081	0,002	0,00032		0,013		
Vievis, Elektrėnų r.	Lietaus nuotekos			0,05							0,062	0,001	
Rudamina, Vilniaus r.	Ūkininkavimas ir perdirbimas	0,187		3,941	7,49	0,947	45,716	0,805	5,585	3,119	4,197		
Rudamina, Vilniaus r.	Lietaus nuotekos			0,059							0,077	0,0017	
Palomenė, Kaišiadorys r.	Buitinės nuotekos		0,0000009	0,0001	0,0004	0,000007	0,002				0,0003		
Latvija													
Bauska	Ūkininkavimas	1,1876	0,0352	0,2027	1,4083	0,0041	0,7594	0,0012	0,0124		0,1417		0,0020
Ryga	Perdirbimas				5,16285	2,33876	73,2243	0,00071		0,38207	16,6801		0,00284
Ķekava	Ūkininkavimas ir perdirbimas				41,52404	6,46823	607,220	0,19530		31,8950	156,2651		0,11042
Iš viso		1,3753	0,04621	9,3848	57,6866	10,0261	739,7327	1,00421	5,59772	35,396	181,8542	0,0047	0,11528

SUSIDARĘ ARBA NAUDOJAMI MIKROPLASTIKAI

(E2-4 ETAS | 28 b | TR 20)

Grupė savo veikloje tyčia negamina ir nenaudoja mikroplastiko. Patikrintos visos trąšos ir augalų apsaugos produktai patvirtino, kad nė vienas iš jų nėra padengti polimeru ir jose nėra specialiai pridėtų mikroplastikų. Sistemingas atsitiktinis atliekų susidarymas vyksta dėl padangų susidėvėjimo transportuojant, polimerinių konvejerių juostų ir įrangos komponentų dilimo bei tam tikrų susiskaidžiusių plastikinių pakuočių tvarkymo, sandėliavimo ir transportavimo. Šie šaltiniai valdomi taikant standartinę priežiūrą, įrangos atnaujinimą ir pakuočių atliekų tvarkymo praktiką.

APRAŠYMAS APIE POKYČIUS, MATAVIMO METODIKAS IR DUOMENŲ RINKIMĄ

(E2-4 ETAS | 30 a–c, 31)

Oro, vandens ir dirvožemio taršos lygiai išliko stabilūs, o jų svyravimai ribojosi eksploatacijos metu leidžiamais pokyčiais. Naujų reikšmingų taršos šaltinių neatsirado. Stebėsenos duomenys patvirtina, kad išmetamieji teršalai, nuotekos ir dirvožemio teršalai atitinka taikomas leidimų sąlygas ir norminius reikalavimus. Nedideli viršijimai praeityje buvo nedelsiant koreguoti. Stebėsenos metodika:

- Išmetamieji teršalai iš leidimuose nurodytų šaltinių stebimi atliekant akredituotą mėginių ėmimą arba, kai leidžiama, apskaičiuojami pagal patvirtintus emisijų koeficientus, veiklos duomenis ir taršos kontrolės įrangos veikimo rodiklius.
- Nuotekų išleidimas nustatomas atliekant laboratorinę analizę iš mėginių, paimtų nustatytuose išleidimo taškuose; teršalų apkrova apskaičiuojama pagal išmatuotas koncentracijas ir užfiksuotus srautų duomenis.
- Dirvožemio stebėseną vykdoma tose vietose, kurios leidimuose nustatytos kaip galinčios kelti užterštumo riziką, naudojant akredituotą mėginių ėmimą ir laboratorinę analizę pagal taikomus standartus.
- Kvapų kontrolė vykdoma taikant nuolatinį matavimą mobilioje realaus laiko stebėsenos stotyje Rūdinėje, kuri papildo leidimuose numatytus akredituotus laboratorinius tyrimus.

Duomenys yra saugomi, rezultatus tikrina specialistai; jie konsoliduojami įmonės ir Grupės ataskaitose bei teikiami institucijoms. Jei leidimai numato skaičiavimus, jie atliekami pagal patvirtintus veiksmus. Stebėseną vykdoma pagal patvirtintose programose nustatytus grafikus ir metodus. Mėginius ima apmokyti darbuotojai arba akredituotos laboratorijos; mėginio grandinės tęstinumas (chain-of-custody) ir laboratorijų ataskaitos saugomos objekte; rezultatus aplinkosaugos vadovai lygina su leidimų ribomis, po to jie konsoliduojami įmonės ir Grupės lygmens ataskaitoms kompetentingoms institucijoms ir tvarumo atskleidimams. Įmonėse, kuriose stebėseną vykdoma pagal leidimų reikalavimus, mėginių ėmimas atliekamas pagal leidimus, rezultatai dokumentuojami, saugomi atitikties įrašuose ir konsoliduojami Grupės lygmeniu. Duomenis iš realaus laiko kvapų stebėjimo stoties peržiūri objekto aplinkosaugos vadovai ir integruoja į atitikties įrašus, taip papildydami leidimais pagrįstą mėginių ėmimą.

Tais atvejais, kai emisijos yra apskaičiuojamos arba įvertinamos, o ne tiesiogiai matuojamos, metodika nustatoma pagal galiojančių aplinkosaugos leidimų sąlygas ir patvirtintas stebėsenos programas. Tiesioginis matavimas nereikalingas tam tikriems šaltiniams, kurių emisijos yra nuspėjamos, mažos apimties arba techniškai nepraktiška jas nuolat matuoti. Tokiais atvejais reguliavimo institucijos nustato naudoti patvirtintus emisijos koeficientus, veiklos duomenis ir kontrolinės įrangos veikimo parametrus, kad būtų užtikrintas rezultatų patikimumas ir teisės aktų laikymasis.

SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIOS MEDŽIAGOS – BENDRI KIEKIAI, SUSIDARĘ, NAUDOTI, ĮSIGYTI IR PALIKĘ OBJEKTUS

(E2 ETAS -5 | 34 | TR 28–TR 30)

Visi saugos duomenų lapai (SDS) buvo peržiūrėti atrinktai įsigytų produktų grupei, kurioje galėjo būti susirūpinimą keliančių medžiagų, kaip apibrėžta E2 ETAS IV priede. Atrinkti produktai apėmė kurą, tepimo alyvą, trąšas, augalų apsaugos produktus (AAP) ir valymo priemones. Pakuotės medžiagos ir maisto priedai nesiekia reguliuojamų ribinių kiekių.

Gamybos metu susirūpinimą keliančių medžiagų nesusidaro.

Susirūpinimą keliančių medžiagų, parduotų kaip trąšų ir AAP dalis, kiekis sudaro **207,77 tonos**.

Lentelė 14. Susirūpinimą keliančios medžiagos, t, Akola Group, 2024–2025

Kategorija	Kiekis (tonomis)	Pastabos
Bendra susirūpinimą keliančių medžiagų, naudotų gamyboje ar įsigytų, suma	13 456,7	Iš atrinktų produktų SDS peržiūros ir kuro
Bendra įsigytų susirūpinimą keliančių medžiagų suma, priskirta kurui	13 412,2	802,6 t iš benzino ir 12 609,6 iš dyzelino
Susirūpinimą keliančių medžiagų kiekis, paliekantis objektus kaip emisijos, produktai arba produktų ar paslaugų dalis	207,8	Emisijų ir parduotų produktų suma
Labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų kiekis, naudotas gamyboje ar įsigytas	0	–
Labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų kiekis, paliekantis objektus	0	–

LABAI DIDELĮ SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIOS MEDŽIAGOS – BENDRI KIEKIAI, SUSIDARĘ, NAUDOTI, ĮSIGYTI IR PALIKĘ OBJEKTUS
(E2 ETAS-5 | 35)

Labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų (SVHC), kaip apibrėžta pagal REACH, atrinktuose peržiūrėtuose produktuose nenustatyta. Gamybos metu tokių medžiagų nesusidaro. Jų nebuvimas siejamas su tiekėjų atitiktimi REACH apribojimams.

NUMATOMI REIŠKŠMINGŲ RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ FINANSINIAI PADARINIAI, KYLANTYS DĖL TARŠOS POVEIKIŲ
(E2 ETAS-6 | 39 a–c | TR 32; TR 34)

Reikšmingos taršos rizikos apima galimą reguliavimo reikalavimų pagal IPPC leidimus nesilaikymą ir su tuo susijusį bendruomenės pasipriešinimą. Tai gali lemti veiklos apribojimus, papildomas atitikties priemonės arba, sunkiais atvejais, leidimų panaikinimą. AB „Vilniaus paukštyno“ atvejis patvirtino, kad tokios rizikos gali materializuotis – teismas patvirtino du reikšmingus pažeidimus ir nustatė, kad trečias per dvylika mėnesių lemtų leidimo panaikinimą.

Numatomi vidutinės trukmės finansiniai padariniai siejami su kapitalo investicijomis į taršos mažinimo technologijas ir galimais laikiniais gamybos sustabdymais. Remiantis dvejojo reikšmingumo vertinimu, galimas Grupės lygmens su tarša susijęs finansinis efektas (tiek rizikos, tiek galimybės, jei jos vyktų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų): siėtų iki **20 % normalizuotos EBITDA**. AB „Vilniaus paukštynas“ kvapų mažinimo programa, į kurią jau investuota daugiau nei 2,6 mln. eurų ir iki metų pabaigos numatyta beveik 2 mln. eurų, yra reikšmingas finansinis poveikis. Šios išlaidos mažina neatitikties ir bendruomenės pasipriešinimo riziką.

GRYNOSIOS PAJAMOS, IŠLAIDOS IR ATIDĖJINIAI, SUSIJĘ SU TARŠA
(E2 ETAS-6 | 40 a–c)

2025 m. birželio 30 d. pasibaigusių ataskaitiniu laikotarpiu Grupė užfiksavo 1 580 699 tūkst. eurų gryųjų pajamų iš sutarčių su klientais, kurios laikomos šios atskaitomybės vardikliu. Visos pajamos gaunamos iš veiklų, susijusių su taršos poveikiu: ūkininkavimo veiklos, trąšų ir augalų apsaugos produktų pardavimų, grūdų prekybos, pašarų gamybos, maisto perdirbimo ir fumigacijos paslaugų.

Ši veikla remiasi kuru, energija, pakuotės medžiagomis, augalų apsaugos produktais, trąšomis ir kitomis žaliavomis, kurios sukelia emisijas į orą, vandenį ir dirvožemį, todėl visa apimtimi patenka į E2 ETAS-6 taikymo sritį.

Dalis šių pajamų susijusi su trąšų ir augalų apsaugos produktų pardavimu, kuriuose yra susirūpinimą keliančių medžiagų. Pajamų iš labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų (SVHC) nėra, nes po atrankos proceso tokios medžiagos Grupės prekiaujamuose ar gaminamuose produktuose nenustatytos.

Veiklos išlaidos taršos prevencijai, kontrolei ir stebėsenai – įskaitant nuotekų valymą, mėšlo saugojimą, cheminių medžiagų tvarkymą, dulkių slopinimą ir emisijų stebėseną – yra visiškai integruotos į vykdomą veiklą ir nėra registruojamos atskirai kaip stambių incidentų sąnaudos.

Kapitalo išlaidos, susijusios su taršos prevencija ir kontrole, sudarė 4 mln. eurų. Jos apėmė planuojamas investicijas į biofiltrus, oro valymo sistemas ir susijusius infrastruktūros atnaujinimus AB „Vilniaus paukštynas“ objekte Maisto produktų segmente.

Aplinkos apsaugos ir atkūrimo sąnaudoms atidėjinių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nefiksuota (0 eurų).

NUMATOMI TARŠOS POVEIKIŲ, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ FINANSINIAI PADARINIAI

(E2 ETAS-6 | 39 a–c)

Finansiniai padariniai daugiausia tikėtini dėl atitiktų užtikrinančių investicijų ir veiklos pritaikymų, reikalingų aplinkosaugos leidimų sąlygoms įvykdyti. Vidutinės trukmės poveikis apima įrangos įrengimą ir objektų atnaujinimus, kad būtų išvengta leidimų pažeidimų. Įvertinti padariniai apima reguliavimo baudas, korekcinį veiksmų išlaidas, kapitalo investicijas į mažinimo įrangą ir galimą pajamų praradimą dėl laikino veiklos apribojimo.

Dauguma poveikių tikėtini vidutinės trukmės laikotarpiu (2–5 metai), tačiau galimi ir ilgalaikiai, jei emisijų ribos būtų sugriežtintos. Vertinimai grindžiami prielaida, kad gamybos apimtys išliks, planuotos taršos kontrolės investicijos bus įgyvendintos, o reguliavimas keisis pagal naujausią ES pramoninių emisijų politiką.

REIKŠMINGI INCIDENTAI IR NUOSĖDOS

(E2 ETAS-6 | 41)

2023–2025 m. AB „Vilniaus paukštynas“ nustatyti du reikšmingi taršos pažeidimai per dvylikos mėnesių laikotarpį, kuriuos patvirtino Aukščiausiasis administracinis teismas. Pažeidimai susiję su oro tarša, viršijusia leidžiamas normas. Nuosėdų ar išsiliejimų neįvyko. Korekciniai veiksmai apima biofiltrų ir oro valymo sistemų įrengimą, kurį planuojama užbaigti kitu ataskaitiniu laikotarpiu.

Vandens ir jūrų ištekliai

E3 ETAS

PATIKROS APIMTIS IR MASTAS

(E3 ETAS | E3.IRO-1 | TR 8 a | TR 1–15)

2024-2025 m. Grupė atliko sisteminę visų veiklos objektų patikrą, siekdama nustatyti faktinį ir galimą poveikį, rizikas ir galimybes, susijusias su vandens ir jūrų ištekliais. Patikra apėmė 100 proc. objektų visose geografinėse teritorijose, nepriklausomai nuo jų dydžio ar reikšmingumo, apimdama nuosavą veiklą ir atitinkamas vertės grandinės dalis.

Taikome TNFD LEAP metodiką: nustatome prioritетines vietas upių baseinų lygmeniu naudodami „WWF Water Risk Filter“ ir „WRI Aqueduct“; vertiname priklausomybes ir poveikius (pvz., požeminio vandens naudojimą, jautrius nuotekius); įvertiname reikšmingas rizikas ir galimybes visoje veikloje bei vertės grandinėje; parengiame ir pateikiame rezultatų ataskaitas 2 ETAS ir E3 skyriuose su veiksmy, nurodydami veiksmus, išteklius ir finansinį poveikį.“

Patikroje naudotas „**WWF Water Risk Filter 2023**“, naudojant scenarijais pagrįstą prognozinę rizikos analizę 2030 ir 2050 m. (SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP5–8.5), sutikrintą pagal „**WRI Aqueduct**“ rodiklius. Vertintos vandens stygiaus, potvynių ir sausrų rizikos, užterštumo potencialas bei būsimas prieinamumas. Rezultatai pateikti III priede.

Objektai taip pat tikrinti pagal:

- **vandens gavybos ir nuotekų leidimuose nustatytus integruotos taršos prevencijos ir kontrolės reikalavimus**, identifikuojant priklausomybę nuo požeminio vandens ir paviršinių išleidimų ribojimus;
- **gamybos vietoje įdiegtas valymo technologijas** (biologines, chemines, mechanines, alyvos separatorius, nuosėdų šulinius) ir jų sąsajas su poveikiu paveikiamoms bendruomenėms bei aplinkai;
- **naudojimo intensyvumą** pagal segmentą (pvz., paukštininkystė, pienininkystė), nustatant kritines sritis, tokias kaip broilerių paukštidžių higiena, peryklų kondicionavimo sistemos ir pieno melžimo procesai;
- **bendruomenės ir reguliavimo poveikį**, įskaitant vandens išleidimą į upes (pvz., Mėmelė, Dotnuvėlė, Zelvė, Rudamina, Dumsė).

Didelį vandens kiekį naudojantys objektai, tokie kaip paukštienos skerdyklos ir pieno ūkiai, buvo nustatyti kaip didelės priklausomybės taškai, ypač ten, kur nėra vidaus vandens pakartotinio naudojimo ar žiedinių sprendimų. Tuo tarpu tokie subjektai kaip „Dotnuva Seeds“ ir „Kauno Grūdai Food“ įdiegė vietines vandens taupymo priemones (uždaro kilpos autoklavus, pakartotinės cirkuliacijos aušinimą, nuotėkio valdymą).

Šiuo metu nė viena vietovė nėra teritorijose, kuriose bazinis vandens trūkumo lygis yra ypač didelis; vis dėlto, scenarijų pagrindu prognozuojamos rizikos (nuo 2030 m.) egzistuoja, ypač požeminio vandens naudotojams. Patikra atlikta naudojant „WWF Water Risk Filter 2023“, o rezultatai sutikrinti su „WRI Aqueduct v4.0“

bazinio vandens stygiaus rodikliais (žr. III priedą). Paviršinio vandens kokybės rizikos nustatytos prie broilerių fermų, turinčių tiesioginius vandens išleidimus į reguliuojamus upelius.

KONSULTACIJOS IR SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ ĮTRAUKIMAS

(E3 ETAS | E3.IRO-1 | TR 8 a | TR 1–15)

2024-2025 m. konsultacijos dėl vandens buvo vykdomos tiek objektų, tiek regioniniu lygmeniu. Vidinėse diskusijose dalyvavo EHS vadovai, segmentų vadovai ir objektų technikai, atsakingi už vandens tiekimą, stebėseną ir nuotekų tvarkymo atitiktį.

Išorinės sąveikos apėmė:

- leidimų peržiūras ir atitikties patikras su **aplinkos apsaugą prižiūrinčiomis institucijomis** Lietuvoje ir Latvijoje;
- veiklos dialogus su **savivaldybių vandens tiekėjais** ir **nuotekų tvarkytojais** dėl tinklų naudojimo ir bendros infrastruktūros;
- specifines diskusijas dėl broilerių fermų nuotekų (pvz., Bauskėje, Rudaminoje) ir valymo efektyvumo suderinimo su atnaujintais leidimų reikalavimais.

Daugelyje paukštininkystės padalinių (pvz., Kekavoje, Kaišiadoryse) buvo aptartos padidintos valymo dažnio ir nuotekų kiekių temos, susietos su gyvūnų sveikata ir maisto sauga. Konsultacijų pagrindu priimti procedūriniai pakeitimai (pvz., vandens slėgio stebėjimo sistemos, valymo protokolų optimizavimas, laipsniškas gertuvių linijų pakeitimas).

Konsultacijos vykdomos su aplinkos apsaugą prižiūrinčiomis institucijomis, komunalinių paslaugų teikėjais ir **paveiktomis bendruomenėmis**, naudojant S3 skundų ir įsitraukimo mechanizmą jautrių upių baseinų aplinkoje (Rudaminoje, prie Dotnuvėlės, Nemunėlio, Zelvėje). Per šį laikotarpį nebuvo imtasi jokių baseinų lygmens daugiašalių suinteresuotųjų subjektų vandens valdymo ar bendruomenių bendro projektavimo iniciatyvų, nors neformalus koordinavimas jautriuose baseinuose tęsiamas (pvz., prie Dotnuvėlės, Rudaminoje, Zelvėje).

POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(E3.IRO-1 | TR 1 | TR 1–15)

2024-2025 m. Grupė atliko išsamų su vandens ir jūrų ištekliais susijusio poveikio, rizikų ir galimybių reikšmingumo vertinimą visose geografinėse vietovėse ir veiklos segmentuose, įskaitant vertės grandinės pradinę ir galutinę grandis. Procesas buvo atliktas taikant dvejojo reikšmingumo principą pagal 1 ETAS ir teminį standartą E3 ETAS.

Vertinimas patvirtino, kad vanduo ir jūrų ištekliai yra reikšminga tema Grupės verslo modeliui ir suinteresuotiesiems subjektams, daugiausia dėl veiklos priklausomybės nuo vandens, vandens išleidimo keliamų rizikų ir geografinės vandens sąlygų įvairovės Grupėje.

Pagrindinės vertinimo išvados:

- **veiklos priklausomybė:** reikšmingumas didžiausias paukštininkystės ir pienininkystės sektoriuose, kuriuose vanduo yra būtinas higienai, biologiniam saugumui, gyvūnų gerovei ir produktų kokybei. Tokie objektai kaip peryklos, broilerių fermos ir skerdyklos pasižymi nuolatiniu ir procesui būdingu vandens poreikiu;
- **su vandens išleidimu susijusios rizikos:** keletas objektų išleidžia valytą vandenį į jautrius paviršinius vandens telkinius (pvz., Rudaminoje, prie Dotnuvėlės, Mėmele, Zelvėje), todėl vandens išleidimo parametrų laikymasis yra itin svarbus, kad būtų išvengta aplinkos žalos ir reglamentinių pažeidimų;
- **priklausomybė nuo požeminio vandens:** daug veiklų, ypač paukštininkystės ūkiai ir perdirbimo veiklos vietos, požeminiam vandeniui išgauti naudoja privačius šulinius. Nors visas išgavimas atitinka leidimus, klimato kintamumas ir galimas reglamentavimo griežtinimas kelia potencialią riziką;
- **paveikiamos bendruomenės:** šiuo metu ginčų su vietos bendruomenėmis nefiksuota. Vis dėlto, rizikos išlieka teritorijose, kuriose pramonės ir gyvenamųjų bei žemės ūkio sektorių vandens poreikiai susikerta, ypač sausros laikotarpiais;
- **vandens apytaka ir taupymas:** vertinimo metu nustatyti reikšmingi apribojimai, įgyvendinant vandens apytakos sprendimus pagrindinėse žemės ūkio veiklose. Paukštininkystės ir pienininkystės segmentuose pakartotinis vandens naudojimas yra didžiaja dalimi neįmanomas dėl gyvūnų gerovės reikalavimų, higienos normų ir biologinio saugumo protokolų. Girdymo sistemose, paukštidžių aplinkoje ir procesuose, kuriose vanduo liečiasi su produktu, naudojamas vanduo turi atitikti griežtus kokybės ir saugos standartus, todėl pakartotinis naudojimas yra labai ribotas. Todėl, nors ir tam tikrose operacijose, kai vanduo nesiliečia su produktu (pvz., pirminio dėžių plovimo, aušinimo metu), ribotas pakartotinis vandens naudojimas yra leidžiamas, sisteminis vandens apytakos taikymas šiuose segmentuose nėra įmanomas.

Nepaisant šių apribojimų, taikomos tikslinės vandens taupymo priemonės (pvz., aukšto slėgio plovimo įranga, nuotėkio aptikimas, gręžinių priežiūra), kai tai techniškai ir etiškai įmanoma.

Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, vanduo ir jūrų ištekliai išlieka reikšminga Grupės tema. Veiksmai rizikoms valdyti ir toliau bus sutelkti į tikslią vandens gavybą, patikimą nuotekų valymą ir konkrečiam objektui būdingus patobulinimus, vadovaujantis **įsipareigojimu laikytis reglamentavimo ir atsakingo vandens valdymo**.

Priklausomybė (požeminio vandens gręžiniai; leidimais pagrįstas vandens išleidimas) sukuria rizikas (išgavimo apribojimai; griežtinami vandens išleidimo reikalavimai) ir galimybes (efektyvumą užtikrinančios technologijos; bekontaktis pakartotinis vandens naudojimas). Kiekviena priklausomybė ir poveikis yra susieti su finansiniu poveikiu ir veiksmais.

POLITIKA (SUSIJUSI SU 2 ETAS MDR-P IR SFDR)

(E3 ETAS-1 | 11 | TR 16–TR 18)

2024-2025 m. vandens ir jūrų išteklių poveikį, rizikas ir galimybes Grupė valdė taikydama **daugiasluoksnią politikos sistemą**. Ji apima **Grupės lygmens Aplinkos apsaugos politiką (angl. EPP)**, verslo segmentams taikomus veiklos standartus, privalomus **teisinius leidimus** ir privalomus įsipareigojimus, susijusius su **maisto kokybe, higiena ir gyvūnų gerove**.

Valdybos 2019 m. patvirtinta **Aplinkos apsaugos politika taikoma visoms Grupės įmonėms**, nepriklausomai nuo jų dydžio, vietos ar reikšmingumo. Pagrindiniai principai, susiję su vandens ir jūrų ištekliais, apima:

- visapusišką atitiktį aplinkosaugos teisės aktams visose jurisdikcijose;

- nuolatinį išteklių, įskaitant vandenį, naudojimo mažinimą;
- ekologiškų ir neteršiančių technologijų diegimą;
- skaidrų stebėsenos, komunikacijos ir viešą aplinkosaugos rodiklių atskleidimą;
- prevencinių priemonių taikymą ir darbuotojų įtraukimą į vandens taupymą.

Aplinkos apsaugos politika taikoma visiems objektams. 2024-2025 m. nė viena veiklos vieta nepateko į didelės ar itin didelės vandens stygiaus rizikos zonas (WRI Aqueduct). Jei kuri nors veiklos vieta patektų į tokią zoną, per 12 mėn. būtų parengtas papildomas vietos lygmens priedas.

Reguliacinė ir veiklos kontrolė paukštininkystės verslo segmente

Paukštininkystės verslo segmentas, kuriam sunaudojama apie **90 proc. Grupės vandens**, veikia pagal griežtą **reguliacinę sistemą**, nustatančią:

- **vandens išgavimo limitus;**
- **vandens išleidimo parametrus teršalams** (pvz., BDS, CHDS, maisto medžiagoms, riebalams);
- **biologinio, mechaninio ir cheminio nuotekų valymo standartus;**
- išsamius mėginių ėmimo, **stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimus**.

Visą su vandeniu susijusią veiklą reguliariai tikrina ir tvirtina kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę ir aplinkosauginių leidimų sąlygas. **Vandens apytakos ribos: maisto kokybė ir gyvūnų gerovė.**

Nors Grupė savo politikoje pabrėžia žiedinį išteklių naudojimą, paukštininkystės ir pienininkystės veiklose taikymą riboja struktūrinės priežastys, tokios kaip:

- **gyvūnų gerovės politika**, numatanti nuolatinę prieigą prie švaraus, saugaus geriamojo vandens;
- higienos ir maisto saugos reglamentai, draudžiantys pakartotinį vandens naudojimą ten, kur vanduo liečiasi su produktu (pvz., perdirbime, skerdyklose, paukštidėse);
- sektoriaus ir teisiniai apribojimai, **ribojantys pakartotinį vandens naudojimą**, siekiant išvengti taršos ar biologinio saugumo rizikos.

Dėl to šiose veiklose visiškai žiedinis vandens naudojimas nėra techniškai ar teisiškai įgyvendinamas. Tačiau dalinis pakartotinis naudojimas taikomas ten, kur tai nepažeidžia produktų saugos ar atitikties, pavyzdžiui:

- **šaldymui naudoto**, su produktu nesilietusio vandens pakartotiniam panaudojimui;
- **pirminio plovimo cikluose** ir transportavimo bei valymo procesų metu vykstančioje **recirkuliacijoje**;
- **nuotėkio stebėsenoje ir slėgio kontrolės sistemose**, siekiant sumažinti su vandeniu susijusius nuostolius.

Šios priemonės užtikrina, kad efektyvumas nepažeistų esminių reguliavimo ir etikos įsipareigojimų.

Integruotas valdymas

Grupės vandens politikos valdymas yra **tarpdisciplininis ir įtraukia:**

- aplinkosaugos, sveikatos ir saugos pareigūnus;
- kokybės ir higienos vadovus;
- veterinarijos ir gyvūnų gerovės atitikties komandas;
- inžinerijos ir infrastruktūros specialistus.

Bendra atsakomybė už vandens ir jūrų išteklius tenka Valdybai, kuri gauna reguliarias ataskaitas, o įgyvendinimas objektų lygmeniu deleguotas objektų vadovams.

Politikos įgyvendinimas reguliariai peržiūrimas, kad atitiktų **Grupės aplinkosaugos politiką ir užtikrintų atitiktį higienos bei gyvūnų gerovės standartams**, kurie taip pat įtvirtinti vidaus dokumentuose ir trečiųjų šalių sertifikatuose.

Išvada

Grupės vandens ir jūrų išteklių valdymo politika atspindi pusiausvyrą tarp tvarumo tikslų ir teisinių, etinių bei veiklos apribojimų. Grupė įsipareigoja užtikrinti:

- **aplinkosauginę atsakomybę** politikos ir praktikos pagrindu;
- **atitiktį privalomiems** higienos ir gyvūnų gerovės **reglamentams**;
- **efektyvų vandens naudojimą saugiose**, leidžiamose ir reglamentą atitinkančiose ribose.

Šis požiūris užtikrina, kad vandens valdymas derėtų su poveikio aplinkai mažinimu ir pagrindiniais maisto saugos bei gyvūnų gerovės standartais. Valdyba informuojama apie su vandeniu susijusias rizikas ir atitiktį, remiantis konsoliduota tvarumo ataskaita, užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į su vandeniu susijusius klausimus.

VANDENS VALDYMAS IR TARŠOS KONTROLĖ (2024-2025)

(E3 ETAS-1 | 12a–12c | TR 16–TR 18)

Grupė valdo su vandeniu susijusį poveikį Grupės mastu, vadovaudamasi galiojančia Aplinkos apsaugos politika, kurios tikslas skatinti vandens taupymą yra taikoma visoms patronuojamosioms įmonėms, ir ypač griežtai įgyvendinama **paukštininkystės segmente**, atsakingame už beveik **90 proc. vandens suvartojimo**. Visos operacijos, nepriklausomai nuo vietos ar reikšmingumo, vykdomos pagal **leidimų sąlygas**, vietinius vandens naudojimo teisės aktus ir vidaus kontrolės mechanizmus, kad būtų užtikrinta atsakinga vandens gavyba ir išleidimas.

Vandens valymą reglamentuoja veiklos vietoms **išduoti leidimai**; jis apima mechaninius, biologinius ir cheminius procesus. Įmonėse (ypač naminių paukščių skerdyklose) veikia valymo sistemos, atitinkančios reglamentuotus BDS, CHDS, maisto medžiagų ir riebalų parametrus. Kai reikia, atliekama požeminio ir paviršinio

vandens stebėsena. Grupė pirmenybę teikia **taršos prevencijai**, prižiūri infrastruktūrą (pvz., gręžinių atnaujinimą, slėgio stebėsena) ir užtikrina greitą reagavimą į rizikas. Nors paukštininkystės ir pienininkystės segmentuose dėl gyvūnų gerovės, higienos ir biologinio saugumo reikalavimų **pakartotinis vandens naudojimas** yra labai ribotas, procesuose, kuriuose vanduo nesiliečia su produktu (pvz., transportavimo ir aušinimo operacijose) taikoma dalinis pakartotinis vandens panaudojimas.

Su vandeniu susiję aspektai įtraukiami į **įrangos projektavimą ir eksploatavimą, siekiant** užtikrinti efektyvumą ir nepažeidžiant kokybės, saugos ar gerovės. Nors Grupė daugiausia veikia teritorijose, kuriose vandens trūkumo rizika yra nedidelė, ji lieka įsipareigojusi **mažinti vandens naudojimą ten, kur nustatomos rizikos**, vadovaudamasi atitikties reikalavimais ir gerąja praktika.

TVARŪS VANDENYNAI IR JŪROS

(E3 ETAS-1 | 14 | TR 16–18; 2 ETAS | 62)

2024-2025 m. Grupė **nepriėmė atskiros politikos, orientuotos į tvarius vandenynus ir jūras**, nes ji neveikia jūrinėse ar pakrančių teritorijose. Nepaisant to, netiesioginis poveikis, kylantis dėl jūrų **transporto veiklos vertės grandinės pradinėje ir galutinėje grandyse** yra pripažįstamas ir atliepiamas. Atitinkamai, jūrų ištekliai nėra reikšmingi Grupės veiklai. Likęs poveikis reguliuojamas sutartiniais įsipareigojimais pagal Partnerių etikos kodeksą. Taip pat žr. 2 ETAS AR62.

Šis poveikis valdomas taikant **Partnerių etikos kodeksą**, kuris yra privalomas visiems tiekėjams, rangovams ir logistikos partneriams. Kodeksas nustato minimalius aplinkosaugos reikalavimus, įskaitant **atitiktį nacionaliniams aplinkosaugos teisės aktams**, atsakingą veiklą ir **aktyvų aplinkosaugos rizikų valdymą**. Partnerių kodeksas yra visų sutarčių priedas, užtikrinantis nuoseklų taikymą visose jurisdikcijose ir verslo funkcijose. Atitinkamai, nors ir atskiros politikos vandenynų ir jūrų klausimais nėra, su jūra susijusios rizikos tvarkomos sutartinėmis priemonėmis, atitinkančiomis 2 ETAS | AR62 reikalavimus oficialios politikos nebuvimo atveju.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI, SUSIJĘ SU VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIAIS, ĮSKAITANT VANDENS RIZIKOS ZONAS

(E3 ETAS-2 | 17, 19 | TR 19–TR 21)

Veiksmai apima gręžinių priežiūrą, nuotėkių nustatymą taikant slėgio stebėsena, aukšto efektyvumo valymo sistemas ir mechaninių, biologinių bei cheminių nuotekų valymo įrenginių eksploatavimą, kad būtų pasiektos leidimuose nustatytos ribos. Su produktu nesiliečiantis vanduo yra pakartotinai naudojamas šaldymo, transportavimo ir pirminio plovimo procesuose, kai tai įmanoma. Nuotėkių nustatymo programos pradėtos 2022 m. ir tęsiamos kasmet; nuotekų valymo įrenginių atnaujinimai yra nuolatiniai ir priskiriami prie priežiūros, todėl jų įgyvendinimas planuojamas objektų lygmeniu; bendro Grupės lygmens termino nėra. Ten, kur egzistuoja su vandeniu susijusios rizikos (pvz., vandens išleidimas į jautrias paviršinių vandenų tėkmes, priklausomybė nuo požeminio vandens arba potvynių rizika), veiklos vietose taikoma sustiprinta išleidžiamo vandens stebėsena, taikomi papildomi valymo etapai, vykdoma vandens gavybos stebėsena, koordinuojamos sausros valdymo priemonės su savivaldybių tiekėjais ir naudojamos apsauginės drenavimo bei sedimentinės sistemos.

Ištekliai apima veiklos vietos lygmens aplinkosaugos, sveikatos ir saugos darbuotojus, suplanuotą priežiūrą, aplinkosaugos atitikties biudžetus ir kapitalo paskirstymą valymo infrastruktūrai bei apsauginiams atnaujinimams. Veiklos sąnaudų vandens valdymui stebimos veiklos vietos lygmens atitikties biudžetuose; atskiras kapitalo sąnaudų paskirstymas nenumatytas. Šios priemonės atitinka švelninimo priemonių hierarchiją: Grupė siekia vengti nereikalingo vandens naudojimo procesuose, kuriuose jis liečiasi su produktu, taikydama projektavimo sprendimus ir gerąją praktiką; mažinti suvartojimą per nuotėkių ir slėgio kontrolę,

aukšto efektyvumo valymą ir su produktu nesiliečiančio vandens naudojimą aušinimo ir pirminio plovimo procesuose; atkurti ir regeneruoti taikant drenavimo atnaujinimą, nuosėdų gaudykles ir paviršinių nuotekų valymą; kai įmanoma, dalyvauti bendrose iniciatyvose, pavyzdžiui, baseino ar savivaldybės lygmens vandens išteklių valdymo programose.

POLITIKOS IR VEIKSMŲ EFEKTYVUMO STEBĖSENA PAGAL UŽDAVINIUS

(E3ETAS-3 | 22)

Vandens politikos ir veiksmų efektyvumas stebimas taikant nuolatinę veiklos vietos lygmens vandens gavybos apimčių ir išleidžiamo vandens kokybės stebėseną. Ataskaitos teikiamos remiantis tarp segmentinėmis procedūromis ir politika, o rezultatai konsoliduojami bent du kartus per metus. Pagrindinis kriterijus yra aplinkosaugos leidimų ribų laikymasis, o bet koks viršijimas inicijuoja taisomąsias priemones. Už vandens tikslų laikymąsi atsakingi vietos lygmens vadovai, o priežiūra užtikrinama ir apie ją pranešama Valdybai. Stebėsenos ir atitikties ištekliai yra įtraukti į objekto veiklos sąnaudų biudžetus; atskiro kapitalo sąnaudų paskirstymo nėra. Grupė nėra priėmusi savanoriško kiekybinio vandens mažinimo uždavinio dėl struktūrinių ir reguliacinių apribojimų paukštininkystės ir pienininkystės verslo segmentuose; vadovybė remiasi teisiškai privalomomis leidimų ribomis ir veiklos efektyvumo priemonėmis nekontaktiniuose procesuose.

UŽDAVINIŲ SĄSAJA SU POVEIKIAIS, RIZIKOMIS IR GALIMYBĖMIS

(E3 ETAS -3 | 23 a–c)

Nė vienas Grupės objektas nėra teritorijoje, kurioje būtų didelė ar itin didelė bazinė vandens stygiaus rizika. Valdymas užtikrinamas per nuolatinę stebėseną, sustiprintą išleidžiamo vandens valymą jautriuose išleidimo taškuose ir griežtą atitiktį aplinkosaugos leidimų riboms. Grupė nevykdo tiesioginės veiklos jūrų ar pakrančių teritorijose; netiesioginiai jūriniai poveikiai, susiję su jūrų transportu, valdomi taikant Partnerių etikos kodeksą, kuris nustato privalomus aplinkosaugos atitikties reikalavimus visiems logistikos partneriams. Dėl struktūrinių ir reguliavimo apribojimų paukštininkystės ir pieno ūkiuose Grupė nepriėmė savanoriško kiekybinio vandens mažinimo uždavinio. Vietoj to, vadovybė remiasi teisiškai privalomais leidimų apribojimais ir veiklos efektyvumo priemonėmis procesuose, kuriuose produktas nesiliečia su vandeniu, kai tai įmanoma.

Ekologiniai slenksčiai ir paskirstymai taikyti nebuvo; remiamasi leidimų pagrindu nustatytais teisinėmis ribomis (Vandens pagrindų direktyva). Atsakomybė tenka objektų vadovybei ir operacijų vadovams.

Pagal SSP1–2.6, SSP2–4.5, SSP3–7.0 ir SSP5–8.5 scenarijus identifiкуotos perspektyvinės vandens rizikos yra suderintos su E1 ETAS klimato scenarijų analize, ypač atsižvelgiant į sausrų ir potvynių riziką 2030 ir 2050 m.

PRIIMTI IR PATEIKTI SU VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIAIS SUSIJĘ UŽDAVINIAI YRA PRIVALOMI (REMIANTIS TEISĖS AKTAIS)

(E3 ETAS-3 | 25)

2024-2025 m. Grupė vandens veiklos rezultatus daugiausia stebėjo pagal leidimų pagrindu nustatytas teises ribas, tačiau taip pat priėmė kelis įmonių lygmens veiklos uždavinius. Šie uždaviniai papildė atitikties prievoles ir yra labiausiai taikomi didelį vandens kiekį sunaudojančiose Grupės veiklose.

Lietuvos paukštininkystės veiklos

Uždavinys: išlaikyti vandens naudojimo intensyvumą dabartiniame lygyje, išvengiant padidėjimo litrais vienam produkcijos vienetui. Dėmesys skiriamas efektyviam vandens naudojimui gamybos procesuose ir valymo veikloje.

Augalinės gamybos veikla

Uždavinys: mažinti vandens suvartojimą santykinai nuo išvesties, siekiant, kad 2026/27 finansiniais metais bendras suvartojimas neviršytų 0,47 m³ vienai tonai galutinio produkto.

Latvijos paukštininkystės veiklos

Uždavinys: sumažinti vandens naudojimo intensyvumą 1,3 % (m³ vienai tonai produkcijos).

Šie veiklos **uždaviniai yra savanoriški vadovybės įsipareigojimai** ir jie yra taikomi papildomai prie privalomų vandens gavybos ir išleidimo ribų, nustatytų aplinkosaugos leidimuose. Pažanga jų atžvilgiu stebima įmonės lygmeniu, remiantis objektų lygmens apskaita (skaitiklių duomenimis) ir ataskaitomis.

Uždaviniai yra tiesiogiai susiję su nustatytu **poveikiu ir rizikomis**:

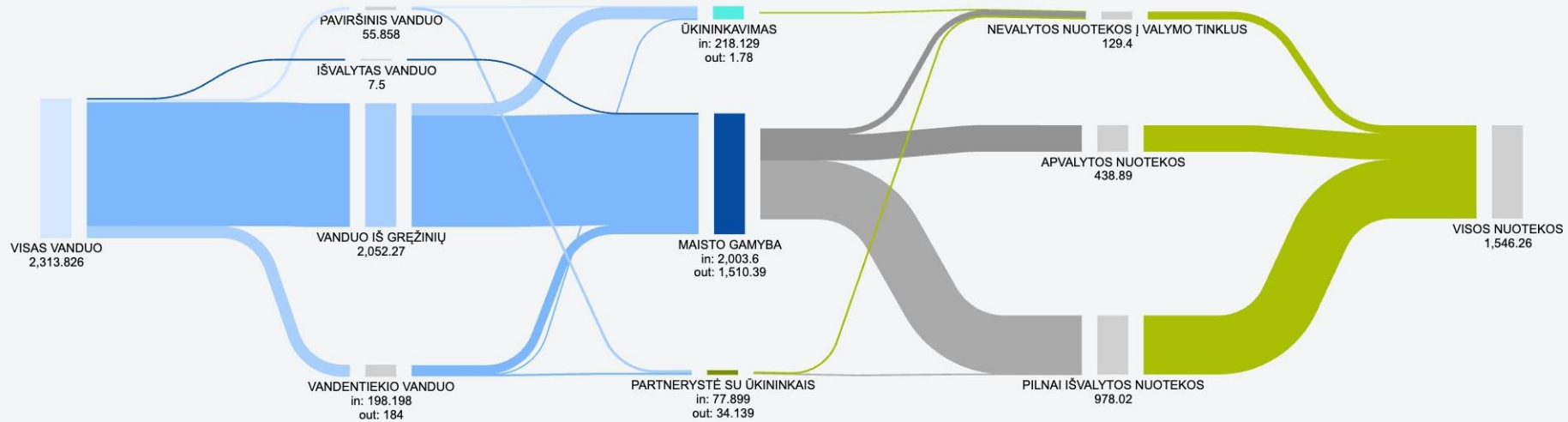
- didelė priklausomybė nuo vandens užtikrinant paukštininkystės higieną ir biologinį saugumą;
- veiklos efektyvumu augalinės gamybos veikloje;
- sąnaudų ir reguliacinėmis rizikomis, susijusiomis su bendru vandens naudojimu.

Ekologiniai slenksčiai ar baseino lygmens poveikio priskyrimai nebuvo taikyti. Visos Grupės įmonės ir toliau yra įpareigosotos laikytis nacionalinių leidimų ribų pagal ES Vandens pagrindų direktyvą, kurios sudaro **privalomą vandens valdymo atskaitos pagrindą**.

VANDENS SUVARTOJIMAS, PERDIRBTAS IR PAKARTOTINAI NAUDOTAS VANDUO, SAUGOTAS VANDUO IR VANDENS SAUGOJIMO POKYČIAI

(E3 ETAS | 28 a–28 d | TR 28)

Vandens duomenys: 99,2 % išmatuota, 0,01 % apskaičiuota, 0,79 % įvertinta taikant patvirtintus metodus; vandens naudojimo intensyvumo rodiklis nustatytas pagal sektoriaus praktiką. Nė vienas Grupės objektas nėra įsikūręs baseine, kuriame nustatytas didelis ar itin didelis vandens stygiaus lygis pagal „WRI Aqueduct“. Baseinų pavadinimai pagal objektus pateikti III priede. Todėl bendras vandens suvartojimas teritorijose, kuriose yra didelė vandens stygiaus rizika, sudaro 0 m³. Jautriems vandens telkiniams (Rudaminoje, prie Dotnuvėlės, Mėmele, Zelvėje) taikomas leidimais pagrįstas vandens išleidimo valdymas, tačiau jie nepriskiriami prie didelės rizikos baseinų. Laikomo vandens kiekis ir pokyčiai vandens atsargose 2024-2025 m. – 0 m³ (veiklos vietose vanduo laikomas tik apdorojimo talpyklose). Pakartotinis vandens naudojimas apsiriboja procesais, kuriuose vanduo nesiliečia su produktu, pavyzdžiui, aušinimu ir valymu. Šie kiekiai stebimi veiklos vietos lygmeniu pagal leidimais pagrįstą ataskaitų teikimą. Dėl veiklos ir reguliacinių apribojimų paukštininkystės ir pienininkystės verslo segmentuose pakartotinai naudojamas vanduo išlieka nereikšmingas bendro Grupės vandens naudojimo mastu.

Vandens suvartojimas ir nuotekos pagal šaltinius ir segmentus, m³ tūkst. , AB Akola group, 2024-2025 m.

Lentelė 15. Vandens suvartojimas, m³ tūkst., AB Akola group, 2024-2025 m.

	Partnerystė su ūkininkais + Kiti produktai ir paslaugos			Ūkininkavimas			Maisto gamyba			Iš viso		
	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023
Vandentiekis	78	37	39	1,29	1,2	1,4	160,6	160	121	198,2	159,3	161,7
Gręžiniai	0	1	0	204,7	193	201	1 848,2	1 834	1 840	2 052,3	2 028,4	2 040,4
Paviršinis vanduo	0	0	0	11,95	11,95	21				55,9		
Išvalytas vanuo	0	0	0	0	0		7,6	7,6		7,5		
	78	38	39	217,94	215	212	2 016,2	1 955	1 961	2 313,9	2 208,2	2 212,0

Lentelė 16. Nuotekos pagal išleidimo tipą, m³ tūkst., AB Akola group, 2022-2023 – 2024-2025

	Partnerystė su ūkininkais + Kiti produktai ir paslaugos			Ūkininkavimas			Maisto gamyba			Iš viso		
	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023	2024-2025	2023-2024	2022-2023
Nevalytos į trečiųjų šalių tinklus	29,7	26,6	14,9	1,5	2,0	6,0	96,5	152,7	152,7	1 293,6	181,8	173,6
Apvalytos į trečiųjų šalių tinklus	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	438,9	419,5	384,9	438,9	419,5	384,9
Visiškai išvalytos	0	1,0	1,2	0,2	0,0	0,1	975	979,7	901,0	978	980,6	902,3
	29,7	27,6	16,1	1,7	2,0	6,1	2 004,6	1 551,9	1 438,6	1 546,3	1 581,9	1 460,8

VANDENS NAUDOJIMO INTENSIVUMO RODIKLIS

(E3 ETAS-4 | 29)

1,39 m³ / 1 mln. EUR pajamų – apskaičiuota kaip bendras vandens suvartojimas, padalytas iš konsoliduotų Grupės pajamų ataskaitiniu laikotarpiu.

Segmentų lygmens intensyvumo rodikliai skaičiuojami, vertinami ir pateikiami viduje.

NUMATOMAS REIKŠMINGŲ SU VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIAIS SUSIJUSIŲ RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ FINANSINIS POVEIKIS

(E3 ETAS-5 | 33 a–c | TR 34)

Remiantis dvejojo reikšmingumo vertinimu, apytikris galimas Grupės lygmens poveikis, susijęs su vandens naudojimu (įskaitant tiek rizikas, tiek galimybes, jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų), sudaro iki 7 % normalizuotos EBITDA. Šis skaičius yra daugiausia susijęs su atitiktimi vandens gavybos ir išleidimo leidimų sąlygoms bei galimomis investicijomis į papildomą valymo pajėgumą jautriuose išleidimo taškuose. Tikimasi, kad finansinis poveikis atsirastų dėl nuolatinių atitikties prievolių, galimų nuotekų valymo įrenginių atnaujinimų ir vandens gavybos infrastruktūros priežiūros. Poveikis taip pat gali atsirasti dėl sausros keliamų apribojimų ar būsimo reguliavimo griežtinimo, turinčio įtakos leidžiamam kiekiui.

Įvertintos pasekmės apima didesnes veiklos sąnaudas vandens valymui, kapitalo sąnaudas objektų atnaujinimui jautriuose teritorijose su baseiniais ir galimus laikinus gamybos sulėtėjimus sumažėjus vandens prieinamumui. Susijęs poveikis apima reguliacinę atitiktį, veiklos tęstinumą ir aplinkos apsaugą.

Šiems vertinimams taikytos prielaidos: stabilios gamybos apimtys, didžiosios dalies vandens tiekimo nuolatinė priklausomybė nuo privačių gręžinių, neprognozuojami esminiai geografinės veiklos pėdsako pokyčiai ir reguliavimo raida, suderinta su dabartine ES Vandens pagrindų direktyva bei nacionaliniais įgyvendinimo grafikais.

Galimas finansinis poveikis vertinamas pagal E3 ETAS nustatytus laikotarpius, remiantis DRV rezultatais:

- **trumpasis (1 metai):** papildomos veiklos sąnaudos stebėsenai, išgavimo mokesčių laikymuisi ir įprastam leidimų administravimu
- **vidutinis (2–5 metai):** kapitalo išlaidos nuotekų valymo atnaujinimams jautriuose vandens išleidimo taškuose ir galimi infrastruktūros pakeitimai pagal leidimų sąlygas;
- **ilgasis (>5 metų):** išgavimo apribojimai sausros laikotarpiais, reikalaujantys veiklos pritaikymo ir galimų gamybos sulėtėjimų.

Šie padariniai nesikaupia ir gali pasireikšti bet kuriuo metu, priklausomai nuo reguliacinių ar klimato sąlygų. Neapibrėžtumas klasifikuojamas kaip vidutinis, atsižvelgiant į hidrologinių sąlygų kintamumą ir nenuspėjamus leidimų atnaujinimo rezultatus. Vandens rizikų finansinių padarinių stebėseną koordinuoja įmonių vadovybė.

Biologinė įvairovė

E4 ETAS

POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(2 ETAS SBM-3 13–15 | E4 ETAS-1 10–12 | E4 ETAS-2 15–17 | E4 ETAS-3 20a–c | TR 5–9)

Grupė atlieka struktūruotą vertinimą, integruodama teisinės prievolės, mokslinius duomenis, praktines žinias ir tikslią erdvinę analizę, kad nustatytų su biologine įvairove susijusias pertvarkos ir fizines rizikas bei galimybes. Nustatytas biologinės įvairovės poveikis yra faktinis, neigiamas ir daro įtaką dirvožemio, vandens bei sausumos ekosistemoms. Šis poveikis yra patvirtintas laukų lygmens duomenimis, tiekimo apimtims ir geografinio paskirstymo analize.

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IR EKOSISTEMŲ POVEIKIS

(2 ETAS SBM-3 14–16 | E4 ETAS-3 20a–c | TR 19–12)

Mūsų veikla ES mastu atitinka reglamentus, tačiau vertės grandinėje identifikuojamas biologinės įvairovės poveikis. Išsamus visų veiklos objektų sąrašas pateiktas IV priede.

a) Pačios Grupės vykdoma veikla: mūsų vykdomas augalininkystės (100 % valdomos žemės) ir paukštininkystės operacijos ES prisideda prie biologinės įvairovės nykimo ir dirvožemio nualinimo:

- **ekologiškai supaprastinta gamyba:** dominuojanti vienos rūšies produkcija smarkiai riboja rūšių ir buveinių įvairovę;
- **priklausomybė nuo cheminių įvedinių:** nuolatinis trąšų ir registruotų augalų apsaugos produktų naudojimas mažina mikroorganizmų ir bestuburių įvairovę;
- **buveinių fragmentacija:** pusiau natūralių elementų (pvz., apsauginių juostų, gyvatvorių) pašalinimas lemia funkcinį buveinių praradimą, nors žemės paskirties keitimas ar miškų naikinimas nevykdomi;
- **dirvožemio nualinimas:** nors sumažintas mechaninis žemės dirbimas mažiau žalingas nei įprastinis, jis vis tiek gali neigiamai veikti dirvožemio struktūrą ir mikrobiotą;
- **naminių paukščių mėšlo paskleidimas (~82 000 t/metus Lietuvoje):** sukelia neigiamą poveikį biologinei įvairovei žemės ūkyje, įskaitant maisto medžiagų (azoto ir fosforo), nuotėkį, dėl kurio gali atsirasti eutrofikacija ir patogenų plitimo rizika. Tačiau mūsų 100 proc. be antibiotikų vykdoma paukštininkystė Latvijoje ir 85 proc. Lietuvoje reikšmingai mažina antibiotikų liekanų aplinkoje riziką, gerindama dirvožemio mikrobine įvairovę;
- **nuolatinis dirvožemio uždegimas:** infrastruktūros plėtra (pvz., keliai, pastatai). **Bendras pastatų (fermų, gamybos, sandėliavimo, grūdų apdorojimo objektų) užimamas plotas – 400 tūkst. m². Keliai mūsų teritorijose, kiemai ir kitos atviros aikštelės apima apie 500 tūkst. m²;**

b) tiekimo grandinės galutinės grandies įvedinių platinimo veikla: būdami pagrindiniai (~400 000 t per metus) trąšų ir pesticidų platintojai Baltijos regione, netiesiogiai prisidedame prie biologinės įvairovės nykimo, nepaisant ES reglamentavimo:

- trąšos lemia maistingųjų medžiagų koncentraciją ir vandens eutrofikaciją (pvz., Baltijos jūros baseine);
- herbicidai ir insekticidai kenkia netikslinėms rūšims, įskaitant apdulkintojus;

- dirvožemio biologinė įvairovė mažėja dėl cheminio poveikio;
- produktai prisideda prie intensyviai auginamų vienos rūšies kultūrų plėtros, o taip dar labiau supaprastinamos ekosistemos;
 - 400 000 tonų paskirstytų trąšų ir augalų apsaugos produktų tiekimas vyksta kartu su biologinės įvairovės apsaugos rekomendacijomis, tiksliosios žemdirbystės gairėmis arba pagal sertifikuotas atsakingo naudojimo programas. Visi augalų apsaugos produktai ir trąšos yra teisėti ir parduodami konkrečioms ūkininkams;

c) tiekimo grandinės pradinės grandies poveikis:

- **pašariniai augalai (sojos, kukurūzai):** tiekiami iš didelės miškų naikinimo rizikos regionų (pvz., Pietų Amerikos). Savanoriškas sertifikavimas (RTRS, „ProTerra“) mažina riziką, tačiau struktūrinė rizika dėl žemės paskirties keitimo ir ekosistemų fragmentacijos išlieka. EUDR taikymas (nuo 2025 m. gruodžio) didina atitikties rizikas;
- **grūdų ir sėklų tiekimas ES:** visiškai reguliuojamose rinkose biologinės įvairovės nykimą lemia prekyba vienos rūšies produkcija, įprastinis augalų apsaugos produktų ir trąšų naudojimas ir mažėjanti apdulkintojų bei dirvožemio biotos gausa;
- **augalų apsaugos produktų ir trąšų bei sėklų tiekimas (LT, LV, EE):** prisideda prie biologinės įvairovės nykimo, skatindamas dažną AAP naudojimą, trąšų sukeltą maisto medžiagų disbalansą ir dirvožemio bei vabzdžių įvairovės mažėjimą ten, kur minėti procesai yra taikomi.

Poveikio vertinimas, atsižvelgiant į artumą „Natura 2000“ teritorijoms ir jautrioms rūšims

Mūsų veikla, nors visiškai atitinka ES reikalavimus, neišvengiamai kelia netiesioginės biologinės įvairovės poveikio riziką dėl artumo „Natura 2000“ teritorijoms (paukščiams svarbios teritorijos (angl. SPA) pagal Paukščių direktyvą ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos (angl. SAC) pagal Buvinių direktyvą). **Atlikta detali erdvinė analizė**, naudojant oficialius Europos aplinkos agentūros duomenis ir tiksliai pritaikant juos kiekvienam valdomam žemės sklypui (nuosavam ir nuomojamam). Atlikome **4 300 atskirų žemės sklypų** (įvairių dydžių ir formų) ir jų artumo jautrioms teritorijoms kryžminę analizę. Iš jų **285 atskiri žemės sklypai** (apimantys ūkininkavimo ir gamybos objektus) yra arčiau nei 500 metrų nuo „Natura 2000“ teritorijų; bendras jų plotas – **1 792 ha**. **Išsamus šių „Natura 2000“ teritorijų sąrašas, parodantis jų artumą mūsų veiklai, pateikti VII priede.** Be to, valdome 12 sklypų (116,4 ha), kuriems taikomi Specialieji žemės naudojimo reikalavimai, įskaitant 0,27 ha pievų ir 7,835 ha saugomų šlapynių. Ši analizė detalai atvaizduoja mūsų poveikį pažeidžiamoms ir saugomoms teritorijoms, įskaitant „Natura 2000“ ir kitas nacionaliniu mastu saugomas vietas, suteikdama erdviškai diferencijuotą supratimą apie biologinės įvairovės rizikas pagal atstumą, veiklos tipą (augalininkystė, paukštininkystė, grūdų perdirbimas, sandėliavimas) ir buveinių jautrumą.

Didžiausios rizikos šalia saugomų teritorijų: maistinių, cheminių medžiagų pernaša, buveinių fragmentacija, nuosėdų kaupimasis ir rūšių trikdymas – tai visos pripažintos problemos net ir „atitinkančiose reikalavimus“ veikloje. **Iš viso identifikuotos 39 rūšys, kurių buveinės yra arčiau kaip 500 metrų nuo mūsų žemės ūkio ir gamybos objektų ir kurios yra įtrauktos į IUCN raudonąjį sąrašą. Išsamus šių rūšių sąrašas pateiktas VIII priede.**

Nepaisant švelninimo priemonių, tokių kaip apsauginės juostos ir kontroliuojamas įvedinių naudojimas, tam tikros biologinės įvairovės rizikos išlieka, ypač šalia „Natura 2000“ teritorijų. Jos aktyviai stebimos, siekiant minimizuoti galimą poveikį, tačiau dėl žemės ūkio veiklos pobūdžio jų visiškai eliminuoti negalima.

Vertinimo laikotarpis

Šis biologinės įvairovės poveikio ir rizikų vertinimas apima trumpalaikį (1–3 metų), vidutinės trukmės (iki 2030 m.) ir ilgalaikį (iki 2050 m.) laikotarpius, atitinkančius Grupės klimato ir aplinkos scenarijų analizę. „Natura 2000“ ir nacionalinių saugomų teritorijų artumo analizė atspindi dabartinę būklę (2023-2024 baziniai metai), o rizikų prognozės dėl maistinių, cheminių medžiagų pernašos, buveinių fragmentacijos ir rūšių trikdymo modeliuotos tais pačiais – trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju – laikotarpiais.

FIZINĖS RIZIKOS, PERTVARKOS RIZIKOS IR PRIKLAUSOMYBĖ NUO EKOSISTEMINIŲ PASLAUGŲ

(2 ETAS SBM-3 17–19 | E4 ETAS-2 15–17 | E4 ETAS-3 20a–c | TR 13–15)

Grupė atliko išsamų, mokslo įrodymais grįstą su biologine įvairove susijusių fizinių rizikų, pertvarkos rizikų ir priklausomybių nuo ekosisteminių paslaugų vertinimą, visiškai suderintą su E4 ETAS reikalavimais. Vertinimas apima 100 % Grupės kontroliuojamų objektų ir tiekimo vietų, taikant pažangias erdvines, ekologines ir rizikos analizės metodikas.

Pagrindinis šio vertinimo elementas buvo **WWF Biologinės įvairovės rizikos filtro** taikymas – nepriklausomo, pasauliniu mastu pripažinto, mokslo pagrindu sukurto įrankio, kuris atlieka visų vietovių patikrą vietos lygmeniu pagal biologinės įvairovės rizikų ir priklausomybių nuo ekosistemų poveikį. WWF įrankis, apimantis daugiau nei 20 moksliai patvirtintų rodiklių, vertina:

- Fizinės rizikas, susijusias su biologinės įvairovės nykimu ir ekosistemų degradacija
- Priklausomybę nuo tiekimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinių ekosistemų paslaugų
- Reputacijos ir sisteminės rizikas, kylančias dėl artumo jautrioms ekologinėms ir socialinėms teritorijoms

WWF vertinimo rezultatai buvo integruoti su vidiniais agronominiais, veiklos ir reguliaciniais duomenų rinkiniais, įskaitant geografinį žemėlapių sudarymą, žemės valdymo įrašus ir atitikties duomenis, užtikrinant išsamų, vietos lygmens supratimą apie biologinės įvairovės susijusias rizikas ir priklausomybes.

Pagrindinės išvados:

Nustatytos fizinės rizikos:

Vertinimas patvirtino, kad biologinės įvairovės ir ekosistemų degradacija gali turėti reikšmingą poveikį Grupės veiklai ir tiekimo grandinėms per:

- Dirvožemio eroziją ir sumažėjusį dirbamos žemės produktyvumą, ypač ten, kur taikomas intensyvus arimas ar nepakankamas dirvožemio valdymas. Šios rizikos aktyviai mažinamos taikant tvaraus dirvožemio valdymo praktikas.
- Būtinų ekosistemų natūralų veiksmų – tokių kaip apdulkinimas, kenkėjų kontrolė ir dirvožemio derlingumas – sutrikimus, galinčius paveikti veiklos efektyvumą ir produktyvumą. Šios rizikos valdomos taikant biologinės įvairovės stiprinimo priemones ir kontroliuojant įvestis.
- Padidėjusią kenkėjų, ligų ar dirvožemio degradacijos riziką, atsirandančią dėl platesnio masto biologinės įvairovės nykimo aplinkinėse teritorijose.

Nustatytos pertvarkos rizikos:

Grupė pripažįsta pertvarkos rizikas, kylančias dėl reguliacinių, rinkos ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčių biologinės įvairovės srityje, įskaitant:

- Tiekimo rizikas, susijusias su priklausomybe nuo pašarų žaliavų, turinčių didelę miškų naikinimo riziką (pvz., sojos), kurios sprendžiamos taikant sertifikavimo schemas ir derinant su ES Miškų naikinimo reglamentu.
- Reputacijos ir atitikties rizikas, susijusias su veikla netoli saugomų teritorijų ar jautrių buveinių, valdomas per griežtą atitiktį, geografinę stebėseną ir vietos lygmens kontrolės priemonės.
- Rinkos rizikas, susijusias su vartotojų ir investuotojų lūkesčiais dėl teigiamą poveikį biologinei įvairovei turinčių produktų ir atsakingo tiekimo, mažinamas aktyvia sertifikacija, tiekimo grandinės skaidrumu ir biologinei įvairovei palankiomis praktikomis.
- Biologinės įvairovės apsaugos reikalavimų nesilaikymas, ypač netoli Natura 2000 teritorijų, kelia reikšmingas reguliacines rizikas, įskaitant subsidijų atėmimą ar veiklos apribojimus.

Priklausomybė nuo ekosistemų veiksmų:

WWF Biologinės įvairovės rizikos filtras kartu su vidine analize patvirtino, kad:

- Nė viena Grupės vieta neturi ūmios, nepakeičiamos priklausomybės nuo esminių ekosistemų paslaugų, tokių kaip laukinės floros ir faunos prieinamumas, jūros ištekliai ar miško produktai, būtini pagrindinei veiklai.
- Vietovės mastu Grupės veikla iš esmės priklauso nuo pagrindinių ekosistemų procesų veikimo, visų pirma:
 - Dirvožemio derlingumo ir struktūros, užtikrinamos per tvarų žemės valdymą.
 - Vandens prieinamumo ir reguliavimo, valdomo pagal nacionalinius nitratų pažeidžiamumo reglamentus ir tikslų įvedamų medžiagų valdymą.
 - Apdulkinimo ir kenkėjų kontrolės paslaugų, palaikomų biologinės įvairovės stiprinimo priemonėmis, net jei gamyba remiasi savaiminio apdulkinimo ar kontroliuojamomis sistemomis.

Grupė mato galimybes toliau plėtoti kiekybinius ir erdviškai aiškius duomenis apie priklausomybę nuo ekosistemų paslaugų, siekdama padidinti rizikos vertinimų ir biologinės įvairovės valdymo tikslumą, taip stiprindama nuolatinį E4 ETAS atskleidimų tobulinimą.

Nustatyta kiekybinė pradinė bazė:

Integruodama WWF Biologinės įvairovės rizikos filtro rezultatus su veiklos ir aplinkos duomenimis, Grupė nustatė kiekybiškai įvertintą, vietos lygmens pradinę bazę, apimančią biologinės įvairovės susijusias fizines rizikas, perėjimo veiksmus ir priklausomybes nuo ekosistemų paslaugų. Ši bazė leidžia:

- Objektyviai stebėti rizikų ir priklausomybių raidą laikui bėgant.
- Tikslingai taikyti duomenimis grįstas rizikos mažinimo ir biologinės įvairovės valdymo priemones.
- Nuolat užtikrinti atitiktį ESRS E4 atskleidimo reikalavimams ir suinteresuotųjų šalių lūkesčiams.

Grupės struktūruotas, mokslo pagrindu grindžiamas požiūris užtikrina, kad su biologine įvairove susijusios rizikos ir priklausomybės būtų sistemiškai identifikuojamos, objektyviai vertinamos ir veiksmingai valdomos. Tai sudaro tvirtą pagrindą veiklos atsparumui, reguliacinei atitiktiai ir skaidriam tvarumo atskleidimui pagal ESRS E4.

POLITIKA, VEIKSMAI IR UŽDAVINIAI

(2 ETAS SBM-3 20–22 | E4 ETAS-2 15–17 | E4 ETAS-3 20a–c | TR 16–18)

Nors biologinės įvairovės valdymas yra integruotas į Aplinkosaugos politiką ir vidines procedūras (žr. 2.2 skyrių), Grupė aiškiai nustato vadovybės ir Valdybos atsakomybę už biologinės įvairovės rizikų priežiūrą. Toks valdymo modelis užtikrina sistemingą stebėseną, sprendimų priėmimą ir atitiktį ESRS E4 reikalavimams.

Politikos kryptis ir valdymo požiūris

Grupė pripažįsta, kad biologinė įvairovė yra reglamentuojama ES žemės ūkio veiklos dalis. Mūsų biologinės įvairovės valdymo požiūris grindžiamas griežtu teisinių reikalavimų laikymusi, moksliskai pagrįstu rizikos vertinimu ir atsakinga veiklos kontrole. Grupės lygmens biologinės įvairovės atitiktis yra strateginis tikslas; nesilaikymas gali lemti reikšmingų subsidijų praradimą ar licencijų atšaukimą. Visose veiklos srityse taikoma nulinė tolerancija aplaidumui ar sąmoningiems pažeidimams.

Grupė atmeta perdėtus teiginius apie biologinę įvairovę ir nepagrįstas „žaliojo įvaizdžio“ (angl. *greenwashing*) iniciatyvas. Biologinės įvairovės valdymą grindžiame griežta reguliacine atitiktimi, moksliskai pagrįstu rizikų vertinimu ir atsakinga veiklos kontrole. Grupės lygmens atitiktis – strateginis tikslas; neatitiktis gali lemti subsidijų netekimą ar licencijų atšaukimą. Grupė nėra priėmusi biologinės įvairovės pertvarkos plano pagal E4 ETAS-1. Veikdama griežtoje ES reguliacinėje aplinkoje, Grupė aktyviai valdo biologinės įvairovės poveikį, užtikrindama visišką atitiktį žemės naudojimo ir buveinių apsaugos teisės aktams. Įgyvendinamos visos teisiškai privalomos biologinės įvairovės atkūrimo priemonės ir susiję veiksmai, įskaitant tuos, kurie suderinti su „Nulinio grynojo praradimo“ (No Net Loss) ir „Grynojo teigiamo poveikio“ (Net Positive Impact) principais, kai to reikalaujama, užtikrinant atsakingą išteklių valdymą Grupės tiesioginės įtakos zonose.

Vidaus politika ir procedūros ES ūkininkavimo veikloje (biologinė įvairovė)

Grupės žemės ūkio veikla vykdoma ES teritorijoje, kur draudžiami žemės naudojimo paskirties keitimai ir miškų kirtimas. Todėl biologinės įvairovės klausimai daugiausia susiję su neproduktyvių plotų išsaugojimu, BŽŪP sąlygiškumo laikymusi ir kraštovaizdžio supaprastinimo bei maistinių medžiagų išplovimo prevencija. Dokumente sąmoningai neminimas miškų kirtimas dėl ES konteksto. Siekdama užtikrinti patikimą atitiktį ir patikimumą pagal ESRS E4 ir BŽŪP reikalavimus, Grupė įgyvendina šias vidines politikos priemones ir procedūras ES ūkiuose:

- **Žemėtvarkos ir buveinių apsaugos procedūra:** BŽŪP GAAB 8 (neproduktyvūs plotai), GAAB 4 (apsauginės juostos), GAAB 6 (dirvožemio danga). Vidaus žemėlapuose fiksuojami neproduktyvūs plotai, ekologiniai elementai ir apsauginės juostos.
- **Biologinės įvairovės rizikų vertinimo procedūra:** privalomas kasmetinis artumo su „Natura 2000“ patikrinimas, kritinių sričių identifikavimas ir rizikų dokumentavimas laukų lygmeniu (Paukščių ir Buveinių direktyvų atitiktis).
- **Augalų apsaugos ir tręšimo kontrolės procedūra:** taikymo laikas, buferinės zonos, normų ribos; laukų lygmens apskaita (nitrato, AAP); draudžiamos medžiagos ir aukštos rizikos teritorijos (prie vandens, „Natura 2000“).
- **Dirvožemio ir kraštovaizdžio stebėsenos planas:** reguliarius dirvožemio būklės (struktūra, suslėgimas, organinė medžiaga), išlaikomų kraštovaizdžio elementų ir GAAB 5 erozijos rizikos zonų vertinimas BŽŪP ir E4 ETAS atskleidimams.
- **Incidentų ir atitikties procedūra:** fiksuoja AAP išsiliejimus, erozijos atvejus, skundus dėl trąšų nuotėkio; tiria atvejus, atsižvelgiant į artumą saugomoms buveinėms; užtikrina taisomąsias priemones.
- **Mokymai ir informuotumas:** mokymai apie neapdirbamų pakraščius, laukinės faunos stebėjimus, buferinių juostų ir paraščių apsaugą.

VEIKSMAI IR PRIEMONĖS

a) Pačios Grupės vykdomos operacijos:

Pačios Grupės vykdomose operacijose ištekliai biologinės įvairovės veiksams yra neatskiriami nuo teisinės atitikties. Veikla negali vykti pažeidžiant biologinės įvairovės ir žemėtvarkos taisykles: bet koks nukrypimas reikštų staigų subsidijų praradimą, veiklos apribojimus arba leidimų atšaukimą. Todėl ištekliai nėra pateikiami kaip atskiros savanoriškos sumos eurais ar etatais (FTE); jie visiškai integruojami į veiklą pagal BŽŪP sąlygiškumą, GAAB reikalavimus, Nitrato direktyvą, „Natura 2000“ prievoles ir susijusias nacionalines atitikties sistemas. Šios sistemos užtikrina, kad biologinės įvairovės veiksmai pačios Grupės vykdomose operacijose būtų nuolat ir privalomai finansuojami kaip esminė veiklos sąlyga.

Pagrindinės priemonės visose Pačios Grupės vykdomose operacijose:

- apsauginės buferinės juostos palei vandens telkinius ir apželdintos juostos buveinėms bei vandens kokybei saugoti;
- kontroliuojamas žemės ūkio priemonių (įvedinių) naudojimas, siekiant mažinti dirvožemio nualinimą, dykumėjimą ir dirvožemio sandarinimą;
- tiksliosios žemdirbystės technologijos, optimizuojančios įvedinių naudojimą ir mažinančios poveikį aplinkai;
- jautrių rūšių ir rizikų stebėseną šalia „Natura 2000“ teritorijų, taikant nuo dreifo saugančias taikymo priemones, erozijos kontrolę ir mažesnes įvedinių normas;

b) tiekimo grandinės pradinė grandis (grūdų pirkimas ir sojų išspaudų tiekimas):

- grūdų pirkimas remiasi nacionaline BŽŪP atitiktimi ir GAAB įgyvendinimu (10–15 proc. Lietuvos žemės ūkio naudmenų gali būti priskiriamos jautrioms teritorijoms);
- aiški suderinamumo su ES Miškų naikinimo reglamentu (EUDR) trajektorija iki 2025 m. gruodžio; įsipareigojimas nuolat sekti biologinės įvairovės reguliavimo raidą po 2025 m. ir laiku pritaikyti politiką bei praktiką;
- palmių aliejus maisto produktuose eliminuotas; naudojami rapsų (ES kilmės) ir saulėgrąžų aliejai (mažesnės rizikos, nors ir susiję su monokultūromis);

c) tiekimo grandinės galutinė grandis (trąšos ir mėšlas):

- **mineralinės trąšos:** skatinamos geriausios maistinių medžiagų valdymo praktikos ir skaitmeniniai konsultavimo įrankiai; derinama su ES „nuo ūkio iki stalo“ strategija ir BŽŪP sąlygiškumu, kad būtų mažinamas netiesioginis poveikis (maistinių medžiagų pernaša, dirvožemio biologinės įvairovės nykimas);
- **paukštinkystės mėšlo pardavimai** (organinė trąša; Latvijoje 100 proc. be antibiotikų, Lietuvoje 85 proc.): žymiai sumažina antimikrobinių medžiagų likučių aplinkoje riziką; skatinamas atsakingas kompostavimas, subalansuotas maistinių medžiagų valdymas ir optimalus mėšlo skleidimas, siekiant sumažinti perteklinį tręšimą ir patogenų riziką;
- **tiksloji žemės ūkio technika ir ūkininkų mokymai** skatina biologinei įvairovei palankias praktikas; **tikslas yra būti pažangia technologijų tiekėja ir naudotoja, ugdant ūkininkus ir diegiant mažiausiai žalą darančius sprendimus tiek žemės ūkio technikoje, tiek agrochemijoje.**

d) Kitos sisteminės priemonės:

- **sąveika su paveikiamomis bendruomenėmis:** nuolatinė tiesioginė komunikacija sudarant žemės nuomos sutartis, glaudūs profesiniai ryšiai su ūkininkais (mokymai, techninė pagalba, konsultavimas), skatinant atsakingą įvėdinių naudojimą; pažangi žemės ūkio technika dar labiau optimizuoja išteklių naudojimą ir skatina biologinės įvairovės išsaugojimą.
 - **Dalyvavimas bendruomenės gyvenime:** Vietos bendruomenės yra susipažinusios su mūsų veikla, o mes esame reikšmingas darbdavys. Grupės paukštienos ir augalinės kilmės produktų gamintojai, turintys reikšmingą FMCG rinkos dalį, laiku informuojami apie galutinių vartotojų lūkesčius. Kiekvienas yra kviečiamas susisiekti su mumis per skyriuje „Paveiktos bendruomenės“ nurodytus kanalus.
- **neigiamo poveikio prioritetinėms ekosistemų paslaugoms vengimas: griežta atitiktis reikalavimams (buferinės juostos, kontroliuojamas įvėdinių naudojimas, žemėtvarka) ir daugiasluoksnė vandens kokybės stebėseną pagal veiklos pobūdį;**
 - **dirvožemio būklės stebėseną:** daugiausia savanoriška už reguliuojamų teritorijų ribų; ES Dirvožemio strategija (2021 m.) skatina stipresnę apsaugą, tačiau privalomi įmonių įsipareigojimai dar formuojami;
 - **nitratų pažeidžiamos zonos (NPZ) – dirvožemio stebėsenos prievolė:** nustatyta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1135 (2002 m.), suderintu su ES Nitratų direktyva (91/676/EEB); ūkininkams NPZ zonose privaloma dirvožemio stebėseną azotui ir gerųjų žemės ūkio praktikų taikymas pagal rezultatus; atitiktį tikrina NMA ir AAD.

Mes aktyviai stebime kintančius visuomenės rūpesčius, susijusius su biologinės įvairovės ir ekosistemų būkle, ir integruojame juos į veiklos sprendimus.

UŽDAVINIAI IR RODIKLIAI

(2 ETAS SBM-3 23–25 | E4 ETAS-4 30–33 | TR 21–23)

Grupės su biologine įvairove susiję uždaviniai orientuoti į teisiškai privalomų valdymo priemonių veiksmingumo palaikymą ir biologinės įvairovės rizikų mažinimą operacijose bei tiekimo grandinėje. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje uždaviniai apsiriboja teisine atitiktimi – taikomi tik teisiškai reikalaujami rodikliai ir uždaviniai; savanoriškų biologinės įvairovės rodiklių ar uždavinių papildomai nesiekiama. Prioritetas – gerinti nustatytų procedūrų įgyvendinimą, kad būtų pasiekti praktiniai rezultatai ir atitikti suinteresuotųjų subjektų bei reguliuotojų lūkesčiai.

Tiekimo grandinės pradinėje grandyje su žaliavomis (pvz., soja) susijusios biologinės įvairovės rizikos valdomos savanoriško sertifikavimo schemomis, mažinančiomis poveikį miškų naikinimui ir ekosistemų nykimui. Šios priemonės yra atsakingo tiekimo dalis, tačiau jos **nėra** oficialūs biologinės įvairovės uždaviniai ar rodikliai.

Siekdama skaidrumo ir veiksmingo rizikų valdymo, Grupė stebi veiklos biologinės įvairovės rodiklius, griežtai suderintus su teisiniais reikalavimais ir rizikos kontrole, įskaitant:

- teisiškai privalomų buferinių zonų, išlaikytų greta saugomų ir jautrių buveinių, hektarus;
- biologinės įvairovės rizikos vertinimų dažnumą ir aprėptį pagal veiklos objektus;
- su biologine įvairove susijusių incidentų ir atitikties auditų skaičių bei sprendimo statusą.

Grupė toliau stebės besikeičiančius biologinės įvairovės reguliavimo reikalavimus ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčius ir atitinkamai koreguos valdymo uždavinius bei atskleidžiamą informaciją, kad išlaikytų atitiktį ir atlieptų gerąją praktiką.

2.5. Oficialūs ataskaitų teikimo išteklių ir reikalavimai ūkininkavimo įmonėms

ES ūkininkavimo įmonės privalomai teikia ataskaitas dėl aplinkosaugos ir žemės ūkio atitikties (ypač biologinės įvairovės ir trąšų naudojimo), užtikrinamos skaidrumą ir atskaitomybę žemėtvarkoje bei įvedinių naudojime. Privalomos sistemos, kuriose ūkininkai teikia duomenis, nurodytos VI priede „Biologinė įvairovė: privalomas ataskaitų teikimas“.

FINANSINIS POVEIKIS

(2 ETAS SBM-3 26–28 | E4 ETAS-6 42–45 | TR 24–26)

Grupė kiekybiškai vertina galimą finansinį poveikį, susijusį su biologinės įvairovės ir ekosistemų rizikomis bei galimybėmis. Ataskaitiniu laikotarpiu biologinės įvairovės incidentų, neatitikties atvejų ar reguliacinių baudų nebuvo. Visos nustatytos rizikos aktyviai valdomos pagal teisės aktų reikalavimus. Įvertinta galima Grupės lygmens biologinės įvairovės ir ekosistemų susijęs finansinis poveikis gali siekti (tiek rizikos, tiek galimybės, jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų): iki 11 % normalizuotos EBITDA.

Kiekybinis finansinis poveikis:

- **Priklausomybė nuo sojos (vertės grandinės pradinė grandis):** sertifikuotai, be miškų naikinimo pagamintai sojai (EUDR reikalavimas) taikomas **apie 50 EUR už toną** rinkos priedas. Tai sudaro apie **4,05 mln. EUR** papildomų metinių sąnaudų Grupei; iš jų paukštinkystės veiklai – apie **0,97 mln. EUR** per metus.
- **Augalinės kilmės produktams finansinis poveikis nereikšmingas:** dėl palmių aliejaus atsisakymo ir ribotos ES tiekimo grandinės biologinės įvairovės spaudos.
- **Netiesioginės finansinės atsakomybės, susijusios su kompensacijomis, nėra: biologinės įvairovės kompensacijos netaikomos.**
- **Nėra reikšmingų baudų ar kitų finansinių įsipareigojimų:** tai ataskaitiniu laikotarpiu neužfiksuota.

Kokybinis finansinis poveikis

Finansinės rizikos daugiausia siejasi su **pradinės grandies tiekimu** ir **reguliacinis poveikis**:

- didesnės įsigijimo sąnaudos dėl privalomų, susijusių su privalomu sertifikavimu, garantuojančiu, kad pašalų sudedamosios dalys gaunamos nenaikinant miškų;
- reputacinės ir atitikties rizikos, galinčios lemti rinkos ar tiekėjų apribojimus;
- galimas **subsidių praradimas** dėl biologinės įvairovės reikalavimų pažeidimų; remiantis esamu poveikiu, potencialus praradimas sudaro apie 3,85 mln. EUR. **Galimybės:** geresnė rinkos pozicija, užtikrinama sertifikuotais tvariais produktais; mažesnės atitikties sąnaudos diegiant tikslias technologijas ir didinant išteklių efektyvumą.

Dalis su biologine įvairove susijusių finansinių rizikų (pvz., galimos reguliacinės baudos ar laikini veiklos sutrikimai) šiuo metu **neįvertintos kiekybiškai** dėl sąlyginių aplinkybių. Grupė tobulina metodikas, kad ateities ataskaitose šias rizikas kiekybiškai įvertintų tiksliau.

Esminės prielaidos, taikytos finansinio poveikio vertinimui:

- laikomasi visų ES ir nacionalinių biologinės įvairovės ir (arba) aplinkosaugos reikalavimų;
- sertifikuota, nenaikinant miškų pagaminta soja išlieka prieinama su stabilium ~50 EUR/t priedu;
- ekosisteminių paslaugų nykimas (dirvožemis, vanduo, apdulkintojai) valdomas esamomis praktikomis;
- reikšmingų reguliacinių pokyčių, viršijančių dabartinius ES reikalavimus (pvz., EUDR), vertinimo laikotarpiu nėra;
- išlieka stabili paklausa sertifikuotiems, biologinei įvairovei palankiems produktams.

ATSPARUMO PROGNOZĖS

(2 ETAS SBM-3 29–31 | E4 ETAS-6 45–47 | TR 27–29)

Grupės verslo modelis reaguoja į su biologine įvairove susijusias **fizines, pertvarkos ir sisteminės** rizikas, orientuodamasis į atsparumą:

- **pradinė grandis:** sojos tiekimo rizika iš didelės rizikos regionų reikšmingai mažės taikant EUDR (tiekimas turės būti atsekamas ir vykdomas nenaikinant miškų);
- **pačios Grupės vykdomos operacijos:** pagrindinis poveikis (maistinių medžiagų pernaša, ekosistemų supaprastinimas) egzistuoja, tačiau valdymas yra grįstas griežta atitiktimi, buferinėmis zonomis ir tiksliosiomis technologijomis;
- **galutinė grandis:** biologinės įvairovės rizikos ribotos; tiksliosios žemės ūkio technikos pardavimais ir mokymais remiame biologinei įvairovei palankias praktikas.

Trumpalaikiai finansiniai poveikiai suvaldyti, tačiau ilgesnio laikotarpio ekspozicija dėl pradinės grandies su miškų naikinimu susieto tiekimo ir pačios Grupės operacijų ekosistemų supaprastinimo išlieka reikšminga. Strategijos (sertifikavimas, atitikties kontrolė) mažina poveikį; platesnės atkūrimo ir biologinei įvairovei palankios pertvarkos galimybės tebėra menkai išnaudotos. Jas aktyviai valdome taikydami švelninimo priemones, sertifikavimą, kontrolę ir iniciatyvas, derindami su reguliavimo pokyčiais ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčiais.

SISTEMINĖS RIZIKOS IR DARBAS SU BENDRUOMENE

(2 ETAS SBM-3 32–34 | E4 ETAS-7 50–52 | E4 ETAS-8 53–55 | TR 30–32)

Sisteminės rizikos verslo modeliui ir visuomenei

Grupė vertina sisteminės biologinės įvairovės rizikas tiek savo verslo modeliui, tiek plačiajai visuomenei.

Verslo perspektyvoje reikšmingos rizikos siejasi su priklausomybe nuo sojos (pradinė grandis): reguliacinis pokytis, rinkos trikdžiai, reputacinis poveikis. Pačios Grupės vykdomos operacijos, nepaisant atitikties, prisideda prie biologinės įvairovės nuostolių (ilgainiui veikiamas žemės našumas, dirvožemio būklė, reguliacinis

profilis). Galutinės grandies rizikos (mėšlo tvarkymas, invazinės rūšys) nedidelės, bet sudaro sisteminių rizikų lauką. Be įmonės veiklos ribų įžvelgiame ir visuomenines sistemas rizikas: dirvožemio nualinimą, apdulkinimą, vandens kokybės prastėjimą ir ekosisteminių paslaugų praradimą. Ataskaitiniu laikotarpiu reikšmingas sisteminis finansinis poveikis nenustatytas; galimas poveikis efektyviai valdomas laikantis ES reikalavimų ir taikant veiklos kontrolės priemones.

Konsultacijos su paveikiamomis bendruomenėmis

Grupė nuolat ir praktiškai bendrauja su **paveikiamomis bendruomenėmis**, sudarydama žemės nuomos sutartis, palaikydama reguliarius ryšius su ūkininkais ir žemės savininkais bei vykdydama kasdienę veiklą. Mūsų veikla apima 57 savivaldybes ir daugiau nei 100 seniūnijų; Grupės įmonė yra matomos kaip darbdaviai ir žemės valdytojos.

Suinteresuotųjų subjektų išsakyti rūpesčiai biologinės įvairovės klausimais sistemingai identifikuojami, dokumentuojami ir integruojami į rizikų vertinimus bei veiklos sprendimus nustatytais grįžamojo ryšio mechanizmais. Nors oficialiųjų, tik biologinei įvairovei skirtų konsultacijų nevykdome reguliariai, Grupė sudaro sąlygas bendruomenėms teikti atsiliepimus ir skundus per prieinamus kanalus, užtikrindama operatyvią ir tinkamą reakciją.

Visi privalomi vertinimai – „**Natura 2000**“ artumo patikros, **dirvožemio stebėseną, saugomų teritorijų aprašymas** – nuosekliai atliekami ir skaidriai teikiami institucijoms bei suinteresuotiesiems subjektams. Vengiame simbolinių iniciatyvų; prioritetą yra prasmingas, faktais grįstas dialogas, suderintas su atitiktis reikalavimais ir realia veiklos padėtimi. Požiūris periodiškai peržiūrimas ir atnaujinamas, atsižvelgiant į reguliacinius pokyčius ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčius.

Neigiamo poveikio, susijusio su bendruomenėmis, svarbioms ekosisteminiams paslaugoms prevencija

Grupė pripažįsta, kad biologinės įvairovės ir ekosistemų nykimas gali neigiamai paveikti prioritetines ekosistemines paslaugas (dirvožemio derlingumą, vandens kokybę, potvynių reguliavimą, apdulkinimą), nuo kurių priklauso tiek mūsų veikla, tiek šalia gyvenančios bendruomenės. Siekdami minimizuoti poveikį, užtikriname griežtą atitiktį: taikome apsaugines buferines juostas, kontroliuojame žemės ūkio priemonių (įvedinių) naudojimą, įgyvendiname atsakingą žemėtvarką; vandens kokybę stebime keliais lygiais pagal veiklos pobūdį. Mokymų, profesinių konsultacijų ir tiksliosios žemės ūkio technologijų pagalba padedame ūkininkams optimizuoti išteklių naudojimą ir išvengti netikėto poveikio biologinei įvairovei.

Dirvožemio būklės stebėseną ir prievaldą

Savanoriška stebėseną: organinės medžiagos, maistinių medžiagų ir kitų rodiklių stebėseną daugiausia savanoriška **už reguliuojamų zonų ir su subsidijomis susietų sąlygų ribų**.

- **ES Dirvožemio strategija (2021 m.):** skatina stipresnę dirvožemio apsaugą; privalomi įmonių įsipareigojimai dar kuriami.
- **Nitratų pažeidžiamos zonos (NPZ) – dirvožemio stebėsenos prievaldė:** nustatyta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1135 (2002 m.) pagal ES **Nitratų direktyvą (91/676/EEB)**. NPZ priskirtiems ūkininkams privaloma stebėti dirvožemį dėl azoto ir taikyti gerąsias žemdirbystės praktikas pagal gautus rezultatus; atitiktį tikrina NMA ir AAD, o dirvožemio duomenys reikalingi kontrolei ir išmokų sąlygoms.

Grupė aktyviai stebi kintantį bendruomenių susirūpinimą, susijusį su biologinės įvairovės ir ekosistemų būkle, ir integruoja juos į veiklos sprendimus. Šie veiksmai padeda išvengti neigiamo poveikio ekosistemoms, kurios yra svarbios tiek vietos bendruomenėms, tiek pačios grupės ilgalaikiam veiklos atsparumui.

Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika

E5 ETAS

APIMTIS IR MASTAS

(2 ETAS IRO-1 | 11 a | TR 1–TR 7)

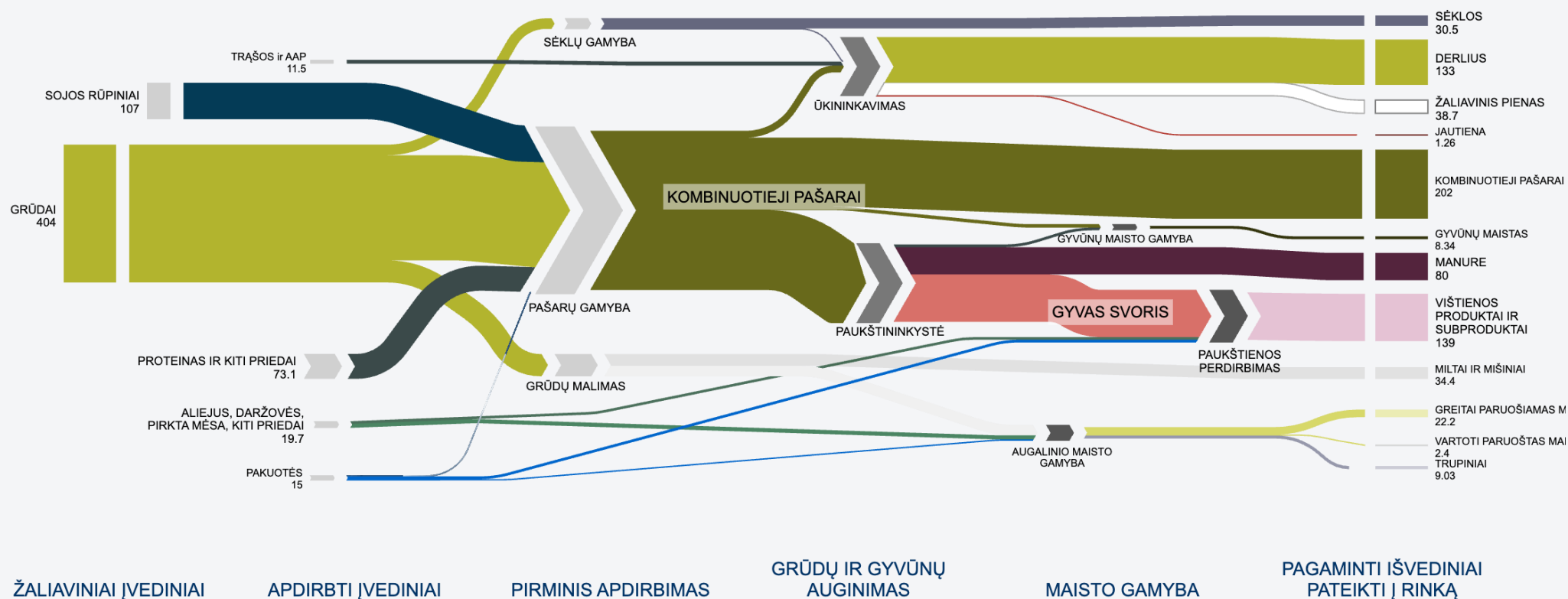
2024-2025 m. Grupė atliko 100 proc. konsoliduotųjų veiklų ir reikšmingą vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių veiklos patikrą, siekdama nustatyti faktinį ir galimą poveikį, rizikas ir galimybes, susijusias su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika. Patikra buvo privaloma visiems segmentams ir apėmė Maisto gamybą, Ūkininkavimą, Partnerystę su ūkininkais ir kitas veiklas be išimčių.

Mastas apėmė visas veiklos sritis: maisto, pašarų ir sėklų gamybą; žemės ūkio produkciją grūdų, pieno ir paukštininkystės ūkiuose; grūdų laikymą, elevatorius ir prekybą; įvedinių prekybą ir logistiką; paslaugas, tokias kaip fumigacija ir dezinfekcija; ūkininkams teikiamas konsultacines funkcija. Vertės grandinės pradinė grandis apėmė trąšų, AAP, pašarų, sėklų, pakuočių, technikos, logistikos ir autorizuotų atliekų tvarkytojų tiekėjus. Vertės grandinės galutinė grandis apėmė privačių prekės ženklų ir mažmeninių pakuočių pateikimą rinkai, grąžinimo ir atgavimo schemas, maisto nuostolių prevenciją bei atliekų tvarkymo kelius, už kuriuos Grupė prisiima tiek sutartinę, tiek praktinę atsakomybę.

Metodika ir įrankiai buvo taikyti nuosekliai visose bendrovėse. ERP sistemos buvo pagrindinis pirkimų, gamybos, pakuočių ir atliekų duomenų šaltinis, tiesiogiai susietas su įmonių apskaita. Tiekėjų deklaracijos, sertifikatai ir klientų specifikacijos liudijo apie medžiagų sudėtį, perdirbto ir atsinaujinančio turinio dalį bei perdirbamumą. Ūkininkavimo veikla buvo grįsta maistinių medžiagų valdymo planais ir laukų trąšų bei AAP naudojimo žurnalais, taip pat skaidriais pieno ir paukštininkystės pašarų pirkimų duomenimis. Atliekų duomenys buvo tikrinami, remiantis svarstyklių kvitais, tvarkymo pažymomis ir apdorojimo sertifikatais. Aplinkosaugos leidimai, patikrinimų ataskaitos ir atitikties deklaracijos buvo sistemingai peržiūrimi.

Prielaidos ir slenksčiai buvo nustatyti siekiant užtikrinti patikimumą ir palyginamumą. Ataskaitos buvo grindžiamos faktiniu pralaidumu, neįtraukiant greito vartojimo prekių ir paukštininkystės veiklos duomenų. Pakuočių perdirbamumo vertinimai rėmėsi esamais ES perdirbimo infrastruktūros pajėgumais. Ilgalaikiai žiedinės ekonomikos projektai, tokie kaip mėšlo keitimas biometanu, buvo įtraukti į penkerių metų ir ilgesnius laikotarpius. Vertinimai buvo taikomi tik tada, kai nebuvo tiesioginių svorių, naudojant konservatyvius perskaičiavimo koeficientus. Veiklos vietos lygmens minimalūs slenksčiai buvo leidžiami tik smulkiems, nereikšmingiems srautams su išsaugota dokumentacija.

Rodikliai ir laikotarpiai buvo taikomi nuosekliai. Medžiagų, pakuočių ir atliekų kiekiui matuoti buvo naudojama masė (tonomis). Buvo taikomos procentinės dalys perdirbtoms, atsinaujinančioms ir pirminėms žaliavoms, taip pat pavojingųjų atliekų proporcijoms ir nukreipimo nuo sąvartynų rodikliams. Patikra apėmė trumpąjį (1 metų), vidutinį (2–5 metų) ir ilgąjį laikotarpius, su išplėstiniais vertinimais 2030 m. (remiantis 2021–2040 m. laikotarpiu) ir 2050 m. (remiantis 2041–2060 m. laikotarpiu). Visi rezultatai buvo konsoliduoti pagal klasifikacijas, laikotarpius ir pagrindimus. Dokumentacija saugoma įmonių ir vietos lygmeniu, įskaitant ERP ištraukas, tiekėjų ir klientų įrašus, leidimus, tvarkytojų sertifikatus bei patikrinimų ataskaitas, užtikrinant pilną atsekamumą audito metu.

Gamybos medžiagų srautai, tūkst. tonų, AB Akola group, 2024-2025 m.

KONSULTACIJOS

(2 ETAS IRO-1 | 11 b)

Konsultacijos išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos klausimais nėra vykdomos kaip atskiri ar atsitiktiniai užsiėmimai; jos yra įprasta Grupės veiklos dalis. Veikdama tiek FMCG, tiek žemės ūkio sektoriuose, Grupė nuolat dalyvauja reguliavimo, komerciniuose ir techniniuose dialoguose. Leidimų atnaujinimas, patikrinimai ir atitikties aplinkosaugos institucijoms peržiūra neišvengiamai apima pakuočių, atliekų ir šalutinių produktų tvarkymą, o privačių prekių ženklų klientai ir mažmeninės prekybos partneriai nustato išsamius medžiagų naudojimo, perdirbimo, patvarumo ir galiojimo laiko reikalavimus kaip kasdinių sutartinių santykių dalį. Konsultacijos su reguliavimo institucijomis, tiekėjais, klientais, rangovais, pramonės kolegomis ir vartotojais yra struktūriškai integruotos į Grupės poveikio, rizikos ir galimybių nustatymą.

Privačių prekių ženklų pirkėjams tai ypač svarbu: tarptautiniai klientai reikalauja griežto sutartų kokybės ir kiekio standartų laikymosi, kartu nustatydami labai specifinius pakavimo reikalavimus. Dėl to diskusijos apie pakuotes ir žiedinę ekonomiką tampa nuolatinio komercinių santykių elementu. Dažnai pasirinkimai yra nulemiami klientų reikalavimų, kurie apibrėžia ribas, kuriose gali vykti naujovių diegimas ar pakaitinių sprendimų taikymas.

Tiekėjai, rangovai ir įgalioti atliekų tvarkytojai su Grupe palaiko glaudų ir nuolatinį grįžtamojo ryšio ciklą. Atitikties patikra, perdirbtas ir atsinaujinantis turinys, surinkimo ir rūšiavimo metodai bei techniniai pakeitimai aptariami realiuoju laiku kaip nuolatinio bendradarbiavimo dalis, o ne atskirų projektų dalis. Taip pat reguliariai bendradarbiaujama su perdirbimo organizacijomis, logistikos paslaugų teikėjais ir sandėliavimo operatoriais, o pakuočių našumas, žalos mažinimas, panaudojimo rodikliai ir suderinamumas su apdorojimo pajėgumais yra įprastų diskusijų apie veiklą dalis.

Grupė taip pat nuolat aktyviai veikia platesnėje profesinėje aplinkoje. Žiedinis ekonominis modelis ir išteklių naudojimas yra pasikartojančios temos partneriaujant su universitetais, pramonės konferencijose ir tarpusavio mainuose. Dalyvavimas svarbiausiose prekybos parodose ir sektoriaus renginiuose užtikrina, kad Grupė neatsilikytų nuo besikeičiančių standartų, technologijų ir lūkesčių, kartu savo patirtimi prisidedama prie kolektyvinių diskusijų.

Vartotojų įsitraukimas yra labiau netiesioginis, bet ne mažiau svarbus. Grįžtamąjį ryšį atspindi rinkos paklausos rodikliai, pirkdami arba nepirkdami vartotojai išreiškia nuomonę dėl produkto formos ir pakuotės. Produktai ar pasirinkimai, kurie nebeatitinka lūkesčių, praranda dalį rinkos, tuo tarpu sprendimai, atitinkantys rinkos ir reguliavimo reikalavimus, sulaukia didesnio pripažinimo. Daugiau informacijos apie vartotojų įsitraukimą pateikiama pagal S4 ETAS.

Kadangi ši tema yra struktūriškai integruota į kasdienį verslą, šios nuolatinės sąveikos rezultatai tiesiogiai atsispindi pakuočių optimizavimo projektuose, maistinių medžiagų perdirbimo iniciatyvose, atliekų mažinimo programose ir maisto nuostolių prevencijos priemonėse ir grįžta į Grupės vertinimą apie poveikį, rizikas ir galimybes, susijusias su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika.

POVEIKIO, RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ VALDYMO POLITIKA

(E5 ETAS-1 | 14, 15(a)–(b) | MDR-P)

Grupės poveikis aplinkai valdomas pagal **Aplinkos apsaugos politiką, kurią 2019 m. patvirtino Valdyba**. Politika taikoma visoms konsoliduotosioms įmonėms ir nustatomi **bendri įsipareigojimai**:

- laikytis aplinkosaugos teisės aktų visose veiklos šalyse;
- mažinti energijos, žaliavų ir kitų išteklių suvartojimą;
- užkirsti kelią atliekų susidarymui ir jas atsakingai tvarkyti;
- skatinti aplinkai palankesnes technologijas ir mažiau kenksmingus procesus;
- užtikrinti skaidrų aplinkosaugos rodiklių ataskaitų teikimą;
- didinti darbuotojų informuotumą ir skatinti atsakingą elgesį.

Politikoje nėra aiškiai aptariami žiedinės ekonomikos principai, tokie kaip patvarumas, pataisomumas, perdirbimas ar antrinių žaliavų naudojimas. Todėl šie aspektai valdomi įmonės **veiklos lygmeniu**, pavyzdžiui, taikant pakavimo strategijas su laiku apibrėžtais perdirbimo ir atsinaujinančiosios medžiagos kiekio tikslais, perdirbant maistines medžiagas iš mėšlo ir atnaujinant bei perparduodant žemės ūkio techniką.

Praktiškai išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika valdomi verslo operacijose integruotomis priemonėmis. Tai apima aplinkosaugos leidimus, maisto saugos ir higienos reglamentus, gamintojų atsakomybės įsipareigojimus, privačių prekių ženklų ir mažmeninės prekybos specifikacijas bei tiekėjų deklaracijas. Atitiktis reikalavimams stebima naudojant ERP pagrįstą žaliavų ir pakuočių apskaitą, aplinkosaugos auditus, atliekų tvarkytojų dokumentaciją ir ataskaitų teikimą nacionalinėms valdžios institucijoms ir EPR organizacijoms. Atsižvelgiant į atitikties išvadas, taikomos esamos audito ir taisomųjų veiksmų procedūros.

Šios bendros politikos ir veiklos priemonės taikomos visai Grupės veiklai, įskaitant maisto ir pašarų gamybą, ūkininkavimą, grūdų laikymą ir prekybą, įvedinių prekybą, technikos paslaugas ir konsultacinę veiklą. Taikydama šią integruotą sistemą, Grupė užtikrina, kad su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijęs poveikis, rizika ir galimybės būtų valdomi nuosekliai visoje vertės grandinėje.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(E5 ETAS-2 | 19 | MDR-A)

Veiksmai, skirti valdyti su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusį poveikį, riziką ir galimybes, yra integruoti į kasdienes Grupės veiklos operacijas. Išteklių naudojimo efektyvumas ir medžiagų naudojimas stebimi naudojant ERP apskaitos sistemas ir stebėseną objekto lygmeniu, remiantis tiekėjų duomenimis ir sertifikatais. Visų įmonių informacija yra konsoliduojama Grupės lygmeniu ir peržiūrima pagal segmentus, siekiant užtikrinti visapusišką konsolidavimo aprėptį.

Maisto ir pašarų sudedamosios dalys yra 100 proc. grynų, atsinaujinančios biologinės medžiagos, gaminamos kiekviename žemės ūkio cikle, gaunamos iš pačios Grupės gamybos ir samdytų tiekėjų. Veiksmai sutelkti į sudedamųjų dalių kokybės tikrinimą, maisto saugos reikalavimų laikymąsi ir atsekamumo nuo šaltinio iki suvartojimo užtikrinimą. Ištekliai apima tiekėjų tvirtinimo sistemas, sudedamųjų dalių patikrinimus, laboratorinius tyrimus ir atsekamumo duomenų bazes.

Pašarai gyvuliams yra 100 proc. grynų, atsinaujinančios biologinės medžiagos, gaminamos kiekviename žemės ūkio cikle, gaunamos iš pačios Grupės gamybos ir patvirtintų išorinių tiekėjų. Veiksmai sutelkti į pašarų kokybės užtikrinimą, kad būtų laikomasi mitybos specifikacijų ir saugos standartų. Išteklių apima pašarų sudėčių sistemas, žaliavų kokybės patikras ir pašarų atsekamumo įrašus.

Maistinių medžiagų žiediškas, AB Akola group

Maistinių medžiagų sąnaudos: Grupės gyvulininkystei būdingas maistinių medžiagų cikliškumas. Pieno ūkiuose mėšlas tiesiogiai naudojamas Grupės valdomuose laukuose, taip uždariant maistinių medžiagų ciklą tarp pašarų gamybos ir gyvulių atliekų. Paukštininkystės ūkiuose mėšlas parduodamas išorinėms įmonėms kaip organinės trąšos, taip prisidedant prie maistinių medžiagų perdirbimo trečiųjų šalių auginimo sistemose. Ši praktika sumažina priklausomybę nuo grynųjų mineralinių trąšų (mėšlas ir srutos sudaro 91 proc. visų maistinių medžiagų sąnaudų pagal kiekį) ir yra struktūrinis gyvulininkystės produktų žiedinės ekonomikos rezultatas. Veiksmai sutelkti į tikslų naudojimą, saugojimą ir stebėseną, siekiant maksimaliai padidinti susigrąžinamas investicijas ir sumažinti maistinių medžiagų nuostolius. Išteklių apima maistinių medžiagų valdymo sistemas, laukų stebėsenos technologijas, purškimo įrangą ir mėšlo laikymo bei tvarkymo pajėgumus.

Pakuotė – pakuočių medžiagos: **58 proc. pirminės, 42 proc. perdirbtos sudėties, 52 proc. atsinaujinančios medžiagos.** Pakuotė būtina maisto saugai, reglamentavimo atitikčiai ir produktų vientisumui užtikrinti, ir kartu sudaro pagrindinę sritį, kurioje galima plėtoti žiedišumą. Veiksmai apima pakuočių medžiagų inovacijas, tiekėjų plėtrą ir pakavimo linijų pritaikymą. Išteklių apima pakuočių vystymo komandas, kapitalo sąnaudas įrangos atnaujinimui ir biudžetus medžiagų bandymams.

Pačios Grupės vykdomose operacijose veiksmai sutelkti į pakuotės sąnaudų mažinimą, perėjimą prie atsinaujinančių įvedinių ir pakavimo linijų pritaikymą perdirbamoms medžiagoms. **Atliekos tvarkomos jas rūšiuojant vietose, apie jas teikiamos ataskaitos nacionalinėms sistemoms (pvz., GPAIS Lietuvoje ir lygiavertėms kitose ES valstybėse) ir patvirtinamos įgaliojimų tvarkytojų dokumentais. Pavojaingos atliekų dalys surenkamos atskirai ir perduodamos sertifikuotiems rangovams tinkamam apdorojimui.**

Vertės grandinės galutinėje grandyje atsakomybė už pakuotės vykdymą gamintojų išplėstinės atsakomybės (EPR) schemomis, klientų grąžinimo sistemomis bei laikantis privačių prekių ženklų ir mažmeninės prekybos specifikacijų. Šie veiksmai užtikrina, kad į rinką pateikiamos pakuotės būtų perdirbamos, tinkamai paženklintos šalinimui ir suderintos su nustatyta surinkimo bei perdirbimo infrastruktūra.

Kitos medžiagos: metalai, plastikai ir pavojingosios liekanos yra stebimi vietos lygmens rūšiavimo, nacionalinės atskaitomybės ir įgaliotų tvarkytojų dokumentacijos pagrindu, užtikrinant saugų apdorojimą ir nukreipimą nuo sąvartynų, kai tik įmanoma.

Šios priemonės sprendžia pagrindines Grupės galimybes didinti išteklių naudojimo efektyvumą:

- maistinių medžiagų išsaugojimą produktyviam naudojimui, taikant mėšlo perdirbimą ir trąšų optimizavimą;
- maisto ir pašarų produktų saugos bei kokybės užtikrinimą, kartu mažinant pirminių medžiagų paklausą pakuotėms.

UŽDAVINIŲ STEBĖSENA POLITIKOS IR VEIKSMŲ VEIKSMINGUMUI ĮVERTINTI

(E5 ETAS-3 | 23 | MDR-T)

Veiksmų, susijusių su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika, veiksmingumas stebimas naudojant veiklos rodiklius ir nustatytus terminuotus uždavinius.

- **Lietuvos paukštininkystės** veikloje siekiama, kad atsinaujinančios pakuočių medžiagos sudarytų 50 proc. visos pakuotės nuo 2024-2025 m.
- **Latvijoje** siekiama kasmet **1,5 proc. mažinti** į rinką išleidžiamą pakuočių kiekį (bazinis laikotarpis 2023-2024 m.).
- **Augalinės kilmės maisto gamybos veikloje** bent **97 proc. pakuočių iki 2026–2027 finansinių metų** turi būti perdirbamos, iš kurių reikšminga dalis pagaminta iš perdirbtų šaltinių.

Progresas šių pakuočių uždavinių atžvilgiu stebimas per pakuočių specifikacijas, tiekėjų dokumentaciją ir vidaus auditus. Pakuočių dizaine vengiama atsinaujinančių ir neatsinaujinančių medžiagų junginių, kurie trukdytų atskyrimui ir perdirbimui. Medžiagų deriniai vertinami siekiant užtikrinti, kad atsinaujinantys ir perdirbami įvediniai galėtų būti efektyviai susigrąžinti esamose ES perdirbimo srautų sistemose.

Kitoms įvedinių kategorijoms, aprašytoms E5-2 (maistinių medžiagų naudojimas, pašarai, maisto sudedamosios dalys, kitos medžiagos), nėra nustatyti kiekybiniai uždaviniai Grupės mastu. Veiksmingumas vertinamas pagal pagrindinius veiklos rodiklius (KPI), palaikomus įmonių lygmeniu, pavyzdžiui, naudojant maistinių medžiagų valdymo įrašus, pašarų atsekamumą ir atliekų ataskaitas pagal nacionalinius registrus.

Nors Grupė valdo išteklių naudojimo efektyvumą visose operacijose, pakuotės sudaro vienintelę medžiagų kategoriją, kurioje žiedinės ekonomikos principai gali būti aktyviai taikomi. Maisto ir pašarų sudedamosios dalys yra iš esmės pirminiai biologiniai ištekliai ir negali būti pakartotinai naudojami ar pakartotinai naudojami po suvartojimo, o maistinių medžiagų cikliškumas iš mėšlo natūraliai vyksta ūkininkavimo sistemose. Todėl Grupės kiekybiniai žiediškumo uždaviniai yra orientuoti išimtinai į pakuotes.

ATSKLEIDIMAS, KAIP UŽDAVINIAI SUSIJĘ SU IŠTEKLIŲ NAUDOJIMU IR ŽIEDINE EKONOMIKA

(E5 ETAS-3 | 24 a–f | TR 24–26)

Pakuočių uždaviniai yra tiesiogiai susiję su išteklių naudojimo efektyvumu ir žiedinės ekonomikos rezultatais maisto pramonėje, kuriose pakuotė yra ne tik būtina maisto saugos ir galiojimo laikui užtikrinti, bet ir didžiausias Grupės valdomas medžiagų srautas. 2024-2025 m. Grupė į rinką paleido daugiau kaip **31 tūkst. tonų pakuočių**, todėl ši sritis yra pagrindinė aplinkosauginė atsakomybė.

Uždaviniai prisideda prie žiedinės ekonomikos tikslų taip:

- **pirminių medžiagų naudojimo mažinimas:** sudėties perkėlimas nuo pirminių žaliavų riboja neatsinaujinančių išteklių naudojimą ir mažina priklausomybę nuo žaliavų kainų svyravimų;
- **atsinaujinančio ir perdirbamos žaliavos procento didinimas:** pakuotės palaipsniui projektuojamos taip, kad būtų perdirbamos pagal esamas ES sistemas ir į jas būtų įtraukti atsinaujinantys, biologiškai pagrįsti įvediniai;
- **pakuotės intensyvumo mažinimas:** mažinimo uždaviniai minimizuoja bendrą medžiagų kiekį, naudojamą vienam produkcijos vienetui;
- **atliekų prevencija ir nukreipimas:** perdirbimui tinkamas dizainas skatina medžiagų atgavimą ir užkerta kelią jų šalinimui sąvartynuose ar deginimu;
- **atitikties užtikrinimas:** uždaviniai parengia Grupę būsimiems reikalavimams pagal ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą ir naują Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentą (angl. PPWR);
- **klientų ir vartotojų lūkesčių tenkinimas:** tvari pakuočių veikla vis dažniau tampa sutartiniu reikalavimu privačių prekės ženklų susitarimuose ir lemiamu veiksmu vartotojų pasirinkimuose.

Kadangi maisto ir pašarų produktai patys negali būti pakartotinai naudojami po suvartojimo, o maistinių medžiagų perdirbimas vyksta natūraliai gyvulininkystės ir pienininkystės sistemose, pakuotė yra pagrindinis žiedinės ekonomikos uždavinių objektas. Jos mastas ir poveikis daro ją viena reikšmingiausių atsakomybės sričių Grupės maisto operacijose.

DIZAINAS, UŽTIKRINANTIS ILGAAMŽIŠKUMĄ, MODERNIZAVIMĄ, PATAISOMUMĄ IR ATNAUJINIMĄ

(E5 ETAS-4 | TR 21–23 | E5-5 DR 35 | 2 ETAS SBM-3 | 10 a i)–iv))

Maisto gamybos ir ūkininkavimo segmentuose, taip pat sėklų ir pašarų verslo veiklos rezultatai iš prigimties yra greitai gendantys arba skirti suvartojimui. Žiedinės ekonomikos principai negali būti taikomi mechaninio ilgaamžiškumo, atnaujinamumo ar pataisomumo prasme. Vietoje to, ilgaamžiškumas išreiškiamas griežta kokybės kontrole, maisto saugos standartais ir garantuotu galiojimo laiku. Šios priemonės sumažina skubotą atliekų šalinimą, riboja maisto nuostolius ir palaiko išteklių naudojimo efektyvumą, taip netiesiogiai prisidedamos prie žiediško rezultato.

Žemės ūkio technikos prekyboje „Dotnuva Baltic“ tiesiogiai prisideda prie žiedinės ekonomikos tikslų, sudarydama strateginę partnerystę su įrangos gamintojais vertės grandinės pradinėje grandyje, atrinktais dėl jų inžinerinių praktikų, kurios pirmenybę teikia ilgaamžiškumui ir pataisomumui. „Dotnuva Baltic“ pati negamina įrangos, tačiau papildo pradinio projektavimo sprendimus visapusišku paslaugų modeliu, apimančiu remontą, priežiūrą ir garantuotą atsarginių detalių prieinamumą daugiau nei dešimtmetį, taip pratęsiant įrenginių eksploatavimo laiką ir išvengiant ankstyvo atliekų šalinimo.

Be to, UAB „Dotnuva Baltic“ siūlo atnaujintą ir restauruotą techniką perpardavimui. Kiekvienas vienetas patikrinamas ir atnaujinamas jo pagrindinės dalys, sudarant galimybes jo pakartotiniam naudojimui ir vertės susigrąžinimui, taip mažinant poreikį naujai, daug išteklių reikalaujančiai gamybai.

Taikydama šias praktikas Grupė užtikrina, kad ten, kur ilgaamžiškumas techniškai įmanomas (technikoje), produktai būtų projektuojami ir prižiūrimi ilgesniam naudojimui, o maisto, pašarų, sėklų ir ūkininkavimo veiklose kokybės, saugos ir galiojimo laiko valdymas veiktų kaip pagrindinė žiediško priemonė, užkertanti kelią atliekoms ir sauganti išteklius.

PAKUOČIŲ IR MEDŽIAGŲ ŽIEDIŠKUMAS

(E5 ETAS-2 | 26–29 | TR 2)

Grupės veikloje tik pakuotės ir trąšų pakuotės leidžia tiesiogiai įgyvendinti medžiagų cikliškumo valdymą. Kiti srautai, tokie kaip maistas, pašarai ir sėklos, yra iš prigimties gendantys, tuo tarpu maistinių medžiagų cikliškumas iš mėšlo yra neatsiejama gyvulininkystės sistemų dalis, o trąšų naudojimas išlieka priklausomas nuo agronominių sąlygų. Todėl toliau pateikiama informacija susitelkia į pakuotes ir su jomis susijusias medžiagas, kurių dizainui, surinkimui ir perdirbimui Grupė gali tiesiogiai daryti įtaką.

Pačios Grupės vykdoma veikla

Kai įmanoma, taikomos masinio tiekimo sistemos, o vienkartinės pakuotės pasirenkamos tik tada, kai produkto forma neleidžia jų atsisakyti. Pakuočių specifikacijos užtikrina, kad atsinaujinančios ir neatsinaujinančios medžiagos nebūtų sujungiamos taip, kad tai trukdytų jų atskyrimui ir perdirbimui. Tiekėjų dokumentacija ir ERP pagrįstos specifikacijos fiksuoja atsinaujinančių dalių, perdirbtos medžiagos ir perdirbamumo rodiklius.

Vertės grandinės galutinė grandis

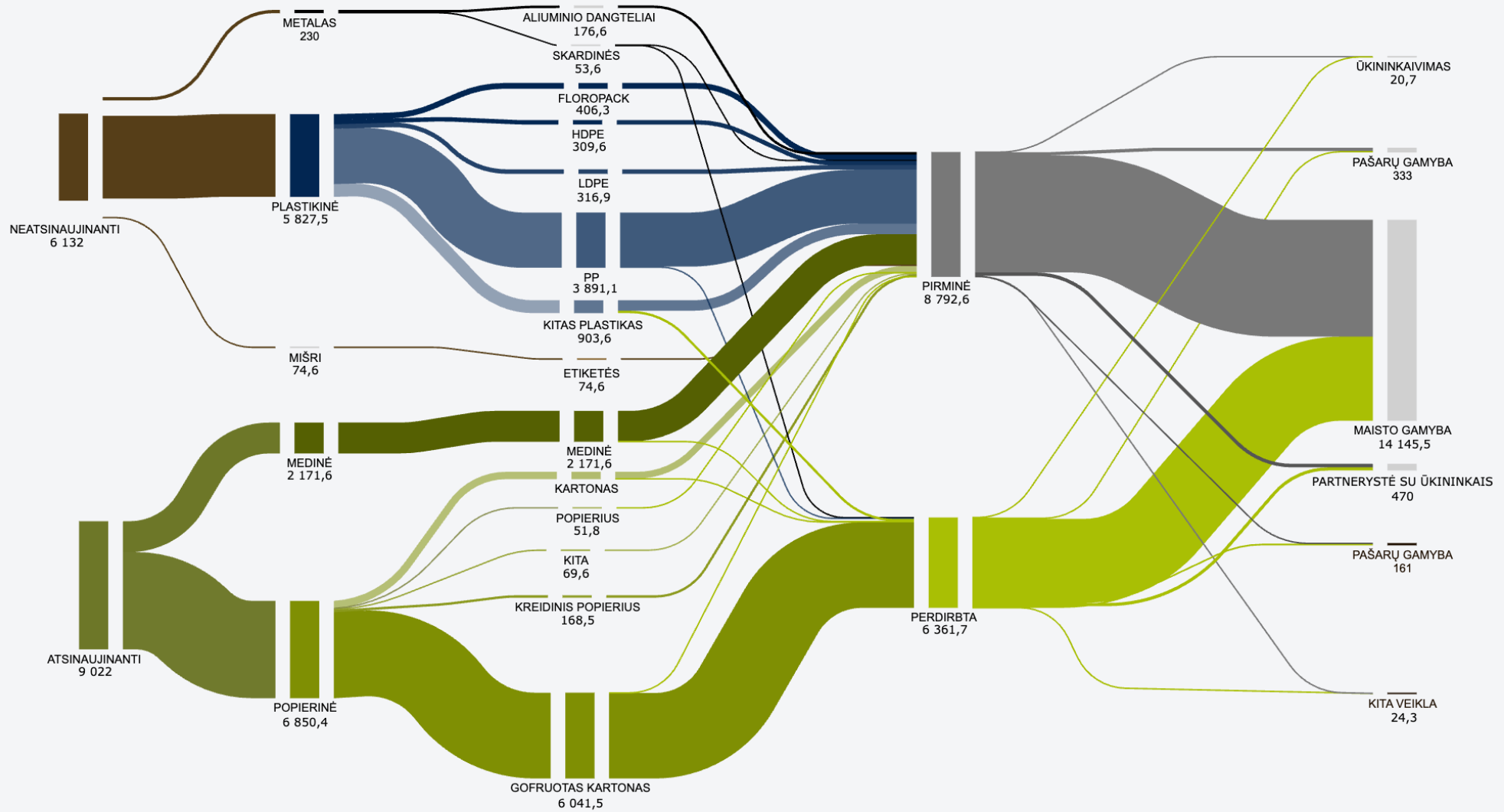
Visos rinkai teikiamos pakuotės atitinkamose valstybėse narėse privalo laikytis gamintojo išplėstinės atsakomybės (angl. EPR) reikalavimų. Tai apima trąšų didmaišius, sėklų pakuotes, pašarų maišus ir maišelius bei maisto produktų pakuotes. Trąšų pakuotės yra perdirbamos ir pažymėtos šalinimo instrukcijomis, o ūkininkai skatinami grąžinti didmaišius patvirtintomis grąžinimo schemomis; šiuo metu svarstomos daugkartinių paletinių konteinerių skystosioms trąšoms galimybės. Sėklų ir pašarų pakuotės registruojamos per nacionalines sistemas ir tvarkomos per autorizuotas schemas, o jų perdirbamumas yra nuolat peržiūrimas. Maisto produktų pakuotės yra suderintos su EPR įsipareigojimais ir esama perdirbimo infrastruktūra, užtikrinant jų susigrąžinimą.

Mastas ir sudėtis

2024-2025 m. į rinką paleista daugiau kaip 15 tūkst. tonų pakuočių. Pakuočių sudėtis sudarė **58,1 proc. pirminių, 41,9 proc. perdirbtų ir 59,5 proc. atsinaujinančių medžiagų**, o iki **2026-2027 m.** yra užsibrėžtas tikslas, kad bent **97 proc. pakuočių būtų perdirbamos**.

Rodikliai

Pakuočių intensyvumo rodiklis taikomas kaip pagrindinis rodiklis, siekiant sumažinti bendrą sunaudojamų pakuočių kiekį vienam produkcijos vienetui.

Pakuočių sudėtis pagal kilmę, tipą ir Grupės veiklą, suvartota tonomis (t), AB Akola group, 2024-2025 m.

PAKUOČIŲ IR PRODUKTŲ NAUDOJIMO ATLIEKOS

(E5 ETAS-5 | 35–37 | TR 3)

Vertės grandinės galutinė grandis

Produktų praradimai ar netinkamas jų panaudojimas gali sukelti vietinę taršą. Klientai apmokomi vengti likučių šalinimo kanalizacijoje ar grioviuose ir laikytis saugos duomenų lapo (angl. SDS) instrukcijų. Nenaudotos trąšos nedelsiant panaudojamos arba laikomos originaliose talpose iki naudojimo. Grąžinimo ir atsiėmimo galimybės trąšų pakuotėms teikiamos per įgaliojtas schemas.

Pačios Grupės vykdomos operacijos

Likę produktai laikomi ir sekami; šalinimas laukuose neleidžiamas. Neperdirbtos atliekos ir (arba) sugadintos pakuotės registruojamos kaip atliekos ir perduodamos grąžinimui. Sausųjų trąšų talpos neplaunamos, o skystųjų talpos plaunamos tris kartus. Plovimo tirpalai pakartotinai naudojami purkštuvuose. Visi likę produktai bei plaunamos pakuotės perduodami įgaliojtiems atliekų tvarkytojams pagal galiojančius nacionalinius reikalavimus (pvz., GPAIS Lietuvoje ir analogiškas sistemas kitose valstybėse narėse). Pavojingosios atliekos renkamos atskirai ir perduodamos sertifikuotiems tvarkytojams.

ATLIEKOS

(E5 ETAS-5 | 38–40 | TR 33)

Lentelė 17. Susidariusios atliekos, t, AB Akola group, 2024-2025

	Pavojingosios	Nepavojingosios
IŠVENGTA ŠALINIMO		
Pakartotinis panaudojimas	29,5	130,8
Perdirbimas	30,5	10 967,3
Kiti naudojimo būdai	12,9	4 329,2
Iš viso išvengta šalinimo	72,9	15 427,3
NUKREIPTA ŠALINIMUI		
Deginimas kartu atgaunant energiją	9,4	1 408,3
Šalinimas sąvartyne	30,2	3 175,3
Kitos šalinimo operacijos	30,9	47,6
Iš viso nukreipta šalinimui	70,5	4 631,2
Iš viso atliekų	143,4	20 058,5

Lentelė 18. Susidariusios atliekos pagal rūšį, t, AB Akola group, 2024-2025

Atliekų rūšis	Nepavojingosios	Pavojingosios
Akumulatoriai, alyva, cheminės medžiagos, elektronikos atliekos	313,1	81,4
Nemetaliniai mineraliniai produktai	342,4	21,3
Metalai	494,8	1,0
Plastikai	1 259,6	3,0
Popierius ir kartonas	1 956,9	
Tekstilė		0,1
Kita	15 691,7	36,6
Iš viso	20 058,5	143,4

2024-2025 m. Grupė sugeneravo iš viso **20 201,9 tonas atliekų**, iš jų **20 058,5 tonos nepavojingų** ir **143,4 tonos pavojingų atliekų**. Didžiausią dalį sudarė mišrios atliekos (Kita), po jų – popierius, kartonas ir plastikai. Metalai ir nemetalinių mineralinių produktų atliekos sudarė mažesnę, bet reikšmingą srauto dalį. Pavojingosios atliekos sudarė tik nedidelę bendro kiekio dalį.

Svarbiausi Grupės atliekų srautai apima mišrias veiklos atliekų dalis, pakuotes, susidariusias dėl maisto, pašarų, sėklų ir trąšų veiklų, ūkininkavimo metu susidariusias organines liekanas ir maisto perdirbimo metu išmestas bei su technikos priežiūra susijusias atliekas, tokias kaip metalai, alyva, akumulatoriai, cheminės medžiagos ir elektroniniai komponentai.

Pagrindinės medžiagos, esančios Grupės atliekose, yra mišrios atliekų dalys, popierius ir kartonas bei plastikai. Antriniai srautai – metalai ir nemetalinių mineralinių produktų atliekos. Pavojingosios medžiagos daugiausia susideda iš alyvos, akumuliatorių, cheminių medžiagų ir elektronikos atliekų. Tekstilės atliekų susidarė nereikšmingas kiekis.

Atliekų duomenys renkami pagal svarstyklių kvitus, įgaliotų tvarkytojų sąskaitas bei apdorojimo sertifikatus. Klasifikacija atliekama pagal ES ir nacionalinius teisės aktus, visi kiekiai deklaruojami per oficialius nacionalinius registrus (pvz., GPAIS Lietuvoje bei jos atitikmenis Latvijoje ir Estijoje). Grupės suvestinės sudaromos konsoliduojant įmonių lygmens ataskaitas.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS

(E5 ETAS-6 | 43a–c)

Remiantis dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatais, konsoliduotame Grupės lygmenyje bendras finansinis poveikis, susijęs su reikšmingomis rizikomis ir galimybėmis (jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų) pagal E5 ETAS, yra vertinamas maždaug iki 19 proc. normalizuotos EBITDA. Šis skaičius atspindi bendrą poveikį, susijusį su pakuotėmis, atliekų tvarkymu ir maisto praradimo rizikomis, o skaičiavimai grindžiami dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatais maisto gamyboje, pašarų gamyboje, žemės ūkyje ir visos Grupės pakavimo atsakomybėje. Poveikis daugiausia atsispindi veiklos sąnaudose, o ne pajamose.

Kokybinis atskleidimas

- **Trumpasis (<1 metų):** didesnės perdirbamų ir atsinaujinančių pakuočių įsigijimo sąnaudos, tęstinės atliekų tvarkymo išlaidos ir epizodiniai nuostoliai dėl atšaukimų ar maisto praradimo.
- **Vidutinis (2–5 metų):** pakuočių sąnaudų stabilizavimasis, kai perdirbti įvediniai tampa plačiau prieinami, tęstinės atliekų tvarkymo išlaidos ir papildoma nauda iš pakavimo optimizavimo bei medžiagų atgavimo.
- **Ilgasis (>5 metų):** sumažėjusi priklausomybė nuo pirminių žaliavų kainų svyravimų, tęstinė atitiktis Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentui (PPWR) ir galimi produktyvumo apribojimai ūkininkavime, jei pasireikštų dirvožemio išsekvojimas.

Vertintas poveikis

- Maisto praradimo ir atliekų rizikos, galinčios lemti baudas, reputacinę žalą ar atitikties pažeidimus paukštininkystės, augalinės kilmės produktų ir pašarų veiklose.
- Atliekų šalinimo sąnaudos ir gamintojo išplėstinės atsakomybės (EPR) įmokos.

- Galimybės neišvengiamas atliekas konvertuoti į energiją ar antrinius produktus, pvz., biodujas.
- Pagamintų iš vienos medžiagos ir perdirbamų pakuočių formatų įsigijimas.
- Atitiktis būsimiems Europos Sąjungos Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentui (*EU Packaging and Packaging Waste Regulation* (PPWR) bei mažmeninės prekybos pakuočių specifikacijoms.

Pagrindinės prielaidos

- Gamybos apimtys išlieka stabilios pagrindiniuose veiklos segmentuose.
- Teisinė raida atitinka ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą ir PPWR grafiką.
- Perdirbamos ir atsinaujinančios pakuotės išlieka prieinamos prognozuotomis kainomis.
- Pakuočių inovacijos užtikrina reikalingus perdirbamumo rodiklius be didelių techninių trikdžių.
- Žemės ūkio dirvožemiai išlaiko našumą taikant esamas maistinių medžiagų valdymo praktikas, išvengiant reikšmingų ilgalaikių produktyvumo nuostolių.

Socialinė atsakomybė

Sava darbo jėga

S1 ETAS

SAVA DARBO JĖGA, ĮTRAUKTA Į ATSKLEIDIMO APIMTĮ

(S1 ETAS | SBM-3 14 | TR 6–TR 7)

Pagal 2 ETAS Grupė į atskleidimo apimtį įtraukia visus samdomuosius (dirbančius pagal terminuotas ir neterminuotas darbo sutartis bei nesamdomuosius darbuotojus, kuriems yra daromas reikšmingas poveikis. Šie darbuotojai dirba Grupės konsoliduojamose įmonėse.

SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ IR NESAMDOMŲ DARBUOTOJŲ TIPAI, KURIEMS DAROMAS REIKŠMINGAS POVEIKIS

(S1 ETAS | SBM-3 14 a)

Grupės darbuotojai dirba pagal neterminuotas ir terminuotas sutartis Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje visuose verslo segmentuose. Nesamdomi darbuotojai daugiausia pasitelkiami sudarant darbo jėgos nuomos ar paslaugų sutartis, ypač paukštininkystės veikloje. Ir samdomi darbuotojai, ir nesamdomi darbuotojai patiria reikšmingą poveikį, susijusį su DSS rizikomis, darbuotojų kaita ir integracija į kasdienę veiklą.

REIKŠMINGŲ NEIGIAMŲ POVEIKIŲ ATSIKIDIMAS

(S1 ETAS | SBM-3 14 b)

Neigiami poveikiai kyla dėl darbo su įrenginiais, cheminėmis medžiagomis ir biologiniais pavojais, įskaitant zoonozes, paukštininkystėje, ūkininkavime, pašarų bei augalinės produkcijos gamyboje. Nelaimingi atsitikimai buvo fiksuoti anksčiau ir išlieka tikėtini nepaisant taikomų DSS kontrolės priemonių.

2025 m. birželio 30 d. Grupėje dirbo - 2 759 darbuotojai Maisto gamybos segmente, 300 – Ūkininkavimo segmente, 404 – Partnerystės su ūkininkais segmente ir 101 – Kiti produktai ir paslaugos segmente. Be to, 1 339 specialistai ėjo pareigas, kuriose galimas neigiamas poveikis yra susijęs su užduočių vykdymu. Iš viso šie 4 903 darbuotojai sudarė 92 proc. visos darbo jėgos (5 314 darbuotojų). Be to, 850 nesamdomųjų darbuotojų, pasitelktų per agentūras ar subrangovus, atliko darbus su panašia profesine rizika, kaip fiksuota Darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) rizikos registruose. Papildomai reikšminga yra didelė darbuotojų kaita, kuri didina atrankos ir mokymų poreikį bei silpnina darbo jėgos stabilumą.

TEIGIAMŲ POVEIKIŲ KURIANTI VEIKLA

(S1 ETAS | SBM-3 14 c)

Teigiamas poveikis kuriamas steigiant nuolatines darbo vietas regionuose, taikant DSS programas vietos lygmeniu ir stiprinant kompetencijas privalomų mokymų metu ir taikant sertifikuotas audito schemas. Darbuotojai naudoja išlaikymo priemonėmis ir struktūrizuotu įgūdžių tobulinimu. Nesamdomiesiems darbuotojams, dirbantiems Grupės veiklos kontrolės sąlygomis, taikomos tos pačios DSS procedūros ir mokymų reikalavimai.

Šiuos teigiamus poveikius sustiprina sistemingas darbo jėgos interesų ir teisių įtraukimas į sprendimų priėmimą. Darbuotojai ir išoriniai darbuotojai teikia pastabas per skundų nagrinėjimo kanalus, saugos konsultacijas, mokymų grįžtamąjį ryšį, darbo tarybas ir socialinius auditus, o jų rezultatus peržiūri įmonės vadovybė ir, jei reikia, eskaluoja grupės lygmeniu. Už kiekvieną verslo segmentą atsakingi valdybos nariai užtikrina, kad darbo jėgos perspektyvos turėtų įtakos veiklos planavimui, atitikties užtikrinimui, investiciniais sprendimais ir strateginei plėtrai. Privalomos grupės politikos dėl žmogaus teisių, vienodo požiūrio ir darbuotojų saugos garantuoja, kad darbuotojų teisės ir interesai būtų įtvirtinti verslo modelyje.

SU DARBUOTOJAI SUSIJUSIOS REIKŠMINGOS RIZIKOS IR GALIMYBĖS

(S1 ETAS | SBM-3 14 d | TR 44)

Pagrindinės rizikos: baudos, teisminiai ginčai, reputacinė žala ir gamybos sustabdymai po nelaimingų atsitikimų darbe. 2024-2025 ataskaitiniais metais incidentai lėmė 1 623 prarastas darbo dienas, arba 12 984 produktyvias valandas (0,14 proc. iš 9 174 631 išdirbtų valandų).

Finansiniai padariniai yra kompleksiški: darbai paprastai perskirstomi arba tenka dirbti viršvalandžius, todėl atskiros prastovų sąnaudos nefiksuoja. Retais visiškai linijos sustabdymo atvejais poveikis gali viršyti 100 tūkst. Eur, bet tokios sąnaudos apskaitoje įtraukiamos į bendras veiklos ir produktyvumo sąnaudas, o ne išskiriamos kaip atskiri incidentų kaštai.

Priklausomybė nuo kvalifikuotos ir stabilios darbo jėgos kuria galimybes mažinti sąnaudas ir didinti produktyvumą, stiprinant darbuotojų išlaikymą, atnaujinant asmenines apsaugos priemones, gerinant biosaugą ir sveikatos stebėseną. Šios priemonės užtikrina teigiamus audito rezultatus ir padeda atitikti klientų reikalavimus, tačiau Grupės mastu nevertintinos kaip galinčios generuoti reikšmingą papildomą uždarbį, viršijant konservatyvų EBITDA slenkstį.

SU PERTVARKOS PLANAIS SUSIJĘ POVEIKIAI DARBUOTOJAMS

(S1 ETAS | SBM-3 14 e)

Pereinamosios priemonės – pvz., šaldymo agentų keitimas, energijos sistemų modernizavimas ar pakuočių pokyčiai – daro tiesioginį poveikį darbuotojams, nes reikalauja dirbti su nauja įranga, procesais ir medžiagomis. Tai didina perkvalifikavimo, papildomų DSS mokymų ir griežtesnės procedūrinės kontrolės poreikį. Nors šios priemonės mažina poveikį aplinkai, trumpuoju laikotarpiu jos padidina kompetencijos ir priežiūros kaštus, ypač intensyvioje gamyboje, kur proceso sutrikimai gali turėti operacinių ir finansinių pasekmių.

VEIKLOS IR GEOGRAFINĖS VIETOVĖS, KURIOSE YRA DIDELĖ PRIEVARTINIO DARBO, PRIVALOMOJO DARBO ARBA VAIKŲ DARBO ATVEJŲ RIZIKA

(S1 ETAS | SBM-3 14 f i–ii; 14 g i–ii)

Grupės veikla nėra laikoma turinčia didelę priverstinio darbo, privalomojo darbo ar vaikų darbo atvejų riziką. Visos konsoliduojamos veiklos vykdomos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kur galioja privalomi ES ir nacionaliniai įstatymai reguliuojantys darbdavio atsakomybę, kolektyvinės sutartys bei sertifikavimo sistemos, užtikrinančios apsaugą nuo tokių praktikų. Grupė neturi veiklų šalyse ar regionuose, kurie būtų priskirti didelės rizikos kategorijai.

Visoms veikloms taikomi griežti įdarbinimo standartai, įskaitant priverstinio ir vaikų darbo draudimą. Visi darbuotojai privalo pateikti oficialius asmens dokumentus, o įdarbinimas vykdomas per valstybines sistemas, kurios eliminuoja fiktyvių ar nepilnamečių asmenų registracijos galimybę. Per agentūras ar subrangovus pasitelkiami nesamdomieji darbuotojai taip pat yra įdarbinti pagal reikalavimus. Atitiktis užtikrinama taikant valstybinę kontrolę, patikrinimus, sertifikavimo sąlygas ir kasmetinę sutarčių peržiūrą. 2024-2025 ataskaitiniais metais pažeidimų nenustatyta.

DIDESNĘ ŽALOS RIZIKĄ PATIRIANTYS DARBUOTOJAI, IR REIKŠMINGOS RIZIKOS BEI GALIMYBĖS, SUSIJUSIOS SU KONKREČIOMIS DARBUOTOJŲ GRUPĖMIS

(S1 ETAS | SBM-3 15–16 | TR 8–TR 9)

Remdamasi DSS stebėseną, auditų rezultatais ir dvejopo reikšmingumo vertinimu Grupė yra įvertinusi darbo jėgos segmentus, kuriems gali kilti didesnė žalos rizika. Ypatingas dėmesys skiriamas samdomiesiems ir nesamdomiesiems darbuotojams paukštininkystės veikloje, kur sąlytis su įrenginiais, cheminėmis medžiagomis ir biologiniais pavojais sukuria padidintą riziką. Nesamdomieji darbuotojai šioje veikloje yra identifikuoti kaip labiau pažeidžiama grupė dėl galimai silpnesnės socialinės apsaugos, palyginti su tiesiogiai įdarbintais darbuotojais.

Pagrindinės rizikos, kylančios dėl šių sąlygų: su darbu susiję nelaimingi atsitikimai, baudos, teisiniai ginčai ir gamybos stabdymai. Galimybės yra susijusios su darbuotojų išlaikymo stiprinimu, mokymais ir apsaugos priemonėmis šioms grupėms. DSS sistemų gerinimas ir nesamdomųjų darbuotojų integravimas į mokymų bei atitikties procesus padeda mažinti rizikas ir kartu kuria teigiamus rezultatus –didesnį produktyvumą, mažesnę darbuotojų kaitą ir geresnius sertifikavimo rezultatus.

Grupė taip pat yra įsipareigojusi integruoti pažeidžiamas darbo jėgos grupes. Įsipareigojimai įtvirtinti šiose politikose:

- Darbuotojų saugos ir sveikatos politika – numato, kad visi darbuotojai, įskaitant nesamdomuosius, būtų įtraukiami į pavojų identifikavimą, rizikos vertinimą ir vietos lygmens DSS sistemas.
- Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo prevencijos politika – draudžia diskriminaciją, reikalauja savanoriškai pasirašytų sutarčių ir užtikrina vienodą galimybę naudotis skundų teikimo mechanizmais.
- Lygių galimybių politika – garantuoja vienodą atlyginimą už vienodą darbą, vienodas galimybes mokymams, karjeros plėtrai, socialinėms garantijoms; draudžia diskriminaciją pagal saugomas kategorijas.
- Verslo etikos kodeksas – įpareigoja vadovus ir darbuotojus užtikrinti sąžiningą elgesį, saugias darbo sąlygas ir vaikų bei priverstinio darbo netoleravimą.
- Psichologinio smurto ir mobingo prevencijos politika – užtikrina apsaugą nuo žeminimo, bauginimo, patyčių ir socialinės izoliacijos, su anoniminiais pranešimų kanalais ir paskirtais atsakingais asmenimis.

Šios politikos užtikrina, kad nesamdomieji ir laikini darbuotojai būtų integruoti į DSS sistemas, dalyvautų mokymuose tomis pačiomis sąlygomis kaip nuolatiniai darbuotojai ir turėtų vienodą prieigą prie stebėsenos, ataskaitų teikimo ir skundų mechanizmų.

SU DARBO JĖGA SUSIJUSĮ REIKŠMINGĄ POVEIKĮ, RIZIKAS IR GALIMYBES SKIRTA VALDYTI POLITIKA

(S1 ETAS-1 | 19)

Grupė valdo su savo darbo jėga susijusį reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes taikydama visoms konsoliduojamoms įmonėms privalomą vidaus politiką ir kodeksus. Į juos įeina: Etikos kodeksas, Tiekėjų elgesio kodeksas, Darbuotojų saugos ir sveikatos politika (patvirtinta 2019-06-21), Lygių galimybių politika (patvirtinta 2024-09-10), Atlygio politika (patvirtinta 2022-10-28), Psichologinio smurto ir mobingo prevencijos politika (patvirtinta 2024-09-10) ir Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo prevencijos politika (valdybos sprendimas Nr. 6, 2024-09-10). Be to, veikia skundų nagrinėjimo ir pranešėjų apsaugos mechanizmai.

Politika nustato reikalavimus dėl saugių darbo sąlygų, vienodo požiūrio, mokymų ir kompetencijų tobulinimo, nesamdomųjų darbuotojų integravimo į DSS bei atitikties sistemas. Grupės politika viešai prieinama adresu: www.akolagroup.lt/en/corporate-policies. Be to, atskiros bendrovės yra patvirtinusios savo vidaus politiką ir įsakymus, kurie sprendžia tam tikras rizikas ir užtikrina, kad vietos veiklos reikalavimai atitiktų Grupės standartus, ES darbo teisę, sertifikavimo sistemas ir kolektyvinį atstovavimą.

ŽMOGAUS TEISIŲ POLITIKOS ĮSIPAREIGOJIMAI, BENDRAS POŽIŪRIS Į DARBUOTOJŲ TEISES, JŲ ĮTRAUKIMĄ IR PRIEMONĖS POVEIKIUI ŽMOGAUS TEISĖMS IŠTAISYTI

(S1 ETAS–1 | 20, 20a–20c)

Grupė yra patvirtinusi Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverčiamojo darbo prevencijos politiką, kurioje draudžiamas vaikų darbas jaunesniems nei 14 metų asmenims, priverstinis ar privalomasis darbas, prekyba žmonėmis, vergavimas už skolas, paveldimasis vergavimas bei asmens dokumentų laikymas. Jaunų asmenų (14–18 m.) įdarbinimas galimas tik griežtomis sąlygomis: būtinas tėvų sutikimas, medicininė pažyma ir mokyklos patvirtinimas. Visos darbo ar praktikos sutartys turi būti sudaromos laisva valia ir gali būti nutraukiamos darbuotojo iniciatyva.

Lygių galimybių įgyvendinimo politika garantuoja vienodą atlygį už vienodos vertės darbą, draudžia diskriminaciją dėl lyties, amžiaus, negalios, tautybės, religijos, socialinės padėties ar politinių pažiūrų, užtikrina vienodą galimybę mokytis, kilti karjeros laiptais ir gauti kitas darbuotojams numatytas naudas.

Verslo etikos kodeksas įpareigoja gerbti darbuotojus, užtikrinti sąžiningą elgesį, saugias darbo sąlygas ir aiškiai draudžia vaikų bei priverstinį ar privalomąjį darbą.

Darbuotojų saugos ir sveikatos politika nustato pareigą užtikrinti saugias darbo vietas, įgyvendinti prevencines priemones bei atlikti reguliarias sveikatos patikras.

Psichologinio smurto ir mobingo prevencijos politika draudžia žeminimą, bauginimą, patyčias bei socialinę izoliaciją. Joje numatyti privalomi mokymai, paskirti atsakingi asmenys ir įtvirtinta konfidenciali skundų nagrinėjimo tvarka.

Asmens duomenų apsaugos politika užtikrina darbuotojų privatumą ir asmens duomenų apsaugą pagal BDAR ir Lietuvos teisės aktus.

Darbuotojų ir kitų dirbančiųjų įtraukimui užtikrinti kasmet atliekamos anoniminės apklausos, veikia skundų nagrinėjimo procedūros ir pranešimų kanalai, organizuojamos sveikatos patikros bei mokymai. Visose politikose numatytas konfidencialumas ir užtikrinama apsauga nuo atsakomųjų veiksmų.

Teisių gynimo priemonės įgyvendinamos pagal nustatytas skundų nagrinėjimo ir tyrimų procedūras, kuriose numatyti aiškūs terminai. Korekcinės priemonės apima: nepilnamečių pašalinimą iš netinkamų darbų, drausmines nuobaudas už diskriminaciją, priekabiavimą ar mobingą. Rimtais atvejais taikomas darbo sutarčių nutraukimas.

POLITIKŲ SUDERINIMAS SU TARPTAUTINIŲ MASTŲ PRIPAŽINTOMIS PRIEMONĖMIS

(S1 ETAS–1 | 21 | TR 12)

Grupės politikos suderintos su tarptautiniu mastu pripažintomis priemonėmis: JT verslo ir žmogaus teisių principais, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu, TDO konvencijomis ir JT Vaiko teisių konvencija. Lygių galimybių įgyvendinimo politika atspindi tarptautiniuose žmogaus ir pilietinių teisių dokumentuose nustatytus principus, užtikrindama lygias galimybes ir apsaugą nuo diskriminacijos. Verslo etikos kodeksas reikalauja laikytis tarptautinių standartų, susijusių su žmogaus teisėmis, darbo teisėmis ir sąžiningomis darbo sąlygomis. Kartu šios politikos užtikrina atitiktį privalomiems ES ir nacionalinės teisės aktams, tuo pačiu įtvirtindamos tarptautinius standartus kasdienėje veikloje.

AR POLITIKA KONKREČIAI SPRENDŽIA PREKYBOS ŽMONĖMS, PRIVERČIAMOJO AR PRIVALOMOJO DARBO IR VAIKŲ DARBO KLAUSIMUS

(S1 ETAS–1 | 22)

Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo prevencijos politika nustato privalomas taisykles, draudžiančias prekybą žmonėmis, priverstinį ar privalomąjį bei vaikų darbą. Politikoje apibrėžiamos griežtos sąlygos jaunų asmenų įdarbinimui, reikalaujama, kad visos sutartys būtų sudaromos laisva valia, o draudžiamos yra tokios praktikos kaip vergavimas už skolas ar asmens dokumentų laikymas. Šie draudimai taikomi visose Grupės įmonėse ir užtikrinami taikant stebėseną, skundų nagrinėjimo bei korekcines priemones.

NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE PREVENCIJOS POLITIKA ARBA VALDYMO SISTEMA

(S1 ETAS–1 | 23)

Nelaimingų atsitikimų prevencija reglamentuojama Darbuotojų saugos ir sveikatos politikoje, kurioje nustatytos su identifikuojamais pavojais, vertinamomis rizikomis, vykdomomis sveikatos patikromis ir mokymais susijusios procedūros, siekiant sumažinti incidentų ir profesinių ligų riziką. Vadovai yra atsakingi už saugių procesų užtikrinimą, pakankamus resursus ir pasirengimą ekstremalioms situacijoms, o darbuotojai privalo laikytis taisyklių ir prisidėti prie saugios aplinkos.

Prevencinės priemonės apima mašinų, cheminių medžiagų, biologinių pavojų ir kitų fizinių rizikų kontrolę, būdingą paukštininkystės, žemės ūkio, pašarų ir maisto gamybos veikloms. Stebėseną vykdoma taikant registruotinų incidentų dažnumo rodiklį (TRIR) ir vykdant praneštų nelaimingų atsitikimų tyrimus, kurių pagrindu įgyvendinamos korekcinės priemonės.

DISKRIMINACIJOS PANAIKINIMO POLITIKA: APIMTYS, ĮVAIROVĖS IR ĮTRAUKTIES ĮGYVENDINIMO ĮSIPAREIGOJIMAI IR PROCEDŪROS

(S1 ETAS–1 | 24a–24d | TR 15–16)

Diskriminacijos panaikinimas užtikrinamas privalomomis taisyklėmis, kurios draudžia visų formų diskriminaciją, priekabiavimą, seksualinį priekabiavimą ir diskriminacijos kurstymą. Šie įsipareigojimai garantuoja vienodą atlygį už vienodą darbą, vienodą galimybę mokytis, tęsti karjerą, naudotis suteikiamomis garantijomis ir darbo aplinką be priešiško elgesio.

Įvardytos diskriminacijos priežastys: rasinė ir etninė kilmė, odos spalva, seksualinė orientacija, lytinė tapatybė, negalia, amžius, religija, politinės pažiūros, tautybė ar socialinė kilmė ir kitos diskriminacijos formos, kurioms taikomi ES ir nacionalinės teisės aktai.

Įtrauktis užtikrinama priemonėmis, kurios sudaro sąlygas žmonėms su negalia teikti paraiškas, siekti karjeros ir naudotis tomis pačiomis galimybėmis; moterims užtikrinama apsauga nėštumo ir motinystės laikotarpiais; taikomos laikinos priemonės pažeidžiamų grupių integracijai. Šiuos įsipareigojimus Grupė įtvirtino Lygių galimybių politikoje, Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo prevencijos politikoje, Verslo etikos kodekse ir Psichologinio smurto bei mobingo prevencijos politikoje.

Įgyvendinimas remiasi struktūruotomis procedūromis: skaidriais įdarbinimo ir atleidimo kriterijais, viešais konkurso skelbimais, aiškiomis paaugštinimo taisyklėmis ir prieinamais skundų kanalais. Skundai gali būti teikiami konfidencialiai arba anonimiškai, turi būti ištirti atsakingo asmens per nustatytus terminus, o darbuotojams garantuojama apsauga nuo atsakomųjų veiksmų. Pažeidimai užtraukia drausmines nuobaudas, o įvairovės ir įtraukties stiprinimui skiriami mokymai, rengiamos metinės ataskaitos ir taikomos prevencinės priemonės.

SAVOS DARBO JĖGOS IR DARBUOTOJŲ ATSTOVŲ ĮTRAUKIMO SPRENDŽIANT KLAUSIMUS DĖL POVEIKIO PROCESAI

(S1 ETAS–2 | 27a–27e | TR 18–24)

Darbuotojų ir kitų dirbančiųjų požiūriai atsispindi priimant sprendimus įmonės lygmeniu per įvairius kanalus: tiesioginį bendravimą su vadovais, nuolat veikiančius skundų mechanizmus, mokymus, darbuotojų saugos konsultacijas, o kai kuriose įmonėse – per socialinius auditus (SMETA). Šiais būdais surinktas grįžtamasis ryšys, yra naudojamas nustatyti rizikas, vertinti darbo sąlygas ir taikyti korekcines priemones.

Įtraukimas vyksta nuolat. Kai yra įsteigtos darbo tarybos, darbuotojai gali tiesiogiai, per išrinktus atstovus kelti klausimus arba naudodamiesi kitomis įmonės procedūromis. Lietuvos teisė numato, kad 20 ar daugiau darbuotojų turintys darbdaviai privalo įsteigti darbo tarybą, nebent atstovavimą užtikrina profesinė sąjunga. Praktikoje įtraukimas yra užtikrinamas kasdieniu bendravimu, skundų nagrinėjimu, mokymais, saugos patikrinimais, o kai kuriose veiklose ir išoriniais socialiniais auditais.

Už įtraukimo procesų organizavimą yra atsakingi įmonės lygmeniu paskirti atstovai, kurie nagrinėja skundus, koordinuoja įtraukimą ir teikia ataskaitas. Rezultatus peržiūri ir į sprendimų priėmimą integruoja vadovai.

Grupės lygmeniu atsakomybė už darbo jėgos įtraukimą tenka Grupės valdybai, o kiekvienas valdybos narys yra atsakingas už savo verslo segmento su darbo jėga susijusius klausimus. Galutinę atsakomybę prisiima generalinis direktorius, kuris užtikrina, kad įtraukimo ir lygaus vertinimo įsipareigojimai būtų nuosekliai taikomi visose veiklose.

Tarptautinių pagrindinių susitarimų nėra sudaryta. Darbuotojų teisės užtikrinamos remiantis Grupės politiką ir laikantis ES bei nacionalinės teisės aktų.

Veiksmingumas vertinamas pagal skundų nagrinėjimo rezultatus, korekcinių priemonių taikymą, socialinių auditų išvadas (kai taikoma) bei grįžtamąjį, mokymų metu gautą informaciją. Tai užtikrina, kad įtraukimas lemtų pamatuojamus darbo saugos, įtraukties ir bendros darbuotojų gerovės patobulinimus.

PAŽEIDŽIAMOJE PADĖTYJE ESANČIŲ ASMENŲ PERSPEKTYVOS

(S1 ETAS–2 | 28)

Pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų, priskiriamų prie savo darbo jėgos – pavyzdžiui, jaunų darbuotojų ar per agentūras įdarbintų asmenų – požiūriai nustatomi per skundų kanalus, tiesioginį bendravimą, mokymus, darbo vietos rizikos vertinimus, o kai kuriose veiklose – per socialinius auditus (SMETA). Atsakingi atstovai tiria pranešimus apie diskriminaciją, priekabiavimą ar mobingą, užtikrina, kad problemos būtų sprendžiamos ir pritaikytos deramos korekcinės priemonės.

NEIGIAMO POVEIKIO IŠTAISYMO PROCESAI IR KANALAI, KURIAIS SAVA DARBO JĖGA GALI IŠREIKŠTI SUSIRŪPINIMĄ

(S1 ETAS–3 | 32a–e | TR 27–32)

Neigiamas poveikis samdomiesiems ir kitiems darbuotojams ištaisomas korekcinėmis priemonėmis, įtvirtintomis įmonės lygmens procesuose. Diskriminacijos, mobingo ar žmogaus teisių pažeidimų atvejai yra tiriami paskirtų atsakingų asmenų, o prireikus taikomos drausminės priemonės, siekiant pašalinti rizikas ir užkirsti kelią jų pasikartojimui.

Susirūpinimą galima išreikšti naudojantis skundų nagrinėjimo procedūromis, pranešimų kanalais, tiesiogiai kreipiantis į atsakingus asmenis arba konfidencialią vadovybę. Leidžiama kreiptis anonimiškai. Visose įmonėse veikia oficialūs skundų ir pranešimų nagrinėjimo mechanizmai.

Kiekviena įmonė paskiria atsakingą asmenį, kuris užtikrina skundų kanalų veiksmingumą, konfidencialumą ir rezultatų teikimą. Jei klausimai neišsprendžiami vietoje, jie gali būti perduoti spręsti Grupės lygmens oficialiais kanalais.

Visi pranešimai registruojami, tiriami per nustatytus terminus ir dokumentuojami. Veiksmingumas vertinamas pagal sprendimų įgyvendinimą, reagavimo laiką, taikytas korekcinės priemonės ir darbuotojų teikiamą grįžtamąjį ryšį. Rezultatai vadovybei yra pateikiami įmonės ir Grupės lygmeniu. Veiksmingumas taip pat yra stebimas metinių ataskaitų metu.

Vertinant veiksmingumą įtraukiamos šie suinteresuotieji subjektai:

- darbuotojų atstovai per darbo tarybas Lietuvoje (kai jos privalomos pagal įstatymus), darbuotojų įgaliotinius arba profesines sąjungas Latvijoje ir Estijoje;
- išoriniai auditai ir sertifikavimo procesai, įskaitant socialinius auditus (pvz., SMETA) bei darbuotojų saugos auditus, kurie nepriklausomai vertina skundų mechanizmus per dokumentų analizę ir darbuotojų apklausas.

Taip užtikrinama, kad skundų mechanizmai būtų nuolat peržiūrimi tiek viduje, tiek išorėje, o jų veiksmingumą patvirtintų darbuotojai, jų atstovai ir nepriklausomi auditoriai.

DARBUOTOJŲ INFORMUOTUMAS APIE SKUNDŲ KANALUS IR PASITIKĖJIMAS JAIS BEI APSAUGA NUO ATSLIEPIMO PRIEMONIŲ

(S1 ETAS-3 | 33 | TR 31)

Darbuotojų informuotumas apie skundų kanalus ir pasitikėjimas jais vertinamas taikant grįžtamąjį ryšį, darbo aplinkos tyrimus kai kuriose įmonėse ir pagal tai, kiek aktyviai naudojamosi skundų mechanizmais. Pranešimai ir taikytos priemonės yra peržiūrimi įmonės ir Grupės lygmeniu, kad būtų užtikrinta, jog darbuotojai laiko šiuos kanalus veiksmingais ir patikimais.

Politikoje yra aiškiai numatyta apsauga nuo atsakomųjų veiksmų samdomiesiems ir kitiems darbuotojams, kurie naudojami skundų ar pranešimų kanalais. Garantuojamas konfidencialumas, o atsakingi asmenys privalo užtikrinti, kad dėl pranešimų nebūtų daromas spaudimas ar grėstų neigiamos pasekmės.

VEIKSMAI, SIEKiant IŠVENGTI ARBA ŠVELNINTI NEIGIAMĄ POVEIKĮ, TAISYTI PAŽEIDIMUS, SIEKTI TEIGIAMO POVEIKIO IR STEBĖTI ŠIŲ VEIKSMŲ EFEKTYVUMĄ

(S1 ETAS-4 | 38a-d | TR 38-42)

Neigiamas poveikis užkertamas arba sušvelninamas taikant darbuotojų saugos ir sveikatos procedūras, lygių galimybių priemones, psichosocialinės rizikos prevenciją ir vedant reguliarius mokymus. Įmonių lygmens atstovai tiria nelaimingus atsitikimus darbe, diskriminacijos, priekabiavimo ar mobingo atvejus ir taiko korekcines priemones. Prevencinės sistemos apima pavojų nustatymą, rizikos vertinimus, registruotinų incidentų dažnumo rodiklio (angl. TRIR) stebėseną bei privalomą nelaimingų atsitikimų registravimą, o po jų – tyrimus ir korekcines priemones, koordinuojamas su priežiūros institucijomis.

Reikšmingo poveikio ištaisymas yra užtikrinamas naudojantis skundų ir pranešimų kanalais, nurodytais S1-3 | 32a-e, remiantis vidiniais tyrimais ir drausminėmis priemonėmis.

Teigiamas poveikis yra kuriamas per iniciatyvas, stiprinančias darbuotojų gerovę ir organizacinę kultūrą: profesinius mokymus ir karjeros plėtrą, darbuotojų įtraukties programas, vidinę komunikaciją, sveikatos ir gerovės veiklas, lygių galimybių priemones. Taip pat dėmesys yra skiriamas darbdavio įvaizdžiui, atrankos trukmei ir darbuotojų išlaikymui, siekiant užtikrinti stabilią ir motyvuotą darbo jėgą. Įtrauktis stiprinama organizuojant įmonės renginius, specialias apklausas ir veiklos gerinimo iniciatyvas.

Veiksmingumas stebimas naudojant kiekybinius ir kokybinius rodiklius: TRIR ir kitus saugos rodiklius, incidentų statistiką, skundų nagrinėjimo rezultatus, korekcinį priemonių vykdymą; darbuotojų kaitą ir išlaikymą; atrankos trukmę; įtraukties ir specialių apklausų rezultatus; Grupė neskiria atskiro biudžeto šioms priemonėms įgyvendinti; susijusios išlaidos įtrauktos į veiklos sąnaudas ir atskirai nestebimos.

PROCESAI, KURIAIS NUSTATOMA, KAIP GRUPĖ IDENTIFIKUOJA, SUŠVELNINA IR UŽKARDO NEIGIAMĄ POVEIKĮ, KAIP PASINAUDOJA GALIMYBĖMIS IR UŽTIKRINA, KAD PRAKTIKOS NEPRISIDĖTŲ PRIE ŽALOS

(S1 ETAS-4 | 39-41 | TR 34, 44-47, 37)

Poveikis įmonių lygmeniu nustatomas kasdieniu bendravimu, auditais, patikrinimais, skundų kanalais ir grįžtamojo ryšiu. Su atsakingais asmenimis konsultuodamiesi vadovai priima sprendimus ir taiko prevencines bei korekcines priemones, nurodytas S1-4 | 38, o Grupės priežiūra užtikrina, kad pamokomis būtų pasidalyta ir kad standartai būtų nuosekliai taikomi visose įmonėse.

Reikšmingos rizikos yra mažinamos naudojant darbuotojų saugos ir sveikatos sistemas, taikant lygių galimybių priemones, darbuotojų kaitos ir išlaikymo stebėseną. Veiksmingumas yra vertinamas pagal saugos rodiklius, auditų rezultatus ir darbuotojų grįžtamąjį ryšį.

Galimybės yra įgyvendinamos vedant profesinius mokymus, kuriant karjeros plėtros galimybes, gerovės programas ir darbuotojų įtraukties iniciatyvas, kurios skatina motyvaciją, darbuotojų išlaikymą ir ilgalaikį stabilumą. Darbo praktikos yra vertinamos pagal darbuotojų saugos ir lygių galimybių reikalavimus prieš pradedant jas taikyti. Atsiradus problemoms, taikomos tos pačios korekcinės procedūros kaip ir S1-4 | 38, kad būtų užtikrinta, jog vadovų veikla stiprintų, o ne silpnintų darbuotojų gerovę.

REIKŠMINGAM POVEIKIUI IR PRIEMONĖMS, KURIŲ IMAMASI SIEKIANT SUMAŽINTI NEIGIAMĄ POVEIKĮ DĖL PEREINAMOJO LAIKOTARPIO Į ŽALIĄJĄ, KLIMATO ATŽVILGIU NEUTRALIĄ EKONOMIKĄ, VALDYTI SKIRIAMI IŠTEKLIAI

(S1 ETAS–4 | 43 | TR 43)

Ištekliai Grupės lygmeniu nėra atskirai stebimi. Jų paskirstymas užtikrinamas įmonių lygmeniu kaip įprastinės veiklos dalis. Įmonės tam paskiria reikalingą personalą, mokymus, darbuotojų saugos funkcijas, sveikatos priemones ir skundų mechanizmus, kurie palaiko veiksmus, aprašytus S1-3 | 32–33 ir S1-4 | 38–40. Šie ištekliai taip pat apima priemones, reikalingas darbo jėgos poveikiui valdyti pereinant prie žaliųjų ir klimato atžvilgiu neutralių veiklų, įskaitant naujas technologijas, įrangą ir procesus. Išteklių poreikis yra nustatomas įmonių rizikos vertinimų, teisinių ir reguliavimo reikalavimų, auditų rezultatų bei grįžtamosios informacijos pagrindu.

UŽDAVINIAI, SKIRTI VALDYTI SU SAVA DARBO JĖGA SUSIJUSĮ REIKŠMINGĄ POVEIKĮ, RIZIKAS IR GALIMYBES

(S1 ETAS–5 | 46 | TR 50–52)

Grupė nustatė uždavinius, susijusius su reikšmingu poveikiu, rizikomis ir galimybėmis, susijusiomis su savo darbo jėga. Šių uždavinių atskaitos metais –2021–2022 m. – darbuotojų kaita siekė 35 proc., o TRIR buvo 0,78. 2029–2030 m. uždaviniai apima TRIR išlaikymą žemiau 0,6, darbuotojų metinės kaitos ribojimą iki ne daugiau kaip 35 proc. ir užtikrinimą, kad nesusamdomieji ir laikinieji darbuotojai būtų įtraukti į mokymus ir darbuotojų saugos programas. Papildomi uždaviniai yra susiję su lygiomis galimybėmis, diskriminacijos prevencija ir psichosocialinės rizikos valdymo integravimu į darbo praktikas.

Darbuotojų saugos mokymai yra privalomi pagal nacionalinius protokolus ir reguliavimo sistemas ir turi pasiekti 100 proc. samdomųjų darbuotojų ir kitų darbuotojų, veikiančių pagal Grupės operacinę kontrolę. Atitiktis šiam reikalavimui stebima pagal įmonių lygmens mokymų registrus.

Siekiant šių uždavinių pažanga yra stebima pagal incidentų ir kaitos duomenis, darbuotojų grįžtamąjį ryšį, mokymų aprėptį, vidinių auditų ir išorinių vertinimų rezultatus. Rezultatus reguliariai peržiūri įmonių vadovai, o vėliau jie konsoliduojami Grupės lygmeniu.

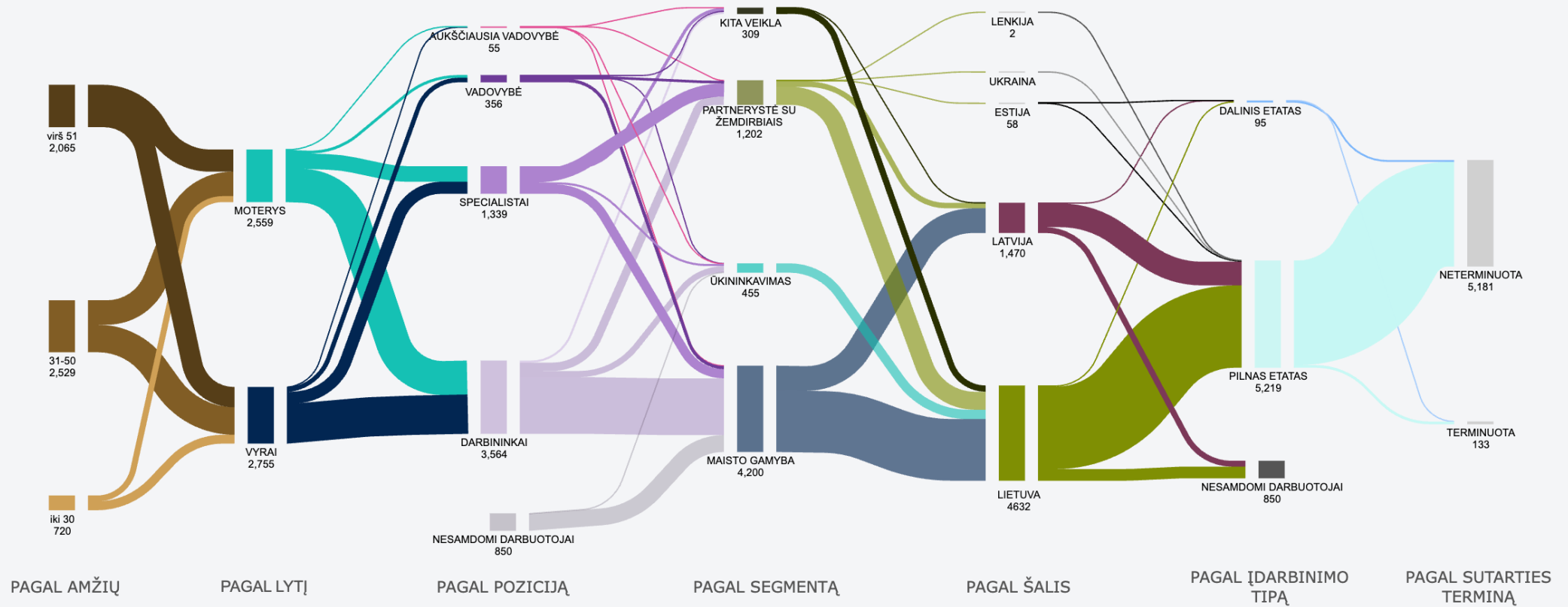
KAIP SAVA DARBO JĖGA AR DARBUOTOJŲ ATSTOVAI BUVO ĮTRAUKTI NUSTATANT UŽDAVINIUS IR STEBINT PAŽANGĄ

(S1 ETAS–5 | 47a–c)

Įtraukimas nustatant uždavinius vyksta įmonių lygmeniu. Darbuotojai ir jų atstovai (kai jie yra) teikia pasiūlymus apklausomis, grįžtamoju ryšiu apie mokymus ir tiesioginiu dialogu, kuris naudojamas darbo jėgos uždaviniams nustatyti. Veiksmingumo stebėseną apima dalyvavimą audituose, saugos peržiūrose ir darbo vietos vertinimuose, o grįžtamasis ryšys informacija naudojamas veiksmingumui užtikrinti. Patirtos pamokos ir patobulinimai yra nustatomi remiantis skundų nagrinėjimo rezultatais, incidentų tyrimais ir darbuotojų grįžtamoju ryšiu, užtikrinant, kad darbo jėgos perspektyvos būtų nuolat tobulinamos.

SAVOS DARBO JĖGOS CHARAKTERISTIKOS

(S1 ETAS - 6 | 50 a-c | TR 57)

Darbo jėgos sudėtis, įskaitant nesamdomuosius darbuotojus, ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, AB Akola group, 2024-2025

Lentelė 19. (A) Darbuotojų skaičius (pagal lytį, įskaitant darbo sutartis nutraukusius darbuotojus, ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Darbuotojai (įskaitant nebedirbančius)	Darbuotojai metų pabaigoje
Moterys	3 217	2 559
Vyrai	3 591	2 755
Iš viso	6 808	5 314

Lentelė 20. (B) Darbuotojų skaičius (faktinis skaičius) pagal šalį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Darbuotojų skaičius	% nuo bendro skaičiaus
Lietuva	4 063	77%
Latvija	1 189	22%
Kitos šalys	62	1%
Iš viso	5 314	

Lentelė 21. (C) Darbuotojų skaičius (faktinis skaičius) pagal sutarties rūšį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Neterminuotos	Terminuotos
Moterys	2 511	48
Vyrai	2 670	85
Iš viso	5 181	133

Lentelė 22. Darbo sutartis nutraukusių darbuotojų skaičius pagal lytį ir amžių, AB Akola group, 2024-2025

	<30	30-50m	51+	Iš viso
Moterys	243	244	171	658
Vyrai	336	296	204	836
Iš viso	579	540	375	1 494

Lentelė 23. Darbuotojų kaita, AB Akola group, 2024-2025

	Darbuotojų skaičius metų pabaigoje	Nebedirbantys	Kaita %
Moterys	2 559	658	26%
Vyrai	2 755	836	30%
Iš viso	5 314	1 494	28%

ĮMONĖS SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ SAVYBĖS, METODIKOS IR DUOMENŲ KONTEKSTAS

(S1 ETAS–6 | 50 a, d, d i–ii, e, f | TR 58, TR 60)

Grupė visus darbuotojus priskiria vienam regionui – Europai –apimančiam veiklą Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir Ukrainoje. Darbuotojų duomenys konsoliduojami regioniniu lygmeniu, atspindint Grupės integruotą struktūrą ir nuoseklų ES bei nacionalinės darbo teisės standartų taikymą.

Darbuotojų duomenys yra sudaromi remiantis konsoliduotais personalo apskaitos įrašais visose Grupės įmonėse, kurios įtrauktos į ataskaitos ribas, ir sutikrinami su darbo užmokesčio bei socialinio draudimo pateiktais duomenimis, siekiant užtikrinti tikslumą ir išsamumą. Nuolatinės ir laikinosios darbo sutartys klasifikuojamos pagal įstatymuose nustatytas sąvokas, o nebedirbantys darbuotojai yra nuosekliai įtraukiami visose dukterinėse įmonėse. Atskleidžiami bendri ataskaitiniu laikotarpiu dirbusių darbuotojų skaičiai, įskaitant nebedirbančius darbuotojus. Nėra taikomis jokie apskaičiavimų metodai.

Darbuotojų skaičius yra pateikiamas kaip ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dirbusių asmenų skaičius, papildomai atskleidžiant nebedirbančius darbuotojus ir darbuotojų kaitą per metus. Darbo jėgos duomenys apima Grupės veiklą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, taip pat dvi patronuojančiąsias įmones Lenkijoje ir Ukrainoje. Visos įmonės veikia yra vykdoma pagal ES darbo teisę, kur ji taikoma, ir nacionalinius įstatymus, kurie užtikrina vienodus darbo standartus ir ataskaitų teikimo prievoles.

Didelę darbo jėgos dalį sudaro gamybos darbuotojai, kurių ankstesni išlaikymo rodikliai yra žemesni ir mažiau stabilūs, palyginti su kitomis pareigybių grupėmis. Sezoniniai svyravimai yra daugiausia pastebimi žemės ūkio ir grūdų sandėliavimo veiklose, o paukštinkystės ir maisto gamybos veiklos vykdomos visus metus ir yra mažiau paveikiamos sezoniškumo. Visi skaičiai yra grindžiami oficialiais pateikimais vietos institucijoms, įskaitant darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įrašus, ir atspindi tikslų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dirbusių asmenų skaičių. Reprezentatyviausias skaičius yra darbuotojų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 5 314. Šis skaičius yra sutikrinamas su konsoliduotomis finansinėmis ataskaitomis ir naudojamas kaip ataskaitos taškas atskleidžiant su darbuotojais susijusią informaciją.

SAVO DARBO JĖGOS NESAMDOMI DARBUOTOJAI

(S1 ETAS-7 | 55 a-c, 57 | TR 63-65)

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 850 nesamdomųjų darbuotojų (558 moterys ir 292 vyrai) dirbo būdami pačios Grupės darbo jėgos dalimi. Iš jų 91 buvo savarankiškai dirbantis asmuo, o 759 žmonės buvo tiesiogiai įdarbinti įmonėse, daugiausia užsiimančiose įdarbinimo veikla, pavyzdžiui, agentūrose, laikinojo įdarbinimo bendrovėse ar pas subrangovus.

Lentelė 24. Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, skaičius pagal lytį, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Iš viso	Moterys	Vyrai
Neįdarbintų darbuotojų skaičius	850	558	292

Lentelė 25. Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, skaičius pagal įsitraukimo tipą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Iš viso	Savarankiškai dirbantys asmenys	Įdarbinti agentūrų ir subrangovų
Neįdarbintų darbuotojų skaičius	850	91	759

Duomenys sudaromi iš įmonių lygmens personalo ir sutarčių apskaitos įrašų bei sutikrinami su sutarčių ir sąskaitų faktūromis. Pateikiamas nesamdomųjų darbuotojų skaičius metų pabaigoje, nenaudojant jokių apskaičiavimo metodų.

Nesamdomieji darbuotojai sudaro svarbią darbo jėgos dalį intensyviose veiklose, ypač paukščių auginime AB „Vilniaus paukštyne“ ir AS „Kekava Foods“, kur agentūrų darbuotojai sudaro reikšmingą darbininkų dalį. Mažesnė dalis įtraukiama į grūdų tvarkymo, žemės ūkio ir administracinio aptarnavimo veiklas. Savarankiškai dirbantys asmenys daugiausia samdomi specializuotoms paslaugoms ar projektinio pobūdžio užduotims atlikti. Sezoniniai svyravimai žemės ūkio ir grūdų tvarkymo veiklose lemia laikiną nesamdomųjų darbuotojų įtraukimą. Visi skaičiai atspindi faktinį sutarčių pagrindu dirbančių asmenų skaičių ir yra grindžiami oficialiais įmonių įrašais.

KOLEKTYVINIŲ SUTARČIŲ APRĖPTIS IR SOCIALINIS DIALOGAS

(S1 ETAS-8 | 60 a-c | TR 66)

Europos ekonominėje erdvėje, kur Grupė turi daug samdomųjų darbuotojų, 4 421 samdomasis darbuotojas arba 83 proc. visų darbuotojų buvo atstovaujami per 10 darbo tarybų.

Be to, trejose įmonėse darbuotojai priklausė profesinėms sąjungoms: AS „Kekava Foods“, AB „Kaišiadorių paukštynas“ ir AB „Vilniaus paukštynas“. Profesinių sąjungų nariai sudarė 1 proc. darbuotojų AS „Kekava Foods“, 6,97 proc. darbuotojų AB Kaišiadorių paukštyne ir 4,65 proc. darbuotojų AB „Vilniaus paukštyne“.

Už Europos ekonominės erdvės ribų, Ukrainoje, Grupė įdarbina 2 samdomuosius darbuotojus. Jiems kolektyvinės sutartys netaikomos.

DARBUOTOJŲ ATSTOVUS TURINTYS DARBUOTOJAI

(S1 ETAS-8 | 63 a-b | TR 69)

Europos ekonominėje erdvėje, šalyse, kuriose Grupė turi daug samdomųjų darbuotojų, 83 proc. jų turėjo darbuotojų atstovus per darbo tarybas ar profesines sąjungas. Grupė neturi susitarimų dėl atstovavimo per Europos darbo tarybą, Europos bendrovės (SE) darbo tarybą ar Europos kooperatinės bendrovės (SCE) darbo tarybą.

SAMDOMI DARBUOTOJAI NE EUROPOS EKONOMINĖJE ERDVĖJE, KURIEMS TAIKOMOS KOLEKTYVINĖS SUTARTYS

(S1 ETAS-8 | TR 70)

Grupės samdomųjų darbuotojų, dirbančių už Europos ekonominės erdvės ribų (Ukrainoje), yra 2. Nė vienam iš jų netaikomos kolektyvinės sutartys ar socialinio dialogo susitarimai.

LYČIŲ PASISKIRSTYMAS AUKŠČIAUSIOSIOS VADOVYBĖS LYGYJE

(S1 ETAS-9 | 66 a)

Ataskaitiniu laikotarpiu aukščiausioje vadovybėje dirbo 55 asmenys, iš kurių 17 moterų (31 proc.) ir 38 vyrai (69 proc.)

Lentelė 26. Darbuotojų skaičius pagal pareigas ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, AB Akola group, 2024-2025

	Moterys	Vyrai	Iš viso	% nuo bendro skaičiaus
Aukščiausioji vadovybė	17	38	55	1%
Vadovybė	136	220	356	7%
Specialistai	756	583	1 339	25%
Darbininkai	1,650	1 914	3 564	67%
Iš viso	2,559	2 755	5 314	100%

DARBUOTOJŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL AMŽIŲ

(S1 ETAS-9 | 66 a)

Ataskaitinių metų pabaigoje, 720 darbuotojų (14 proc.) buvo jaunesni nei 30 metų, 2 529 darbuotojai (48 proc.) buvo 30–50 metų amžiaus, o 2 065 darbuotojai (39 proc.) – vyresni nei 51 metų.

Tarp darbuotojų, jaunesnių nei 30 metų, 291 buvo moterys ir 429 vyrai. 30–50 metų grupėje buvo 1 189 moterys ir 1 340 vyrai. Vyresnių nei 51 metų amžiaus grupėje 1 079 buvo moterys ir 986 vyrai.

Lentelė 27. Darbuotojų skaičius pagal lytį ir amžių, paskutinę ataskaitinių metų dieną, AB Akola group, 2024-2025

	Moterys	Vyrai	Iš viso	% nuo bendro skaičiaus
<30m	291	429	720	14%
31-50m	1 189	1 340	2 529	48%
>51m	1 079	986	2 065	39%
Iš viso	2 559	2 755	5 314	100%

DERAMAS DARBO UŽMOKESTIS

(S1 ETAS–10 | 69 | TR 72–74)

Visiems Grupės darbuotojams mokamas deramas darbo užmokestis pagal taikomą deramo darbo užmokesčio lyginamąjį indeksą ir nacionalinius teisės aktus. Grupė veikia tik Europos šalyse, kuriose darbo užmokesčio minimumas reglamentuotas įstatymu ir reguliariai peržiūrimas. Vidinės darbo užmokesčio sistemos užtikrina, kad nė vienam darbuotojui nebūtų mokama mažiau nei nustatyta minimali alga, kolektyvinėje sutartyje numatytas tarifas arba taikytinas deramo darbo užmokesčio lyginamasis indeksas, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų yra aukštesnis.

SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ, GAUNANČIŲ MAŽIAU NEI NUSTATYTAS MINIMALUS DARBO UŽMOKESTIS, PROCENTINĖ DALIS PAGAL ŠALĮ

(S1 ETAS–10 | 70)

Šalių ir procentinių rodiklių lentelės neteikiamos, nes jos Grupės veikloje nėra taikomos. Pagal atliktą dviejopą reikšmingumo vertinimą nustatyta, kad visiems darbuotojams mokamas ne mažesnis darbo užmokestis negu įstatymuose nustatyta minimali alga arba kolektyvinėse sutartyse taikomas tarifas, priklausomai nuo to, kuris yra aukštesnis. Per ataskaitinį laikotarpį nė vienoje veiklos šalyje – Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje TR Ukrainoje – nebuvo nustatyta atvejų, kai darbuotojams būtų mokama mažiau nei minimalus darbo užmokestis. Todėl visose šalyse šis rodiklis sudaro 0 proc.

SOCIALINĖ APSAUGA

(S1 ETAS–11 | 74a–e | TR 75)

Visi Grupės darbuotojai yra įtraukti į privalomas socialinės apsaugos sistemas savo darbo šalyse – Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir Ukrainoje. Socialinė apsauga reiškia pajamų apsaugą esant esminiams gyvenimo įvykiams ir apima:

- **ligą:** pajamos apsaugomos privalomuoju sveikatos draudimu;
- **nedarbą:** išmokos garantuojamos nuo darbo praradimo pradžios pagal nacionalinę teisę;
- **nelaimingą atsitikimą darbe ir įgytą neįgalumą:** suteikiamos kompensacijos ir neįgalumo išmokos pagal privalomas nelaimingų atsitikimų draudimo schemas;
- **vaiko gimimą ir auginimą:** pagal įstatymus užtikrinamos apmokamos motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos;
- **išėjimą į pensiją:** taikomos teisės aktuose nustatytos socialinio draudimo pensijų schemas.

SOCIALINĖ APSAUGA

(S1 ETAS–11 | 75, 76 | TR 75)

Visi darbuotojai, įskaitant nesamdomuosius, dirbančius pagal nuomos ar agentūros sutartis, yra apdrausti privalomuoju draudimu Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir Ukrainoje. Socialinė apsauga apima darbo praradimą, ligą, medicininės priežiūros poreikį, vaiko gimimą ir auginimą bei pensiją be jokių išimčių pagal šalį ar darbuotojų rūšį.

SAMDOMŲ DARBUOTOJŲ RŪŠYS, KURIEMS SOCIALINĖ APSAUGA NETAIKOMA

(S1 ETAS–11 | 75 | TR 75)

Tarp Grupės įmonėse dirbančių žmonių nėra tokių, kuriems socialinė apsauga nebūtų taikoma. Visi darbuotojai yra privalomai apdrausti pagal galiojančius įstatymus ir turi teisę naudotis teisės aktuose numatytomis išmokomis jų darbo šalyje. Todėl atskleisti neapdraustų grupių nėra pagrindo.

NEĮGALIEJI

(S1 ETAS–12 | 79 | TR 76)

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Grupėje dirbo 124 neįgalieji, o tai sudaro 2 proc. visos darbo jėgos. Iš jų buvo 78 moterys (3 proc. visų dirbančių moterų) ir 46 vyrai (2 proc. visų dirbančių vyrų).

Duomenys apie darbuotojus su negalia renkami iš oficialių personalo apskaitos įrašų pagal darbuotojų savideklaraciją ir registraciją pagal nacionalines darbo bei socialinės apsaugos sistemas. Skaičiai rodo darbuotojų skaičių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, neįtraukiant darbo sutartis nutraukusių asmenų. Duomenų rinkimą ir pateikimą riboja nacionaliniai teisiniai apribojimai dėl jautrių asmens duomenų, todėl skelbiama tik apibendrinta informacija.

MOKYMO IR ĮGŪDŽIŲ UGDYMO RODIKLIAI

(S1 ETAS–13 | TR 77)

Profesinis tobulėjimas užtikrinamas reguliariomis veiklos rezultatų ir karjeros raidos peržiūromis bei mokymosi galimybių suteikimu visoms darbuotojų kategorijoms. 2024–2025 m. vienas trečdalis darbuotojų dalyvavo veiklos rezultatų ir karjeros raidos peržiūrose; ypač didelė aprėptis buvo tarp vadovų ir specialistų. Tai atspindi Grupės įsipareigojimą stiprinti vadovavimo ir technines kompetencijas, taip pat parodo būtinybę išplėsti peržiūrų aprėptį darbininkams.

Lentelė 28. Sava darbo jėga, dalyvavusi karjeros raidos peržiūrose pagal pareigybes, AB Akola group, 2024-2025 m.

	Karjeros raidos peržiūros		Procentas nuo darbuotojų skaičiaus		
	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Bendrai
Aukščiausioji vadovybė	13	35	72,2%	81,4%	77,4 %
Vadovai	114	204	83%	90%	87,7 %
Specialistai	761	500	86%	84,9	86 %
Darbininkai	49	186	3%	9,7%	7 %
Iš viso	836	928	32.5	33.5%	33.2 %

VIDUTINIS MOKYMO VALANDŲ SKAIČIUS PAGAL LYTĮ

(S1 ETAS–13 | TR 78)

Mokymai išlieka svarbia Grupės žmogiškųjų išteklių strategijos dalimi. Didžiausias intensyvumas fiksuotas tarp specialistų – vidutiniškai 21,82 valandos vienam darbuotojui; tai parodo Grupės dėmesį techninei kompetencijai. Mokymo valandų pasiskirstymas pagal lytį nepasižymi reikšmingais skirtumais: vyrai vidutiniškai dalyvavo tik šiek tiek daugiau valandų nei moterys.

Lentelė 29. Vidutinis mokymo valandų skaičius pagal lytį, AB Akola group, 2024-2025 m.

	Bendras mokymo valandų skaičius	Darbuotojų skaičius pagal kategoriją	Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui
Moterys	20 521,58	3 217	6,38
Vyrai	30 304,37	3 591	8,44
Iš viso	50 825,95	6 808	7,47

VIDUTINIS MOKYMO VALANDŲ SKAIČIUS VIENAM DARBUOTOJUI PAGAL KATEGORIJĄ

(S1 ETAS–13 | TR 78)

Lentelė 30. Vidutinis mokymo valandų skaičius pagal darbuotojų kategoriją, AB Akola group, 2024-2025 m

	Bendras mokymo valandų skaičius	Darbuotojų skaičius kategorijoje	Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui
Aukščiausioji vadovybė	368,00	60	6,13
Vadovai	2 052,80	390	5,26
Specialistai	34 708,50	1 591	21,82
Darbininkai	14 928,00	4 767	3,13
Iš viso	52 057,30	6 808	7,65

Pastaba. Mokymo valandų skaičius kiekvienoje kategorijoje apskaičiuotas dalijant bendrą mokymo valandų skaičių iš darbuotojų skaičiaus per finansinius metus atitinkamoje kategorijoje, įskaitant darbuotojus, kurių darbo sutartys buvo nutrauktos. Vidutinio mokymo valandų skaičiaus vienam darbuotojui skirtumai atsirado dėl duomenų rinkimo metodikos: dukterinės įmonės pateikė vidutinį mokymo valandų skaičių pagal darbuotojų kategorijas, šie duomenys buvo konvertuoti į absoliučius mokymo valandų skaičius, suvesti ir perskaiciuoti konsoliduotu lygiu.

SVEIKATOS IR SAUGOS RODIKLIAI

(S1 ETAS–14 | TR 80, TR 82, TR 89 - 91, TR 95)

Darbuotojų sauga ir sveikata Grupėje yra aukščiausias prioritetas. Visoje veikloje taikomos prevencinės priemonės, atliekami reguliarūs auditai ir vykdomi nuolatiniai mokymai, užtikrinantys saugias darbo sąlygas visiems samdomiesiems ir kitiems darbuotojams.

Aprėptis: 100 proc. darbuotojų yra įtraukti į DSS valdymo sistemas, grindžiamas teisės aktais ir pripažintais standartais.

Darbo metu įvykusios žūtys: ataskaitiniu laikotarpiu neužfiksuota jokių samdomųjų ir kitų darbuotojų žūčių.

Registruotini nelaimingi atsitikimai darbe: tarp savo darbo jėgos darbuotojų užfiksuoti **39** nelaimingi atsitikimai. Atsižvelgiant į **9 174 631** darbo valandą, **bendras registruotų incidentų dažnumo** rodiklis (angl. TRIR) sudarė **0,85 (skaičiuojamas imant 200 000 darbo valandų bazę)**. Kitų darbuotojų nelaimingų atsitikimų neužfiksuota.

Su darbu susiję sveikatos sutrikimai: nefiksuota. Vienas buvusio darbuotojo skundas buvo pateiktas Valstybinei darbo inspekcijai, bet nepasitvirtino.

Prarastos darbo dienos: 1 622,9 dienos dėl su darbu susijusių traumų.

Papildoma informacija:

Ataskaitiniu laikotarpiu atliktas 61 DSS auditas visose Grupės įmonėse.

PROFESINIO IR ASMENS GYVENIMO PUSIAUSVYRA

(S1 ETAS–15 | TR 96, TR 97)

Visi darbuotojai turi teisę į šeimos atostogas pagal nacionalinę socialinę politiką ir Grupės tvarką. Ataskaitiniu laikotarpiu **237 darbuotojai turėjo teisę į motinystės ar tėvystės atostogas**, iš jų **195 (82,3 proc.)** šia teise pasinaudojo. Pagal lytį: **91 moteris (86 proc.)** ir **104 vyrai (79 proc.)** pasinaudojo motinystės ar tėvystės atostogomis. Be to, **287 darbuotojai (4 proc. visos darbo jėgos, įskaitant nutrauktas sutartis)** naudojos šeimos narių priežiūros nedarbingumo dienomis.

ATLYGIO RODIKLIAI (UŽMOKESČIO SKIRTUMAS IR BENDRAS ATLYGIS)

(S1 ETAS–16 | 97 a-c |, 94 | TR 96-97)

Grupės vidutinis atlyginimų skirtumas pagal lytį buvo 24 proc.. Pagal kategorijas: aukščiausio lygio vadovų – 43 proc., vadovų – 12 proc., specialistų – 26 proc., kitų darbuotojų – 20 proc..

Bendro atlygio santykis, apskaičiuotas palyginus didžiausią metinį atlyginimą gaunančio asmens atlyginimą su visų darbuotojų metinio atlygio mediana, siekė 36,8. Duomenys surinkti iš visų Grupės įmonių darbo užmokesčio apskaitos sistemų ir apima visus darbuotojus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Skaičiavimai

atlikti pagal bruto valandinį atlyginimą, apskaičiuotą iš mėnesinių duomenų, taikant prielaidą, kad pilnu etatu dirbama 8 val. per dieną, 5 dienas per savaitę, 4 savaites per mėnesį. Faktinės dirbtos valandos sistemingai nerenkamos, nes Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Ukrainos teisės aktai to nereikalauja. Teisės aktai yra orientuoti į bruto mėnesinį atlyginimą, darbo užmokesčio struktūrą ir vienodo atlygio už vienodą darbą užtikrinimą.

Pavyzdžiui, Lietuvos Darbo kodekso 26 straipsnis numato, kad darbdaviai privalo užtikrinti vienodą atlygį už tokį pat ar vienodos vertės darbą ir pateikti vidutinio atlygio pagal lytį duomenis darbuotojų atstovams, bet nereikalauja sistemingos valandinės apskaitos. Todėl atlyginimų skirtumo apskaičiavimas atliktas pagal ETAS metodiką, atsižvelgiant į šiuos ribotumus.

INCIDENTAI, SKUNDAI IR STIPRUS POVEIKIS ŽMOGAUS TEISĖMS

(S1 ETAS–17 | 103 a-b | TR 103-106)

Ataskaitiniu laikotarpiu nefiksuota incidentų, susijusių su darbuotojų teisėmis. Per darbuotojams prieinamus kanalus nepateikta jokių skundų OECD nacionaliniams kontaktiniams centrams, nepaskirta baudų, sankcijų ar kompensacijų dėl priekabiavimo ar kitokio pažeidimo. Susitaikymo atvejų neregistruota. Kontekstinių veiksnių, turinčių įtakos šių duomenų interpretacijai, nėra.

Paveiktos bendruomenės

APIMTIS IR KONTEKSTAS

(ETAS SBM-3 9 | TR 5-6)

2025 m. viduryje Grupė vykdė veiklą 108 objektuose 57 savivaldybėse Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šie objektai sudaro pagrindą vertinti tiesioginį veiklos poveikį aplinkinėms bendruomenėms. Administraciniai biurai Lenkijoje, Ukrainoje ir Jungtinėje Karalystėje neįtraukiami pagal S3 ETAS ir PAV apimtį nustatymo principus, nes jie nesukelia reikšmingo aplinkos ar socialinio poveikio.

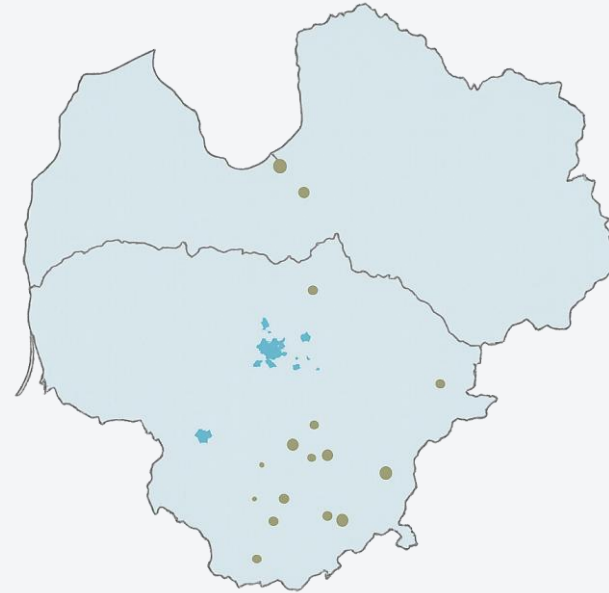
Šis skyrius apžvelgia visas reikšmingai paveiktas bendruomenes, susijusias su Grupės veikla ir svarbiausiomis tiekimo grandinės pradinės ir galutinės grandies dalimis. Bendruomenių poveikio vertinimai neapsiriboja tik objektų lygmens poveikiu – jie taip pat įtraukiami į valdymo procesus. Kai nustatomi reikšmingi bendruomenių rūpesčiai (pvz., priešinimasis, leidimų išdavimo sunkumai ar reputacinė rizika), jie sprendžiami įmonės, segmento ir Grupės lygmenimis. Šis poveikis tiesiogiai įtraukiamas į investicijų planavimą ir verslo plėtros sprendimus, kad reikšmingos bendruomenių rizikos būtų įvertintos priimančias sprendimus dėl ilgalaikio augimo ir veiklos pasirinkimų.

VIETOS BENDRUOMENĖS

(ETAS SBM-3 9a | S3 ETAS-9a, 9b | TR 7)

Paveikiamos bendruomenės yra vietos gyventojai, kelių naudotojai, savivaldybių institucijos, darbuotojai ir jų šeimos bei gyventojai, gyvenantys šalia atliekų tvarkymo, grūdų tvarkymo ar transporto koridorių.

Vertinimo spindulys nustatomas pagal veiklos tipą, vadovaujantis ES teisės aktais ir moksliniais tyrimais: **Paukštininkystės ir pieno ūkiai:** 3 km – kvapai, triukšmas, vandens tarša, transportas (Direktyva 2010/75/ES dėl pramonės išmetamųjų teršalų, su pakeitimais pagal 2024/1785; Nitrato direktyva). **Dirbamos žemės sklypai:** 1 km – dulkės, pesticidų pernaša, triukšmas, transportas (ES gerosios praktikos gairės). **Maisto ir pašarų gamybos objektai:** 500 m – triukšmas, dulkės, kvapai, transportas (BAT nuorodinis dokumentas maisto, gėrimų ir pieno pramonei, 2019; nacionalinis teritorijų planavimas).

Poveikio vietovės vietos bendruomenėms, AB Akola group, 2024-2025

Grūdų elevatoriai (įskaitant uostus): 500 m – dulkės, triukšmas, transportas, saugos rizikos (ES BAT, nacionaliniai reikalavimai).

Žemės ūkio technikos prekybos ir aptarnavimo centrai: 200 m – triukšmas, dulkės, transportas (PSO Bendruomeninio triukšmo gairės, 1999).

Pašarų ir trąšų mažmeninės parduotuvės: 100 m – labai lokalizuoti trikdžiai (urbanistinio planavimo praktika).

Administraciniai biurai: nėra buferio zonos – reikšmingo poveikio nėra. Šioms buferinėms zonoms įvertinti naudojama „ArcGIS“.

Pateiktas paveikslėlis rodo ūkių ir paukštininkystės veiklos vietas, suteikdamas vizualinį analizės kontekstą. Toliau pateikta gyventojų poveikio lentelė sudaryta pa susikertančias buferines zonas, kurios sujungtos į bendrą poveikio teritoriją ir susie su suderintais 2021 m. gyventojų surašymo tinklo duomenimis (1 km raiška). Ka paveikslėlis ir lentelė parodo apskaičiuotą paveiktų gyventojų skaičių pagal veik tipą ir šalį.

Lentelė 31. Apskaičiuota paveikta gyventojų populiacija pagal veiklą ir šalį, tūkst. žmonių, AB Akola group, 2025

Veiklos tipas	Vertinimo spindulys	Lietuva	Latvija	Estija	Iš viso
Paukštynai ir perdirbimas	3 km	48,3	20,1	–	68,4
Pieno ūkiai	3 km	6,0	–	–	6,0
Dirbami žemės sklypai	1 km	15,1*	–	–	15,1
Grūdų elevatoriai	500 m	28,1**	8,8	–	39,9
Maisto ir pašarų gamybos vietos	500 m	12,3	–	–	12,3
Žemės ūkio technikos centrai	200 m	1,9	2,1	1,8	5,8
Pašarų ir trąšų mažmeninės parduotuvės	100 m	2,0	1,2	–	3,2
Iš viso (pašalinus persidengimus)	–	105,3	21,2	1,8	128,3

* Pieno ūkių apsaugos zonos visiškai sutampa su dirbamos žemės plotais.

** Įskaitant uosto objektus, kur maždaug 8 000 žmonių gyvena 500 metrų atstumu.

PAVEIKIAMOS BENDRUOMENĖS VERTĖS GRANDINĖS PRADINĖJE GRANDYJE

(S3 ETAS-9a, 9b, 9d, S3-4)

Žemės ūkio žaliavos, maisto sudedamosios dalys ir žemės ūkio technika yra gaunami iš įvairių vietos bei pasaulinių tiekėjų. Bendruomenių patiriamos rizikos skiriasi pagal žaliavos tipą ir tiekimo regioną.

Grūdai tiekiami iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos – tų pačių šalių, kuriose taip pat vykdoma veikla. Šiems tiekėjams vietos lygmens vertinimai netaikomi, nes jų veikla jau įtraukta į Grupės poveikio bendruomenėms buferius. Todėl ši papildoma rizika laikoma maža.

Trąšas tiekia ES sertifikuoti gamintojai. Reikšmingomis bendruomenėms kylančiomis rizikomis gamybos vietose yra laikomos oro tarša, vandens užterštumas, kvapai ir pramoninių objektų keliamas pavojus. Todėl Grupė reikalauja tiekėjų sertifikavimo, atitikties auditų ir reguliavimo įrodymų. Tokie patikrinimai užtikrina, kad trąšų gamintojai laikytųsi ES BAT ir IED reikalavimų, kurie nustato bendruomenės apsaugos standartus.

Kitos maisto sudedamosios dalys yra gaunamos iš sertifikuotų tiekėjų, kurie veikia pagal tarptautinius standartus, įskaitant EBPO gaires. Daugumos sudedamųjų dalių tiekėjų profiliai ir tarptautinė priežiūra rodo, kad bendruomenėms kylanti rizika yra maža. Jei rizika vis dėlto kyla (pvz., stambiuose perdirbimo centruose), ji dažniausiai pasireiškia kvapais, eismu ir atliekų susidarymu, kurie daro poveikį aplinkinėms gyventojų grupėms.

Soja išlieka didelės rizikos žaliava dėl ryšio su biologinės įvairovės nykimu, žemės naudojimo konfliktais ir neigiamo poveikio vietinėms bei čiabuvių bendruomenėms kai kuriuose tiekimo regionuose. Šiuo metu trūksta patikimų duomenų apie poveikį bendruomenėms. Grupė stebi tiekėjų atsekamumo pokyčius

ir tikisi, kad rizikų valdymas pagerės įgyvendinant Europos Sąjungos Miškų naikinimo reglamentą (angl. EUDR). Kol visiškai EUDR laikymasis dar nepasiektas, informacijos spragos išlieka, todėl šios rizikos laikomos tik iš dalies suvaldytomis.

Žemės ūkio techniką tiekia pasauliniai prekės ženklai. Nors gamyba vykdoma už mūsų veiklos ribų, šiame sektoriuje egzistuoja socialinės ir aplinkosauginės rizikos. Šios rizikos valdomos tiekėjų sertifikavimu, elgesio kodeksais ir viešai prieinama informacija. Šioje politikoje nustatytos prievolės apima tiekėjų laikymąsi TDO konvencijų dėl darbuotojų saugos, aplinkosaugos praktikų atskleidimą bei veiksmų planų rengimą, jei nustatomi pažeidimai.

Apskritai vertės grandinės pradinėje grandyje bendruomenėms kylančios rizikos yra laikomos mažomis arba veiksmingai suvaldytomis, išskyrus sąją, kuri išlieka didelė rizika dėl padidėjusio poveikio ir riboto atsekamumo.

PAVEIKIAMOS BENDRUOMENĖS VERTĖS GRANDINĖS GALUTINĖJE GRANDYJE

(S3 ETAS-9a, 9b, 9d)

Paveikiamos bendruomenės vertės grandinės galutinėje grandyje yra siejamos su maisto produktais, žemės ūkio technika, sėklomis ir agrochemija. Maisto produktai parduodami galutiniams vartotojams, o poveikis bendruomenėms nagrinėjamas galutinių vartotojų skyriuje (S4 ETAS), daugiausia akcentuojant teigiamą poveikį, t. y. mitybą ir maisto saugumą.

Žemės ūkio technika, sėklos ir agrochemija parduodami ūkininkams, todėl paveikiamos bendruomenės vertės grandinės galutinėje grandyje sutampa su bendruomenėmis vertės grandinės pradinėje grandyje. Papildomų reikšmingų bendruomenių rizikų, be jau nustatytų vertės grandinės pradinėje grandyje, neidentifikuota.

REIKŠMINGAS NEIGIAMAS POVEIKIS IR SUSIJUSIOS RIZIKOS

(SBM-3 ETAS 9b, 9d, 10, 11 | S3 ETAS-9d | TR 8)

Paukštininkystės ir pieno ūkiai nuolat skleidžia kvapus ir generuoja intensyvią eismą. Grūdų elevatoriai padidina dulkių kiekį, cheminės taršos lygį ir sezoninio transporto srautus. Maisto ir pašarų gamybos objektai sustiprina triukšmą, dulkių foną ir transporto intensyvumą. Žemės ūkio bendrovės bei transporto maršrutai lemia platesnio masto trikdžius.

Šis poveikis išprovokuoja bendruomenių pasipriešinimą, didina reputacijos rizikas, užvilkina leidimų išdavimą ir nulemia skundus, ypač šalia paukštininkystės ūkių bei grūdų elevatorių.

Pažeidžiamoms grupėms priskiriami mažo mobilumo gyventojai, gyvenantys šalia paukštininkystės ir pieno ūkių. Kaimo bendruomenės turi ribotas alternatyvas, jei jų gyvenimo sąlygos pablogėja. Paukštininkystės ir pieno ūkiai sudaro didžiausią trikdžių riziką, o grūdų elevatoriai sukuria sezonines dulkių ir transporto problemas.

TEIGIAMAS POVEIKIS IR GALIMYBĖS

(SBM-3 ETAS 9c, 9d)

Kuriame darbo vietas, skatiname ekonominę veiklą, investuojame į švietimą, kultūrą ir rėmimo iniciatyvas. Tai stiprina vietos gyventojų palankumą ir užtikrina darbo jėgos prieinamumą.

PAVEIKIAMŲ BENDRUOMENIŲ PAŽEIDŽIAMUMO SUPRATIMAS

(SBM-3 ETAS 10 | S3 ETAS-2 22)

Paveikiamų bendruomenių pažeidžiamas grupes identifikuojame pagal gyventojų duomenis ir jų artumą, naudodami geoerdvinius įrankius. Didžiausios rizikos nustatomos šalia paukštininkystės, pieno ir grūdų objektų.

- Mažo mobilumo gyventojai (pvz., senyvo amžiaus ar neįgalūs asmenys) yra neproporcingai paveikti kvapų ir transporto, nes jiems sunkiau persikelti ar išvengti poveikio.
- Namų ūkiai, priklausomi nuo nuomojamos žemės, patiria ekonominį pažeidžiamumą, jei prieiga ar pajamos sutrinka dėl veiklos poveikio.
- Kaimo bendruomenės turi mažiau alternatyvių užimtumo ar būsto galimybių, todėl trikdžių poveikis joms pasireiškia stipriau.

Bendruomenių rūpesčiai sprendžiami viešomis konsultacijomis ir tiesioginiu įsitraukimu.

KONKREČIOS PAVEIKIAMŲ BENDRUOMENIŲ GRUPĖS

(S3 ETAS-9a, S3-11)

Grupė nuomoja 9,2 tūkst. hektarų dirbamos žemės iš 1 380 vietos žemės savininkų Lietuvoje. Šie asmenys, gyvenantys paveikiamose bendruomenėse, priskiriami konkrečioms paveikiamų bendruomenių grupėms. Atsakingas žemės valdymas ir ilgalaikiai, pasitikėjimu grįsti santykiai palaiko tiek dirvožemio sveikatą, tiek vietos ekonominį stabilumą.

PAGRINDINĖS POLITIKOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI ŽMOGAUS TEISIŲ SRITYJE

(S3 ETAS-1 14, 15, 16, 16a, 17 | S3 ETAS-2 23 | TR 13)

Grupės politikos nustato įsipareigojimus, kurie tiesiogiai valdo poveikį vietos bendruomenėms, esančioms šalia veiklos vietų ir vertės grandinėje:

- Žmogaus teisių, vaikų ir priverstinio darbo prevencijos politika – įpareigoja Grupę gerbti žmogaus teises visose veiklose, paskirti skundų nagrinėjimo atstovą įmonės lygmeniu ir pašalinti tiekėjus, kurie nesilaiko šių standartų. Šios priemonės užtikrina, kad vietos bendruomenės būtų apsaugotos nuo darbo išnaudojimo ir turėtų tiesioginę prieigą prie skundų nagrinėjimo mechanizmų.
- Aplinkos apsaugos politika – įpareigoja įmones laikytis visų aplinkosaugos teisės aktų, mažinti emisijas ir atliekas, stebėti rodiklius bei nedelsiant informuoti institucijas ir bendruomenes apie bet kokį incidentą, galintį padaryti reikšmingą žalą aplinkai, kartu užtikrinant atitinkamas šalinimo priemones. Tai garantuoja, kad vietos gyventojai būtų informuoti ir apsaugoti aplinkos rizikos atvejais.

- Grupės antikorupcijos politika – nustato nulinės tolerancijos principą korupcijai sąveikoje su savivaldybėmis ir vietos valdžia, reikalauja interesų konfliktų kontrolės ir užtikrina išorinius pranešimų kanalus. Tai apsaugo bendruomenių interesus, užtikrinant sąžiningą ir skaidrų sprendimų priėmimą leidimų bei žemės naudojimo procesuose.
- Verslo etikos kodeksas – įpareigoja Grupę palaikyti atvirą dialogą su visuomene, teikti tikslią ir skaidrią informaciją institucijoms bei laikytis aplinkosaugos teisės. Tai sukuria pareigą sąžiningai ir atvirai bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis.
- Partnerių etikos kodeksas – išplečia šiuos įsipareigojimus tiekėjams, reikalaujant iš jų laikytis žmogaus teisių, darbuotojų saugos, aplinkosaugos ir antikorupcijos standartų. Tai užkerta kelią neigiamų poveikių perkėlimui bendruomenėms tiekimo grandinėje.
- Grupės rizikos valdymo politika – reikalauja identifikuoti, prioritetizuoti ir eskaluoti rizikas, įskaitant tas, kurios veikia bendruomenes, per įmonės, segmento ir Grupės lygmenis, užtikrinant, kad vietos bendruomenių rizikos turėtų tiesioginę įtaką investicijų planavimui ir verslo plėtros sprendimams.

Šiuo metu Grupė nevykdo veiklos teritorijose, kur gyvena čiabuviai. Jei situacija pasikeistų, būtų taikomos priemonės, suderintos su JT Deklaracija dėl čiabuvių teisių ir TDO konvencija Nr. 169.

BENDRUOMENIŲ ĮTRAUKIMO SISTEMA

(S3 ETAS-1 16b, S3-2 21b-d, 24 | TR 14–15)

Mes anksti įtraukiame paveikiamas bendruomenes, kad kurtume pasitikėjimą, valdytume rizikas ir spręstume jų rūpesčius:

- Tiesioginė komunikacija su gyventojais, gyvenančiais šalia veiklos vietų.
- Reguliarus kontaktas su 1 380 žemės savininkais.
- Dalyvavimas teisiškai privalomuose poveikio aplinkai vertinimuose (PAV).
- Vietiniai skundų nagrinėjimo mechanizmai, skirti bendruomenių rūpesčiams pranešti ir spręsti.

Įtraukimas priklauso nuo teisinių prievolių ir veiklos pokyčių. Atsakomybė tenka veiklos vietoje veikiančių įmonių vadovams ir atitinkamoms komandoms. Veiksmingumas stebimas per grįžtamąjį ryšį, skundus ir dalyvavimą oficialiuose procesuose. Įtraukimas visiškai atitinka teisinę sistemą.

SKUNDŲ MECHANIZMAI IR PRIEIGA PRIE IŠTAISYMO PRIEMONIŲ

(S3 ETAS-3 27a-d, 28 | TR 17–18, 22–24)

Paveiktų bendruomenių susirūpinimai sprendžiami naudojant aiškius, prieinamus ir teisės aktus atitinkančius mechanizmus. Skundai gali būti teikiami įvairiais kanalais:

- tiesiogiai bendruomenių skundų atstovams, kuriuos kiekvienoje veiklos vietoje paskiria įmonė;
- specialiais telefono numeriais ir elektroninio pašto adresais, nurodytais įmonės interneto svetainėse bei vietoje;
- viešų konsultacijų ir aplinkosaugos procedūrų metu, kuriuos Grupė nuosekliai stebi;
- taip pat per pranešėjų apsaugos procedūrą, užtikrinančią konfidencialų kanalą ir draudžiančią bet kias atsakomąsias priemones.

Gyventojai apie šiuos kanalus informuojami dėl Grupės vykdomos vietinės veiklos – ūkiai, gamyklos ir grūdų elevatoriai veikia atvirose bendruomeninėse aplinkose, kur kontaktiniai asmenys yra gerai žinomi vietos gyventojams ir savivaldybėms. Informacija taip pat teikiama konsultacijų, žemės nuomos sutarčių ir aplinkosaugos procedūrų metu, o skundų atstovai viešai nurodomi veiklos vietose ir įmonės interneto svetainėse.

Žmogaus teisių politika įpareigoja kiekvieną įmonę paskirti skundų nagrinėjimo atstovą kaip tiesioginį bendruomenių kontaktą. Pranešėjų apsaugos procedūra suteikia konfidencialų kanalą, prieinamą darbuotojams, partneriams ir išorės suinteresuotiesiems subjektams. Aplinkos apsaugos politika įpareigoja įmones nedelsiant pranešti vietos valdžiai ir bendruomenėms apie incidentus, galinčius padaryti reikšmingą žalą aplinkai, ir imtis taisomųjų veiksmų. Verslo etikos kodeksas nustato pareigą palaikyti atvirą dialogą su visuomene ir skaidriai atsiskaityti institucijoms, o Partnerių etikos kodeksas šiuos reikalavimus išplečia tiekėjams, įpareigodamas juos turėti skundų nagrinėjimo mechanizmus žmogaus teisių, aplinkosaugos ir antikorupcijos klausimais.

Visi skundai registruojami ir centralizuotai stebimi pagal atsako laiką, taikytas taisomąsias priemones ir suinteresuotųjų subjektų atsiliepimus. Veiksmingumas vertinamas kasmet, įtraukiant žemės savininkus, savivaldybes ir kitus svarbius suinteresuotuosius subjektus. Reikšmingi poveikiai reikalauja taisomųjų veiksmų pagal Grupės politiką ir nacionalinę teisę, o prireikus – eskaluojami segmento ar Grupės lygmeniu. Rimti atvejai sprendžiami taikant taisymo procesus, suderintus su tarptautiniais standartais. Svarbiausi nacionaliniai ir Europos Sąjungos teisiniai reikalavimai, reglamentuojantys skundų mechanizmus, pateikti IX priede („Teisinė aplinka – paveikiamos bendruomenės“) ir X priede.

TARPTAUTINIŲ STANDARTŲ NESILAIKYMAS

(S3 ETAS-1 17)

Nebuvo nustatyta ir nepranešta apie atvejus, kai būtų nesilaikyta JT, TDO ar EBPO standartų, susijusių su paveikiamomis bendruomenėmis. Veikla nuolat stebima, siekiant užtikrinti atitiktį.

VEIKSMAI POVEIKIAMS, RIZIKOMS IR GALIMYBĖMS VALDYTI

(S3 ETAS-4 | MDR-A | TR 28–29, 31–33, 36–37, 38–40, 42)

Veiksmai įgyvendinami veiklos vietų, įmonių ir segmentų lygmenimis, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui vietos bendruomenėms ir kad jis būtų sušvelnintas ar pašalintas. Taikomi teisiniai reikalavimai, įskaitant PAV, leidimus ir veiklos apribojimus. Skundai sprendžiami tiesiogiai arba oficialiais kanalais.

Konkrečios priemonės:

- Kvapų ir triukšmo kontrolė paukštininkystės ir pieno ūkiuose, įskaitant mėšlo tvarkymo patobulinimus ir eismo ribojimus.
- Dulkėtumo ir eismo intensyvumo mažinimas grūdų elevatoriuose ir transporto maršrutuose (dengtos pakrovimo sistemos, sezoninis planavimas).
- Vandens apsaugos priemonės žemės ūkyje: apsauginės juostos, trąšų tvarkymo planai pagal Nitrato direktyvą
- Bendruomenių informavimo procedūros pagal Aplinkos apsaugos politiką, reikalaujančios nedelsiant pranešti apie incidentus ir imtis taisomųjų veiksmų.
- Prieinami skundų nagrinėjimo kanalai per atstovus, pranešėjų apsaugos procedūras, PAV konsultacijas.

- Tiekėjų prievolės pagal Partnerių etikos kodeksą, išplečiančios žmogaus teisių ir aplinkosaugos įsipareigojimus tiekimo pradžios grandyje.

Jei atsiranda neigiamas poveikis, taisomieji veiksmai yra vykdomi pagal teisės aktus ir procedūras, bendradarbiaujant su paveiktais gyventojais, žemės savininkais ar savivaldybės institucijomis. Teigiamas indėlis daromas sudarant žemės nuomos sutartis, kuriant darbo vietas paveiktose savivaldybėse ir investuojant į švietimą, kultūrą bei sportą.

Veiksmingumas stebimas naudojant skundų registrus, sprendimo laikus, bendruomenių atsiliėpimus ir veiklos peržiūras. Su bendruomenėmis susijusios rizikos ir būtini veiksmai identifikuojami vertinimų, teisinių procesų ir įtraukimo būdu. Jie eskaluojami pagal Grupės rizikos valdymo politiką, kad būtų integruoti į verslo plėtros ir investicijų planavimą.

SUNKŪS ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMAI ARBA INCIDENTAI

(S3 ETAS-4 36)

Ataskaitinio laikotarpio metu nebuvo nustatyta rimtų žmogaus teisių pažeidimų ar incidentų, susijusių su paveikiamomis bendruomenėmis.

IŠTEKLIAI

(S3 ETAS-4 38)

Poveikio bendruomenėms valdymo išteklių yra integruoti į įprastas veiklas, įskaitant biudžetus, darbuotojų laiką ir prieigą prie teisinės bei techninės kompetencijos.

OFICIALŪS TIKSLAI

(S3 ETAS-5 41, MDR-T, TR 45–47)

Oficialių kiekybinių tikslų paveikiamoms bendruomenėms nenustatyta. Poveikis bendruomenėms valdomas per apibrėžtus procesus, teisės aktų laikymąsi ir įtvirtintas įtraukimo priemones. Grupė mano, kad esami procesai yra veiksmingi, todėl šiuo metu nemato poreikio nustatyti oficialių kiekybinių tikslų.

Vadovybė daugiausia dėmesio skiria procesais pagrįstoms kontrolės priemonėms, kurios užtikrina atitiktį ir reagavimą į bendruomenių susirūpinimą. Veiksmingumas stebimas per skundų mechanizmus, įtraukimo rezultatus ir veiklos stebėseną.

BENDRUOMENIŲ ĮTRAUKIMAS Į TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ

(S3 ETAS-5 42a-c)

Kadangi nėra oficialių kiekybinių tikslų, paveikiamos bendruomenės nebuvo įtrauktos į tikslų nustatymą ar stebėseną. Tačiau aktyviai renkamas grįžtamasis ryšys per skundų nagrinėjimo mechanizmus ir tiesioginę komunikaciją, siekiant nuolatinio valdymo procesų tobulinimo.

INVESTICIJOS Į BENDRUOMENĘ

(S3 ETAS–1)

AB „Kauno Grūdai“ atidarė greitojo maisto gamybos cechą Alytuje, Lietuvoje. Projektas sukūrė apie 300 naujų darbo vietų regione.

UAB „Šlaituva“ išplėtė džiūvėsėlių gamybą Kėdainiuose, Lietuvoje. Plėtra padidino maisto perdirbimo pajėgumus ir suteikė naujų darbo vietų vietos bendruomenei.

SIA „Dotnuva Seeds“ atidarė sertifikuotų sėklų gamyklą Jelgavos regione, Latvijoje. Gamyklos produkcija aprūpina vietos ūkininkus sertifikuotomis sėklomis ir sukuria naujas įsidarbinimo galimybes.

AS „Kėkava Foods“ remia „EuroBasket 2025“, tarptautinį sporto renginį, iš dalies vykstantį Latvijoje.

AB „Linas Agro“ remia Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandą Lietuvoje. Įmonė taip pat organizuoja „Grūdo kelią“ – žemės ūkio žinių turą Baltijos šalyse, siekdama skatinti žinių dalijimąsi tarp ūkininkų.

UAB „Akola Farming“ ir **AB „Kauno Grūdai“** bendradarbiauja su Vilniaus kolegijos Agrotechnikos fakultetu, vykdydami mokymus, tyrimus ir karjeros konsultacijas.

AB „Vilniaus paukštynas“ remia Lietuvos merginų iki 16 metų tinklinio rinktinę, besiruošiančią Europos čempionato atrankai.

Finansinė parama ir aukos 2024-2025 m.:

- **Parama Ukrainai** – 62 800 Eur
- **Švietimas ir mokyklos** – 37 400 Eur
- **Vietos bendruomenės ir kultūra** – 69 991 Eur
- **Sportas ir rėmimas** – 172 353 Eur
- **Verslo asociacijos** – 25 500 Eur
- **Renginiai ir visuomenės įsitraukimas** – 55 952 Eur
- **Parama produktais natūra** – 104 500 Eur

Vartotojai ir (arba) galutiniai naudotojai

S4 ETAS

STRATEGINIS GALUTINIŲ NAUDOTOJŲ POŽIŪRIŲ IR INTERESŲ VERTINIMAS

(2 ETAS SBM-2 | S4 ETAS | TR 5–6, 14–17)

Grupės produktų ir paslaugų galutiniai naudotojai yra beveik visi visuomenės nariai, kurie vartoja kviečių produktus, pieną, paukštieną ir paruoštus vartoti patiekalus; ūkininkai, kurie naudojami sertifikuotomis sėklomis, trąšomis, augalų apsaugos produktais ir žemės ūkio technika; bei perdirbėjai, kurie naudoja Grupės tiekiamus grūdus, mėsą ir žaliavinį pieną. Jų požiūriai, pageidavimai ir gyvenimo būdo pasirinkimai daro tiesioginę įtaką Grupės strategijai. Mitybos tendencijos, paklausa baltymams be antibiotikų, lūkesčiai dėl sveikesnių perdirbtų produktų ir tvoros pakuotės pasirinkimai formuoja produktų portfelius ir investicijų prioritetus.

Už verslo segmentus atsakingi valdybos nariai integruoja vartotojų ir ūkininkų atsiliepimus į strateginį planavimą ir verslo plėtrą. Mažmeninės prekybos ir privačių prekės ženklų klientų reikalavimai vartotojų lūkesčius paverčia gamybos standartais, o ūkininkų konsultacijos informuoja apie investicijas į žemės ūkio techniką, konsultavimo paslaugas ir sertifikuotas sėklas. Taip užtikrinama, kad vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų perspektyvos sistemingai darytų įtaką sprendimams dėl produktų kūrimo, paslaugų teikimo ir ilgalaikių investicijų.

ATSKLEIDIMO APIMTIS

(S4 ETAS-SBM-3 10 a i–iv | TR 5–6)

Visi vartotojai ir (arba) galutiniai naudotojai, kuriems įmonės veikla gali turėti reikšmingą poveikį, įtraukiami į atskleidimo sritį pagal 2 ETAS. Tai apima tiesioginius vartotojus, perkančius maisto ir pašarų produktus su prekės ženklais ir privačiais prekių ženklais, ūkininkus ir žemės ūkio klientus, perkančius sertifikuotas sėklas, trąšas, augalų apsaugos produktus ir žemės ūkio techniką, taip pat perdirbtų produktų vartotojus, kuriuose yra Grupės tiekiamų žaliavų. Įtraukiami ir netiesioginiai galutiniai naudotojai tarptautinėse rinkose, pasiekiami per prekių prekybą, taip užtikrinant sistemingą visų reikšmingai paveiktų kategorijų aprėptį pagal Grupės dvejojo reikšmingumo vertinimą.

Grupės veikla reikšmingai veikia:

- galutinius vartotojus – paukštienos, miltų, greito paruošimo produktų, sriubų, konservuotų daržovių ir gyvūnų pašarų;
- ūkininkus ir žemės ūkio klientus – sertifikuotų sėklų, trąšų, augalų apsaugos produktų, pašarų ir žemės ūkio technikos pirkėjus;
- perdirbtų produktų vartotojus – kurių sudėtyje naudojami Grupės tiekiami grūdai, pašarai ar žaliavinis pienas;
- netiesioginius naudotojus – tarptautinėse rinkose, pasiekiamus per žaliavų prekybą, kai Grupės produktai prisideda prie platesnės maisto grandinės prieinamumo ir mitybos galimybių.

Visoms šioms kategorijoms daro įtaką produktų sauga, maistinė sudėtis, tinkamumas naudoti ir prieinamumas, todėl jos yra įtrauktos į atskleidimo sritį.

REIKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO ATSIKIDIMAS (VARTOTOJAI IR (ARBA) GALUTINIAI NAUDOTOJAI)

(S4 ETAS-SBM-3 10 b | TR 7–8)

Vartotojus ir (arba) galutinius naudotojus gali neigiamai paveikti mikrobinė tarša paukštienoje ir augalinės kilmės produktuose (pvz., *Salmonella*, *Campylobacter*), kurie yra natūraliai pasitaikantys biologiniai rizikos veiksniai paukštienos gamyboje ir maisto tiekimo grandinėje. Tam tikri greito paruošimo produktai kelia susirūpinimą dėl mitybinio profilio, ypač dėl didelio natrio ir sočiųjų riebalų kiekio, turinčio poveikį pažeidžiamoms grupėms. Pašarų saugos pažeidimai, tokie kaip užterštumas mikotoksinais ar patogenais, gali pakenkti gyvuliams ir netiesiogiai sumažinti iš gyvūnų gauto maisto saugumą galutiniams naudotojams. Šios rizikos yra sektoriui būdingos ir pripažintos reikšmingomis, remiantis sistemingu vartotojų saugos incidentų stebėjimu, vidaus maisto saugos auditais, oficialiomis nacionalinių maisto ir veterinarijos institucijų patikromis bei moksliniais įrodymais.

TEIGIAMAS POVEIKIS

(S4 ETAS-SBM-3 10 c | TR 7–8)

Teigiamas poveikis kyla iš pagrindinių maisto produktų gamybos ir tiekimo vidaus rinkose. Grupė reikšmingai prisideda prie maisto prieinamumo ir įperkamumo. 2024–2025 m. Grupė pagamino apie 14 tūkst. tonų baltymų iš paukštienos ir pieno. Visas Grupės gaminamos produkcijos portfelis – pienas, paukštiena, miltai, greito paruošimo maistas ir paruošti vartoti patiekalai – suteikė apie 544 mlrd. kcal. Tai prilygsta trimis mėnesiams Lietuvos gyventojų kalorijų poreikiams. Ši produkcija pasiekia įvairias vartotojų grupes: mažas pajamas gaunančius namų ūkius, kurie gauna naudą iš prieinamos mitybos, šeimas ir vaikus, kuriems pagrindiniai maisto produktai yra kasdienės energijos šaltinis, bei ūkininkus ir žemdirbius. Pastariesiems užtikrinamas patikimas žemės ūkio produktų tiekimas ir konsultavimo paslaugos. Miltai ir grūdiniai produktai yra visame pasaulyje pripažinti kaip pagrindiniai maisto produktai ir svarbiausi mitybos energijos šaltiniai (FAO, „Staple Foods: What do people eat?“, 2021). Pienas yra vienas pagrindinių maisto produktų, laikomas esminiu kalcio bei baltymų šaltiniu Europos mityboje (EFSA, „Scientific Opinion on Dietary Reference Values for Nutrients“, 2017). Paukštiena užtikrina prieinamus gyvūninės kilmės baltymus, kurių maistinės savybės yra palankesnės nei riebesnės mėsos produktų, o Grupė laikosi aukštų gamybos standartų – 100 % paukštienos be antibiotikų Latvijoje ir 85 % Lietuvoje (PSO, „Healthy diet“, 2020; FAO, „Meat and Meat Products in Human Nutrition“, 2013). Ūkininkai taip pat naudoja prieinama žemės ūkio technika ir techninėmis konsultacijomis, kurios palaiko produktyvumą ir maisto saugumą. Šis teigiamas poveikis pripažįstamas reikšmingu, remiantis gamybos apimtimis, visuomenės sveikatos duomenimis, tarptautinėmis mitybos gairėmis ir išoriniais sertifikavimo procesais.

SUVOKIMAS, KAIP VARTOTOJAI IR (ARBA) GALUTINIAI NAUDOTOJAI SU TAM TIKROMIS CHARAKTERISTIKOMIS, DIRBANTYS TAM TIKRUOSE KONTEKSTUOSE ARBA ATLIEKANTYS TAM TIKRĄ VEIKLĄ GALI PATIRTI DIDESNĘ ŽALOS RIZIKĄ

(S4 ETAS-SBM-3 11 | TR 7)

Grupė pripažįsta, kad tam tikros vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų grupės susiduria su didesne rizika dėl jų specifinių savybių ar aplinkybių.

Pažeidžiamos grupės apima vaikus, vyresnio amžiaus žmones, mažas pajamas gaunančius namų ūkius ir asmenis su mitybos apribojimais, kurie yra labiau paveikti neigiamo perdirbto maisto su dideliu natrio ar sočiųjų riebalų kiekiu poveikio.

Vartotojai, vartojantys paukštienos produktus, patiria didesnę mikrobinės taršos riziką, jei netinkamai tvarko ar gamina maistą.

Ūkininkai, naudojančys trąšas ar augalų apsaugos produktus, susiduria su tam tikra rizika dėl netinkamo jų naudojimo, kuris gali paveikti tiek saugą, tiek produktyvumą.

Šios grupės pripažintos pažeidžiamomis, remiantis patikrintais įrodymais: PSO ir EFSA klasifikuoja vaikus, vyresnio amžiaus žmones ir mažas pajamas gaunančius namų ūkius kaip grupes, turinčias didesnę neigiamų sveikatos pasekmių dėl prastos mitybos ar maistinių ligų riziką.

EFSA gairės taip pat pabrėžia ūkininkų riziką, kylančią dėl netinkamo trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo.

Grupės skundų duomenys ir maisto saugos auditai patvirtina, kad incidentai neproporcingai veikia šias vartotojų ir galutinių naudotojų kategorijas.

Šiai rizikai spręsti Grupė kuria tikslinę komunikaciją, ženklimą ir konsultavimo paslaugas **pagal sertifikuotus kokybės standartus**, užtikrinant, kad didesnės rizikos grupės būtų tiesiogiai įtrauktos į produktų kūrimą, saugos valdymą ir vartotojų dalyvavimą.

REIKŠMINGOS RIZIKOS IR GALIMYBĖS, SUSIJUSIOS SU VARTOTOJAIS IR (ARBA) GALUTINIAIS NAUDOTOJAIS

(S4 ETAS-SBM-3 10 d, 12 | TR 7–8)

Reikšmingos rizikos daugiausia susijusios su maisto sauga, produktų vientisumu ir duomenų apsauga. Maisto produktuose mikrobinė tarša ir higienos, temperatūros kontrolės, atsekamumo ar pakavimo trūkumai gali lemti produktų atšaukimus, sertifikavimo praradimą ar išbraukimą iš klientų sąrašų, tiesiogiai veikdami vartotojų sveikatą ir pasitikėjimą. Prastos maistinės savybės, ypač didelis natrio ar sočiųjų riebalų kiekis, sukuria neigiamų sveikatos pasekmių, reguliuotojų priežiūros ir reputacijos rizikas. Ši rizika neproporcingai veikia vaikus, vyresnio amžiaus žmones ir mažas pajamas gaunančius namų ūkius, kaip patvirtina PSO ir EFSA mitybos rizikos vertinimai.

Žemės ūkio produktų atveju netinkamas trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimas smulkių ir vidutinių ūkininkų ūkiuose kelia padidintą sveikatos ir produktyvumo praradimo riziką. Operatorių saugos incidentai, kylantys eksploatuojant žemės ūkio techniką, išlieka reikšminga rizika ūkininkams ir kaimo darbuotojams, o neatitiktis CE ir saugos standartams dar labiau didina riziką. Partnerystės su ūkininkais segmente ūkininkų asmens duomenų tvarkymas yra būtinas komercinei veiklai ir kelia privatumo bei duomenų apsaugos rizikas, jei tinkamai nevaldomas.

Reikšmingos galimybės kyla dėl suderinamumo su vartotojų ir reguliuotojų lūkesčiais. Paukštienos be antibiotikų gamybos plėtra ir perdirbtų maisto produktų sudėties pakeitimai, skirti pagerinti maistines savybes, stiprina galimybę patekti į rinkas ir didina vartotojų pasitikėjimą, tiesiogiai naudodami pažeidžiamoms grupėms ir sveikata besirūpinantiems vartotojams. Tarptautinių maisto saugos sertifikatų (pvz., FSSC 22000, IFS, BRC) palaikymas yra būtinas siekiant užtikrinti galimybę patekti į aukščiausios vertės rinkas ir išlaikyti privačių prekės ženklų sutartis. Partnerystės su ūkininkais segmente galimybės yra sertifikuotų žemės ūkio produktų tiekimas, konsultavimo paslaugos ir atnaujintos technologijos, kurios didina ūkininkų saugumą, produktyvumą ir atsparumą, kartu užtikrinant tvirtą asmens duomenų apsaugą, siekiant išlaikyti pasitikėjimą komerciniais santykiais.

POLITIKOS

(S4 ETAS-1 15)

Vartotojai ir (arba) galutiniai naudotojai yra apsaugoti per aiškiai apibrėžtą privalomų politikų rinkinį, nustatantį įgyvendinamus saugos, sąžiningumo ir prieigos prie ištaisymo standartus. Tai apima:

- **Verslo etikos kodeksas** nustato taisykles dėl produktų vientisumo, klaidinančių praktikų draudimo, skaidraus komunikavimo ir nediskriminavimo.
- **Asmens duomenų apsaugos politika** perkelia BDAR reikalavimus į privalomus įsipareigojimus dėl teisėto vartotojų ir galutinių naudotojų asmens duomenų rinkimo, tvarkymo ir apsaugos.
- **Maisto saugos ir vartotojų apsaugos procedūros** reikalauja laikytis ES ir nacionalinių teisės aktų, sertifikuotis pagal pripažintas saugos sistemas, užtikrinti atsekamumą nuo ūkio iki stalo, turėti atšaukimo protokolus ir skundų teikimo procesus.

Šios politikos oficialiai patvirtintos Valdybos ir stebimos per vidinius auditus, nepriklausomus sertifikavimo procesus ir reguliarias atitikties patikras, kurias atlieka mažmeninės prekybos ir privačių prekės ženklų klientai. Kartu jos užtikrina, kad visos vartotojų grupės, įskaitant pažeidžiamas populiacijas, tokias kaip vaikai, vyresnio amžiaus žmonės ir mažas pajamas gaunantys namų ūkiai, būtų nuosekliai įtrauktos.

ŽMOGAUS TEISIŲ POLITIKOS ĮSIPAREIGOJIMAI, AKTUALŪS VARTOTOJAMS IR (ARBA) GALUTINIAMS NAUDOTOJAMS

(S4 ETAS-1 16–17 | TR 11)

Grupė pripažįsta vartotojų ir galutinių naudotojų žmogaus teisių apsaugą kaip pagrindinį savo veiklos elementą. Toliau išvardytos teisės laikomos reikšmingomis atsižvelgiant į paveiktus vartotojus ir galutinius naudotojus:

- **Teisė į saugą ir sveikatą** – produktai neturi kelti vartotojams ar galutiniams naudotojams užterštumo, pavojingo turinio ar klaidinančio naudojimo rizikos.
- **Teisė į tinkamą maistą ir mitybą** – Grupė pripažįsta šią teisę pagal tarptautinius maisto saugumo standartus.
- **Teisė į informaciją** – vartotojai turi teisę į aiškią, tikslią ir skaidrią informaciją apie produktus; ženklavimas ir rinkodara reglamentuojami atitinkamai.
- **Teisė į nediskriminavimą** – visiems vartotojams ir galutiniams naudotojams užtikrinamas vienodas požiūris, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms grupėms, tokioms kaip vaikai, vyresnio amžiaus žmonės ir mažas pajamas gaunantys namų ūkiai.
- **Teisė į ištaisymą** – įdiegti skundų teikimo kanalai visiems vartotojams ir galutiniams naudotojams, užtikrinant konfidencialumą ir apsaugą nuo atsakomųjų veiksmų.

Šie įsipareigojimai yra suderinti su JT verslo ir žmogaus teisių gairėmis, TDO deklaracija dėl pagrindinių principų ir teisių darbe bei EBPO gairėmis daugiašalėms įmonėms. Šių teisių laikymasis užtikrinamas per ES ir nacionalinės maisto saugos teisės aktų laikymąsi, skaidrią komunikaciją, klientų santykių valdymą ir išorinius auditus, kuriuos atlieka mažmeninės prekybos ir privačių prekės ženklų klientai. **Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo teisminių bylų, reguliavimo institucijų išvadų ar pagrįstų skundų dėl šių įsipareigojimų pažeidimų.**

Jeigu nustatomas neigiamas poveikis vartotojų ar galutinių naudotojų teisėms, Grupė taiko ištaisomąsias priemones, įskaitant produktų atšaukimą, pašalinimą iš rinkos, pakeitimą, kompensaciją ar ženklavimo koregavimą. Vartotojai ir galutiniai naudotojai taip pat gali pateikti skundus per nustatytus skundų nagrinėjimo mechanizmus, kuriuos tiria atsakinga bendrovė. Patvirtinus skundą, taikomos ištaisomosios priemonės gali apimti finansinę kompensaciją, alternatyvių produktų suteikimą ar kitas abipusiai suderintas koreguojamąsias priemones. Šios priemonės užtikrina, kad paveikti vartotojai ir galutiniai naudotojai turėtų veiksmingą galimybę pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų.

GALUTINIŲ NAUDOTOJŲ DALYVAVIMAS IR ĮTRAUKIMAS Į SPRENDIMŲ PRIĖMIMĄ

(S4 ETAS-2 20, 20a–d, 21 | TR 14–17)

Sąveika su vartotojais ir (arba) galutiniais naudotojais yra struktūruota taip, kad jų lūkesčiai būtų nuosekliai atspindėti Grupės veikloje. Grupė neparduoda maisto produktų tiesiogiai galutiniams vartotojams; jų įtaka daroma netiesiogiai per mažmeninės prekybos tinklus, privačių prekės ženklų klientus ir sertifikavimo schemas. Vartotojai galiausiai išreiškia savo lūkesčius per pirkimo pasirinkimus – „balsuodami pinigais“ – kurie virsta klientų specifikacijomis, auditų reikalavimais ir sertifikavimo standartais. Socialinės žiniasklaidos priemonės, skundų teikimo linijos ir prekės ženklo žinomumo tyrimai suteikia papildomą struktūruotą indėlį į produktų kūrimą, ženklavinimą ir kokybės valdymą.

Maisto gamybos segmente vartotojų lūkesčiai registruojami per mažmeninės prekybos auditą, privačių prekės ženklų klientų reikalavimus, sertifikavimo procesus ir nuolatinę vartotojų nuostatų stebėseną socialinės žiniasklaidos platformose. Kasmet atliekami vartotojų tyrimai analizuoja pirkimo veiksmus, tokius kaip paukštiena be antibiotikų ir maistinė sudėtis, o kas dvejus metus vykdomos prekės ženklo žinomumo apklausos leidžia įvertinti Grupės prekių ženklų ir privačių prekės ženklų produktų suvokimą. Skundų teikimo tvarka užtikrina, kad vartotojų klausimai būtų registruojami ir sprendžiami, taikant eskalavimo tvarką, kai to reikalauja teisės aktai.

Partnerystės su ūkininkais segmente ūkininkai ir žemės ūkio klientai įtraukiami tiesiogiai per klientų vadybininkus, agronomus ir techninius patarėjus. Sąveika vyksta planavimo, biudžetavimo ir paskirstymo metu, o konsultacijos ūkiuose užtikrina saugų ir veiksmingą žemės ūkio produktų ir technologijų naudojimą. Ūkininkai taip pat teikia atsiliepimus per specializuotus aptarnavimo centrus ir skaitmeninius komunikacijos kanalus.

Žemės ūkio technikos srityje sąveika vyksta produkto kūrimo, pateikimo į rinką ir aptarnavimo po pardavimo metu. Ūkininkai ir operatoriai prisideda prie produktų tinkamumo ir saugos vertinimo per technines konsultacijas, priežiūros paslaugas ir mokymų programas. Atsiliepimai iš šių kanalų naudojami produktams tobulinti ir paslaugų dizainui formuoti.

Operacinė atsakomybė už sąveiką tenka produktų vadovams ir klientų vadybininkams kiekviename segmente, kurie atsako už nuolatinį kontaktą su vartotojais ir (arba) galutiniais naudotojais, grįžtamojo ryšio registravimą ir klausimų eskalavimą. Grupės lygmeniu priežiūrą vykdo už kiekvieną verslo segmentą atsakingi valdybos nariai, užtikrinant, kad sąveikos rezultatai būtų integruoti į bendrą strategiją, rizikos valdymą ir veiklos uždavinius.

Sąveikos veiksmingumas vertinamas pagal išspręstų skundų skaičių, atsakymo laiką ir atliktus veiksmus. Užregistruotų ir išspręstų skundų statistika, vartotojų ir ūkininkų apklausų rezultatai, prekės ženklo žinomumo rodikliai, mažmeninės prekybos ir sertifikavimo auditų išvados bei privačių prekės ženklų partnerių grįžtamasis ryšys naudojami siekiant patikrinti, ar mechanizmai veikia pagal numatytą tvarką. Kiekybiniai vertinimo rezultatai nėra skelbiami dėl komercinio jautrumo.

Grupė supranta, kad pažeidžiamų vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų grupių požiūriai ir lūkesčiai yra ypač svarbūs. Maisto gamybos segmente, kuris aprūpina pagrindiniais produktais, įžvalgos renkamos per vartotojų tyrimus, skundų teikimo kanalus, išorinių dalyvių tikslines grupes ir vidinius produktų testuotojus iš įvairių sričių darbuotojų. Taip pat dalyvauja atsitiktinai atrinkti įvairių demografinių grupių atstovai, kad būtų atspindėtos skirtingos perspektyvos. Pardavimų akcijų duomenys ir kainų jautrumo analizė naudojami tiek prekių ženklų, tiek privačių prekių ženklų produktams, siekiant nustatyti prieinamumo aspektus, kurie yra itin svarbūs mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Šie mechanizmai padeda vertinti vaikų, vyresnio amžiaus žmonių ir ribotas galimybes subalansuoti mitybai turinčių namų ūkių poreikius.

Partnerystės su ūkininkais segmente informacija iš smulkių ūkininkų renkama tiesiogiai per klientų vadybininkus, agronomus, aptarnavimo centrus ir skaitmeninius kanalus. Šie atsiliepimai formuoja produktų ir paslaugų dizainą, įskaitant pakuočių dydžius ir atsiskaitymo sąlygas, ir yra integruojami į sąveikos rezultatų peržiūrą bei į strateginius ir veiklos sprendimus.

Sąveikos rezultatai peržiūrimi reguliariuose valdymo cikluose ir tiesiogiai daro įtaką produktų kūrimui, receptų atnaujinimui, paslaugų dizainui, ženklinimui, kokybės standartams ir rinkodaros prioritetams.

ATSAKOMYBĖ, VEIKSMINGUMAS, IŠTAISYMAS IR SKUNDŲ TEIKIMO MECHANIZMAI

(S4 ETAS-3 25a–d, 26, 27 | TR 18, 19, 23, 24)

Vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų skundų valdymas atliekamas segmentų lygmeniu produktų ir klientų vadybininkų, o Grupės lygmeniu priežiūrą vykdo už kiekvieną segmentą atsakingi valdybos nariai, kuriuos remia atitikties ir kokybės užtikrinimo funkcijos.

Skundų teikimo tvarka taikoma visoms vartotojų ir (arba) galutinių naudotojų grupėms. Maisto ir pašarų produktų atveju vartotojai gali teikti klausimus per karštąsias linijas, interneto svetaines, socialinės žiniasklaidos priemones ir kitas skundų formas. ES šalyse vartotojų skundai gali būti eskaluojami per dviejų pakopų nacionalinę sistemą – pirmiausia kreipiantis į pardavėją, o neišsprendus – į nacionalinę maisto ir veterinarijos instituciją. Žemės ūkio produktų ir agrotechnikos atvejais skundai tvarkomi tiesiogiai klientų vadybininkų ir aptarnavimo centruose. Visi skundų teikimo kanalai viešai prieinami vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams, kaip reikalauja ES vartotojų apsaugos teisė. Informacija, kaip pateikti skundą ar susirūpinimą, pateikiama ant produktų pakuotės, interneto svetainėse ir sutartyse, užtikrinant matomumą ir vienodą prieigą visoms paveiktoms vartotojų grupėms.

Veiksmingumas vertinamas pagal išspręstų skundų skaičių, atsakymo laiką ir atliktus veiksmus. Užbaigtų skundų statistika, mažmeninės prekybos auditų rezultatai ir sertifikavimo išvados naudojami siekiant patikrinti, ar mechanizmai veikia taip, kaip numatyta. Jei reikia, atliekama pagrindinių priežasčių analizė, kad būtų užkirstas kelias pasikartojimui.

Ištaisymas užtikrinamas per korekcinę komunikaciją, produktų atšaukimą iš rinkos, kai to reikalauja teisės aktai, tikslingą klientų aptarnavimą ir techninius pakeitimus žemės ūkio produktuose ar technikoje. Maisto gamybos segmente taikomos ištaisymo priemonės apima produktų atšaukimus, receptūrų pakeitimus ir ženklinimo atnaujinimus. Partnerystės su ūkininkais segmente ištaisymo priemonės apima konsultacijas vietoje, produktų pakeitimą ir mokymus, padedančius išvengti netinkamo naudojimo ar saugos problemų.

Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo teisminių bylų, reguliavimo institucijų išvadų ar pagrįstų skundų dėl vartotojų ar galutinių naudotojų teisių pažeidimų.

PREVENCIJA, ŠVELNINIMAS, IŠTAISYMAS IR GALIMYBĖS

(S4 ETAS-4 31a–33b | TR 26, TR 30–TR 32, TR 35–TR 40)

Grupė taiko prevencijos priemones visuose segmentuose, kad būtų išvengta neigiamo poveikio vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams. Maisto gamybos segmente tai apima nuolatinę produktų saugos stebėseną, atitiktį ES ir nacionaliniams teisės aktams, „nuo ūkio iki stalo“ atsekamumą ir sertifikavimą pagal tarptautiniu mastu pripažintas schemas. Žemės ūkio išteklių keliamos žalos prevencija užtikrinama atliekant produktų bandymus ir teisės aktų atitikties patikras. Agrotechnikos prevencija grindžiama produktų saugos bandymais prieš pateikiant į rinką ir atitikties sertifikavimu.

Švelninimo priemonės taikomos siekiant sumažinti riziką, kuri gali kilti nepaisant prevencinių priemonių. Maisto gamybos segmente tai apima receptūrų keitimą siekiant pagerinti maistines savybes, natrio ir riebalų kiekio stebėseną bei sistemingą atributo „užauginta be antibiotikų“ stebėseną, remiamą vartotojų tyrimais. Tiekiant žemės ūkio išteklius - švelninimo priemonės apima agronomines konsultacijas, ūkininkų mokymus ir prisitaikymą prie rinkos ar teisės aktų pokyčių. Parduodant agrotechniką, švelninimas apima technines konsultacijas, aptarnavimą po pardavimo ir nustatytą produktų atšaukimo tvarką.

Ištaisymas vykdomas per produktų atšaukimus, informavimą apie taisomuosius veiksmus, klientų aptarnavimą ir bendradarbiavimą su reguliuotojais. Žemės ūkio klientams taikomos priemonės apima konsultacijas vietoje, produktų pakeitimą ir techninę pagalbą.

Galimybės apima paukštienos be antibiotikų gamybą, augalinės kilmės produktų linijų kūrimą, perdirbtų maisto produktų maistinės sudėties gerinimą, vartotojų švietimą apie maisto saugą ir mitybą bei skaitmeninių komunikacijos kanalų plėtrą. Partnerystės su ūkininkais segmente teigiamas poveikis pasiekiamas per agronomines konsultacijas, mokymus ir vadybininkų palaikymą.

Atitiktis maisto saugos teisės aktams, vartotojų apsaugos teisei ir produktų sertifikavimo reikalavimams užtikrina, kad veikla nesukeltų ir neprisidėtų prie neigiamo poveikio. Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo nustatyta jokių sunkių žmogaus teisių problemų ar incidentų, susijusių su vartotojais ar (arba) galutiniais naudotojais.

Skirti ištekliai apima kokybės užtikrinimo, atitikties ir tvarumo funkcijas bendrovės ir Grupės lygiu. Biudžetas apima maisto saugos auditus ir sertifikavimo schemas, ištaisymo sistemas ir klientų aptarnavimo komandas. Investicijos į galimybes orientuotos į gamybą be antibiotikų, produktų inovacijas ir konsultavimo tinklus. Veiksmingumas vertinamas pagal maisto saugos auditų rezultatus, sertifikavimo išvadas, atšaukimų nebuvimą, vartotojų tyrimus ir ūkininkų pasitenkinimo apklausas.

Uždaviniai yra 100 % paukštienos gamybos be antibiotikų išlaikymas Latvijoje. Lietuvoje planuojama padidinti paukštienos, užaugintos be antibiotikų, dalį nuo 65 % iki 85 % iki 2025 m. Taip pat numatyta iki 2025 m. sumažinti antibiotikų naudojimą pieno gamyboje 25 % ir laikytis sertifikavimo schemų. Ūkininkų pasitenkinimo apklausos ir prekės ženklo žinomumo tyrimai suderina uždavinius su vartotojų ir galutinių naudotojų lūkesčiais. Pasiekimai stebimi per maisto saugos auditus, sertifikavimo peržiūras, vartotojų tyrimus ir mažmeninės prekybos patikrinimus.

UŽTIKRINIMAS, KAD SAVA VEIKLA NESUKELTŲ AR NEPRISIDĖTŲ PRIE REIKŠMINGO NEIGIAMO POVEIKIO

(S4 ETAS-4 34 | TR 29)

Grupė užtikrina, kad jos veikla nesukeltų ir neprisidėtų prie reikšmingo neigiamo poveikio vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams, įtvirtindama maisto saugos teisės aktų, vartotojų apsaugos teisės ir produktų kokybės standartų laikymąsi visuose procesuose. Prevencijos sistemos sudaro „nuo ūkio iki stalo“ atsekamumą, sertifikavimo schemas, produktų bandymus ir nustatytą produktų atšaukimo tvarką. Rinkodaros ir ženklinimo praktikos reglamentuojamos vidaus taisyklėmis ir reguliavimo priežiūra, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir tikslumas. Partnerystės su ūkininkais segmente vadybininkai ir techniniai specialistai teikia konsultacijas ir priežiūrą, kad žemės ūkio ištekliai ir agrotechnika būtų naudojami saugiai ir tinkamai, taip užkertant kelią netinkamam naudojimui ar žalai ūkininkams kaip galutiniams naudotojams. Reguliarūs stebėjimai, auditai ir grįžtamojo ryšio ciklai su vartotojais, ūkininkais ir mažmeninės prekybos partneriais užtikrina, kad praktika išliktų suderinta su teisiniais reikalavimais ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčiais.

SUNKIOS ŽMOGAUS TEISIŲ PROBLEMOS IR INCIDENTAI, SUSIJĘ SU VARTOTOJAIS AR (ARBA) GALUTINIAIS NAUDOTOJAIS

(S4 ETAS-4 35)

Ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo nustatyta jokių sunkių žmogaus teisių problemų ar incidentų, susijusių su vartotojais ar (arba) galutiniais naudotojais. Skundų nagrinėjimo kanalai ir pranešėjų sistemos veikė be eskalavimo institucijoms, ir nebuvo užfiksuota jokių vartotojų saugos, produktų vientisumo ar nediskriminavimo standartų pažeidimų.

IŠTEKLIAI, SKIRTI REIKŠMINGAM POVEIKIUI VALDYTI

(S4 ETAS-4 37)

Reikšmingam poveikiui vartotojams ir (arba) galutiniams naudotojams valdyti skirti ištekliai sudaro atskiras kokybės užtikrinimo, atitikties ir tvarumo funkcijas bendrovės ir Grupės lygiu. Investicijos sudaro nepriklausomus maisto saugos auditus, sertifikavimo schemas, skundų nagrinėjimo sistemas ir vartotojų tyrimus. Partnerystės su ūkininkais segmente ištekliai skiriami vadybininkų, techninių patarėjų ir aptarnavimo centrų tinklui palaikyti, kad ūkininkams būtų nuolat teikiama pagalba ir konsultacijos. Biudžetas taip pat skiriamas produktų bandymams, konsultavimo paslaugoms ir saugos bei skundų nagrinėjimo procesų nuolatiniam tobulinimui visuose segmentuose. Šie ištekliai užtikrina, kad vartotojų ir galutinių naudotojų teisės būtų ginamos, o bet koks reikšmingas poveikis būtų veiksmingai valdomas. Nuo 2016 m. „Ėkava Foods“ augina paukštieną be antibiotikų, tam reikėjo didelių investicijų į biosaugą ir gyvūnų laikymo infrastruktūrą. Tai atitinka ES standartus ir stiprina vartotojų pasitikėjimą, ypač Skandinavijos rinkose.

UŽDAVINIAI, NUSTATYTI SIEKiant VALDYTI REIKŠMINGĄ POVEIKĮ, RIZIKAS IR GALIMYBES

(S4 ETAS -5 41 | TR 43–TR 45)

Grupė yra nustačiusi strateginius ir segmentų lygmens uždavinius, skirtus vartotojams ir galutiniams naudotojams, siekiant užtikrinti maisto saugą, vartotojų pasitikėjimą ir ūkininkų pasitenkinimą.

Maistas ir pašarai

- Latvijoje išlaikyti 100 % paukštienos gamybą be antibiotikų.
- Padidinti paukštienos, užaugintos be antibiotikų, dalį Lietuvoje nuo 65 % iki 85 % iki 2025 m.
- Sumažinti antibiotikų naudojimą pieno gamyboje nuo 29 mg/kg PCU iki 17,1 mg/kg PCU iki 2025 m. (25 % sumažinimas, palyginti su baziniais metais).
- Išlaikyti griežtą sertifikavimo reikalavimų laikymąsi (FSSC 22000, IFS Food, ISO 22000, GMP+).
- 0 produktų atšaukimų – vartotojus pasiekia tik saugūs produktai.
- Stiprinti prekės ženklo žinomumą ir vartotojų pasitikėjimą tokiais atributais kaip „užauginta be antibiotikų“ ir gyvūnų gerovė.

Žemės ūkio ištekliai ir agrotechnika

- Produktų sauga ir atitiktis (CE ženklavimas, ES žemės ūkio technikos atitiktis).
- Nepriklausomos ūkininkų pasitenkinimo apklausos vykdymas bendradarbiaujant su įrangos tiekėjais.
- Žemės ūkio išteklių prekybos grynasis rekomendacijų rodiklis (NPS) – 39, viršijantis sektoriaus vidurkį (10–30).

Veiklos pagrindai

- Nuolatiniai patobulinimai, kuriuos skatina mažmeninės prekybos operatorių reikalavimai, privačių prekės ženklų sutartys ir auditai.
- Saugus produktų kūrimas ir vartotojų apsauga, įtvirtinti veiklos procesuose.
- Nuolatinė techninė pagalba, mokymai ir ūkininkų įtraukimas.
- Dialogas su vietos bendruomenėmis ir iniciatyvų rėmimas.
- Organizacinės kultūros plėtojimas, pagrįstas Grupės vertybėmis.

Vartotojai ir galutiniai naudotojai prisideda prie uždavinių nustatymo per struktūrizuotus tyrimus ir tiesioginį grįžtamąjį ryšį. Maisto gamybos segmente vartotojų apklausos ir prekės ženklo žinomumo tyrimai informuoja apie įsipareigojimus dėl gamybos be antibiotikų ir maisto saugos, o mažmeninės prekybos auditai ir privačių prekės ženklų reikalavimai vartotojų lūkesčius paverčia išmatuojamais standartais. Partnerystės su ūkininkais segmente ūkininkų atsiliepimai, surinkti per vadybininkus ir konsultantus, informuoja apie pašarų tinkamumą, technikos patikimumą ir konsultavimo paslaugų uždavinius. Nepriklausomos ūkininkų pasitenkinimo apklausos padeda dar labiau suderinti uždavinius su galutinių naudotojų lūkesčiais.

Pasiekimų pagal uždavinius stebėseną vykdoma vertinant vartotojų skundus, analizuojant karštosios linijos atsakymo greitį, sertifikavimo auditus ir mažmeninės prekybos operatorių vykdomas užklausas. Vartotojų pasitikėjimas tokiais maisto atributais kaip „užauginta be antibiotikų“ matuojamas reguliariomis apklausomis, lyginant su baziniais duomenimis. Žemės ūkio išteklių ir agrotechnikos segmente ūkininkų pasitenkinimas stebimas per vadybininkų ataskaitas, grynąjį rekomendacijų rodiklį (NPS) ir grįžtamąjį ryšį po pardavimo, taip užtikrinant, kad stebėseną atspindi tikrąją galutinių naudotojų patirtį.

Vartotojai ir galutiniai naudotojai padeda nustatyti pamokas per skundus, apklausas ir mažmeninės prekybos auditus. Maisto gamybos segmente, o tai lemia koregavimus ženklavime, pakuotėse ir maisto saugos sistemose. Žemės ūkio išteklių ir agrotechnikos segmente ūkininkų konsultacijos ir paslaugų ataskaitos pabrėžia galimybes gerinti konsultavimo paslaugas, produktų receptūras ir technikos specifikacijas. Grynojo rekomendacijų rodiklio (NPS) lyginamoji analizė žemės ūkio išteklių prekyboje suteikia papildomų įžvalgų apie tobulinimo poreikius. Visi rezultatai peržiūrimi valdymo cikluose ir įtraukiami į atnaujintus uždavinius, užtikrinant nuolatinį tobulinimą ir suderinimą su suinteresuotųjų subjektų lūkesčiais.

SU VARTOTOJ AIS IR GALUTINIAIS NAUDOTOJ AIS SUSIJUSIŲ REIKŠMINGŲ RIZIKŲ IR GALIMYBIŲ FINANSINIS POVEIKIS

(S4 ETAS-6 | 44–45)

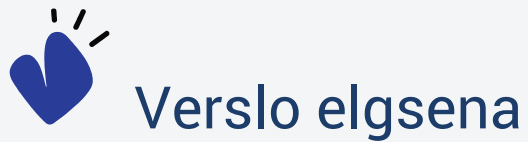
Remiantis dvejo po reikšmingumo vertinimu, apytikris galimas Grupės lygmens poveikis, susijęs su vartotojais ir galutiniais naudotojais (įskaitant tiek rizikas, tiek galimybes, jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų), sudaro iki 13 % normalizuotos EBITDA. Reikšmingos rizikos, galinčios turėti finansinį poveikį, daugiausia susijusios su maisto sauga ir agrotechnikos paslaugomis.

Reikšmingos galimybės kyla tiek maisto, tiek agrotechnikos segmentuose. Paukštienos be antibiotikų gamybos plėtra ir mitybinių savybių gerinimas perdirbtuose maisto produktuose turėtų atnešti finansinę naudą. Agrotechnikos technologijų modernizavimas, siekiant suteikti ūkininkams prieinamą ir patikimą įrangą, buvo įvertintas kaip galimybė iki 5 % EBITDA, priklausomai nuo pritaikymo masto. Kitos galimybės, įskaitant prognozinę mikrobiologiją, išmaniąsias pakuotes ir automatizuotas higienos sistemas, buvo įvertintos kaip nereikšmingos, nes per ataskaitinį laikotarpį reikšmingo finansinio poveikio nesitikima.

Apskritai, didžiausią neigiamą poveikį Grupės finansiniams rezultatams gali turėti produktų atšaukimo išlaidos, atitikties pažeidimai ir klientų praradimas, o teigiamo poveikio tikimasi dėl didesnių be antibiotikų užaugintos produkcijos pardavimų, geresnės maistinės sudėties produktų ir saugesnių žemės ūkio technologijų diegimo.

Valdysena

G1 ETAS

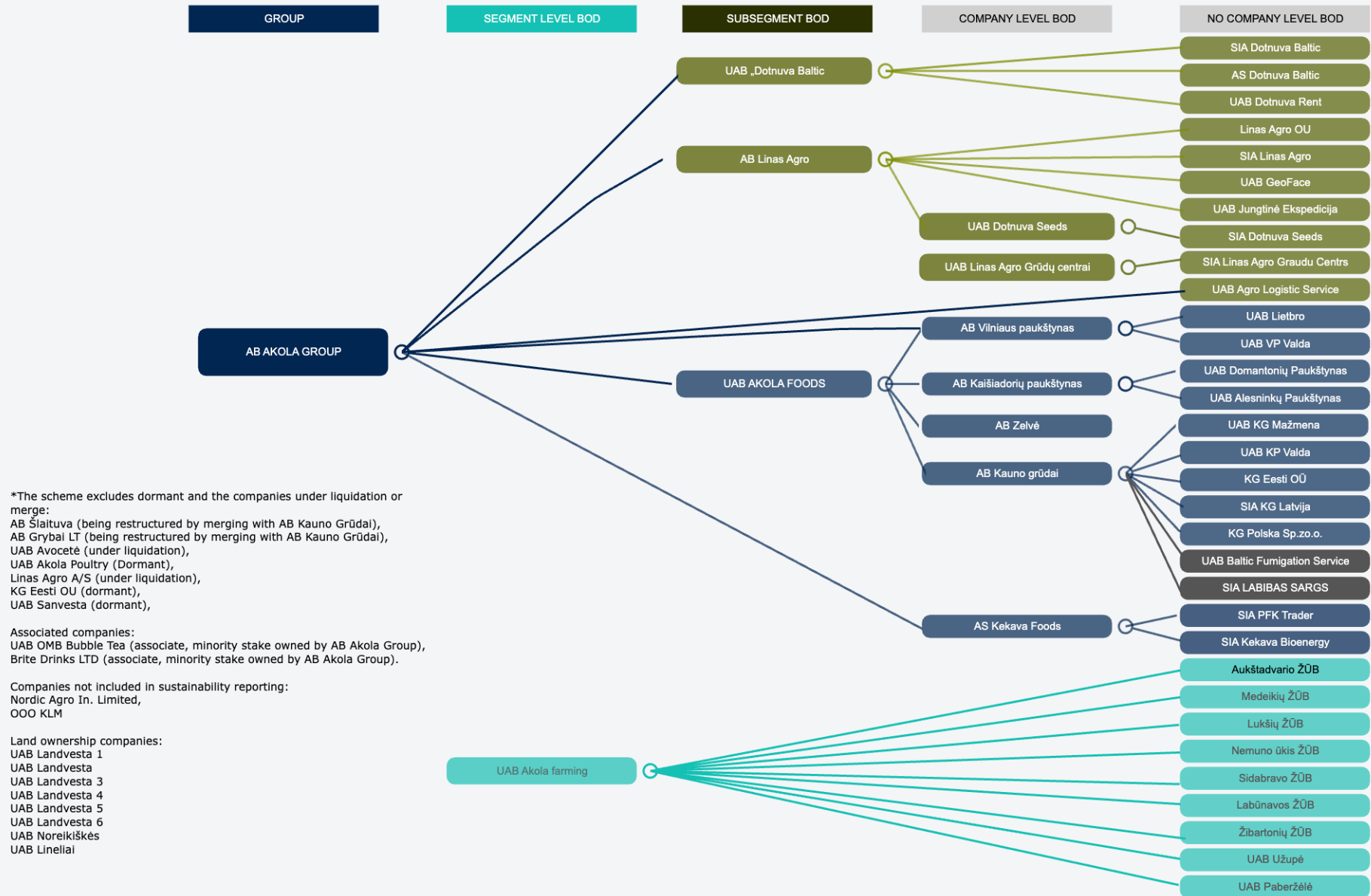
ADMINISTRACINIŲ, VALDYMO IR PRIEŽIŪROS ORGANŲ VAIDMUO, SUSIJĘS SU VERSLO ELGSENA (ETAS G1 | GOV-1 5a)

Valdyba, sudaryta iš penkių narių, yra įgaliota integruoti Grupės verslo elgsenos reikalavimus į strategiją ir veiklą. Jos atsakomybė aprėpia etikos, teisės aktų laikymosi ir suinteresuotųjų subjektų lūkesčių supratimą, Etikos kodekso, Partnerių etikos kodekso ir Antikorupcijos politikos įgyvendinimo priežiūrą visose Grupės įmonėse, segmentų vadovų ataskaitų apie su elgsena susijusius incidentus ir reguliavimo pokyčius gavimą, taisomųjų veiksmų tvirtinimą ir išteklių jų įgyvendinimui paskirstymą. Taip pat užtikrinama pranešimų kanalų veikla ir apsauga nuo atsakomųjų veiksmų.

Išsamią informaciją apie Valdybos narių kompetencijas ir patirtį rasite valdymo ataskaitos 18.3 skyriuje „Valdyba“.

Stebėtojų taryba atlieka papildomą priežiūros funkciją ir susideda iš trijų narių, iš kurių du yra nepriklausomi: Tomas Tumėnas (pirmininkas), Arūnas Bartusevičius (nepriklausomas) ir Carsten Højland (nepriklausomas).

Audito komitetą sudaro tik nepriklausomi nariai (Lukas Kuraitis – pirmininkas, Arūnas Bartusevičius, Skaistė Malevskienė). Komitetas užtikrina nepriklausomą finansinio skaidrumo, atitikties stebėsenos ir rizikos valdymo priežiūrą.

Grupėje veikiančių valdybų schema, AB Akola group, 2024-2025

Grupės valdymo struktūra grindžiama valdybų hierarchija, kuri prižiūri, kad verslo elgsena ir etikos reikalavimai būtų integruoti visuose organizacijos lygmenyse. Sprendimai priimami skirtingų lygių valdybose nuo Grupės Valdybos iki segmentų, segmento dalies ir įmonių valdybų. Segmentų ir įmonių valdybose dalyvauja vadovai, turintys tiesioginę veiklos atsakomybę, užtikrinant glaudesnę kontrolę ir tai, kad taktiniai bei vietos lygmens sprendimai nebūtų palikti be priežiūros. Ši struktūra taip pat leidžia Grupės Valdybai koncentruotis į strateginius sprendimus neužsiimant mikrovaldymu, kartu išlaikant visų lygių darną.

Valdymo struktūros modelis:

- **Grupės lygmuo:** AB Akola group Valdyba, atsiskaito visuotiniam akcininkų susirinkimui, o priežiūrą vykdo Stebėtojų taryba ir Audito komitetas.
- **Segmentų lygmens valdybos** atsakingos už konsoliduotų verslo segmentų priežiūrą. Jos užtikrina, kad strateginiai uždaviniai, atitikties įsipareigojimais ir verslo elgsenos reikalavimai būtų nuosekliai įgyvendinami kiekviename segmente.
- **Segmento dalies valdybos** valdo specializuotas verslo sritis, pavyzdžiui, sėklų gamybą, grūdų tvarkymą ir logistiką. Jos prižiūri, kad politika ir praktika būtų taikomos nuosekliai specializuotoms veikloms, išlaikant sąsają su segmentų ir Grupės priežiūra.
- **Įmonių lygmens valdybos** veikia pagrindinėse įmonėse, įskaitant AB „Kauno Grūdai“, AB „Vilniaus Paukštynas“ ir AB „Kaišiadorių Paukštynas“. Jose užtikrinama kasdienė atitikties ir verslo elgsenos kontrolė, garantuojant, kad Grupės politika būtų įgyvendinama veiksmingai.
- **Dukterinės įmonės be valdybų** – tai mažesnės įmonės, kurios turi vadovybę, tačiau neturi valdybos kaip valdymo organo. Jos prižiūrimos segmentų ir segmentų dalių valdybų, kad nė viena veikla neliktų už valdymo struktūros ribų.
- **Asocijuotosios ir kitos neįtrauktos įmonės** – schemoje identifikuojamos bendrovės, neįtrauktos į konsolidaciją dėl veiklos nevykdymo, likvidavimo ar susijungimo, mažumos akcijų paketai (pvz., UAB „OMG Bubble Tea“, „Brite Drinks Ltd“) ir žemės nuosavybės įmonės, konsoliduotos per UAB „Akola Farming“. Pastarosios nuomoja žemę Ūkininkavimo segmento bendrovėms.

Ši daugiasluoksnė valdymo struktūra užtikrina, kad sprendimai būtų priimami tinkamiausiame lygmenyje: strateginiai klausimai yra Grupės valdybos ir visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, o taktiniai bei kasdienės veiklos klausimai sprendžiami segmentų ir įmonių valdybose, esančiose arčiausiai verslo veiklos. Vidinė valdybų sistema sinchronizuoja verslo plėtrą, vertybes, tradicijas ir elgesio principus skirtingose geografinėse vietovėse ir organizaciniuose lygmenyse, užtikrinant, kad standartai būtų nuosekliai taikomi tiek vertikalčiai, tiek horizontalčiai visoje Grupėje.

KAIP GRUPĖ KURIA, PLĖTOJA, SKATINA IR VERTINA SAVO ĮMONĖS KULTŪRĄ

(G1 ETAS-1 | TR 1)

Grupės kultūra remiasi ilgamete istorija ir kasdiene ūkininkavimo veikla. Savo kultūrą Grupė grindžia „4 Širdžių“ principu – valdysena, aplinkosauga, visuomenė ir ekonomika – užtikrinant, kad vertybės būtų įtvirtintos valdyme, strategijoje ir kasdienėje veikloje visose įmonėse.

Kultūros kūrimas. Kultūra kuriama per istorinių įmonių tęstinumą ir jų reikšmę vietos bendruomenėms. Kai kurios Grupės įmonės tapo savo regionų simboliais, pavyzdžiui, AB „Kauno Grūdai“, grūdų malimu užsiimanti nuo 1920-ųjų. Kita vertus, AB „Vilniaus Paukštynas“ (įkurtas 1969), AB „Kaišiadorių Paukštynas“ (1964) ir AS Ҡekava Foods (1967) buvo tarp pirmųjų pramoninių paukštininkystės kompleksų Baltijos šalyse. Per dešimtmečius jie tapo kultūriniais orientyrais, kuriuose daugelis darbuotojų praleido visą savo gyvenimą; tai atspindi kartų lojalumą ir bendrą tapatybę. Grupė niekada neprarado ryšio su žeme – per ūkininkavimo veiklą ji išlieka susijusi su žemės ūkiu, kuris yra Baltijos tapatybės pagrindas. **Partnerystės su ūkininkais segmentas** vystomas tiek pat laiko, kiek gyvuoja nepriklausomos Baltijos valstybės, ir iki šiol teikia konsultacijas, sertifikuotas sėklas, trąšas, žemės ūkio techniką, diegia technologijas bei užtikrina finansavimą.

Kultūros plėtojimas. Kultūra plėtojama derinant tradicijas su pažanga ir atsparumu. Ūkininkavimo segmente AB Akola group išlaiko tradicinį regiono ūkininkavimo modelį, kartu skatindama modernizaciją ir didindama ūkininkų konkurencingumą kintančiomis klimato ir rinkos sąlygomis. Plėtra taip pat grindžiama lyderyste ir pažangiu valdymu. Kasmetinis „**Akola Leadership Summit**“ suburia daugiau nei šimtą vadovų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Danijos, siekiant sutarti dėl vertybių, strategijos ir valdymo praktikų. Renginiuose taip pat dalyvauja nacionaliniai lyderiai ir išorės ekspertai.

Kultūros skatinimas. Įmonės kultūra aktyviai skatinama per plataus masto renginius ir tradicijas, stiprinančias vienybę ir priklausymo jausmą. AB „Kauno Grūdai“ **vasaros sporto žaidynės Birštone** sujungia sportą, kultūrą ir muziką. Kasmetiniai „**Auksinio Grūdo**“ apdovanojimai įvertina profesionalumą, inovacijas, lyderystę ir ilgalaikį indėlį, taip pat įtvirtina pripažinimą kaip organizacijos valdymo praktiką. Paukštininkystės segmente **specializuotos konferencijos ir darbuotojų susibūrimai** ugdo profesinį pasididžiavimą ir bendrą tapatybę. Grupė taip pat stiprina kultūrą už organizacijos ribų, įtraukdama bendruomenes.

POLITIKOS, TVARKOS IR APSAUGOS PRIEMONĖS, SUSIJUSIOS SU VERSLO ELGSENA

(G1 ETAS-1 | MDR-P 01–06, 10 a–h)

Verslo elgsenos ir įmonės kultūros poveikius, rizikas ir galimybes Grupė valdo per išsamų, Valdybos patvirtintą politikos dokumentų rinkinį. Šios politikos nustato sąžiningumo, atskaitomybės ir atitikties principus, kurie taikomi visoms Grupės įmonėms, jų darbuotojams, vadovams, tiekėjams ir verslo partneriams.

Rinkinyje yra Verslo etikos kodeksas ir Partnerių etikos kodeksas, kuriuose apibrėžti sąžiningo ir skaidraus elgesio, sutarčių vykdymo, įstatymų laikymosi bei pagarbos suinteresuotiems subjektams standartai. Korupcijos prevencijos politika, suderinta su Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją, nustato nulinę toleranciją kyšininkavimui, neteisėtiems mokėjimams ir interesų konfliktams bei reglamentuoja griežtas dovanų ir svetingumo taisykles. Ši politika jau yra įgyvendinta, todėl papildomo įgyvendinimo grafiko nereikia.

Įdiegti pranešimų apie pažeidimus kanalai užtikrina saugų vidinį ir išorinį informacijos teikimą darbuotojams bei suinteresuotiems subjektams, suteikdami galimybę konfidencialiai pranešti el. paštu arba raštu. Visi pranešimai registruojami, peržiūrimi ir nepriklausomai tiriami apmokytų atitikties specialistų. Tyrimų rezultatai pateikiami Valdybai, o prireikus ir Stebėtojų tarybai. Pranešėjai apsaugoti nuo represijų, o jų anonimiškumas užtikrinamas, jei to pageidaujama. Šios priemonės atitinka ES Pranešėjų apsaugos direktyvą, todėl papildomas grafikas nereikalingas. Korekciniai veiksmai įgyvendinami prižiūrint Grupės valdymo organams.

Grupės Žmogaus teisių politika draudžia vaikų darbą, priverstinį darbą ir diskriminaciją. Lygių galimybių politika užtikrina įvairovės apsaugą ir sąžiningą elgesį. Darbuotojų sveikatos ir saugos politika garantuoja saugias darbo sąlygas, o Gyvūnų gerovės politika reglamentuoja gyvulininkystės, paukštininkystės ir Ūkininkavimo veiklą pagal ES ir nacionalinius teisės aktus. Duomenų apsaugos politika užtikrina BDAR reikalavimų laikymąsi ir atsakingą asmens duomenų valdymą. Tarptautinių sankcijų laikymosi, Korporatyvinio valdymo, Rizikos valdymo, Atlygio ir Dividendų politikos yra įmonės kultūros dalis; jos nustato atskaitomybę, skaidrumą ir atsakingą finansinę praktiką.

Mokymai apie verslo elgseną, antikorupciją, konkurencijos teisę, pranešimų teikimą ir tyrimą bei žmogaus teises organizuojami reguliariai, ypatingą dėmesį skiriant aukštos rizikos funkcijoms, tokioms kaip pirkimai, prekyba žaliavomis, logistika ir pardavimai. Specializuoti mokymai užtikrinami darbuotojams, atsakingiems už pranešimų tyrimą. Funkcijos, labiausiai veikiamos korupcijos ir kyšininkavimo rizikų, prižiūrimos griežčiau. Joms taikoma griežtesnė vidaus kontrolė, papildomi mokymai ir nuolatinė stebėseną per vidinius auditus bei atitikties peržiūras.

Per šį politikų rinkinį Grupė įtvirtina atsakingą verslo elgseną ir įmonės kultūrą visoje savo veikloje ir vertės grandinėje. Išsamus politikų pristatymas pateikiamas teminiuose standartuose (E, S ir G ETAS), kad visos įmonės kultūros dimensijos būtų skaidriai atskleistos.

POLITIKA DĖL MOKĖJIMO PRAKTIKOS (YPATINGAI MVĮ ATŽVILGIU)

(G1 ETAS-2 | TR 2–TR 3)

AB Akola group neturi atskiros politikos, skirtos pavėluotiems mokėjimams. Mokėjimo tvarka yra įtvirtinta sutartyse ir finansų valdymo taisyklėse, taikomose visose dukterinėse įmonėse. Grupė laikosi Direktyvos 2011/7/ES, užtikrindama, kad sąskaitos faktūros būtų apmokamos per sutartus terminus, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ, kurios yra labiau pažeidžiamos. Visi mokėjimus vykdančys darbuotojai yra įpareigoti užtikrinti visišką direktyvos laikymąsi.

TIEKIMO GRANDINĖS VALDYMAS

(G1 ETAS-2 15 a–b | 2 ETAS SBM-3 48 a–h | IRO-1, IRO-2)

REIKŠMINGAS POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS (IRO)

(G1 ETAS-2 15 a | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 a | TR 17–18)

Tiekimo grandinės valdymas yra esminė Grupės valdymo sritis, nes dauguma veiklų priklauso nuo tarptautinių ir vietinių žaliavų, pašarų, prekių ir paslaugų tiekimo. Pirkimo praktika daro tiesioginį poveikį aukštutinės grandies žmogaus teisėms, darbo standartams, miškų kirtimo rizikai, gyvūnų gerovei, aplinkos kokybei ir ūkininkų bendruomenių atsparumui. Poveikis yra aktualus ir teigiamas.

Pagrindinės rizikos kyla, kai tiekėjai nesilaiko darbo ir žmogaus teisių standartų, daro žalą aplinkai ar ignoruoja gyvūnų gerovę. Tai gali reikšti prastas darbo sąlygas, neteisėtą miškų kirtimą, biologinės įvairovės praradimą, taršą ar ES reglamentų nesilaikymą. Tokie pažeidimai kelia grėsmę Grupės reputacijai, tiekimo sutrikimams ir komercinių santykių nutraukimui. Galimybės atsiranda plėtojant ilgalaikes partnerystes su tiekėjais, remiant vietos ūkininkų praktiką, skatinant tvarių žaliavų naudojimą ir reikalaujant aplinkos bei socialinių standartų laikymosi visose pagrindinėse tiekimo grandinėse.

POLITIKOS

(G1 ETAS-2 15 b | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 c ii | TR 18)

Tiekėjų santykius reglamentuoja Partnerių etikos kodeksas, kuris įpareigoja laikytis teisės aktų, žmogaus teisių, sąžiningos darbo praktikos, saugių darbo sąlygų, antikorupcijos ir aplinkos apsaugos. Pasirašyti Kodeksą yra privaloma visiems reikšmingiems tiekėjams, o etikos nuostatos yra įtrauktos į sutartis. Taip užtikrinama, kad socialiniai ir aplinkos kriterijai būtų įtraukti į tiekėjų atranką ir vertinimą. Tiekėjai taip pat privalo vengti neteisėto miškų kirtimo, taršos, priverstinio ar vaikų darbo ir laikytis nacionalinių bei ES aplinkosaugos standartų.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(G1 ETAS-2 15 a–b | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 d | TR 18)

Tiekėjų valdymas grindžiamas sistemingu jų įtraukimu, rizika pagrįstais auditais ir nuolatine stebėseną. Visi nauji tiekėjai turi patvirtinti, kad laikosi Partnerių etikos kodekso, ir pateikti nuosavybės bei veiklos dokumentus. Socialiniai ir aplinkos reikalavimai tikrinami tiekėjų patvirtinimo metu ir toliau prižiūrimi reguliarių peržiūrų metu. Pirkimų vadovams rengiami mokymai apie atsakingą tiekimą, socialines ir aplinkosaugos rizikas bei apie tai, kaip atpažinti įspėjamuosius ženklus, pavyzdžiui, darbo išnaudojimą, nesaugias praktikas ar aplinkosauginių leidimų nesilaikymą. Konsultavimo paslaugos, teikiamos per Partnerystės su ūkininkais segmentą, padeda ūkininkams įgyvendinti tvarumo reikalavimus, įskaitant dirvožemio apsaugą, biologinės įvairovės išsaugojimą ir gyvūnų gerovės standartus.

UŽDAVINIAI

(G1 ETAS-2 15 a–b | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

Grupės uždavinys – užtikrinti, kad 100 % reikšmingų tiekėjų būtų įtraukti į Partnerių etikos kodekso taikymą, o socialiniai ir aplinkos įsipareigojimai – į sutartis. Visi tiekėjai pagrindinėse vertės grandinėse privalo užtikrinti atitiktį tvarumo reikalavimams, įskaitant atsakingą žemės naudojimą, sąžiningas darbo sąlygas ir aplinkosaugos standartus. Ilgalaikiai tikslai – stiprinti tiekimą be neteisėto miškų kirtimo, užtikrinti saugias darbo sąlygas ir atsakingą mokėjimo praktiką.

RODIKLIAI

(G1 ETAS-2 15 a–b | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

Rodikliai: tiekėjų, pasirašiusių Partnerių etikos kodeksą, dalis; sutarčių, kuriose įtrauktos socialinės ir aplinkos nuostatos, dalis; atliktų tiekėjų auditų skaičius; tvarumo reikalavimų laikymosi rodikliai. Taip pat stebimas tiekėjų, su kuriais sutartys nutrauktos arba buvo pritaikyti korekciniai veiksmai dėl ESG neatitikties, skaičius bei nepriklausomų sertifikavimo ar pirkėjų auditų rezultatai.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS

(G1 ETAS-2 15 a–b | TR 2–TR 3; 2 ETAS SBM-3 48 d–e | TR 18)

Silpnas tiekėjų valdymas arba ESG neatitiktis gali lemti reputacijos žalą, reguliavimo sankcijas, baudas ir žaliavų tiekimo sutrikimus, dėl kurių patiriami finansiniai nuostoliai. Tvirtesni santykiai su tiekėjais, socialinių ir aplinkos kriterijų taikymas bei skaidrios stebėsenos sistemos padeda apsaugoti pajamas, užtikrina ilgalaikę partnerystę ir veiklos tęstinumą. Dvejopo reikšmingumo vertinimo pagrindu finansinis poveikis grupės lygmeniu (tiek rizikos, tiek galimybės, jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų): iki 12 % normalizuotos EBITDA.

GYVŪNŲ GEROVĖ

(G1 ETAS-24 | 2 ETAS SBM-3 48 a–h | IRO-1, IRO-2)

REIKŠMINGAS POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS (IRO)

(2 ETAS SBM-3 48 a | TR 17–18)

Intensyvi gyvulininkystė turi poveikį gyvūnų gerovei. Stresas, traumos, šlubumas ir ribotas natūralus elgesys yra neigiami potencialūs poveikiai siejami su Grupės veikla. 2024-2025 m. Grupės paukštynuose buvo auginama 53,1 mln. vištų ir daugiau nei 7 tūkst. pieninių galvijų buvo laikoma žemės ūkio bendrovėse. Konsoliduotu lygmeniu Grupė augino daugiau nei 53,1 mln. gyvūnų. Rizikos gali reikšti reputacijos žala, baudas, veiklos apribojimą ir komercinių sutarčių peržiūrą ar eksporto rinkų praradimą. Galimybės siejamos su padidintu produktyvumu ir augančiu pasitikėjimu Grupės veikla bei produkcija dėl sustiprinto gyvūnų gerovės valdymo.

POLITIKOS

(2 ETAS SBM-3 48 c ii | TR 18)

Gyvūnų gerovę reglamentuoja ES ir nacionaliniai teisės aktai, įskaitant ES Broilerių direktyvą (2007/43/EB) ir Reglamentą (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų transporto. Grupės lygmens Gyvūnų gerovės politika, patvirtinta Valdybos, įpareigoja užtikrinti tinkamą gyvūnų priežiūrą, subalansuotą mitybą, ligų prevenciją ir nuolatinę gerovės sąlygų gerinimą visoje gyvulininkystės veikloje. Dukterinės įmonės atsakingos už politikos sklaidą, įgyvendinimą ir laikymosi užtikrinimą.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(2 ETAS SBM-3 48 d | TR 18)

Kasdienė veterinarinė priežiūra, galvijų ir paukščių sveikatos stebėseną, darbuotojų mokymai bei investicijos į laikymo patalpas ir ventiliaciją yra gerovės valdymo pagrindas. Antibiotikų naudojimas yra griežtai kontroliuojamas ir jam taikomos mažinimo programos. Nepriklausomi auditai vykdomi veterinarijos institucijų, sertifikavimo įstaigų ir pirkėjų.

UŽDAVINIAI

(2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

- Išlaikyti 100 % paukštienos be antibiotikų gamybą Latvijoje ir padidinti paukštienos be antibiotikų gamybą Lietuvoje.
- Gerinti pieninių galvijų ilgaamžiškumą ir gyvūnų gerovės stebėseną.
- Užtikrinti nuolatinę atitiktį ES ir nacionaliniams gyvūnų gerovės teisės aktams.

RODIKLIAI

(2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

- Gyvūnų skaičius.
- Paukštienos be antibiotikų gamybos dalis.

- Mirtingumo ir sergamumo rodikliai.
- Veterinarinių patikrinimų ir gerovės auditų rezultatai.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS

(2 ETAS SBM-3 48 d–e | TR 18)

Gyvūnų gerovės standartų nepaisymas gali lemti eksporto sustabdymą, sutarčių nutraukimą, baudas ir sukelti reputacinę žalą. Galimas finansinis poveikis yra proporcingas gamybos mastui ir siejamas su apie 51 mln. gyvūnų Grupės valdomose veiklose. Reikšmingas pažeidimas galėtų paveikti daugiau nei 10 % Maisto gamybos segmento EBITDA dėl mažesnio produktyvumo, padidėjusių veterinarijos išlaidų, baudų ir prarastų sutarčių. Užtikrinta atitiktis leidžia išlaikyti prieigą prie reguliuojamų eksporto rinkų, privačių prekės ženklų tiekimo sutartis ir vartotojų pasitikėjimą, apsaugant pajamas paukštininkystės ir pienininkystės veiklose.

KOKYBĖS KONTROLĖ

(G1 ETAS-1, G1 ETAS-3 | 2 ETAS SBM-3 48 a–h | IRO-1, IRO-2)

REIKŠMINGAS POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS (IRO)

(2 ETAS SBM-3 48 a | TR 17–18)

Kokybės kontrolė yra esminis Grupės gebėjimo užtikrinti saugią, patikimą ir konkurencingą veiklą veiksnys. Ji aprėpia ne tik produktų saugą, bet ir procesų, pakuotės, sandėliavimo bei šaldymo grandinės efektyvumą ir nuoseklumą, užtikrinant standartų laikymąsi visuose etapuose – nuo žaliavų priėmimo iki galutinės produkcijos pristatymo. Poveikis yra faktinis ir teigiamas visose veiklose. Rizikos kyla, kai kokybės sistemos nesuveikia arba žlunga – gali būti atšaukiami sertifikatai, vykdomi produktų atšaukimai, griežtinami pirkėjų reikalavimai ar patiriama reputacinė žala. Galimybės susijusios su nuoseklia kokybės užtikrinimo praktika, kuri didina klientų pasitikėjimą ir ilgalaikį konkurencingumą.

POLITIKOS

(2 ETAS SBM-3 48 c ii | TR 18)

Grupė taiko maisto ir pašarų saugos politikas, suderintas su ES ir nacionaliniais teisės aktais bei pripažintais sertifikavimo standartais, įskaitant HACCP, GMP+, FSSC 22000, IFS ir BRC. Šios politikos nustato reikalavimus tiekėjų patvirtinimui, žaliavų kontrolei, higienai ir zonavimui, gamybos procesų stebėsenai, pakavimui, ženklinimui ir šaldymo grandinės valdymui. Kokybės įsipareigojimai įtraukti į pirkėjų ir tiekėjų sutartis, todėl atitiktis yra ir teisinis, ir sutartinis reikalavimas.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(2 ETAS SBM-3 48 d | TR 18)

Kokybės kontrolė užtikrinama per nuolatinę priežiūrą ir sistemingus patikrinimus visoje grandinėje. Žaliavos tikrinamos priėmimo metu, gamybos procesai stebimi pagal HACCP protokolus, pakuotė ir ženklinimas tikrinami prieš išleidžiant produkciją, o šaldymo grandinės sąlygos stebimos sandėliavimo ir transportavimo metu. Akredituotos laboratorijos atlieka mikrobiologinius ir cheminius tyrimus, o vidaus auditai, pirkėjų patikros ir sertifikavimo peržiūros užtikrina atitiktį. Šias priemones užtikrina specializuotos kokybės užtikrinimo komandos, sertifikuota infrastruktūra, laboratorinė bazė ir darbuotojų mokymai, leidžiantys nuosekliai taikyti standartus.

- ✓ AS Kekava Foods
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas
- ✓ Kekava Foods, AS
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas:
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas

SO 22000 Certification:

- ✓ AB Kaišiadorių Paukštynas
- ✓ AB Kauno grūdai
- ✓ AS Kekava Foods
- ✓ SIA Lielzeltini
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas
- ✓ AB Kaišiadorių Paukštynas
- ✓ UAB Šlaituva

KFC Supplier Approval:

- ✓ AS Kekava Foods
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas
- ✓ AB Kaišiadorių Paukštynas
- ✓ AS Kekava Foods

- ✓ AB Kauno grūdai
- ✓ AB Vilniaus Paukštynas
- ✓ AB Kaišiadorių Paukštynas
- ✓ AB Zelvė
- ✓ UAB Domantonių paukštynas
- ✓ UAB Alesninkų paukštynas
- ✓ UAB Lietbro
- ✓ UAB Grybai LT
- ✓ UAB Šlaituva

UŽDAVINIAI

(2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

Grupė siekia išlaikyti visų gamybos ir platinimo įmonių sertifikavimo lygį, užtikrinti nuolatinę atitiktį audito reikalavimams ir pasirengimą griežteniems atsekamumo reikalavimams bei galimam produktų atšaukimui.

RODIKLIAI

(2 ETAS SBM-3 48 e | TR 18)

Pagrindiniai rodikliai: įmonių sertifikavimo statusas, auditų rezultatai, neatitiktį skaičius ir mastas, įgyvendintų korekcinų veiksmų kiekis, atšaukimo ir atsekamumo patikrų rezultatai. Šaldymo grandinės veikimo žemutinėje tiekimo grandies dalyje stebėjimas taip pat yra kokybės užtikrinimo dalis.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS

(2 ETAS SBM-3 48 d–e | TR 18)

Kokybės kontrolės nesėkmės gali lemti produktų atšaukimą, sertifikatų panaikinimą, sutarčių nutraukimą ir reputacijos žalą, dėl to kiltų dideli finansiniai nuostoliai dėl taisymo išlaidų ir neparduotos produkcijos. Nuoseklus kokybės užtikrinimas saugo pajamas, stiprina klientų pasitikėjimą ir užtikrina veiklos tęstinumą visuose pagrindiniuose verslo segmentuose. Remiantis dvejojo reikšmingumo analize, galima Grupės lygmens su kokybės kontrole susijęs poveikis (tiek rizikos, tiek galimybių, jei jos pasireikštų vienu metu ir būtų įtraukiamos atskirai, net jei persidengtų) siektų iki 8 % normalizuotos EBITDA.

ANTI KORUPCIJOS IR KOVOS SU KYŠININKAVIMU PROCEDŪROS

(G1 ETAS -3 18 a–c, 19, 20, 21 a–c | TR 5–TR 6, TR 4)

Grupė taiko nulinės tolerancijos korupcijai ir kyšininkavimui principą pagal Grupės korupcijos prevencijos politiką. Politikoje draudžiama siūlyti ar priimti kyšius, reglamentuojami interesų konfliktai ir reikalaujama nedelsiant pranešti apie įtariamus atvejus.

Skundai tiriami nepriklausomai, taikant trijų linijų rizikos valdymo modelį. Tyrimus atlieka vidaus audito arba paskirtos atitikties funkcijos, kurios yra struktūriškai nepriklausomos nuo atitinkamo verslo padalinio vadovybės. Jei atvejai susiję su vyresniaisiais vadovais, priežiūrą vykdo Stebėtojų tarybos audito komitetas, užtikrinantis, kad tyrėjai ir peržiūros organai būtų visiškai atskirti nuo galimai su byla susijusių vadovų. Tyrimų rezultatai pateikiami Valdybai ir, kai reikia, Stebėtojų tarybai bei Audito komitetui. Įgyvendinamos taisomosios priemonės ir užtikrinama valdymo priežiūra.

Ši politikos, pranešimų kanalų, nepriklausomo tyrimo, valdymo priežiūros ir mokymų sistema užtikrina, kad korupcijos ir kyšininkavimo rizikos būtų veiksmingai užkertamos, nustatomos ir sprendžiamos visoje Grupėje.

NUOSPRENDŽIAI, BAUDOS IR MOKYMAI, SUSIJĘ SU ANTIKORUPCIJA IR KOVA SU KYŠININKAVIMU

(G1 ETAS -4 24 a–b | TR 8)

Ataskaitiniu laikotarpiu AB Akola group neužfiksavo **nė vieno nuosprendžio** ir negavo **nė vienos piniginės baudos** už antikorupcijos ar kovos su kyšininkavimu įstatymų pažeidimus. Antikorupciniai ir kovos su kyšininkavimu mokymai buvo **organizuojami ad hoc**, daugiausia toms funkcijoms, kuriose rizika yra didžiausia – pirkimams, prekybai, logistikai ir pardavimams. Tačiau informacija apie mokymų rūšis ir jų aprėpties lygį šiais metais **nebuvo sistemingai renkama**.

Grupė ateityje stiprins mokymų veiklos stebėseną ir ataskaitų teikimą, siekdama užtikrinti visapusišką aprėpties ir veiksmingumo atsekamumą.

POLITINĖ ĮTAKA, ĮNAŠAI IR LOBIZMO VEIKLA

(G1 ETAS - 5 29 a–d | TR 9–TR 19, TR 14)

Už politinės įtakos ir lobizmo veiklos prižiūrą atsakinga Valdyba, užtikrinanti, kad sąveika su viešosiomis institucijomis ar politikos formuotojais būtų skaidri, teisėta ir atitiktų Grupės politiką. Ataskaitiniu laikotarpiu Grupė neteikė finansinių politinių įnašų ir jokios nepiniginės paramos, nes nepiniginiai įnašai yra draudžiami pagal taikomą reguliavimą ir Grupės politiką; todėl įvertinimo metodikos nereikėjo. Lobizmas vykdomas tik per pripažintas verslo asociacijas, apimančias tokias temas kaip žemės ūkio ir maisto reguliavimas, tvarumo standartai, gyvūnų gerovė, prekybos politika ir maisto sauga. Grupės pozicija – remti suderintą ES reguliavimą, mokslo įrodymais pagrįstus standartus ir sąžiningą konkurenciją rinkose. AB Akola group nėra registruota ES skaidrumo registre ar lygiaverčiuose nacionaliniuose registruose, taip užtikrinant atitiktį lobistinės veiklos atskleidimo reikalavimams.

MOKĖJIMO PRAKTIKOS

(G1 ETAS - 6 33 a–d | TR 16–TR 17)

Grupė nelaiko, kad turėtų nebaigtų teisminių bylų, susijusių su pavėluotais mokėjimais, tačiau apie vieną svarbų teisinį klausimą informuoja Konsoliduotoje ir Bendrovės finansinėje atskaitomybėje, 31 pastaboje „Įsipareigojimai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai“.

Bendrai AB Akola group savo sutartinėje ir finansinėje valdysenoje įtvirtina mokėjimų drausmę ir laikosi Direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose. Grupė nėra priėmusi atskiros mokėjimų politikos, tačiau užtikrina laiku atliekamus atsiskaitymus dukterinėse įmonėse siekdama apsaugoti santykius su tiekėjais, ypač su MVĮ.

Kryžminiai standartai

Biosauga

(2 ETAS | SBM-3 48 a–h | TR 17–18; Kryžminis standartas: E2 ETAS-1, E2-2; S1 ETAS-3, S1-17; S3 ETAS-3; E4 ETAS-1, E4-2)

REIKŠMINGAS POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS (IRO)

(2 ETAS | SBM-3 48 a | TR 17–18)

Biosauga yra esminė Grupės verslo modelio dalis, nes paukštienos gamyba be jos negali veikti. Paukščių gripo ar kitų užkrečiamųjų ligų protrūkiai greitai plinta tarp bandų, priversdami nedelsiant skersti paukščius, stabdyti gamybą, uždaryti eksporto rinkas ir pakenkti ilgalaikiam reguliuotojų bei pirkėjų pasitikėjimui. Netinkamas antibiotikų naudojimas spartina antimikrobinio atsparumo plitimą, kuris, kartą įsitvirtinęs, persiduoda per ūkius, maisto produktus ir į visuomenės

sveikatos sistemas. Rizika klasifikuojama kaip kritinė: vienas protrūkis stambioje gamybos vietoje galėtų sukelti apie 10 mln. Eur nuostolių, t. y. apie 40 % segmento EBITDA. Tikimybė vertinama kaip didelė trumpuoju laikotarpiu, su sisteminėmis pasekmėmis kelioms vietoms ir rinkoms.

POLITIKOS

(2 ETAS | SBM-3 48 c ii | TR 18)

Visos paukštininkystės įmonės veikia pagal ES ir nacionalinius veterinarinius teisės aktus, kurie nustato griežtas biosaugos taisykles gyvūnų sveikatai, ligų prevencijai ir higienai. Grupės lygmens politika papildoma vidiniais protokolais dėl patekimo į teritoriją kontrolės, dezinfekcijos, higienos zonų ir veterinarinės priežiūros. Ši politika yra privaloma, integruota į pirkėjų sutartis ir eksporto tinkamumo taisykles, tikrinama sertifikavimo ir institucijų inspekcijų metu. Vadovaujantis **E2-1**, ji neleidžia užteršti aplinkos; pagal **S1-3** saugo darbuotojų sveikatą ir saugą; o pagal **E4-1** mažina netiesiogines biologinės įvairovės rizikas.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 d | TR 18)

Biosauga įgyvendinama per daugiasluoksnes priemones: kontroliuojamą infrastruktūrą (patalpų zonavimą, ventiliacijos barjerus, transporto priemonių ir personalo dezinfekciją), veiklos praktiką (vieno ciklo bandos, privalomas prastovos laikotarpis, valymas ir dezinfekcija tarp ciklų, kontroliuojamas pašarų ir vandens tiekimas, licencijuotas gaišenų šalinimas) ir veterinarinę priežiūrą (kasdieniai patikrinimai, laboratoriniai tyrimai, prireikus vakcinacija ir griežta antibiotikų naudojimo kontrolė). Papildomai vykdoma licencijuota fumigacija ir dezinfekcija sandėliuose bei logistikoje, mažinant mikrobinę taršą ir reinfekcijos rizikas. Darbuotojams mokymai yra privalomi, auditai atliekami pirkėjų ir institucijų, o visos korekcinės priemonės dokumentuojamos ir stebimos iki užbaigimo. Šie veiksmai tiesiogiai atitinka **E2-2** reikalavimus dėl išteklių, skirtų taršai ir užteršimui užkirsti, **S1-17** dėl sveikatos ir saugos rizikų stebėsenos bei **S3-3** dėl bendruomenių apsaugos nuo zoonozų.

UŽDAVINIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 e | TR 18)

Uždaviniai yra nustatyti teisės aktų ir pirkėjų protokolų: nulinė tolerancija paukščių gripui ar Salmonella tarp bandų, visų paukštidžių patikra ir sertifikavimas, griežtas veterinarinės antibiotikų kontrolės laikymasis. Šie uždaviniai prisideda prie **E4-2** reikalavimų mažinant ekosistemų poveikį patogenams ir atspariosioms bakterijoms, kartu užtikrinant atitiktį **S1-3** darbuotojų sveikatos ir saugos įsipareigojimams.

RODIKLIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 e | TR 18)

Pagrindiniai rodikliai yra patvirtintų protrūkių skaičius, priverstinio skerdimo atvejai, veterinarinių inspekcijų rezultatai, biosaugos auditų išvados ir antibiotikų naudojimo lygiai (mg/kg PCU). Šie rodikliai stebimi ne tik Grupės sistemose, bet ir siekiant įrodyti atitiktį **E2-1** taršos prevencijos, **S3-3** bendruomenių apsaugos ir **E4-1** biologinės įvairovės apsaugos reikalavimams.

NUMATOMAS FINANSINIS POVEIKIS

(2 ETAS | SBM-3 48 d–e | TR 18)

Biosaugos nesėkmė sukeltų tiesioginius finansinius nuostolius ir sisteminius padarinius: masinį paukščių sunaikinimą, eksporto sustabdymą, sertifikavimo atėmimą, pirkėjų sutarčių nutraukimą ir reputacijos praradimą. Remiantis dvejojo reikšmingumo vertinimo rezultatais, vienas didelio masto protrūkio nuostoliai galėtų sudaryti iki 13 % normalizuotos Grupės konsoliduotos EBITDA, t. y. apie 40 % paukštininkystės segmento EBITDA. Papildomi padariniai sudaro tiesiogines likvidavimo ir valymo išlaidas, tyrimus ir ištaisymą, baudas ar ieškinius bei ilgalaikius pajamų praradimus dėl eksporto rinkų uždarymo. Tinkamai palaikoma biosauga užtikrina rinkos prieigą, veiklos leidimus ir veiklos tęstinumą visame Maisto gamybos segmente. Tai sustiprina atitiktį **E2-2** (mažinimo ištekliai), apsaugo **S1-17** darbuotojų sveikatą ir užtikrina įsipareigojimų pagal **E4-2** dėl biologinės įvairovės apsaugos vykdymą.

RYŠIAI SU KITŲ STANDARTŲ REIKALAVIMAIS

- **E2 (Tarša – E2-1, E2-2):** Biosaugos kontrolė neleidžia užteršti oro, dirvožemio ir vandens per griežtą mėšlo, gaisenų, dezinfekantų ir veterinarinių medžiagų tvarkymą. Licencijuotas šalinimas ir higienos protokolai mažina taršos riziką iš ligų protrūkių ir dezinfekcijos procesų.
- **S1 (Sava darbo jėga – S1-3, S1-17):** Darbuotojai apsaugomi griežta patekimo kontrole, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, dezinfekcija ir mokymais. Biosaugos pažeidimai sukeltų darbuotojų poveikį zoonozėms ir nesaugias darbo sąlygas; todėl darbuotojų sveikata ir sauga struktūriškai susieta su biosaugos priemonėmis.
- **S3 (Paveiktos bendruomenės – S3-3):** Bendruomenės šalia paukštininkystės ūkių ir perdirbimo įmonių yra apsaugotos nuo zoonozių rizikos dėl biosaugos protokolų, ribojančių patogenų plitimą transportu, laukiniais paukščiais ar kitais pernešėjais. Nesėkmės galėtų sukelti ligų plitimą, visuomenės sveikatos rizikas ir prarastą pasitikėjimą Grupės veiklos licencija vietiniu mastu.
- **E4 (Biologinė įvairovė ir ekosistemos – E4-1, E4-2):** Biosauga mažina poveikį ekosistemoms, užkertant kelią nekontroliuojamam ligų plitimui tarp laukinių paukščių populiacijų ir mažinant antimikrobinį atsparumą dirvožemiuose bei vandens telkiniuose. Tinkamas pakratų, mėšlo ir veterinarinių medžiagų valdymas neleidžia ilgalaikiai žalai biologinei įvairovei dėl atsparių mikrobo ar cheminių likučių.

Sektoriaus lyderystė

E1, E5, G1 ETAS

(2 ETAS | SBM-3 48 a–h | TR 17–18; Kryžminės nuorodos: E1-5; E4-1; S3-3; S4-3; G1-1, G1-2)

POVEIKIS, RIZIKOS IR GALIMYBĖS (IRO)

(2 ETAS | SBM-3 48 a | TR 17–18)

Sektoriaus lyderystė atspindi, kaip Grupės veiklos nustato etaloninius standartus Baltijos šalyse žaliavų, Ūkininkavimo ir Maisto gamybos segmentuose. Maisto produktų segmente pirkėjai iš tiekėjų reikalauja maisto saugos sertifikavimo, atsekamumo ir produktų kokybės. Partnerystės su ūkininkais segmente nustato praktinius standartus per grūdų elevatorius, sėklų gamyklas, pašarų gamybą, įvedinių prekybą ir agronomijos paslaugas, įtvirtinančias BŽŪP reikalavimus ūkininkų praktikoje. Ūkininkavimo segmentas demonstruoja efektyvumą ir atitiktį, siejant pieno produktyvumą su mažu ŠESD intensyvumu vienam pieno litrai bei užtikrinant gyvūnų gerovės priežiūrą, taip pat taikant BŽŪP sėjomainos ir apsauginių juostų taisykles augalininkystėje. Kitos veiklos segmentas taiko standartus per licencijuotas fumigacijos ir higienos paslaugas, kurios užtikrina maisto saugą Grupės ir trečiųjų šalių objektuose. Rizikos kyla, jei šie standartai atsilieka nuo pirkėjų ar reguliavimo lūkesčių. Sertifikavimo, maisto saugos ar pieno efektyvumo silpnėjimas gali lemti sutarčių praradimą, subsidijų sumažinimą ir reputacijos žalą. Galimybių sąrašą **sudaro** ekologiškai sertifikuotų paruoštų vartoti produktų plėtra, antibiotikų naudojimo mažinimas pienininkystėje, tvarios pakuotės ir eksporto augimas į daugiau kaip 30 šalių.

POLITIKOS

(2 ETAS | SBM-3 48 c ii | TR 18)

Sektoriaus lyderystę grindžiančios politikos remiasi ES ir nacionaline teise bei pirkėjų reikalavimais. Maisto produktų segmentas veikia pagal FSSC 22000, GMP+, IFS ir BRC sertifikatus. Ūkininkavimo segmentas taiko BŽŪP sąlygiškumą, įskaitant GAEC taisykles ir Natura 2000 buferines zonas. Partnerystės su ūkininkais segmentas laikosi ES prekybos, trąšų ir AAP reglamentų bei sėklų sertifikavimo. Kitos veiklos segmentas veikia pagal nacionalines fumigacijos ir higienos licencijas.

VEIKSMAI IR IŠTEKLIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 d | TR 18)

Maisto gamybos segmente gamybos įmonės dirba pagal ISO 22000, FSSC 22000, BRCGS ir GMP+ standartus. AB „Vilniaus Paukštynas“ taip pat turi ISO 50001 energijos valdymo sertifikatą ir 2025 m. tapo pirmuoju paukštininkystės gamintoju Lietuvoje, gavusiu NKP (Nacionalinės kokybės produktas) ženklą. Kėkava Foods nuo 2016 m. taiko gamybos be antibiotikų modelį ir palaiko BRC, FSSC 22000, HALAL bei Latvijos „Zaļā karotīte“ sertifikatus. 2025 m. AB „Kauno Grūdai“ pradėjo diegti IFS standartą RTE įmonėse. Produktų plėtra įvertinta nacionaliniais apdovanojimais už Activus baltymų batonėlius, Sun Yan makaronus, Quattro pašarus augintiniams ir KG Nature pašarus. 32 mln. Eur vertės A++ klasės momentinių produktų fabrikas Alytuje padvigubino gamybos pajėgumus iki 505 mln. vienetų per metus, iš kurių 93 % eksportuojama į daugiau kaip 30 šalių. 2024 m. AB „Kauno Grūdai“ trečius metus iš eilės pripažinta „Metų eksportuotoju Lietuvoje“.

Partnerystės su ūkininkais segmente AB „Kauno Grūdai“ pašarų gamyba yra GMP+ sertifikuota, o bendrovė trejus metus iš eilės pripažinta „Top Employer“. Sertifikuotų sėklų gamybos pajėgumai išplėsti atidarius naują gamyklą Iecavoje, Latvijoje, su pažangiomis laboratorijomis. UAB „Dotnuva Baltic“ sustiprino rinkos pozicijas, padidindama traktorių ir kombainų rinkos dalį bei išplėsdama portfelį dirvožemio stebėsenos technologijomis, maistinių medžiagų recirkuliacijos įrenginiais, tikslaus purškimo sistemomis ir žemės ūkio dronais. Klientų įtraukimas palaikomas dalyvaujant tarptautinėse parodose ir lauko dienose („Agritechnica“, „Agrovizija“, „Didžioji Lauko Diena“, Nacionalinis traktorių operatorių čempionatas).

Ūkininkavimo segmente pieno ūkiai pasiekia mažiau nei 0,3 tCO₂e vienai ECM tonai – tai vieni mažiausių rodiklių Lietuvoje. Taikomos BŽŪP sėjomainos taisyklės, GAEC biologinės įvairovės buferiai ir ES trąšų ribojimai. 2024 m. Grupė tapo išskirtiniu HeavyFinance anglies ūkininkavimo programos partneriu Lietuvoje, įtraukdama 40 000 ha ir išoriniais auditais patvirtindama 155 000 tonų CO₂e sumažinimą. Bendradarbiavimas su LAMMC Labūnavos ūkyje parodė, kad žeminių kviečių derlius gerokai viršija regiono vidurkį. Investicijos į biudujų gamybą nuo 2025 m. kasmet tieks 85 GWh atsinaujinančios energijos.

Kitos veiklos segmente fumigacijos ir higienos paslaugos yra licencijuotos ir reguliuojamos, mažinant kenkėjų bei mikrobiologinę riziką sandėliavimo objektuose. Augintinių pašarų gamyba integruota į ISO ir GMP+ sertifikuotas maisto saugos sistemas, suderintas su Grupės standartais.

Grupės lygmeniu sektoriaus lyderystė stiprinama strateginėmis iniciatyvomis. 2024 m. įsigyta Elagro Trade Latvijoje, padidinus talpyklų pajėgumą iki 161 000 tonų ir užtikrinus 15 % nacionalinės grūdų rinkos. 2025 m. „Kauno Grūdai“ pradėjo naudoti baržų logistiką Nemuno upe grūdų transportavimui, sumažindami kelių transportą ir susijusias CO₂ emisijas. Grupė taip pat įkūrė inovacijų fondą maisto technologijoms remti ir buvo įvertinta „Expo 2025“ už CO₂ jutiklių pakuočių vystymą.

TIKSLAI

(2 ETAS | SBM-3 48 e | TR 18)

Tikslai apima 100 % antibiotikų nenaudojančios paukštininkystės išlaikymą Latvijoje ir plėtrą Lietuvoje, ekologiškai sertifikuotų paruoštų vartoti produktų asortimento didinimą, tvaraus pakavimo tikslų įgyvendinimą paukštienoje ir augaliniuose produktuose, eksporto į daugiau kaip 30 šalių tęstinumą bei darbo jėgos tikslus – TRIR <0,6 ir darbuotojų kaitą <35 %.

RODIKLIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 e | TR 18)

Rodikliai sudaro sertifikavimo aprėptį, paukštienos gamybą be antibiotikų pagal šalį, pakuotės perdirbamumo ir atsinaujinančių medžiagų dalį, eksporto apimtį ir pasiekiamumą, pieno derlių ir ŠESD intensyvumą vienam pieno litrui, klientų auditų rezultatus ir ūkininkų konsultavimo aprėptį.

NUMANOMI FINANSINIAI POVEIKIAI

(2 ETAS | SBM-3 48 d–e | TR 18)

Praradus konkurencingumą, poveikiai gali sudaryti sumažėjusias mažmenos apyvartas, pakeistas arba neatnaujintas privačių prekės ženklų gamybos sutartis, subsidijų praradimą Ūkininkavimo ir paukštininkystės segmente ir reputacijos žalą. Segmentų lygmens poveikis nepalankiais scenarijais gali viršyti 10 % EBITDA

Maisto produktų ir Partnerystės su ūkininkais segmentuose. Lyderystės palaikymas saugo pajamas iš eksporto ir vidaus rinkų, užtikrina subsidijų tęstinumą ir atitiktimi grįstą rinkos prieigą.

SĄSAJOS SU KITŲ STANDARTŲ REIKALAVIMAIS

- **E1 (E1-5):** pienininkystės efektyvumas mažina ŠESD emisijų intensyvumą pieno gamyboje; žaliosios energijos vartojimas, energetinio efektyvumo didinimas ir šaldymo agentų modernizavimas stiprina klimato atitiktį.
- **E4 (E4-1):** ūkininkų konsultavimo paslaugos ir Ūkininkavimo segmentas integruoja biologinės įvairovės apsaugą, GAAB (Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimai) taisykles ir Natura 2000 apribojimus.
- **S3 (S3-3):** skaidrios sutartys su žemės savininkais, stabilūs mokėjimai ir reguliacinė atitiktis palaiko bendruomenių pasitikėjimą.
- **S4 (S4-3):** sertifikavimas, atsekamumas ir produktų vystymas linijose apsaugo vartotojus ir užtikrina pirkėjų pasitikėjimą.
- **G1 (G1-1, G1-2):** etiškas sutarčių sudarymas, tiekėjų elgesio kodeksai ir ES teisės laikymasis įtvirtina verslo etiką ir sutarčių patikimumą.

PRIEDAS I. Duomenų vienetų rodyklė

Atskleidimo reikalavimas (AR kodas ir pavadinimas)	Puslapis
2 ETAS – BENDROJI ATSKLEISTINA INFORMACIJA	96
BP-1 Bendras tvarumo ataskaitų rengimo pagrindas	96
BP-2 Su ypatingomis aplinkybėmis susijusios informacijos atskleidimas	97
SBM-1 Strategija, verslo modelis ir vertės grandinė	113
SBM-2 Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės	124
SBM-3 Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei jų sąveika su strategija ir verslo modeliu	128, 227, 233, 250, 278
GOV-1 Administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo	109
GOV-2 Įmonės administraciniam, valdymo ir priežiūros organams teikiama informacija ir jų sprendžiami tvarumo klausimai	111
GOV-3 Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas	112
GOV-4 Pareiškimas dėl tvarumo išsamaus patikrinimo	112
GOV-5 Tvarumo atskaitomybės rizikos valdymas ir vidaus kontrolė	112
IRO-1 Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo proceso aprašymas	138
IRO-2 ETAS atskleidimo reikalavimai, įtraukti į įmonės tvarumo ataskaitą	144
E1 ETAS – KLIMATO KAITA	146
2 ETAS GOV-3-E1 Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas	146
E1-1 Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti	147
2 ETAS IRO-1-E1 Reikšmingo su klimatu susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	155
E1-2 Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susijusi politika	160
E1-3 Su klimato kaitos politika susiję veiksmai ir išteklių	161
E1-4 Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susiję uždaviniai	165
E1-5 Energijos suvartojimas ir jos rūšių derinys	169
E1-6 Bendri 1, 2 ir 3 lygių išmesti ŠESD kiekiai ir visas išmestas ŠESD kiekis	173
E1-7 ŠESD absorbavimas ir ŠESD kiekio mažinimo projektai, finansuojami anglies dioksido kreditais	180
E1-8 Anglies dioksido įsikainojimas	181
E1-9 Numatomas finansinis reikšmingų su klimatu susijusių fizinių ir pertvarkos rizikų ir potencialių galimybių poveikis	181
E2 ETAS – TARŠA	206
2 ETAS IRO-1-E2 Reikšmingo su tarša susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	206
E2-1 Su tarša susijusi politika	207
E2-2 Su tarša susiję veiksmai ir išteklių	208

E2-3 Su tarša susiję uždaviniai	209
E2-4 Oro, vandens ir dirvožemio tarša, mikroplastikai	211
E2-5 Susirūpinimą keliančios ir labai didelį susirūpinimą keliančios medžiagos	213
E2-6 Numatomas su tarša susijusio poveikio, rizikų ir galimybių finansinis poveikis	214
E3 ETAS – VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIAI	216
2 ETAS IRO-1-E3 Reikšmingo su vandens ir jūrų ištekliais susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	216
E3-1 Su vandens ir jūrų ištekliais susijusi politika	218
E3-2 Su vandens ir jūrų ištekliais susiję veiksmai ir ištekliai	221
E3-3 Su vandens ir jūrų ištekliais susiję uždaviniai	222
E3-4 Vandens suvartojimas	223
E3-5 Numatomas su vandens ir jūrų ištekliais susijusio poveikio, rizikų ir galimybių finansinis poveikis	225
E4 ETAS – BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR EKOSISTEMOS	227
2 ETAS IRO-1-E4 Reikšmingo su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	138
E4-1 Pertvarkos planas biologinei įvairovei ir ekosistemoms	227
E4-2 Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika	230
E4-3 Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję veiksmai ir ištekliai	230
E4-4 Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję uždaviniai	233
E4-5 Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai	233
E4-6 Numatomas su biologine įvairove susijusių rizikų ir galimybių finansinis poveikis	234
E5 ETAS – IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS IR ŽIEDINĖ EKONOMIKA	238
2 ETAS IRO-1-E4 Reikšmingo su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusio poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo procesų aprašymas	238
E5-1 Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusi politika	241
E5-2 Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję veiksmai ir ištekliai	241
E5-3 Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję uždaviniai	243
E5-4 Išteklių įvediniai	244
E5-5 Išteklių išvediniai	247
E5-6 Numatomas su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusio poveikio, rizikų ir galimybių finansinis poveikis	248
S1 ETAS – SAVA DARBO JĖGA	250
S1-1 Su sava darbo jėga susijusi politika	253
S1-2 Savos darbo jėgos ir darbuotojų atstovų įtraukimo sprendžiant klausimus dėl poveikio procesai	256
S1-3 Neigiamo poveikio ištaisymo procesai ir kanalai, kuriais sava darbo jėga gali išreikšti susirūpinimą	257
S1-4 Veiksmai dėl reikšmingo poveikio savai darbo jėgai ir su ja susijusių rizikų bei galimybių valdymas	258
S1-5 Uždaviniai, susiję su neigiamo poveikio valdymu, teigiamo poveikio didinimu ir rizikų bei galimybių valdymu	259

S1-6 Įmonės samdomųjų darbuotojų savybės	261
S1-7 Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, savybės	263
S1-8 Kolektyvinių sutarčių aprėptis ir socialinis dialogas	263
S1-9 Įvairovės rodikliai	264
S1-10 Deramas darbo užmokestis	265
S1-11 Socialinė apsauga	265
S1-12 Neįgalieji	266
S1-13 Mokymo ir įgūdžių ugdymo rodikliai	267
S1-14 Sveikatos ir saugos rodikliai	268
S1-15 Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros rodikliai	268
S1-16 Atlygio rodikliai (užmokesčio skirtumas ir bendras atlygis)	268
S1-17 Incidentai, skundai ir stiprus poveikis žmogaus teisėms	269
S3 ETAS – PAVEIKIAMOS BENDRUOMENĖS	270
S3-1 Su paveikiamomis bendruomenėmis susijusi politika	273
S3-2 Paveikiamų bendruomenių įtraukimo sprendžiant klausimus dėl poveikio procesai	274
S3-3 Neigiamo poveikio ištaisymo procesai ir kanalai, kuriais paveikiamos bendruomenės gali išreikšti susirūpinimą	274
S3-4 Veiksmai dėl poveikio bendruomenėms ir susijusių rizikų bei galimybių valdymas	275
S3-5 Uždaviniai dėl neigiamo poveikio bendruomenėms valdymo ir rizikų bei galimybių valdymo	276
S4 ETAS – VARTOTOJAI IR GALUTINIAI NAUDOTOJAI	278
S4-1 Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika	280
S4-2 Vartotojų ir galutinių naudotojų įtraukimo sprendžiant klausimus dėl poveikio procesai	282
S4-3 Neigiamo poveikio ištaisymo procesai ir kanalai, kuriais vartotojai ar naudotojai gali išreikšti susirūpinimą	283
S4-4 Veiksmai dėl poveikio vartotojams ir naudotojams bei rizikų ir galimybių valdymas	284
S4-5 Uždaviniai dėl poveikio vartotojams ir naudotojams bei rizikų ir galimybių valdymas	285
G1 ETAS – VERSLO ELGSENA	288
G1-1 Verslo etikos politika ir įmonės kultūra	291
G1-2 Santykių su tiekėjais valdymas	293
G1-3 Korupcijos ir kyšininkavimo prevencija ir aptikimas	298
G1-4 Korupcijos ar kyšininkavimo incidentai	299
G1-5 Politinė įtaka ir lobistinė veikla	299
G1-6 Mokėjimų praktika	299

PRIEDAS II: ES taksonomijos susiejimas

Lentelė 32. Fizinių klimato kaitos rizikų vertinimo santrauka, AB Akola group, 2024-2025

Temperatūros poveikis	Komentaras	Vėjo poveikis	Komentaras	Vandens poveikis	Komentaras	Dirvos poveikis	Komentaras
Temperatūros pokyčiai (oras, gėlas vanduo, jūra)	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (chroniškai padidėjusi temperatūra (#1))	Vėjo režimų kaita	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (vėjo kaitos modeliai (#14))	Kritulių tipų ir režimų kaita (lietus, kruša, sniegas/ledas)	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (aukšta drėgmė šiltuoju laikotarpiu (#3); nuolatinė žiemos drėgmė (#7))	Pakrančių erozija	Atmesta (nemateriali)
Karščio stresas	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (ekstremalus vasaros karštis (#2))			Kritulių arba hidrologinis kintamumas	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (pelėšiai ir grybinė tarša (#11); aukšta drėgmė (#3, #7))	Dirvožemio degradacija	Vertinama dirvožemio rizikose
Temperatūros kaita	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (temperatūros kintamumas (#12))			Vandenynų rūgštėjimas	Netaikoma (pateikta motyvacija)	Dirvožemio erozija	Vertinama dirvožemio rizikose
Amžinojo įšalo tirpimas	Netaikoma			Druskingo vandens įsiskverbimas	Netaikoma (pateikta motyvacija)	Solifliuksija	Netaikoma
				Jūros lygio kilimas	Netaikoma (pateikta motyvacija)		
				Vandens trūkumas	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (vandens stresas #13)		
Karščio banga	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (ekstremalus vasaros karštis (#2))	Ciklonai, uraganai, taifūnai	Netaikoma	Sausra	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (sausra ir dulkių kaupimasis (#4))	Sniego lavina	Netaikoma
Šalčio banga / šalnos	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (šalčio–šilumos struktūrinis stresas (#5))	Audros (pūgos, dulkių, smėlio)	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (gausus sniegas (#10) ir kruša (#6))	Gausūs krituliai (lietus, kruša, sniegas, ledas)	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (intensyvios liūtys (#8); krušos įvykiai (#6); didelė sniego/ledo apkrova (#10))	Nuošliauža	Netaikoma
Miškų gaisrai	Galėtų būti vertinama dėl materialumo (maža tikimybė, lokalizuoti, nėra specifinių duomenų)	Tornadas	Atmesta (nemateriali)	Potvyniai (pakrančių, upių, liūčių, gruntinių vandenų)	Įtraukta, įvertinta, nemateriali (vandens prasiskverbimas ir užtvindymas (#9))	Grunto sėdimas (subsidence)	Netaikoma

PRIEDAS III: Gėlo vandens stygiaus rizikų vertinimo santrauka

1.0 ≤ x ≤ 1.8	Labai žema rizika
1.8 < x ≤ 2.6	Žema rizika
2.6 < x ≤ 3.4	Vidutinė rizika
3.4 < x ≤ 4.2	Aukšta rizika
4.2 < x ≤ 5.0	Labai aukšta rizika
5.0 < x ≤ 6.6	

Labai žema rizika
Žema rizika
Vidutinė rizika
Aukšta rizika
Labai aukšta rizika

Vertinimo data

2024 07 01

Lentelė 33. Vandens stygiaus rizikos patikra pagal veiklos vietas, WWF Water Risk Filter, AB Akola group, 2024-2025

nr	Įmonė	Veiklos vietos tipas	Upės baseinas	2020 (baziniai metai)	2030 SSP2-4.5	2050 SSP2-4.5	2030 SSP1-2.6	2050 SSP1-2.6	2030 SSP5-5.8	2050 SSP5-5.8
1	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
2	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
3	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
4	SIA Elagro trade	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
5	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
6	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
7	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (672)	2	2	2	2	2	2	2
8	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
9	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
10	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
11	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
12	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
13	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
14	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

nr	Įmonė	Veiklos vietos tipas	Upės baseinas	2020 (baziniai metai)	2030 SSP2-4.5	2050 SSP2-4.5	2030 SSP1-2.6	2050 SSP1-2.6	2030 SSP5-5.8	2050 SSP5-5.8
15	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
16	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
17	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
18	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
19	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
20	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
21	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
22	SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
23	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
24	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
25	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8
26	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
27	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,6	1,6
28	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
29	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
30	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
31	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
32	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	1,9	2	2
33	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,6	1,6
34	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2

nr	Įmonė	Veiklos vietos tipas	Upės baseinas	2020 (baziniai metai)	2030 SSP2-4.5	2050 SSP2-4.5	2030 SSP1-2.6	2050 SSP1-2.6	2030 SSP5-5.8	2050 SSP5-5.8
35	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
36	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“, Lukšių ŽŪB	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
37	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
38	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
39	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
40	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	2	2	2	1,9	1,9	2	2
41	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
42	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2	2,2	2	1,8	1,8	2,1	2,1
43	UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
44	Nemuno Ūkis ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
45	Medeikių ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
46	Žibartonių ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
47	Žibartonių ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
48	Aukštadvario ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
49	Žibartonių ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
50	Labūnava ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
51	Sidabravo ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
52	Aukštadvario ŽŪB	Žemės ūkio veikla	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
53	AS Ųekava Foods	Maisto fabrikas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
54	AS Ųekava Foods	Maisto fabrikas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
55	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linus Agro Grūdų centrai“	Maisto fabrikas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
56	AB „Grybai LT“	Maisto fabrikas	Nemuno	2	2,2	2	1,8	1,8	2,1	2,1
57	AB „Kauno grūdai“	Maisto fabrikas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
58	AB „Kauno grūdai“	Maisto fabrikas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
59	UAB „Šlaituva“	Maisto fabrikas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
60	AB „Kauno grūdai“	Maisto fabrikas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
61	AB „Kauno grūdai“	Maisto fabrikas	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
62	AB „Vilniaus paukštynas“	Maisto fabrikas	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4

nr	Įmonė	Veiklos vietos tipas	Upės baseinas	2020 (baziniai metai)	2030 SSP2-4.5	2050 SSP2-4.5	2030 SSP1-2.6	2050 SSP1-2.6	2030 SSP5-5.8	2050 SSP5-5.8
63	AB Akola group	Biuras	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
64	UAB „Linas Agro“	Biuras	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
65	AS „Dotnuva Baltic“, Linas Agro OÜ	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (672)	2	2	2	2	2	2	2
66	AS „Dotnuva Baltic“, Linas Agro OÜ	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (672)	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
67	AS „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (672)	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6
68	SIA „Dotnuva Baltic“, UAB „Linas Agro“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
69	SIA „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	2	2	2
70	SIA „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
71	SIA „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (672)	2	2	2	2	2	2	2
72	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
73	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	2	2	2	2	1,9	2	2
74	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
75	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
76	UAB „Dotnuva Baltic“, UAB „Linas Agro“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
77	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	2	2,2	2	1,8	1,8	2,1	2,1
78	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Baltijos jūros (673)	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,6	1,6
79	UAB „Dotnuva Baltic“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
80	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
81	UAB „Linas Agro“	Partnerystė su ūkininkais	Nemuno	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
82	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
83	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
84	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
85	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
86	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
87	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
88	AS Ҁekava Foods	Vištų fermos	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
89	AB „Vilniaus paukštynas“	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
90	AB „Vilniaus paukštynas“	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
91	AB Kaišiadorių paukštynas	Vištų fermos	Nemuno	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
92	UAB „Lietbro“	Vištų fermos	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
93	UAB Alesninkų paukštynas	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4

nr	Įmonė	Veiklos vietos tipas	Upės baseinas	2020 (baziniai metai)	2030 SSP2-4.5	2050 SSP2-4.5	2030 SSP1-2.6	2050 SSP1-2.6	2030 SSP5-5.8	2050 SSP5-5.8
94	AB „Vilniaus paukštynas“	Vištų fermos	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
95	AB Kaišiadorių paukštynas	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
96	UAB Domantonių paukštynas	Vištų fermos	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
97	AB „Vilniaus paukštynas“	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
98	AB Kaišiadorių paukštynas	Vištų fermos	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
99	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4
100	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
101	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	2	2,2	2	1,8	1,8	2,1	2,1
102	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	2	2,2	2	1,8	1,8	2,1	2,1
103	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
104	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
105	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
106	AB „Kauno grūdai“	Specializuota parduotuvė	Nemuno	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6
107	UAB „Dotnuva Seeds“	Sėklų fabrikas	Nemuno	2	2	1,9	1,9	1,8	2	2
108	SIA „Dotnuva Seeds“, SIA „Linus Agro“ Graudu centrs	Sėklų fabrikas and Elevatoriai ir grūdų saugojimas	Baltijos jūros (673)	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6

PRIEDAS IV: Grupės veiklos vietų sąrašas

Lentelė 34. Veiklos vietos pagal lokaciją, įmonę, adresą ir pagrindines veiklas

	Ilguma	Platuma	Įmonė	Adresas	Šalis	Veiklos vietos tipas
1	27.3734	56.5248	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Noliktavu Iela 14, Rēzekne, 4604	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
2	25.8612	56.5257	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Jaunsalieši, Jēkabpils, Jēkabpils novads, 5202	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
3	21.1473	56.5444	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Jaunstūrīši, Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads, 3430	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
4	25.8845	56.5155	SIA Elagro trade	Aizupes Iela 30, Jēkabpils, Jēkabpils novads, 5202	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
5	22.0051	56.6837	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Klusā Iela 20, Skrunda, Kuldīgas novads, 3326	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
6	25.8823	56.5163	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Vītoliņi, Jēkabpils, Jēkabpils novads, 5202	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
7	24.4662	57.3329	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Lapotnes, Mandegas, Skultes pagasts, Limbažu novads, 4025	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
8	20.9980	56.5362	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Brīvostas Iela 2A, Liepāja, 3405	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
9	23.6711	56.4080	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Bērzi, Elejas pagasts, Jelgavas novads, 3023	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
10	24.2199	56.5784	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Iecavnieki, Iecavas pagasts, Bauskas novads, 3913	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
11	21.5849	57.3999	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Dzintaru Iela 15, Ventspils, 3602	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
12	24.0830	57.0232	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Zilā Iela 22, Rīga, 1007	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
13	21.8989	56.9973	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Deksnes Iela 9, Deksnē, Padures pagasts, Kuldīgas novads, 3321	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
14	23.2997	56.6230	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Spodriņš Iela 4, Dobeles, Dobeles novads, 3701	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
15	24.1177	56.3506	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Veģi, Īslīces pagasts, Bauskas novads, 3914	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
16	24.9241	56.8818	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Klētis, Suntažu pagasts, Ogres novads, 5060	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
17	23.2761	56.6315	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Uzvaras Iela 14B, Dobeles, Dobeles novads, 3701	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
18	23.0630	56.4800	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Sņķeres Iela 10, Bēnē, Bēnē pagasts, Dobeles novads, 3711	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
19	25.0231	56.8579	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Zīles, Laubere, Lauberes pagasts, Ogres novads, 5044	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
20	22.4534	56.6869	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Zemgaļi, Zīrņu pagasts, Saldus novads, 3801	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
21	22.6272	57.3804	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Saslaukas, Ārlavas pagasts, Talsu novads, 3260	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
22	22.4706	56.6317	SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Lazdu Iela 15, Draudzība, Novadnieku pagasts, Saldus novads, 3801	LV	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
23	24.0181	54.4312	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Pramonės g. 25, 62175, Alytaus miesto, Alytus, Alytaus apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
24	22.7512	55.0734	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Barkūnų g. 29C, 74111, Jurbarkas, Jurbarko miesto, Jurbarko rajono savivaldybė, Tauragės apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
25	22.2648	56.0036	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Mažeikių g. 21, 87101, Telšių miesto seniūnija, Telšių miesto, Telšių r. sav., Telšių apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
26	23.3244	55.8417	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Bačiūnų g. 156, 79242, Šiaulių miesto, Šiaulių m. sav., Šiaulių apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
27	24.4154	56.0497	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Vilniaus g. 3, 39190, Pasvalio apylinkių seniūnija, Ažuolynės k., Pasvalio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
28	23.4410	54.3590	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Sodų g. 17, 67422, Šeštokų seniūnija, Šeštokų mstl., Lazdijų r. sav., Alytaus apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
29	24.1553	55.7461	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Šiaulių g. 72, 38355, Naujamiesčio seniūnija, Gustonių k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
30	23.5213	55.8184	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Dariaus ir Girėno g. 117, 82141, Radviliškio miesto seniūnija, Radviliškio miesto, Radviliškio r. sav., Šiaulių apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas

	Ilguma	Platuma	Įmonė	Adresas	Šalis	Veiklos vietos tipas
31	23.9611	55.3399	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Žibuoklių g. 20, 57128, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
32	21.5058	55.9239	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Gėlių g. 16A, 97342, Kartenos sen., Gintarų k., Kretingos r. sav., Klaipėdos apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
33	24.9968	55.8313	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Technikos g. 6, 40134, Kupiškio miesto, Kupiškio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
34	23.9671	55.3413	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Žibuoklių g. 14, 57125, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
35	24.0083	55.2652	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Biochemikų g. 6A, 57234, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
36	23.1614	54.9435	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“, Lukšių ŽŪB	Lukšių seniūnija, Lukšių kaimas, Šakių r. sav., Marijampolės apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
37	23.5959	56.2250	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Vilniaus g. 68B, 84166, Joniškio seniūnija, Joniškio miesto, Joniškio r. sav., Šiaulių apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
38	23.2643	54.4402	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Stoties g. 15A, 69318, Kalvarijos seniūnija, Jungėnų k., Kalvarijos sav., Marijampolės apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
39	24.2818	55.0959	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Darbininkų g. 17, 55101, Jonava, Jonavos miesto, Jonavos r. sav., Kauno apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
40	21.1364	55.6978	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Nemuno g. 2B, 91199, Klaipėda, Klaipėdos miesto, Klaipėdos m. sav., Klaipėdos apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
41	25.6035	55.9506	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Pramonės g. 9A, 42150, Rokiškio kaimiškoji seniūnija, Rokiškio miesto, Rokiškio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
42	24.7482	55.2443	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Stoties g. 1, 20120, Ukmergė, Ukmergės miesto, Ukmergės r. sav., Vilniaus apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
43	24.3965	55.1396	UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Šilų seniūnija, Markutiškių kaimas, Jonavos r. sav., Kauno apskritis	LT	Elevatoriai ir grūdų saugojimas
44	23.9651	55.5344	Nemuno Ūkis ŽŪB	Žibartonių g. 74, 38323, Krekenavos seniūnija, Žibartonių k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
45	24.8245	56.2710	Medeikių ŽŪB	Biržų g. 32, 41462, Parovėjos seniūnija, Medeikių k., Biržų rajono savivaldybė, Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
46	23.9941	55.4926	Žibartonių ŽŪB	Liaudės g. 81, 58311, Surviliškio seniūnija, Užupės k., Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
47	23.9317	55.5660	Žibartonių ŽŪB	Šilo g. 7, 38320, Krekenavos seniūnija, Rūtakiemio k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
48	24.3005	55.4832	Aukštadvario ŽŪB	Jovaišų g. 7, 38255, Ramygalos seniūnija, Aukštadvario k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
49	23.9632	55.5314	Žibartonių ŽŪB	Ibutonių g. 2B, 38324, Krekenavos seniūnija, Žibartonių k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
50	23.9108	55.1943	Labūnava ŽŪB	Serbinų g. 19, 58173, Pelėdnagių seniūnija, Labūnavos k., Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
51	23.9656	55.7057	Sidabravo ŽŪB	Sidabravo seniūnija, Dotiškių kaimas, Radviliškio r. sav., Šiaulių apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
52	24.2824	55.4671	Aukštadvario ŽŪB	Ramygalos seniūnija, Butkiškių kaimas, Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Žemės ūkio veikla
53	24.2124	56.9127	AS Ķekava Foods	Dzirkaļu Iela 35, Rīga, 1057	LV	Maisto fabrikas

	Ilguma	Platuma	Įmonė	Adresas	Šalis	Veiklos vietos tipas
54	24.2337	56.4197	AS Kėkava Foods	Mazzeltiņi, Janeikas, Ceraukstes pagasts, Bauskas novads, 3901	LV	Maisto fabrikas
55	23.9117	54.8863	AB „Kauno grūdai, UAB „Linas Agro Grūdų centrai”	H. ir O. Minkovskių g. 63, 46217, Kaunas, Kauno miesto, Kauno m. sav., Kauno apskritis	LT	Maisto fabrikas
56	24.9484	55.0513	UAB „Grybai LT”	Zibalų g. 37, 19124, Širvintos, Širvintų miesto, Širvintų r. sav., Vilniaus apskritis	LT	Maisto fabrikas
57	24.0072	55.2623	AB „Kauno grūdai”	Biochemikų g. 1, 57234, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Maisto fabrikas
58	23.9277	54.7604	AB „Kauno grūdai”	Sodų g. 7, 53290, Linksmakalnio seniūnija, Linksmakalnio k., Kauno r. sav., Kauno apskritis	LT	Maisto fabrikas
59	23.9587	55.2757	UAB „Šlaituva”	J. Basanavičiaus g. 93A, 57354, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Maisto fabrikas
60	23.9135	54.8857	AB „Kauno grūdai”	H. ir O. Minkovskių g. 73, 46219, Kaunas, Kauno miesto, Kauno m. sav., Kauno apskritis	LT	Maisto fabrikas
61	24.0285	54.4322	AB „Kauno grūdai”	Fortų g. 9, 62175, Alytaus miesto, Alytaus m. sav., Alytaus apskritis	LT	Maisto fabrikas
62	25.3412	54.5930	AB „Vilniaus paukštynas”	Gamyklos g. 28, 13249, Rudaminos sen., Rudaminos k., Vilniaus r. sav., Vilniaus apskritis	LT	Maisto fabrikas
63	25.2898	54.6763	AB Akola group	Subačiaus g. 5, 01302, Vilniaus miesto, Vilniaus m. sav., Vilniaus apskritis	LT	Biuras
64	24.3688	55.7309	UAB „Linas Agro”	Smėlynės gatvė 2C, 35143, Panevėžio miesto, Panevėžio miesto savivaldybė, Panevėžio apskritis	LT	Biuras
65	26.7243	58.4128	AS „Dotnuva Baltic”, Linas Agro OÜ	Savimāe 7, 60534, Vahi, Tartu vald, Tartu maakond	EE	Partnerystė su ūkininkais
66	25.5942	58.3816	AS „Dotnuva Baltic”, Linas Agro OÜ	Tallinna tn 105, 71018, Viljandi, Viljandi linn, Viljandi maakond	EE	Partnerystė su ūkininkais
67	26.3380	59.3484	AS „Dotnuva Baltic”	Ringtee 4, 44420, Taaravainu, Rakvere vald, Lääne-Viru maakond	EE	Partnerystė su ūkininkais
68	23.8075	56.6546	SIA „Dotnuva Baltic”, UAB „Linas Agro”	Baltijas Ceļš, Brankas, Cenu pagasts, Jelgavas novads, 3043	LV	Partnerystė su ūkininkais
69	22.4617	56.6851	SIA „Dotnuva Baltic”	Kuldīgas Iela 90, Saldus, Saldus novads, 3801	LV	Partnerystė su ūkininkais
70	25.8467	56.5210	SIA „Dotnuva Baltic”	Rīgas Iela 259, Jēkabpils, Jēkabpils novads, 5202	LV	Partnerystė su ūkininkais
71	25.3835	57.5432	SIA „Dotnuva Baltic”	Purva Iela 21, Valmiera, Valmieras novads, 4201	LV	Partnerystė su ūkininkais
72	23.8794	55.3756	UAB „Dotnuva Baltic”	Tilto g. 2B, 58373, Dotnuvos seniūnija, Dotnuvos miestelis, Kėdainių rajono savivaldybė, Kauno apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
73	21.8196	55.9152	UAB „Dotnuva Baltic”	Birutės g. 38, 90112, Plungė, Plungės miesto, Plungės rajono savivaldybė, Telšių apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
74	23.2600	55.9524	UAB „Dotnuva Baltic”	Žemaičių g. 2B, 76153, Šiaulių kaimiškoji seniūnija, Vijolių k., Šiaulių r. sav., Šiaulių apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
75	23.0106	54.6865	UAB „Dotnuva Baltic”	Giedrių g. 129, 70192, Klausčių seniūnija, Bučiūnų k., Vilkaviškio rajono savivaldybė, Marijampolės apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
76	25.1509	54.6530	UAB „Dotnuva Baltic”, UAB „Linas Agro”	Kirtimų g. 2, 02300, Vilnius, Vilniaus miesto, Vilniaus miesto savivaldybė, Vilniaus apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
77	25.6265	55.5054	UAB „Dotnuva Baltic”	J. Basanavičiaus g. 133, 28214, Utena, Utenos miesto, Utenos rajono savivaldybė, Utenos apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
78	24.3652	56.0243	UAB „Dotnuva Baltic”	Baltijos Kelio g. 1A, 39199, Pasvalio apylinkių seniūnija, Talačkonių kaimas, Pasvalio rajono savivaldybė, Panevėžio apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais

	Ilguma	Platuma	Įmonė	Adresas	Šalis	Veiklos vietos tipas
79	23.8625	55.3938	UAB „Donuva Baltic“	Parko g. 6, 58350, Dotnuvos seniūnija, Akademijos miestelis, Kėdainių rajono savivaldybė, Kauno apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
80	23.8946	54.8772	AB „Kauno grūdai“, UAB „Linas Agro Grūdų centrai“	Veiverių g. 51, 46336, Kaunas, Kauno miesto, Kauno miesto savivaldybė, Kauno apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
81	23.8740	54.9035	UAB „Linas Agro“	Brastos g. 14, 47185, Kaunas, Kauno miesto, Kauno m. sav., Kauno apskritis	LT	Partnerystė su ūkininkais
82	24.2257	56.4141	AS Ķekava Foods	Jāņuzāles, Janeikas, Ceraukstes pagasts, Bauskas novads, 3901	LV	Vištų fermos
83	24.1980	56.8292	AS Ķekava Foods	Ziemeļu Iela 55, Ķekava, Ķekavas novads, 2123	LV	Vištų fermos
84	24.2308	56.4145	AS Ķekava Foods	Ķekava, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, 2123	LV	Vištų fermos
85	24.2031	56.8237	AS Ķekava Foods	Caunes, Ķekava, Ķekavas novads, 2123	LV	Vištų fermos
86	24.1968	56.8205	AS Ķekava Foods	Stieabri, Ķekava, Ķekavas novads, 2123	LV	Vištų fermos
87	24.2025	56.8272	AS Ķekava Foods	Putnu fabrika Ķekava, Ķekava, Ķekavas novads, 2123	LV	Vištų fermos
88	24.2337	56.3953	AS Ķekava Foods	Centra Iela 11, Mūsa, Ceraukstes pagasts, Bauskas novads, 3901	LV	Vištų fermos
89	25.2949	54.5838	AB „Vilniaus paukštynas“	Europos Tarybos g. 1, 14105, Rudaminos sen., Kalviškių k., Vilniaus r. sav., Vilniaus apskritis	LT	Vištų fermos
90	25.2784	54.5731	AB „Vilniaus paukštynas“	Užupio g. 1, 13223. Juodšilių sen., Dusiņēnų k., Vilniaus r. sav., Vilniaus apskritis	LT	Vištų fermos
91	21.5823	55.2345	AB Kaišiadorių paukštynas	Paupio g. 1, 99334, Juknaičių seniūnija, Leitgirių k., Šilutės r. sav., Klaipėdos apskritis	LT	Vištų fermos
92	24.4298	55.6823	UAB „Lietbro“	Nevėžio g. 70, 38129, Velžio sen., Velžio k., Panevėžio r. sav., Panevėžio apskritis	LT	Vištų fermos
93	24.7977	54.8069	UAB Alesninkų paukštynas	Tiesioji g. 21, 21364, Vievio sen., Daučiuliškių k., Elektrėnų sav., Vilniaus apskritis	LT	Vištų fermos
94	24.2136	54.5081	AB „Vilniaus paukštynas“	Butrimonių sen., Griškonių kaimas, Alytaus r. sav., Alytaus apskritis	LT	Vištų fermos
95	24.5847	54.8230	AB Kaišiadorių paukštynas	Pajautiškių g. 12, 56424, Žaslių sen., Pajautiškių k., Kaišiadorių r. sav., Kauno apskritis	LT	Vištų fermos
96	24.1168	54.3777	UAB Domantonių paukštynas	Sodų g. 9, 64110, Alovės sen., Muiželėnų k., Alytaus r. sav., Alytaus apskritis	LT	Vištų fermos
97	24.4469	54.9030	AB „Vilniaus paukštynas“	Palomenės g. 35, 56103, Kaišiadorių apylinkės seniūnija, Vilkiškių k., Kaišiadorių r. sav., Kauno apskritis	LT	Vištų fermos
98	24.3943	54.8689	AB Kaišiadorių paukštynas	Paukštininkų g. 16, 56110, Kaišiadorių miesto seniūnija, Kaišiadorių m., Kaišiadorių r. sav., Kauno apskritis	LT	Vištų fermos
99	25.1556	54.6211	AB „Kauno grūdai“	Kirtimų g. 49, 02244, Vilnius, Vilniaus miesto, Vilniaus miesto savivaldybė, Vilniaus apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
100	23.9625	55.2774	AB „Kauno grūdai“	J. Basanavičiaus g. 89C, 57358, Kėdainiai, Kėdainių miesto, Kėdainių rajono savivaldybė, Kauno apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
101	25.6312	55.4989	AB „Kauno grūdai“	Metalo g. 3, 28216, Utena, Utenos miesto, Utenos rajono savivaldybė, Utenos apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
102	25.0906	55.5240	AB „Kauno grūdai“	A. Vienuolio g. 32, 29148, Anykščių seniūnija, Anykščių miesto, Anykščių rajono savivaldybė, Utenos apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
103	23.9072	54.8874	AB „Kauno grūdai“	Hermano ir Oskaro Minkovskių gatvė 112, 46247, Kaunas, Kauno apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
104	23.3740	54.5648	AB „Kauno grūdai“	Sasnavos g. 74, 68110, Marijampolė, Marijampolės miesto, Marijampolės savivaldybė, Marijampolės apskritis	LT	Specializuota parduotuvė

	Ilguma	Platuma	Įmonė	Adresas	Šalis	Veiklos vietos tipas
105	23.0451	54.9440	AB „Kauno grūdai“	Kęstučio g. 54, 71139, Šakių seniūnija, Šakių miesto, Šakių rajono savivaldybė, Marijampolės apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
106	23.0522	54.6437	AB „Kauno grūdai“	Vytauto g. 2E, 70137, Vilkaviškio miesto seniūnija, Vilkaviškio miesto, Vilkaviškio rajono savivaldybė, Marijampolės apskritis	LT	Specializuota parduotuvė
107	23.8798	55.3768	UAB „Dotnuva Seeds“	Tilto g. 2C, 58373, Dotnavos seniūnija, Dotnavos mstl., Kėdainių r. sav., Kauno apskritis	LT	Sėklų fabrikas
108	24.2484	56.6302	SIA „Dotnuva Seeds“, SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Iecavas bāze, Iecavas pagasts, Bauskas novads, 3913	LV	Sėklų fabrikas bei Elevatoriai ir grūdų saugojimas

PRIEDAS V. Biologinė įvairovė: netoliese esančių „Natura 2000“ teritorijų sąrašas pagal tipą

Lentelė 35. Galimi poveikiai „Natura 2000“ teritorijoms pagal veiklos rūšis, AB Akola group, 2024-2025

Veiklos tipas	Pagrindinės emisijos / poveikiai	Galimi poveikiai „Natura 2000“ buveinėms	Paveiktos rūšių grupės / jautrių buveinių pavyzdžiai
Paukštininkystės ūkiai (tik vietoje)	Amoniakas, dulkės, kvapai, triukšmas, šviesa, plėšrūnų pritraukimas	Azoto perteklius, augalijos pokyčiai, paukščių / laukinės faunos trikdymas, didesnė plėšrūnų rizika, dulkių nusėdimas	Stepinių pievų rūšys (6210), pievų bestuburiai, ūdros, varliagyviai, ant žemės perintys / migruojantys paukščiai (6450, 9020, 91E0)
Grūdų elevatorių ir sandėliavimo veikla	Dulkės, triukšmas, vibracija, apšvietimas, plėšrūnų pritraukimas, kelių trikdymas	Buveinių trikdymas laukinei faunai, padidėjusi plėšrūnų rizika prie lizdaviečių, buveinių fragmentacija palei kelius	Pievų / ganyklų rūšys, vabzdžiai, apdulkintojai, ant žemės perintys paukščiai, varliagyviai, ropliai (6270, 6450, 6120, šlapynės)
Žemės ūkio bendrovės	Amoniakas, kvapai, triukšmas, šviesa, laukinės faunos trikdymas, plėšrūnų pritraukimas, nedidelės dulkės	Azoto nusėdimas, buveinių degradacija, laukinės gamtos trikdymas, plėšrūnų spaudimas	Pievų augalai / orchidėjos, bestuburiai, ūdros, varliagyviai, perintys / migruojantys paukščiai (6210, 6450, 91E0, šlapynės, pelkės)
Grūdų perdirbimas, malimas, makaronų gamyba	Dulkės, triukšmas, vibracija, apšvietimas, plėšrūnų pritraukimas, transportas, nedidelės nuotekos	Dulkių poveikis augalams / dirvožemiui, buveinių trikdymas, plėšrūnų spaudimas, transporto daroma degradacija, nedidelės vandens kokybės rizikos, pakitusi hidrologija	Pievų / ganyklų rūšys, vabzdžiai, apdulkintojai, šikšnosparniai, varliagyviai, vandens rūšys (6270, 6450, šlapynių pakraščiai, 6210)

Lentelė 36. Matrica: galimi atitiktų užtikrinančios žemės ūkio ir maisto gamybos veiklos poveikiai gretimoms „Natura 2000“ teritorijoms ir rūšims

Atstumas iki teritorijos	Realistiški galimi poveikiai (visiškai laikantis reikalavimų)	Pavyzdiniai buveinių tipai ir rūšys	Tikėtinas poveikio lygis
<500 m	Realūs, reikšmingi pavojai, reikalaujantys mažinimo priemonių. Amoniako (azoto) nusėdimas iš oro, nedidelė dulkių sklaida, triukšmo / vizualinis trikdymas.	Azotui jautrios buveinės, retos augalų/vabzdžių rūšys, saugomi paukščiai, varliagyviai/vandens rūšys, tamsios/tylios teritorijos (šikšnosparniai).	Didelis–vidutinis, būtinos aktyvios mažinimo priemonės
500 m – 1000 m	Oro azoto poveikis sumažėjęs, bet galimas jautriose buveinėse (esant vėjuotoms sąlygoms). Nedidelė dulkių sklaida įmanoma. Triukšmo/vizualinis trikdymas minimalus, bet įmanomas atvirose pievose.	Smėlingos pievos (6120), lapuočių miškai (9020), drėgni lapuočių miškai (9080), Tritonai, violetiniai pūsliniai vabalai.	Mažas–vidutinis, ypač azotui jautrioms pievoms ir šlapynėms
1000 m – 2000 m	Oro azoto poveikis smarkiai sumažėjęs, bet gali pasiekti pačias jautriausias buveines. Triukšmo, dulkių, kvapų poveikis labai mažai tikėtinas.	Pievos, šlapynės, upės, miškai; rūšys: ūdra, lašiša, drugiai, retos geldelės, miško paukščiai.	Nereikšmingas–mažas, išskyrus oro azoto poveikio riziką azotui jautrioms teritorijoms
2000 m – 5000 m	Jokio reikšmingo poveikio laukinei gamtai. Oro azoto, dulkių, triukšmo poveikis laikomas nereikšmingu. Ekologiškai pastebimų pasekmių nesitikima, jei laikomasi reikalavimų (Natura 2000 vertinimuose įprastai teritorijos >2000 m nelaikomos paveikiamomis).	Miškai, pievos, šlapynės, upės; rūšys: ūdra, vabalai, reti augalai, varliagyviai.	Nereikšmingas. Ekologiškai nesvarbus
5 km – 10 km	Praktiškai nereikšminga oro azotui (>3 km); dulkių poveikis nepasiekiamas (>5 km); jokio realaus triukšmo, šviesos, kvapų poveikio; galimi tik lokalūs plėšrūnų pritraukimo pavojai.	Pievos (6410, 6430, 6510), šlapynės, šaltiniai, miškai (9020, 9050, 9080, 9160, 9100, 91E0); rūšys: šiaurinis vabalas, didysis ažuolinis raganius.	Jokios ekologiškai reikšmingos rizikos

PRIEDAS VI. Biologinė įvairovė: privalomas deklaravimas

Lentelė 37. Privalomos sistemos, į kurias ūkininkai privalo prisijungti ir pateikti duomenis

Sistema	Ką reikia pateikti	Atsakinga institucija
PPIS (Paraiškų Priėmimo Informacinė Sistema)	– Metinės BŽŪP (tiesioginių išmokų) paraiškos– Trąšų naudojimo žurnalai (nuo 2024-09-01)– Ekoschemų, GAEC atitikties deklaracijos	Nacionalinė mokėjimo agentūra (NMA)
Mėšlo ir srutų žurnalas (per PPIS)	– Mėšlo ir srutų saugojimo bei panaudojimo įrašai– Išlaistymo datos, kiekiai ir vietos	NMA / Aplinkos ministerija
VJ ŽŪIKVC portalas (Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras) / ŽŪVDIS (Žemės ūkio valdymo duomenų informacinė sistema)	– Ūkių registracijos duomenys– Gyvulių deklaracijos (Gyvulių registras)– Trąšų naudojimo apskaita (pasirenkama)– Gyvulių laikymo duomenys– Gyvulių judėjimo ir registracijos duomenys– Pranešimai apie mėšlo susidarymą	ŽŪIKVC (ŽŪM) / VMVT / ŽŪIKVC
GZIS/EZIS (Geoinformacinė žemėtvarkos / žemės ūkio inspekcijos sistema)	– BŽŪP atitikties ūkiuose atsakymai (GAEC/SMR kontrolė)– Laukų lygmens patikra (remiantis AMS)	NMA
LPTIS (Lietuvos pesticidų tiekimo informacinė sistema)	– Deklaracija apie sandėliuojamus ir naudojamus pesticidus (stambiems ūkiams)	Valstybinė augalininkystės tarnyba (VAT)

Lentelė 38. Bendrųjų reikalavimų dėl trąšų tvarkymo ir prekybos ES santrauka

Sritis	Reikalavimas	Taikoma
Produktų atitiktis	Trąšos turi atitikti ES reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalinę registraciją, jei nėra paženklintos CE ženklu.	Importuotojai, platintojai
SDS (Saugos duomenų lapas)	Privalomas visoms cheminėms trąšoms; turi būti pateikiamas pirkėjams.	Importuotojai, mažmenininkai, ūkininkai
DoC (Atitikties deklaracija)	Privaloma CE ženklu pažymėtoms trąšoms; turi būti išduota gamintojo/importuotojo ir saugoma.	Importuotojai, didmenininkai
Ženklinimas	Privalomas oficialia nacionaline kalba (LT, LV, EE); turi būti nurodyta sudėtis, tipas, naudojimo instrukcijos.	Visi platintojai
Verslo registracija	Būtina registruotis kaip trąšų tvarkytojas arba ūkio subjektas (su atitinkamais NACE kodais).	Importuotojai, didmenininkai, mažmenininkai
Pirkėjų patikra	Privaloma: – Trąšoms su dideliu amonio salietros kiekiu (terorizmo prevencija) – Augalų apsaugos produktų pardavimui (tik sertifikuotiems naudotojams).	Didmenininkai, mažmenininkai
Sandėliavimo reikalavimai	Sausa, vėdinama, saugi vieta, atokiai nuo maisto/pašarų/vandens; turi atitikti priešgaisrinės ir aplinkosaugos saugos normas.	Visi tvarkytojai, įskaitant ūkininkus
Aplinkosaugos zonos	Trąšų laikymas/naudojimas draudžiamas 10–30 m atstumu nuo vandens telkinių/šulinių (pagal SZNS, nitratų zonas).	Ūkininkai, mažmenininkai
Pardavimų įrašai/deklaracijos	Didesni tvarkytojai gali būti įpareigoti tvarkyti pardavimų įrašus, ypač jautrių trąšų atveju.	Importuotojai, platintojai
Skaitmeninės sistemos	Duomenys įvedami į: – PPIS (LT): trąšų naudojimo žurnalai (nuo 2024 m.) – LSAIS/REGIA: žemėlapiavimas ir SZNS peržiūra – NMA/PVM portalai leidimams ar deklaracijoms.	Ūkininkai, verslai

PRIEDAS VII. Biologinė įvairovė: netoliese esančių Natura 2000 teritorijų sąrašas pagal pavadinimą ir atstumą

Lentelė 39. Natura 2000 teritorijos šalia Grupės veiklos vietų, AB Akola group, 2024-2025

Atstumas metrais	Šalis	Natura2000 teritoja
<500	Lietuva	Daugyvenės apylinkės
<500	Lietuva	Bakainiai
<500	Lietuva	Nevėžio slėnis ties Dembava
<500	Lietuva	Gringalių miškas
<500	Lietuva	Nevėžio vidurupio slėnis
<500	Lietuva	Skilvionių miškas
<500	Lietuva	Dvariškių kaimo apylinkės
<500	Lietuva	Lieležerio ir Pašilių ežero kompleksas
<500	Lietuva	Pašilių pelkė
<500	Lietuva	Dotnuvos - Josvainių miškai
<500	Lietuva	Nevėžio upės slėnis ties Šventybrasčiu II
<500	Lietuva	Būdos-Pravieniškių miškai
<500	Lietuva	Nemuno delta
<500	Latvia	Gaujas nacionalais parks
nuo 500 iki 1000	Lietuva	Strošiūnų šilas
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Ažuolynės miškas
nuo 1000 iki 2000	Latvia	Dolessala
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Pertako apylinkės
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Pertako miškas
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Verknės vidurupys
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Neries upė
nuo 1000 iki 2000	Lietuva	Ažušilės apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Latvia	Bauska
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Gipso karsto ežerai ir jų apyežerės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Naudvario miškas
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Anykštos apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Šušvės upė ir jos apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Strazdynė
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Nemuno slėnio skroblynai nuo Kriukų iki Gelgaudiškio
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Visinčios upės slėnis ties Gudeliais
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Vidzgirio miškas
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Lapainios slėnis
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Neries kilpų apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Būdos-Pravieniškių miškas
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Gipso karsto ežerai ir jų apyežerės

nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Naudvario miškas
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Anykštos apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Šušvės upė ir jos apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Strazdynė
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Nemuno slėnio skroblynai nuo Kriukų iki Gelgaudiškio
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Visinčios upės slėnis ties Gudeliais
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Vidzgirio miškas
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Lapainios slėnis
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Neries kilpų apylinkės
nuo 2000 iki 5000	Lietuva	Būdos-Pravieniškių miškas
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais - II
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Nevėžio ir Kiršino upių santaka
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Sabališkių miškas
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Novaraistis
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Baltosios Vokės šlapžemės
nuo 5000 iki 10000	Lietuva	Šveicarijos miškas
>10000	Lietuva	Šešupė ir jos slėniai

PRIEDAS VIII. Biologinė įvairovė: nykstančių rūšių sąrašas (IUCN)

Lentelė 40. Nykstančių rūšių sąrašas, AB Akola group, 2024-2025

Nr.	Rūšis (lietuviškai)	Mokslinis pavadinimas	Kategorija	Natura 2000 teritorija
1	Pelkinis marguolis	<i>Euphydryas aurinia</i>	Vabzdžiai	Pašilių pelkė
2	Blizgantis kabliukasamanis	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Samanos	Pašilių pelkė
3	Tvenkininis pelėausis	<i>Myotis dasycneme</i>	Žinduoliai	Nemuno delta
4	Skiauterėtasis tritonas	<i>Triturus cristatus</i>	Varliagyviai	Nemuno delta
5	Geltondėmė laumžirgis	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Vabzdžiai	Nemuno delta
6	Paprastasis kūjagalvis	<i>Misgurnus fossilis</i>	Žuvys	Nemuno delta
7	Miškinis marguolis	<i>Euphydryas maturna</i>	Vabzdžiai	Labūnavos miškas
8	Didysis auksinukas	<i>Lycaena dispar</i>	Vabzdžiai	Labūnavos miškas
9	Tamsusis melsvys	<i>Phengaris teleius</i>	Vabzdžiai	Labūnavos miškas
10	Miškinis marguolis	<i>Euphydryas maturna</i>	Vabzdžiai	Gringalių miškas
11	Didysis auksinukas	<i>Lycaena dispar</i>	Vabzdžiai	Gringalių miškas
12	Atsiskyrėlis vabalas	<i>Osmoderma barnabita</i>	Vabzdžiai	Gringalių miškas
13	Cinoberinis plokščiaavabalis	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Vabzdžiai	Strošiūnų šilas
14	Raudonpilvė kūmutė	<i>Bombina bombina</i>	Varliagyviai	Strošiūnų šilas
15	Skiauterėtasis tritonas	<i>Triturus cristatus</i>	Varliagyviai	Strošiūnų šilas
16	Geltondėmė laumžirgis	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Vabzdžiai	Verknės vidurupys
17	Atsiskyrėlis vabalas	<i>Osmoderma barnabita</i>	Vabzdžiai	Vidzgirio miškas
18	Plačialapė klumpaitė	<i>Cypripedium calceolus</i>	Aukštesnieji augalai	Vidzgirio miškas
19	Cinoberinis plokščiaavabalis	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Vabzdžiai	Vidzgirio miškas
20	Raudonpilvė kūmutė	<i>Bombina bombina</i>	Varliagyviai	Vidzgirio miškas
21	Skiauterėtasis tritonas	<i>Triturus cristatus</i>	Varliagyviai	Vidzgirio miškas
22	Melsvoji saulutė	<i>Pulsatilla patens</i>	Aukštesnieji augalai	Neries kilpų apylinkės
23	Plaukuotasis plauretis	<i>Liparis loeselii</i>	Aukštesnieji augalai	Neries kilpų apylinkės
24	Blizgantis kabliukasamanis	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Samanos	Neries kilpų apylinkės
25	Pelkinis marguolis	<i>Euphydryas aurinia</i>	Vabzdžiai	Neries kilpų apylinkės
26	Cinoberinis plokščiaavabalis	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Vabzdžiai	Neries kilpų apylinkės
27	Atsiskyrėlis vabalas	<i>Osmoderma barnabita</i>	Vabzdžiai	Neries kilpų apylinkės
28	Skiauterėtasis tritonas	<i>Triturus cristatus</i>	Varliagyviai	Neries kilpų apylinkės
29	Raudonpilvė kūmutė	<i>Bombina bombina</i>	Varliagyviai	Neries kilpų apylinkės
30	Plačiaausis šikšnys	<i>Barbastella barbastellus</i>	Žinduoliai	Neries kilpų apylinkės
31	Storioji upinė geldelė	<i>Unio crassus</i>	Moliuskai	Neries kilpų apylinkės
32	Plačialapė klumpaitė	<i>Cypripedium calceolus</i>	Aukštesnieji augalai	Naudvario miškas
33	Atsiskyrėlis vabalas	<i>Osmoderma barnabita</i>	Vabzdžiai	Lapainios slėnis
34	Violetinis auksinukas	<i>Lycaena helle</i>	Vabzdžiai	Šveicarijos miškas
35	Didysis auksinukas	<i>Lycaena dispar</i>	Vabzdžiai	Šveicarijos miškas
36	Didysis baublys	<i>Botaurus stellaris</i>	Paukščiai	Nemuno delta
37	Pievinis suopis	<i>Circus pygargus</i>	Paukščiai	Nemuno delta
38	Jūrinis erelis	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Paukščiai	Nemuno delta

39	Taškuotasis gričiuukas	<i>Porzana porzana</i>	Paukščiai	Nemuno delta
40	Taškuotasis gričiuukas	<i>Porzana porzana</i>	Paukščiai	Nemuno delta
41	Gričiuukas	<i>Crex crex</i>	Paukščiai	Nemuno delta
42	Avocetas	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Paukščiai	Nemuno delta
43	Alksninukas	<i>Calidris alpina</i>	Paukščiai	Nemuno delta
44	Didysis gričiuukas	<i>Gallinago media</i>	Paukščiai	Nemuno delta
45	Mažasis kiras	<i>Larus minutus</i>	Paukščiai	Nemuno delta
46	Mažoji žuvėdra	<i>Sterna albifrons</i>	Paukščiai	Nemuno delta
47	Juodgalvė žuvėdra	<i>Chlidonias niger</i>	Paukščiai	Nemuno delta
48	Ūsuotoji žuvėdra	<i>Chlidonias hybrida</i>	Paukščiai	Nemuno delta
49	Didysis apuokas	<i>Bubo bubo</i>	Paukščiai	Nemuno delta
50	Trumpaausė pelėda	<i>Asio flammeus</i>	Paukščiai	Nemuno delta
51	Meldinė nendrinukė	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Paukščiai	Nemuno delta
52	Miškinė starta	<i>Emberiza hortulana</i>	Paukščiai	Nemuno delta
53	Ilgasnapė antiš	<i>Anas acuta</i>	Paukščiai	Nemuno delta
54	Pilkoji antiš	<i>Anas strepera</i>	Paukščiai	Nemuno delta
55	Šaukštasnapė antiš	<i>Anas clypeata</i>	Paukščiai	Nemuno delta
56	Didysis apuokas	<i>Bubo bubo</i>	Paukščiai	Nemuno delta
57	Kurtinys	<i>Tetrao urogallus</i>	Paukščiai	Pertako miškas

PRIEDAS IX. Teisinė aplinka: paveiktos bendruomenės

Lentelė 41. Reglamentavimo susijusiusio su paveiktomis bendruomenėmis santrauka

Bendruomenės veikiantis aspektas	Lietuva	Latvija	Estija	Tarptautiniai standartai
Visuomenės sveikatos apsauga	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (NVSC) stebi ūkių keliamą riziką sveikatai; privalomas kvapų, amoniako ir zoonozų valdymas; dideliems projektams atliekami poveikio visuomenės sveikatai vertinimai (PHIA).	Visuomenės sveikatos inspektoratas prižiūri poveikį; valdomi kvapai, triukšmas, oras ir zoonozės; PHIA privalomi stambiems žemės ūkio projektams.	Sveikatos valdyba stebi ūkių keliamą riziką; PHIA įtraukiami į PAV / leidimų procesus; visuomenės sveikatos apsauga integruota į žemės naudojimo planavimą.	PSO Tarptautinės sveikatos taisyklės: bendruomenių sveikatos rizikos iš žemės ūkio veiklos. TDO C184 – sauga ir sveikata žemės ūkyje: taikoma darbuotojų saugai, netiesiogiai saugo bendruomenes.
Žemės teisės ir perkėlimas	Žemės ekspropriacija viešajam interesui reguliuojama Civiliniame kodekse; ūkininkų ir gyventojų teisės saugomos; žemės naudojimo pokyčiams reikalinga visuomenės nuomonė.	Ekspropriacija griežtai kontroliuojama; SAZ ir teritorijų planai vertina socialinį poveikį; taikomi kompensavimo mechanizmai.	Planavimo ir žemės įsigijimo įstatymai riboja ekspropriaciją; bendruomenės konsultuojamos dėl žemės naudojimo pokyčių; retas, bet reguliuojamas perkėlimas.	JT pagrindiniai principai dėl perkėlimo vystymosi tikslais: bendruomenės turi būti konsultuojamos, kompensuojamos ir apsaugomos nuo priverstinio perkėlimo.
Kultūrinės ir tradicinės teisės	Kultūros paveldo vietos saugomos teritorijų planavime; ūkininkavimas ribojamas šalia tokių vietų; dalinai pripažįstamos bendruomenės, turinčios savitų tradicijų.	Paveldosaugos įstatymai saugo kultūros vietas; teritorijų planavimas atsižvelgia į socialines ir kultūrinės vertybes.	Kultūros paveldas saugomas Paveldosaugos įstatymu; planavimas atsižvelgia į kultūros objektus; vietinės tradicijos įtraukiamos į konsultacijas su bendruomenėmis.	UNESCO konvencija dėl kultūrų įvairovės: saugo kaimo bendruomenių tapatybę. TDO konvencija Nr. 169 (Baltijos valstybės neratifikavo, bet laikoma tarptautiniu etalonu) dėl vietinių ir genčių tautų teisių.
Ekonominė ir pragyvenimo šaltinių apsauga	Kaimo plėtros programa teikia subsidijas; reglamentuotas ūkių stambinimas; smulkieji ūkininkai turi teisinius saugiklius; palaikomos žemės ūkio kooperatyvų veiklos.	Kaimo ekonomika remiama nacionalinėmis subsidijomis ir BŽŪP; bendruomeniniai kooperatyvai ginami įstatymu.	Estijos kaimo plėtros planas remia smulkius ūkius, kaimo darbo vietas ir bendruomenines iniciatyvas; teisiniai saugikliai nuo ūkių koncentracijos ir monopolizacijos.	FAO teisės į maistą gairės: užtikrina kaimo bendruomenių maisto saugumą ir ekonomines teises. JT DVT (8 ir 12 tikslai): skatina tvarias pragyvenimo galimybes ir orų darbą kaimo vietovėse.
Bendruomenių dalyvavimas ir sprendimų priėmimas	Privalomi vieši svarstymai dėl didelių ūkių, teritorijų planavimo ir PAV; gyventojai gali teikti prieštaravimus, prašyti patikrinimų ir gauti aplinkos/socialinę informaciją.	Vieši svarstymai ir informacijos teisė pagal PAV, teritorijų planavimą ir ūkininkavimo leidimus; teisė apskųsti sprendimus.	Aplinkos informacijos įstatymas ir Planavimo įstatymas: bendruomenės turi teisę dalyvauti priimančioms sprendimams dėl ūkininkavimo, žemės naudojimo ir leidimų; prieinami skundų mechanizmai.	Orhuso konvencija: garantuoja informacijos prieigą, dalyvavimą ir teismines priemones aplinkosaugos bei žemės naudojimo klausimais. JT deklaracija dėl valstiečių teisių: skatina įtraukimą į žemės ūkio sprendimus.
Prieiga prie teisingumo ir teisių gynimo priemonių	Administraciniai teismai nagrinėja bendruomenių skundus dėl ūkių poveikio; teikiama teisinė pagalba; ombudsmenas sprendžia dalį ginčų.	Teisė ginčyti leidimus, teritorijų planavimą ir sveikatos sprendimus teismuose; aplinkosaugos ir sveikatos ombudsmenai teikia teisių gynimo priemones.	Administraciniai teismai nagrinėja ginčus dėl aplinkos, žemės naudojimo ir sveikatos; visuomenė gali ginčyti ūkininkavimo leidimus ir sveikatos rizikas; egzistuoja teisinės pagalbos nuostatos.	JT verslo ir žmogaus teisių gairės (UNGPs): numato veiksmingus ir prieinamus skundų mechanizmus bendruomenėms, nukentėjusioms nuo verslo veiklos.

PRIEDAS X. Teisinė aplinka: galutinio vartotojo apsauga

Lentelė 42. Galutinio vartotojo apsaugos reglamentai, AB Akola group, 2024-2025

Produktų grupė	Reglamentas / direktyva	Paskirtis / apsaugos sritis
Maistas	Reglamentas (EB) Nr. 178/2002	Bendras maisto saugumas, atsekamumas, atšaukimo prievolės
Maistas	Reglamentas (EB) Nr. 852/2004	Higienos reikalavimai, RVASVT principai
Maistas	Reglamentas (EB) Nr. 853/2004	Gyvūninės kilmės produktų higiena (paukštiena)
Maistas	Reglamentas (EB) Nr. 2073/2005	Patogenų ribos, reguliarūs tyrimai
Maistas	Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011	Privalomas maisto ženklavimas, vartotojų informavimas
Maistas	Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004	Maistui kontaktinių medžiagų sauga
Maistas	Direktyva 2005/29/EB	Draudžia klaidinančių rinkodarą
Maistas	Direktyva 2006/114/EB	Apsaugo nuo klaidinančios reklamos
Trąšos	Reglamentas (ES) 2019/1009	Trąšų sauga, kokybė, ženklavimas, CE ženklas
Trąšos	Nacionaliniai trąšų reglamentai	Papildomos nacionalinės saugos ir ženklavimo taisyklės
Trąšos	Bendros vartotojų apsaugos taisyklės	Klaidinančių teiginių prevencija, teisingas ženklavimas
Augalų apsaugos produktai (AAP)	Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009	Augalų apsaugos produktų autorizacija, sveikatos ir aplinkos apsauga
Augalų apsaugos produktai (AAP)	Reglamentas (ES) Nr. 547/2011	Aiškus ženklavimas, rizikos, saugos instrukcijos
Augalų apsaugos produktai (AAP)	Direktyva 2009/128/EB	Mokymai, sertifikavimas, rizikos mažinimas
Augalų apsaugos produktai (AAP)	Bendros vartotojų apsaugos taisyklės	Klaidinančių teiginių prevencija, priežiūra
Žemės ūkio technika	Direktyva 2006/42/EB	Mašinų projektavimas, sauga, CE ženklas
Žemės ūkio technika	Reglamentas (ES) Nr. 167/2013	Traktorių, priekabų, technikos tipų patvirtinimas
Žemės ūkio technika	Reglamentas (ES) Nr. 2016/1628	Emisijų ribos, operatorių sveikatos apsauga
Žemės ūkio technika	Direktyva 2014/30/ES	Elektromagnetinių trikdžių prevencija
Žemės ūkio technika	Reglamentas (ES) Nr. 2019/1020	Rinkos priežiūra, nesaugių produktų pašalinimas
Žemės ūkio technika	Bendros vartotojų apsaugos taisyklės	Draudžia klaidinančių rinkodarą technikai

AB Akola group

Ačiū.

Už 2024-2025 finansinius metus, pasibaigusius 2025
m. birželio 30 d.